

CONSTANTIN TUDORACHE

**REPORTER ÎN
REGATUL EPIGRAMEI**

**Editura Amanda Edit
2016**

Prefață: Nicolae Dumitrescu
Consilier editorial: George Zarafu
Tehnoredactare: Nicolae Nixi
Corectura: Aurel Furtună
Coperta I, IV: Mihai Vasile
Vignete: Nicolae Ioniță

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
TUDORACHE, CONSTANTIN

Reporter în regatul epigramei / Constantin Tudorache;
pref.: Nicolae Dumitrescu. - Sinaia: Amanda Edit, 2016
ISBN 978-606-8567-82-2

I. Dumitrescu, Nicolae (pref.)

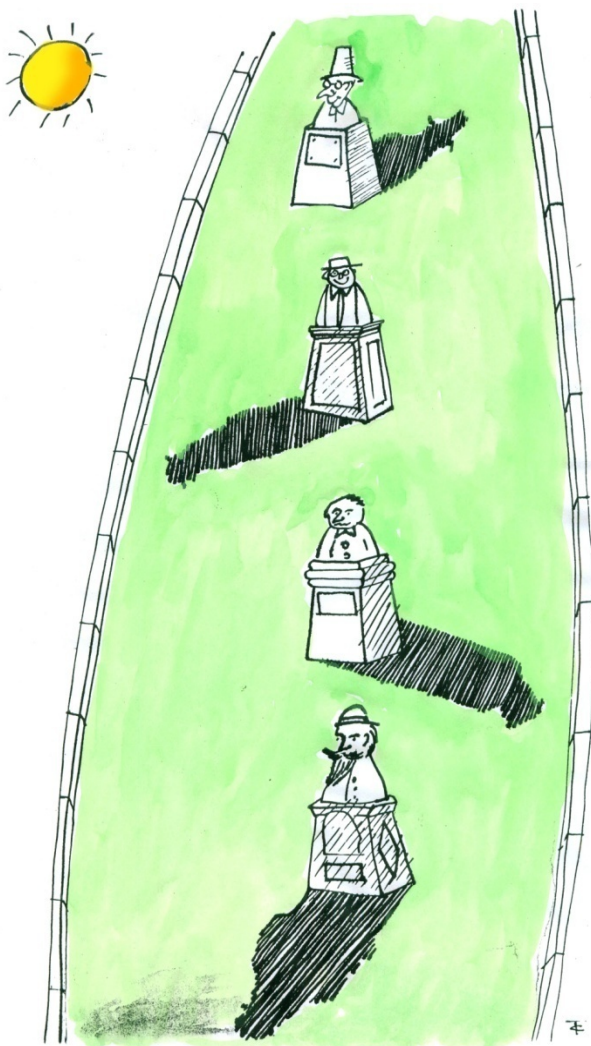
821.135.1-193.2

CONSTANTIN TUDORACHE

**REPORTER ÎN
REGATUL EPIGRAMEI**

**MICĂ ANTOLOGIE
DE EPIGRAMĂ ROMÂNEASCĂ**

București 2016

Desen de C. Tudorache

FARMECUL MOLIPSITOR AL EPIGRAMEI

În perioada pregătirii sale, m-a frapat dintru început titlul acestei cărți. Apoi, când mi s-a propus scrierea unei prefețe, n-am stat pe gânduri. Eram curios, citind-o, să constat cum a reușit talentatul epigramist și caricaturist ploieștean Constantin Tudorache, multipremiat în branșă, să ia pulsul propriei îndeletniciri scriitoricești, transformându-se într-un ipotetic „reporter de teren”, înarmat cu tot ce-i trebuie pentru o asemenea pretențioasă investigație istorico-literară.

Din fericire, „cercetarea” se face într-adevăr pe un domeniu bine cunoscut, autorul uzând, în acest scop, de abilitățile sale analitice, de memoria prodigioasă, antrenată prin cultura bogată, ori de gustul îndelung exersat și, nu în ultimul rând, de îndemânarea intuitiv-creativă a spiritului său.

Lumea epigramei, sau Regatul rezidențial al acesteia i-a fost afîn încât a devenit parte constitutivă a drumului său în viață, care l-a însoțit de timpuriu, ca un pendant al profesiei de inginer constructor, ajutându-l să armonizeze pragmatismul cu fantezia. L-a întărit și i-a dat vieții un sens. Am lecturat multe cărți de epigramă, și colective și de autor, considerându-mă, de aceea, un cititor oarecum familiarizat cu acest gen sau măcar introdus în anticamera sa. M-a frapat, prin urmare, cu atât mai mult faptul că în cartea domnului Constantin Tudorache am putut afla atâtea producții de excepție și, adiacent, atâtea informații care reușesc să așeze epigrama pe un postament credibil în spațiul literaturii, conferindu-i dreptul de a fi nu Cenușăreasa ei, ci parte a genului liric, prin calitatea expresiei și încărcătura ei semantică, cu alte cuvinte prin elementele de specificitate, aparținând în fond poeziei, al cărui filon comun îl reprezintă cuvântul și emoția.

Paginile cărții de față au fost tipărite mai întâi în serial, în coloanele revistei ploieștene „Atitudini”. Timp de aproape doi ani, lună de lună, cititorii au putut să ia cunoștință de materia ei

fecundă, amuzându-se sau uimindu-se de spectrul larg al interpretărilor, ca și al tipurilor de exprimare caracteriologică. Interesul față de această rubrică i-a și prelungit, de altfel, frecvența, conducând firesc spre decizia asumării întregului material, încorporat într-o carte.

Adunate acum, inteligent, între coperțile acestui volum, avem o imagine completă a consistenței demersului întreprins, care pornește în principal de la sugestia unui material scris de Mircea Trifu, sub forma unui amplu eseu, așezat ca postfață la Antologia „Epigramiști români de azi”, tipărită în anul 1979. Dar sursele complementare ale autorului nostru sunt multiple, alimentându-se permanent din referințe care provin de la clasicii antichității, greci sau latini, și ajung până la cei mai recentți exegeți ai genului, cu predilecție români. Astfel, în argumentația sa își fac loc, preponderent, puncte de vedere preluate de la mari personalități naționale, precum George Călinescu, Șerban Cioculescu, Tudor Arghezi, Cincinat Pavelescu, Nichita Stănescu, Mircea Horia Simionescu, Tudor Mușatescu ș.a. Nu sunt evitate, de asemenea, opiniile unor confrăți contemporani.

Cu un material teoretic consistent, dar și cu numeroase exemple de epigrame, furnizate în funcție de tipul sau categoria reprezentată, cartea pe care o prefățez își etalează subiectul pe parcursul a 19 capitole. Toate poartă un nume și sunt însoțite de câte un motto, fiind tratate din perspectiva ponderii pe care o au în ansamblul structurii abordate. În felul acesta, autorul își valorifică eficient raționamentele pe care le întregește sau le dezvoltă cu citate și mai ales cu multe și felurite epigrame, selectate din culegeri și antologii, ca și din cărțile unor creatori mai mult sau mai puțin cunoscuți. Am avut, în acest fel, satisfacția să descopăr că, pe lângă vârfurile epigramei românești, foarte mulți epigramiști ploieșteni-prahoveni se regăsesc în exemplele furnizate, confirmând la modul concret aprecierea potrivit căreia orașul lui Caragiale și Nichita

Stănescu are parte de o garnitură solidă de urmași, care onorează tradiția răsu-plânsului autohton.

Iată cum ambivalența intrinsecă a scrisului caragialian, în primul rând, răsfără și asupra epigramelor ieșite de sub pana celor trei componenți ai *Dinastiei Quintus*, la care s-au alăturat alte nume sonore, precum Leonida Secrețeanu, Ghiocel Constantinescu, Ion Grigore, Vasile Tacu, Elis Râpeanu, Geo Olteanu, Nicolae Paul-Mihail(Nicomah), Corneliu Șerban sau însuși autorul acestei cărți, Constantin Tudorache*, se prelungește astăzi și se consolidează, validând existența unui zăcământ puternic și, de ce nu, o vocație ce adaugă un plus farmecului molipsitor al epigramei, izvorât din umorul și ironia contextuală subțire, care formează specificul acestui gen.

În carte sunt capitole întregi realizate cu multă aplicație, erudiție și risipă de talent.

În prima parte a cărții, precum și într-un alt capitol se încearcă definirea epigramei prin ea însăși, cu formulări rezonante. Remarcabile mi s-au părut, pentru finețea observațiilor: **Epigrama aforistică, Madrigalul și epitaful, Rondelul și sonetul epigramatic, Duelul epigramatic și Epigrama într-un vers** (deși nu toate exemplele de aici „sună” a epigramă). Suportul lor, asigurat de citate potrivite, a putut demonstra elocvent și substanța lirică a unor asemenea creații, faptul că mulți epigramiști sunt, prea adesea, atinși de fiorul poetic, pe care se pricep foarte bine să-l insinueze în încrengătura stihurilor lor. Cred, de asemenea, că ideea includerii, în final, a unor epigrame întâmplător inedite sau, pur și simplu, încă nepublicate, din diverse cauze, merită a fi salutăată, conferind un argument suplimentar, care învederează faptul că acest volum, cu valoare antologică, este/ poate fi considerat deopotrivă drept un studiu aplicat asupra epigramei românești, întreprins din perspectiva devenirii sale, și, pe cale

.....
* La vremea lor, pictorii El Greco și Rembrandt obișnuiau să-și includă propriul portret printre personajele tablourilor lor. După tipicul acestora, am remarcat „năravul” și la autorul nostru, care nu ezită să-și citeze din fecunda și valoroasa lui creație.

de consecință, un pas înainte în ce privește cunoașterea de sine a resurselor literare, cu care sunt înzestrați nu puțini dintre epigramiștii noștri. Fiindcă, nu-i așa: „Epigrama e în stare,/ Prin tangența unui vers,/ Să dea semnul de plecare/ Zborului spre Univers”.

Pe un asemenea temei, această lucrare ar putea fi interpretată ca un corolar al carierei domnului Constantin Tudorache, consfințind totodată predilecția autorului ploieștean pentru critica epigramatică, aptitudine demonstrată, în ultimii ani, de succesul avut cu volumul „Acorduri și ritornele”(2012), căruia i s-a adăugat (în 2015) „Ce scrii tu azi, eu am citit de ieri”, ambele cărți fiind pline de vervă și spontaneitate, dar și de riguroase aprecieri și analize.

Ele continuă, într-un alt plan și cu un plus de fantezie, reușitele în materie ale altor doi ploieșteni, și anume: Elis Râpeanu, cu lucrarea „Epigrama în literatura română”(2001), ce fusese la origine teza sa de doctorat, obținut în 1999, și Geo Olteanu, semnatarul volumului „Studii și eseuri despre epigramă”(2001), cărți care îi plasează pe un loc onorabil în galeria practicienilor-teoreticieni ai acestui gen**.

Fără îndoială că volumele de analiză critică ale domnului Constantin Tudorache întregesc semnificativ personalitatea acestui scriitor și îi subliniază, încă o dată, vocația de excelent epigramist.

Nicolae Dumitrescu

05. 01. 2016

.....
** Ca un destin prahovean, prima teză de doctorat în filologie, cu tema „Epigrama”, a fost susținută de Liliana Neagu, fiica epigramistului Vasile Tacu, ea însăși o bună epigramistă.

PRECIZARE

În primăvara anului 2014, redactorul coordonator al revistei „Atitudini”, Gelu Ionescu, mi-a solicitat colaborarea pentru o rubrică de epigramă, propunându-mi și un titlu: „Reporter în Regatul Epigramei”. Mi-a plăcut titlul și chiar m-a încitat. Am făcut repede un crochiu de proiect care să se potrivească acestei inspirate formulări, considerând-o adecvată pentru o asemenea incursiune prin lumea epigramei și toate formele ei de exprimare.

Am identificat astfel o serie de exemple pe care să le prezint cititorilor acestei publicații, aparținând Casei de Cultură „I. L. Caragiale” a Municipiului Poiești, în cadrul unui serial care a început în luna iunie 2014. Toate aceste materiale le-am adunat apoi în prezenta carte.

Autorul

ETERNA ȘI FASCINANTA EPIGRAMĂ

În antologia „Epigramiști români de azi”, apărută la Editura Eminescu-1979, Mircea Trifu a scris un impresionant reper de „Pledoarie pentru epigramă”, din care citez:

Una dintre problemele cele mai controversate ale epigramei a constituit-o și o constituie însăși definiția ei. Enciclopedia Minerva o definea astfel: „Poezie lirică scurtă, de obicei formată din patru versuri cu conținut spiritual, rezultând din ciocnirea contrastantă a două idei”. Și iată cum a comentat această definiție filologul Barbu Lăzăreanu:

„Această definițiune, seamănă – nu într-un totul- cu aceea care a fost dată cândva, undeva, racului și anume: „mic pește roșu care merge de-a-ndaratele”. Și, după cum s-a dovedit, racul nu e pește, nu e roșu, și nu merge de-a-ndaratele; tot așa s-ar putea spune că: epigrama nu-i totdeauna lirică, e numai câteodată spirituală și de multe ori nu rezultă dintr-o ciocnire de idei, ci din ciocniri de cuvinte sau de înțelesuri ale aceluiași cuvânt”. La rândul său, Șerban Cioculescu spunea că de multe ori efectul epigramei este dat nu doar de ciocnirea de înțelesuri ale aceluiași cuvânt, ci de polisemia de mesaje și de înțelesuri ale cuvintelor. Tot în acea „pledoarie”, Mircea Trifu¹ adaugă:

Dacă s-ar cerceta toate definițiile date epigramei până acum și s-ar extrage din ele ceea ce ar putea fi considerat drept factor comun, ar putea rezulta totuși că epigrama este o specie a poeziei lirice care, într-o expresie foarte concentrată, pornind de la o premiză oarecare ajunge la o concluzie neașteptată, satirizantă sau picăntă. Ar fi un fel de portret-robot al epigramei care nu are darul de a ne satisface. Mircea Pavelescu afirma, pe bună dreptate, că epigrama a dat de-a lungul mileniilor mulți epigramiști valoroși dar niciun estet care, adăugăm noi, să-și facă din epigramă principala sa preocupare, care să o încadreze într-o parcelă bine precizată a literaturii. Această situație poate fi lesne înțeleasă dacă ne

.....

1. Am redat un pasaj elocvent din pledoaria lui Mircea Trifu, pentru edificarea cititorilor.

gândim că epigramele cu adevărat valoroase se scriu greu și că ar trebui să fie citite mii de epigrame pentru a se reține câteva. Deci, un teren puțin fertil pentru critica literară, ceea ce nu a împiedicat totuși ca epigrama, împreună cu fabula, să fie socotite ca aparținând genului didactic.

Apoi, când acest gen a devenit desuet, când s-a apreciat că tendința didacticistă este incompatibilă și dăunătoare poeziei, fabula a fost transferată genului epic iar epigrama celui liric. Devenind o „poezie lirică scurtă”, epigrama se află pe undeva pe la periferia noului gen adoptiv. Ne permitem însă a pune și a ne pune întrebarea dacă epigrama mai este într-adevăr o specie a poeziei. În concepția anticilor se socotea drept poezie tot ceea ce era exprimat în versuri, dar concepțiile asupra poeziei au evoluat. Să considerăm epigrama drept poezie pe motivul formal că mesajul ei se transmite prin vers, păstrând ritmul, măsura și rima, legități la care poezia a început să renunțe? După opinia noastră deosebirile dintre poezie și epigramă² sunt esențiale. Poezia este o percepție a realității în virtutea unei logici proprii, a logicii poetice și transmite mesajul său cu mijloace predominant plastice, cu un limbaj figurat și cu o densă concentrare metaforică.

Ea presupune din partea poetului o participare afectivă, o reacție emoțională, este capabilă să sugereze în mod direct stări sufletești și se adresează cu precumpănire sensibilității cititorului. Epigrama este o acțiune preponderent cerebrală, utilizează o exprimare lapidară și clară, excluzând metaforele care ar dăuna înțelesului și efectului poantei și se adresează în primul rând rațiunii cititorului... Și atunci, ce este epigrama?

*La această întrebare, am adunat, din multele definiții ale epigramei, pe cele mai frumoase și mai aproape de adevăr, am selecționat cât mai multe păreri ale creatorilor de gen, pe care vi le supun atenției. Umoristul **Alexandru Hanganu** spunea că "Epigrama e ca o zvârlugă".*

.....
2. La un festival de umor, Corneliu Vadim-Tudor a afirmat că „epigrama e singurul gen de poezie care nu acceptă greșelile de prozodie”.

Subliniez că întreaga carte³ are, la fiecare început de capitol, ca subtitlu, o definiție succintă a epigramei^{4;5}.

*Epigramistul, mai spunea **Mircea Trifu**, trebuie să aibă în primul rând vocație. Fără a fi contaminat de morbul epigramei, fără a găsi suprema satisfacție în momentul intuirii poantei și în clipele de laborioasă finisare a ei, un autor de epigrame nu este cu adevărat epigramist. Epigramistul ideal trebuie să aibă spirit de observație, discernământ, putere de asociație, de analiză și de sinteză, spontaneitate, îndemânare prozodică, inteligență și nivel cultural ridicat. Lipsa uneia sau alteia, sau a mai multora dintre aceste însușiri, constituie eventuale lacune ale oricărui epigramist și se reflectă în lucrările sale.*

Însuși **Marțial**, întâiul epigramist al lumii spunea:

Eu sunt acel ce va trăi în veacuri
Prin marea artă de a spune fleacuri,
Să cânte ceilalți fapte mari și crunte
Eu voi cânta pe cele mai mărunte.

*

Al. O. Teodoreanu-Păstorel adresa următorul
avertisment **Confraților epigramaști:**

Le amintesc un mic refren
De care-i rog să ție seamă:
De-i epigrama un catren,
Nu tot catrenu-i epigramă.

*

Iată cum e descrisă strădania realizării unei epigrame
antologice:

.....
3. Materialele din prezenta carte au fost selecționate din miile de epigrame tipărite în antologii, culegeri, reviste și volume de autor.

4. Câteva dintre aceste definiții le-am cules din interviurile lui George Corbu luate unor personalități și publicate în revista „Epigrama”.

5. Cu un omenesc regret, menționez că am renunțat la multe spumoase definiții, rimate sau bine-n fraze așezate și catrene bune, sperând că vor fi incluse cât mai multe, într-o viitoare cuprinzătoare antologie a epigramei românești, absolut necesară la mulțimea de valoroși creatori din zilele noastre.

- În anul ăsta ce-ai făcut?
L-a întrebat un cunoscut,
Care-și făcuse casă nouă...
O epigramă. Poate două. - **Constantin Sachelaride**

*

O relatare specială face epigramistul **Alecu Sanda**:
Mă-ntrebă un negustor:
-Cam cât iei pe-o epigramă?
-Drept să-ți spun, mulțumitor,
Două-njurături de mamă!

*

Întrebându-se **DE CE SCRUI?**, epigramistul **Ioan Pop**
încearcă și un răspuns:
Pretenții n-am de autor
Și nici mulțimea să m-aclame,
Dar n-am suficient umor
Ca să mă las de epigrame.

*

Cu o subtilă ironie, clujeanul **Marian Popescu** ne
furnizează următoarea
INVIDIE
M-am străduit în viața mea
Să scriu o epigramă rea.
Colegul nu se străduiește
Și-ntotdeauna... reușește.

*

Harul epigramei este definit, după o rețetă parafată, de
Ștefan Tropcea:
Când epigrama are har,
E singura literatură
Ce se lipsește de tipar
Și circulă din gură-n gură.

*

Același **Ștefan Tropcea** descrie astfel „statutul epigramei”:

Epigrama e hulită
Doar de spirite înguste,
Care nu pot nici s-o-nghită,
Nici s-o guste.

*

Alexandru Clenciu ne spune care este secretul scrierii
unei epigrame:

O epigramă bună - evident
Se face, fir-ar ea să fie!,
Doar c-o fărâmbă de talent
Și nopți întregi de insomnie.

*

Nic. Petrescu a încercat să redacteze următoarea condiție
sine-qua-non:

În epigramă nu răzbești
Când n-o cunoști și n-o iubești!

*

Epigramistul basarabean **Gheorghe Bâlici** își deconspiră
propria **SOARTĂ**

Profesori buni, dorindu-mi bine,
Ghidați de-un spirit altruist,
Au vrut să facă om din mine,
Dar am ajuns epigramist.

*

Un alt creator de epigramă, **Nicolae Ghițescu** spune:

Din epigrame, cum se știe,
Rămâne una la o mie,
Eu, nici o sută n-am făcut
Și sunt deja... necunoscut.

*

Iată „Credo-ul” unui alt epigramist, **Grigore Nedelcu**:

Selectez noian de gânduri
Luni de zile, an de an,
Ca să spun în patru rânduri
Ce spun alții într-un an.

Vasile Darie are o axiomatică **AMĂRĂCIUNE**:

Cu epigrama, lucru cert,
Deși o îndrăgim atâta,
Nu se rezolvă nici un sfert
Din cât s-ar rezolva cu bâta!

*

Ion Grigore spune în **DESTINUL EPIGRAMEI**:

Adesea epigrama mea,
Subtil în omul prost țintește,
Dar cel vizat ori n-o citește,
Ori nu se recunoaște-n ea.

*

George Zarafu ne face o intimă
MĂRTURISIRE:

Am cunoscut întâia dimineată
În satul denumit Stănislăvești,
Și am arat- aproape-ntreaga viață-
Ogorul epigramei românești.

*

Profesorul **Corneliu Berbente** ne prezintă, sub forma
unui calambur, această **BRODERIE**:

Broderie este, parcă,
Epigrama și, firesc,
Să brodeze mulți încearcă,
Dar puțini o și brodesc.

*

Marcel Breslașu face următoarea confesiune:

În epigrame-mi vărs prea-plinul,
Când de obsesii vreau să scap!
E drept - în coadă e veninul,
Dar de mustit, mustește-n cap.

*

La **Antologia epigramei românești, de la 1493 la 1987**,
întocmită de Nic. Petrescu, editorul **Gheorghe Frangulea** a
scris o interesantă prefață, intitulată „**Măria Sa Epigrama: O**

sclipire de geniu în patru rânduri”, unde, printre altele spune: *În opinia mea, epigramiștii autentici sunt rari într-o generație de „condeieri”. Epigrama este aidoma unei bombe atomice: poate să scoată de pe orbită „atomul” indiferenței pentru a arunca în aer, cu tone de înțelesuri, dizarmonia umană și tot ce-i specific ei. Epigramistul e o sclipire de geniu într-o noapte a banalului.*

*

Înainte de a răspunde la întrebarea „**CE ESTE EPIGRAMA?**”, să aflăm **CE ESTE EPIGRAMISTUL?** Deschid seria exemplelor cu un **PORTRET DE EPIGRAMIST**, creionat de **Margareta Faifer**, în care, parcă-l vedem pe Mircea Trifu:

Calitate sută-n sută!
Elocvent chiar și când tace;
Și-n catrene și-n ținută
E mereu „la patru ace!”

*

Să citim **CE E EPIGRAMISTUL**, în viziunea lui **Vasile Tacu**

Croitorul buclucaș,
Care-mbracă, foarte șic,
Pe clientul uriaș
Cu o haină de pitic.

*

Tot **Vasile Tacu** face următoarea, elegantă, **INVITAȚIE**:

Vino doamnă, fără teamă,
Sunt chirurgul ideal,
Operez c-o epigramă
Și pansez c-un madrigal.

*

Alte epigrame și catrene care definesc epigramistul.

Scriitor lipsit de glorie
Dar privit cu interes,
Căruia nici „citorii”
Nu-i doresc prea mult succes. — **Vasile Langa**

Un alchimist, un vrăjitor,
C-un pic de sare și piper,
Obține plusul de umor,
Din minusul de caracter. – **Corneliu Berbente**

*

Răutăciosule ironic,
Așa cumplit ai înțepat
Căci de batjocurile tale,
Nici chiar hârtia n-a scăpat. – **Toma Florescu**

*

Este spadasinul care,
Folosind și timp și bani,
Luptă fără încetare
Să-și procure noi dușmani. – **Gheorghe Culicovschi**

*

Să nu mă socotiți călău,
Când mă ridic solemn și spun:
Epigramistul este bun
Doar în măsura-n care-i rău. – **Alexandru Clenciu**

*

Să lecturăm, în continuare, o selecție de definiții ale epigramei.

Epigrama-i un amnar,
Iar când piatra are har
Face-o vatră de scânteii,
Scăpărând mereu idei. – **Vasile Moșneanu**

*

Ce-i epigrama, întrebați?
O spun s-o știe fiecare:
În tolba minții, căutați
Săgeata ei otrăvitoare.
Și-n lumea ce vă înconjoară
Voi fără milă să loviți,
Că de la dânsa n-or să moară
Decât doar proștii otrăviți. - **A.C. Cuza**

Tot **A.C. Cuza** se adresează **UNORA**:

Ce v-aș arde pe spinare,
Să se ducă-n lume vestea,
De-ar putea să fie bice
Epigramele acestea!

*

Dacă iei mai bine seama,
E un fulger epigrama
Și adaug ca să-nchei:
Trăsnetul e poanta ei! - **Alexandru Bașturescu**

*

Epigrama e o floare
Cu petale și cu spini,
Însă ea valoare are
Când n-o rupi de la vecini. - **Ionel Gologan**

*

Mi-e mai clar ca înainte
Epigrama de valoare
Stă în jocul de cuvinte
Și în jocul de picioare. – **Nicolae Zărnescu**

*

Epigrama, gen etern,
Cu sclipire de sidef,
N-ar ținti în subaltern
De-ar putea lovi în șef. - **George Corbu**

*

Ac ce-ncearcă să cârpească
Degradarea omenească. - **Ana Marinoiu**

*

Epigrama e un hap,
Care dă dureri de cap. - **Naum Smarandache**

*

Intră în „antologie”
Ca și scoica, foarte rar,
Doar într-una dintr-o mie
Afli un... mărgăritar. – **Mircea Bogdan**

Epigrama, precum știm,
Este fata de-mpărat
Pe care-o iubea Nigrim
Și-a luat-o Cincinat! - **Mircea Ionescu-Quintus**

*

De-i ac ce-nțeapă-n mod discret,
Îl face pe-autor poet,
De-i bardă, fără pic de har,
Îl face simplu măcelar. - **Virgiliu Șchiopescu**

*

E-un prilej pentru dispute,
Folosit și de romani,
Care poate să-ți ajute
Din amici să-ți faci dușmani! – **Maria Haș-Popescu**

*

E-o bijuterie care
Se păstrează în sertar
Și se scoate la purtare
... Foarte rar. – **Mircea Trifu**

*

E un demon vesel care
Își înhață prada-n clește
Și, proptit în trei picioare,
Cu al patrulea lovește. - **Mircea Trifu**

*

Trei versuri lin coboară panta,
Arzând mocnit, ca un fitil,
Spre-ncărcătura de trotil,
Din care bubui-va poanta. – **Alexandru Clenciu**

*

Ce-i epigrama? S-a mai spus:
E un strănut, dar după unii
E leac, atunci când e produs
De virusul înțelepciunii. - **Alexandru Clenciu**

La lectură, un deliciu,
Aplicată - un supliciu,
După unii- un capriciu,
Pentru mine e un viciu! – **Corin Bianu**

*

După sens și parametri,
Epigrama e un meci,
Cu un unsprezece metri,
În minutul 90. – **Nelu Quintus**

*

Așa e epigrama, hâdă;
Pe chipu-i aspru c-un surâs,
Pe mulți îi face ea să râdă,
Pe ea destui o fac de răs. – **Caten Popescu**

*

Arabescuri pe hârtie
Cu umor și fantezie,
Trei din rânduri te răsfăț
Iar al patrulea te-ngheață. – **Viorica Cristodulo**

*

Ca o femeie-i admirată,
Când e și-oleacă ”decoltată”,
Dar ce-are ea mai voluptos
Se află... de la brâu în jos. - **George Petrone**

*

Epigrama-i o formulă
De-a lua oricărui as
Muștele de pe căciulă
Ca să i le pui pe nas. – **Titus Tențiu**

*

O strofă mică, mică foarte,
O picătură într-o carte;
Când spiritul e pe măsură,
O carte într-o picătură. - **Cornelius Enescu**

Deși la rolul ei subscriu,
Enigma nu pot s-o dezleg;
Din ce în ce mai mulți o scriu
Și mai puțini o înțeleg. – **Gheorghe Suciu**

*

De se-ncinge bine fierul,
E o spadă epigrama,
Din trei versuri faci mânerul
Și-n al patrulea pui lama. - **George Zarafu**

*

Apar în breaslă mulți titani,
Dar epigrama valoroasă
Îndură de atâția ani
Statutul de... Cenușăreasă! – **Valerian Lică**

*

Amantă ce ascunde gânduri...
E și o floare și cucută,
Te-mbrobodește în trei rânduri
Și-n ultimul te execută. – **Dan Căpruciu**

*

Epigrama-i muza calmă,
Care-atunci când se ivește,
Te alintă blând cu-o palmă
Și cu alta te cârpește. - **Dimitrie Jega**

*

E-o lovitură din senin,
Ce arde, curmă și retează,
La care unii râd din plin,
Când victimele sângerează! – **Dimitrie Jega**

*

Poantă veselă ori sobră,
Fulger din senin să cadă,
Epigrama e o cobră,
Însă cu veninu-n coadă! – **Traian Gărduş**

Patru versuri cât mai scurte:
Trei îți fac un pic de curte,
Iar al patrulea, cu haz,
Te ciupește de obraz! – **Virgil Cacinschi**

*

Poligonul care-absoarbe,
Numai trăgători de soi,
Ce, la trei cartușe oarbe,
Trag și unul de război. - **Marian Popescu**

*

E un bici cu patru cozi
Care biciuie nerozi;
Dacă nu îl mânuie bine,
Te pocnește-ntâi pe tine! - **Corneliu Berbente**

*

Taie-mi capul, fă-mi ce vrei,
Pot s-o fac, dar nu știu ce-i. - **Ion Grigore**

*

Epigrama, știți și voi,
E-un trifoi cu patru foi:
Trei nu te-ncălzesc deloc,
Doar a patra-i cu noroc. - **Sorin Olariu**

*

E un boxer abil, ce-ar vrea
Rivalul nu să și-l doboare
În două clipe la podea,
Ci... doar să-l numere-n picioare! – **Gheorghe Steriade**

*

Epigrama e o gleznă
Într-un salt de balerină,
Care iese-n zbor din beznă
Pe o poantă de lumină. - **Imperiu Matheescu**

*

EPIGRAMA SUPREMĂ
Ca bun român aș da oricât
Să pot să scriu, cu demnitate,

Așa o epigramă-ncât
Să declanșez anticipate. - **Ioan Fârte**

*

Epigrama e o glumă
De la moși strămoși lăsată,
Ce te-alintă ca o mumă
Și te ceartă ca un tată. – **Stelian Constantinescu**

*

EPIGRAMA CA GEN

Că-i *gen major* sau *gen minor*,
De-s strânse într-un *gen de carte*
Devii un *gen de autor*
Ce scrie într-un *gen aparte*. - **Ionică Laurian**

*

Ce este epigrama? Ne-a întrebat Slăvescu,
Rugându-ne-ntr-o doară pe noi să-l dăm, *știi*,
E-o muză nevăzută, răspunse Iordăchescu
Ce stă la Pavelescu, de frica lui Nigrim. - **Mircea Pavelescu**

*

Epigrama e femeia
Ce te-mbie cu de-a sila,
Vrăjitoare ca Medeea,
Dar parșivă ca Dalila! - **Al. Cristici**

*

Ce-i epigrama? Eu nu pot
În mod concret să vă explic;
Atâta știu: că ori e tot,
Ori e mai rău decât nimic! – **Grigore Lupescu**

*

Poezie potrivită
Și cu versuri șugubețe:
Trei din ele te incită,
Ultimul te ia în bețe. - **Laurențiu Ghiță**

*

E apogeul cel concis
Rachetă care urcă-n trepte

Spre dizertația de vis
A patru versuri înțelepte. - **Ionică Laurian**

*

Operând cu ea pe viu,
Fără de urmări fatale,
Epigrama-i bisturiu
Pentru asanări morale. - **Nic. Petrescu**

*

În domeniul moral,
Doar cu poanta se mai poate,
Ca, în mod paradoxal,
S-anulezi o nulitate. – **Sorin George-Vidoe**

*

Scânteie puțin indiscretă,
Un vârf ascuțit de floretă,
Dantelă frumoasă și fină
Țesută cu ac de albină. - **Florin Iordăchescu**

*

Poezie care-nțeapă,
Mângâie ca răzătorul,
Și din care, autorul
Intră, uneori, la apă. – **Miltiade Ionescu**

*

Proporțiile unei epigrame
Nu sunt o scuză, ci o exigență!
Pe terezie trage două grame,
Dar gramele acelea sunt esență. - **Marcel Breslașu**

*

EPIGRAMA, GEN MINOR?

Un pixulist, cu ifose și ticuri,
M-acuză că-mi pierd vremea cu nimicuri.
El nu știa că nu-i deloc ușor
Să fii mereu major, în gen... minor! - **Ion Căănăvoiu**

*

În grădina poeziei,
Epigrama-i trandafirul,

Care își înalță firul
Plin de ghimpii ironiei. – **Sorin Beiu**

*

Ce este epigrama
Tot Cincinat ne-nvață.
Nu e decât arama
Ce „X” și-o dă pe față. - **Adrian Becherete**

*

Al lumii chip, plăcut sau hâd,
Îl luminează optimistă;
Deșteptii o citesc și râd,
Iar proștii spun că nu există. - **Mircea Enescu**

*

Catren sprintar, străin mâniei,
O-mpunsătură de tăun
Ascunsă șarjă-a ironiei
Sub coada-i mândră de păun. - **Vasile Langa**

*

Epigrama-i un pretext,
De a spune clar, concis,
Tot ce alții în context,
Nu prea spun în mod deschis. – **Georgeta Vatavu**

*

O frântură de duel,
Care nu se vrea anostă,
Câștigată de acel
Ce dă ultima ripostă. – **Ionel Iacob-Bencei**

*

După simpla mea părere,
E-un catren ce poate fi
Tocmai punctul de vedere
Ce îl pui pe câte-un **i**. - **Gheorghe Leu**

*

Frumoasă-i epigrama! Ca un nufăr!
Când fluturi și albine-i dau ocol!

Dar nu uitați! O scriu, fiindcă sufăr
Că poanta-și trage seva din nămol! - **George Zarafu**

*

Prin patosu-i, ades bizar,
Cu care-adulmecă ea prada,
E scorpionul literar:
Ucide victima cu coada. - **Elena Bassu**

*

Epigrama, cea cu har,
E o spadă de hârtie,
Care face rană, doar,
Când se-nfige în prostie. - **Stelian Filip**

*

Infinitate de demersuri
La slăbiciunea ancestrală
Ea condensează-n patru versuri
Cât într-o carte de Morală. - **Marius Coge**

*

Mă-ntrebi ce e o epigramă?
E, uite-așa, o telegramă
Concisă, sprintenă șireata
Și-nțepătoare ca săgeata. - **Vasile Bogrea**

*

Trei petale, muzicale
Și un spin, cu venin. - **Aurel Son**

*

TOAMNA EPIGRAMISTULUI (A propos de plagiat)

Un indiciu semnalează
Că e toamnă și la mine:
Epigramele-mi migrează
Tot mereu în cărți străine. - **Efim Tarlapan**

*

Lucrările ce-apar, de doctorat,
Mă fac acuma să declar decis
Că epigrama-i greu de cercetat,
Dar și mai greu, se pare, e de scris. - **Mihai Cimpoi**

... Să nu uităm următoarele epigrame:

Epigrama ascuțită

Soră bună e cu scrima

Că și-n ea poetul luptă

Cu ideea și cu rima. – **Cincinat Pavelescu**

*

AVERTISMENT

Se supără cei proști de-o glumă bună,

Iar cei inteligenți de una rea;

Cum nu știi despre-a mea ce-o să se spună,

Tu fii prudent și nu te supăra! - **Tudor Măinescu**

*

AUTOEPIGRAMĂ

Public sub pseudonim,

Criticii stau ca de piatră,

Sunt atât de anonim

Că nici câinii nu mă latră. - **Vasile Tacu**

*

SPERANȚA EPIGRAMEI:

Căutarea e firească,

Cu ceva alergătură

Are șanse să-și găsească

Locul în Literatură. - **Aurel Son**

*

... Și să memorăm în final sfatul pe care **Mircea Trifu** îl dă

EPIGRAMISTULUI

Dintre atâtea rânduieli,

De una trebuie s-ascuți:

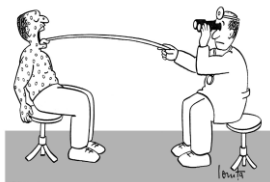
Pe cititori să nu-i înșeli,

Că nici așa nu ai prea mulți!

Capitolul I

EPIGRAMA SATIRICĂ

EPIGRAMA-I UN STRĂNUT

Această *definiție* îi este atribuită lui George Călinescu. Puțini știu însă că, în realitate, aparține lui Mircea Pavelescu. Atunci când a lansat-o, cu ușoară ezitare, într-un grup de scriitori, Mircea Pavelescu, pentru a nu fi contrazis, a spus că a rostit-o George Călinescu. Marele critic, auzind-o, nu a tăgăduit, a tăcut ca și cum ar fi confirmat paternitatea. Am ales acest moto „Epigrama-i un strănut”, găsindu-l potrivit epigramei satirice. Considerată o formă literară de critică a slăbiciunilor omenești, satira a fost dintotdeauna *îndreptată împotriva unei realități defectuoase și incorecte, reprezentată de persoane, instituții și mentalități. Acestea sunt comparate critic cu un ideal, căruia nu-i corespund. Umorul ironic nu este altceva decât un vehicul*¹

Etimologic, termenul provine de la cuvântul latin *satura*, care însemna *dezordine, harababură*. La vechii greci, satira a fost remarcată în secolul al VII-lea î.Hr. prin versurile ironico-batjocoritoare ale lui Archilochos. Remarcabile au rămas comedii satirice ale lui Aristofan, din sec V î.Hr. Satira este recunoscută ca fiind o creație, prin excelență, a romanilor. Quintilian declara cu mândrie: *satura tota nostra est* („satira este în întregime a noastră”). Cunoscute sunt cele două cărți de satire, numite „Sermones”(Convorbiri), ale lui Horațiu, cele 16 satire ale lui Juvenal, sau cele 15 cărți ale lui Marțial, întâiul mare epigramist al lumii, care a criticat decadența moravurilor societății romane.

.....

1. Dintr-un interviu al actorului german Jesko Friedrich.

Un alt motiv pentru care am ales titlul „Epigrama-i un strănut” îl reprezintă o frază, dezamăgitoare, care mi-a rămas în memorie de la Giuseppe Navarra: „Oricât de bună ar fi, epigrama nu îndreaptă tarele omenești”.

În calitate de „**Reporter în Regatul epigramei**”, nu voi da lecții de epigramă, nu mă voi erija în teoretician al genului, și nici nu voi prezenta regulile alcătuirii unei epigrame, întrucât acestea mai degrabă plictisesc, iar cei interesați le pot învăța singuri. Voi furniza exemple, grupate pe teme și categorii de expresie. În cunoscuta „Pledoarie pentru epigramă”, Mircea Trifu descrie, aproape, toate formele de exprimare ale epigramei, spunând: *Ca orice gen literar și epigrama se diversifică într-o serie de specii, care păstrează un caracter comun: poanta. Prima și cea mai importantă specie este epigrama cu caracter satiric (...). Această categorie cuprinde epigramele îndreptate spre tarele etern omenești, cum sunt infatuarea, avariția, invidia, lăcomia, minciuna, vanitatea, snobismul, beția etc, precum și pe acelea care au în vedere corectarea unor mentalități înapoiate, cu o arie mai largă, socială, cum ar fi abuzul, arivismul, demagogia, imoralitatea, impostura, neglijența, parazitismul, slugărnicia ș.a.*

Cu mențiunea că în acest capitol voi prezenta epigrame cu caracter satiric, citez cele două exemple selecționate de Mircea Trifu, la categoria „epigrame satirice”, în pledoaria sa.

ARIVISM

Soața dintâi, creându-i atmosfera,
A reușit să-i fac-un rost în viață,
Doar ei îi datorează cariera
Și carierei... pe a doua soață. - **George Petrone**

*

PROVERB RĂSTĂLMĂCIT

Spunea cândva un înțelept,
Că cel mai scurt e drumul drept,
Deși ajungi la câte-un for
Pe ocolite, mai ușor. - **Ilie Iancu**

Pentru confirmarea genului, să lecturăm un prim grupaj de **epigrame satirice.**

UNUI JUNE TOMNATIC

Atât l-au consumat femeia

Și țuica ce-a îngurgitat-o,

Încât trecu în vârsta treia,

Pe-a doua n-a mai apucat-o. - *Ionel Iacob-Bencei*

*

ACTUALEI PUTERI

Peste patru ani șoșonii,

Se vor roade, pas cu pas,

Și vom strânge pantalonii

Cu cureaua de la ceas. - *Maței Florescu*

*

ORGOLIU

Așezat într-un fotoliu,

Care stă să te subjuge,

Funcția îți dă orgoliu,

Iar orgoliul... ți-o distruge. - *Maței Florescu*

*

PARVENITISM

Tablouri scumpe, lustre și covoare,

Alcătuindu-ți cadrul plin de fast,

În casa unde totu-i de valoare,

Prezența ta e singurul contrast. - *Gheorghe Stoicescu*

*

DESTIN

Românii sunt mereu isteți,

Și urmăriți de o năpastă,

Deși în piept au șapte vieți,

Ei o trăiesc pe cea mai proastă. - *Nicolae Ivan*

*

Nicolae Ghițescu, spune în epigrama **LUI KANT**:

Ne potrivim într-o măsură,

Deși n-aș fi gândit vreodată,

Tu critici rațiunea pură,
Eu, rațiunea poluată.

*

Iată cum e descris **SERVILISMUL** de epigramistul brăilean

Ștefan Tropcea:

Servilismul, în esență,
Și indiferent de eră,
Pentru unii e carență,
Pentru alții... carieră.

*

Cu deosebită măiestrie, același autor a satirizat în patru versuri **TRIBUNALUL**

Săli aglomerate,
De împricinați,
Unii au dreptate,
Alții... avocați.

*

Această epigramă a apărut în unele culegeri cu titlul **INSTANTANEU LA TRIBUNAL.**

*

Alte două epigrame satirice, din creația lui **Ștefan Tropcea:**

CINSTEĂ

În timpul vieții efemere,
Deși, la fel de pregătiți,
Sunt oameni care fac avere
Și oameni ce rămân cinstiți.

*

CURIOZITATE

Uneori într-o grădină,
Dintre pomi, pe vreme rea,
Cad acei cu rădăcină
Și rămân cei cu proptea.

*

Alexandru Clenciu ne face, într-o manieră proprie, portretul unui anume caracter:

SERVILUL

Smerit, ca-n fața unor moaște,
Mereu încovoiat de trunchi,
Pe șeful său el nu-l cunoaște,
Decât din tălpi până-n genunchi.

*

La aceeași categorie, și pe o idee asemănătoare, să citim epigrama **COMPORTAMENT**, scrisă de **George Petrone**:

Ciudate sunt făpturile neghioabe,
Când simt în nări stăpânul idolatru,
Potaia face sluj pe două labe,
Slugarnicul se târâie pe patru.

*

Satirizând timpul pierdut în mijloacele de transport, epigramistul **Ilie Ciobescu** spune:

Din Berlin la Singapore,
Faci opt ore,
Din Berceni și până-n Tei,
Numai trei.

*

Corneliu Iovuța prezintă un punct de vedere privind **ADUNĂRILE DE TRANZIȚIE**:

Nu vă mirați că și la noi,
Prostia mare e cât carul
Și-n turmă mai există oi,
Ce încă proslăvesc măgarul.

*

Epigramistul **Sorin Beiu** are o epigramă care satirizează viața la bloc și e intitulată **ÎNTRECERI HIBERNALE**

Afară gerul, bată-l sfântul,
Se ia la-ntrecere cu vântul,
În bloc se ia caloriferul,
La-ntrecere cu frigiderul!

*

O idee similară întâlnim la **George Petrone**, în epigrama

**PRESA AFIRMĂ CĂ ÎN ROMÂNIA
SE SUFERĂ DE FRIG ȘI DE FOAME**

Exagerează, constatăm,
Și de la adevăr se-abate,
De foame, ce e drept, răbdăm,
Dar frig avem pe săturate.

*

Și tot de la **George Petrone**, am selecționat următoarele
două epigrame satirice:

PENSIONARI

Supuși la umilinți,
N-au hrană, n-au căldură,
Ar strânge ei din dinți,
Dar n-au nici dinți în gură.

*

UNUI CARIERIST

Când te cocoți spre apogeu,
Având un sprijin amical,
Să-mi fii superior nu-i greu,
Ți-e greu în schimb să-mi fii egal.

*

Epigramistul **Gheorghe Mitroaică** spune în epigrama
CONSTATARE:

Poate fi și nătărău,
Nu neapărat frunțaș,
Dar țăran, în sensul rău,
Întâlnești doar la oraș.

*

De la **Stelian Ionescu**, să citim, ca un adevărat corolar,
următoarea epigramă:

LUI NENEA IANCU

Satirizând cu ironie,
„Eroi” de bâlci, corupți, mișei,
Nemuritor ești pe vecie!...
(Dar, din păcate, sunt și ei!).

Să lecturăm și alte epigrame satirice.

UNUI INDIVID

Că nu-și păzește slujba lui
Natura-i vinovată!
Și-ar bate capul bietul om,
Dar n-are ce să-și bată! – *A.C. Cuza*

*

RECURS

Poate pare cam obscură,
Dar aceasta-i teama mea:
Nu de-acela ce mă fură
Ci de cel ce vrea să-mi dea! – *Ion Cănăvoiu*

*

CONCLUZIE

Nimic în viață nu-i etern,
Afară, poate, doar de cheful
Cu care orice subaltern
E gata să-și bârfească șeful. – *Sorin Pavel*

*

UNUI PROTEJAT

Pe post, cu pila și norocul,
Tu nu faci purici, negreșit,
Că omul nu sfințește locul,
Când nu-i la locul potrivit. – *Giuseppe Navarra*

*

UNEIA

Doamna Ics, smerită față,
De când e, n-a dus-o greu,
Că s-a descurcat în viață,
... Încurcându-se mereu! – *Alexandru Clenciu*

*

UNOR CHILOȚI

Chiloții ăștia dantelați
Impun smerenie și frică;
Au fost de-o stareță purtați
Și pipăiți de un vlădică. – *Constantin Nicola*

UNOR OPINCI

Un țăran le-a venerat
Ca pe cel mai scump odor,
Căci, milos, i le-a lăsat
Un creștin de... percepitor! – *Constantin Nicola*

*

PARLAMENTARII ȘI-AU MĂRIT PENSILE

E liniște în Parlament, în fine,
Interpelări mai blânde, mai cuminiți,
Și nu greșesc, dar pacea cred că vine,
Ca și trădarea, tot de la arginți. - *Nicolae Fulga*

*

UNUI JOBENAT

Jobenul respectabil,
Sub care-ți stă figura,
E rama care costă
Mai mult decât pictura! – *Sofronie Ivanovici*

*

UNUIA CARE SE LAUDĂ CU PĂLĂRIA-I SCUMPĂ

Stopându-i scurt poliloghia,
I-am spus direct, prietenește:
Oricât de scumpă-i pălăria,
Valoarea capului nu crește! – *Mihai Haivas*

*

UNEI DOAMNE

E-o frumusețe orbitoare-
Un corp artistic modelat,
Și-n plus, ea nu e de vânzare,
Ci, doar așa, „de-nchiriat!” – *Cridim*

*

UNUIA

În galeria de portrete,
Ce viața mi le-a oferit,
Te-așez cu fața la perete
Și-mi spun că nu te-am întâlnit. - *Viorica Verboschi-Cristodulo*

CAFENELEI CAPȘA

(Unde se întâlnesc scriitorii)

La Capșa, unde vin „Nemuritorii”,

Există două mari despărțituri:

Într-una se mănâncă prăjituri,

Și-n alta se mănâncă... scriitorii. - *Nicolae Crevedia*

*

REȚETĂ

Această brânză mai de soi

O face un cioban dibaci,

Cu lapte de la două oi

Și zerul de la zece vaci. - *Ion Vladimir*

*

UNUIA

O, bietul bard! Cu fiecare tom

Gândindu-se că scrie poezie,

(Întocmai ca „Burghezul gentilom”)

El face proză fără ca să știe! – *Marcel Breslașu*

*

CONFESIUNE

Eu, care sunt o fire pățimașă,

Pân' am ajuns să-mi cuceresc femeia,

Am cheltuit răbdare uriașă,

Dar infinit mai multă dup-aceea. – *Mircea Pavelescu*

*

SCULPTURĂ MODERNĂ

Brâncuși, cu arta lui firească,

Făcut-a piatra să vorbească;

Prudenți, ciracii noii ere

Au readus-o la tăcere. - *Gheorghe Belei*

*

FLUCTUAȚII

Noi cuvinte-apar în grai,

Sau se țin de limbă scai,

Numai unul cam dispare:

E cuvântul de onoare. – *N.Halmaghi-Scoreanu*

CAUZALITATE

În colțul camerei, te miri
Păianjen negru c-ai aflat?
Nu-nseamnă veste... musafiri...
Mai fă și tu puțin curat! - *Mircea Bogdan*

*

ÎN BLOCUL NOSTRU

Liniștea, cum e firesc,
Respectată-i sută-n sută,
Când vecinii se-ntâlnesc,
Nici măcar nu se salută. - *Sin Arion*

*

UNOR FEMEI CARE ÎȘI ASCUND VÂRSTA

Să le urăm acestor doamne
-La anii care nu i-au spus-
Să aibă cât mai multe toamne,
Că primăverile s-au dus. - *Taisia Pușcașu*

*

TREPTE

O fată are-amicul meu
În treapta-ntâia de liceu,
Mai are-o treaptă și vă spui
C-o să se urce-n capul lui. - *Alexandru Misiuga*

*

ONOMASTICA

Este ziua-armonioasă
Ce-ți permite să respiri,
Doar când propria ta casă
S-a golit de musafiri. - *Ștefan Tropcea*

*

MUSAFIRII

Când îi invit la un festin,
Prilej real de-a mai petrece,
O parte uită și nu vin
Și-o parte uită să mai plece. - *George Petrone*

OASPEȚILOR MEI

Eu pretind o disciplină,
De la bunii mei confrăți:
Nici să-i chem și să nu vină,
Nici să vină nechemăți. - **Constantin Tudorache**

*

PREȚUL

În loc de-a-i ferici atât
Pe-acei ce-n viață-și fac statuie,
Întreabă-i cât s-au coborât,
Dorind pe soclu să se suie. - **Mircea Trifu**

*

REALIȘTI ȘI UMANIȘTI

Ne rămâne doar regretul
Că, în ciuda instruirii,
Primii uită alfabetul,
Ceilalți tabla înmulțirii. - **Mircea Trifu**

*

GURA LUMII

Auzind c-au divorțat,
O vecină se încruntă:
-Oare ce i-a apucat?..
C-au scos bani frumoși la nuntă! - **Constantin Popescu-Berca**

*

EXAMEN MEDICAL

Cum aparatul nu mă-nșeală,
Am stabilit, în linii mari,
Că dumneavoastră-aveți o boală
De nouă sute de dolari. - **Ion Ciobanu**

*

INTRAREA ÎN UE

Românul nostru plin de zel
Întoarce fața spre Apus:
Mai bine varza de Bruxelles,
Decât salata à la Russe! - **Sorin Olariu**

UNUI DEMNITAR

Era un ins onest- demult-
Și nu ghiceai în el despotul.
Azi intuind că poate mult,
E-ncredințat că poate totul. - *Cornelius Enescu*

*

ÎNTR-UN RESTAURANT

Arhimede-i primul –după cât rețin-
Care-a demonstrat că, în natură,
Un volum de apă cufundat în vin
E egal cu vinul ce se fură. - *Ștefan-Costache Plăcintă*

*

UNUI MARE CURIOS

Atunci când moașa l-a extras
L-a prins, se pare, chiar de nas,
De-aceea are-o calitate
Să-și bage nasul în mai toate! - *Boboc Ștefan-Pungeșteanu*

*

AMINTIRI

Cuceriri au fost din plin,
Însă, când privesc din spate,
Cel mai des în minte-mi vin
Întâlnirile... ratate. - *Alexandru Oltean*

*

IDEAL COMUNIST

Luptau ca-n urma lor să lase
Societatea fără clase
Și-au izbutit, precum vedeți,
Că-i plină de analfabeți. – *George Petrone*

*

DOCTRINA COMUNISMULUI

Diriguind societatea,
Cu Marx și Lenin în desagă,
Mereu ați împărțit dreptatea
(În loc s-o fi lăsat-o-ntreagă). – *George Petrone*

DRUMURILE NOASTRE

Ca simplă curiozitate
Doresc să fac o precizare:
Că drumurile asfaltate
Nu țin mai mult de o ninsoare. – *Nicolae Nicolae*

*

REFORMELE

Reformele, ca un blestem,
Coboară crunt pe-acest pământ
De moarte, zău că nu mă tem,
Dar de viață... mă-nspăimânt! - *Viorel Cacoveanu*

*

POLITICHIE

Politica la noi în țară
A moștenit o veche țară:
Căruță mare, boi cam mici
Cu nostalgie după bici. - *Gheorghe Suciu*

*

JUSTIȚIARĂ

În vădita sa mândrie
Și ambiții colosale,
Prostul, pentr-o ironie,
Cere daune morale. - *Constantin Tudorache*

*

CORECTIV

Ești deseori tentat să spui:
Aceasta-i țara nimănui!
Rectific eu, nu-i chiar așa,
Aceasta-i țara câtorva... - *Ion Bindea*

*

SUPERSTIȚIE

Era-ntr-o marți, când, ghinion
L-au prins cu mâna-ntr-un palton,
De-atunci, a prins învățătură:
Să-l tai și marțea nu mai fură! - *Constantin Sachelaride*

LA GURA SOBEI

Scriu. Se bucură consoarta:

-Iar îți pică niște lei!

Ce să fac? Eu sunt cu arta,

Cu tendința-i dumneaei. - *Gheorghe Chirilă*

*

UNUI CHIRURG

Domnul doctor, din rutină,

Respectând perfect tipicul,

Are-o mână foarte fină:

Nici nu simți când „saltă” plicul. - *Nicolae Bunduri*

*

GRIJI

Deși bolnav, adus de șale,

Cam șubrezit de câte toate,

Alerg la medici, prin spitale,

În loc să-mi văd de sănătate. - *Zeno Turdeanu*

*

CONDIȚIA FEMEII

Nu sunt pusă pe război

Dar, de-atâtea generații,

Carul vieții-l ducem noi,

Și din bici, pocnesc bărbații. - *Otilia Morțun*

*

SEXUL FRUMOS

Așteaptă an de an cu dor

Bărbatul visurilor lor,

Cu o răbdare infinită...

Și, așteptându-l, se mărită. - *Titu Olteanu*

*

BILANȚUL LA ROMÂNI

Oamenii din lumea bună,

Trag o linie și-adună,

Iar românul, cumsecade,

Trage-o linie și... scade. - *Constantin Tone*

APOCALIPSĂ

Trăim în brațe cu Himera,
Fugind de Iad, cu disperare,
Pe lângă traiul dus pe Terra,
Infernul e o relaxare. - **Petru Lămășanu**

*

UNUIA CARE SE LAUDĂ CU EXCURSIILE FĂCUTE

N-ar putea respinge nici Seneca
Adevărul strict și lapidar:
Un măgar chiar dac-a fost la Mecca,
După ce s-a-ntors... e tot măgar! - **Gheorghe Belei**

*

DIAGNOSTIC

Plicul când mi l-a luat
Doctorul, la analiză,
M-a și diagnosticat;
„Văd că ești în plină criză!” - **Iulian Bostan-Gohor**

*

SCRISOARE PIERDUTĂ

Azi *Cațavencu*-i deputat,
Cu Mercedesuri, vile, bani,
Iar *Cetățeanul Turmentat*
N-a mai băut de zece ani! - **Constantin Tudorache**

*

CINE SUNT EI?

E liderul de sindicat
O voce autorizată
Și despre care am aflat
Că nu doar gura-i e bogată. - **Iulian Bostan-Gohor**

*

UNUI GHEORGHE

Ai cucerit atâția lauri
În lupta cu diverși balauri,
Încât acum se cuvine
Să-l birui și pe cel din tine! - **Vasile Bogrea**

NESAȚ AUTUMNAL

Dorind al Toamnei rod să-l gust,
Am coborât, setos, la cramă
Și căutând tăria-n must,
Am întâlnit-o în pastramă! - *Ștefan Șerban*

*

UNUI DOCTOR

L-am zărit- și nu mă mir,
Pe un doctor cu pretenții,
Se plimba prin cimitir
Ca să-și vadă pacienții. - *Mihai Danielescu*

*

COLAC PESTE PUPĂZĂ

Se vede-un fapt ce nu-i pe plac,
Ce s-a întins ca un flagel:
Cât e românul de sărac,
Mai dă și lenea peste el. - *Vasile Larco*

*

ȚARA

Țara noastră e frumoasă,
Bogăția-i bunicică,
Nici umorul nu o lasă,
Doar politicul o strică. - *Titi Turcoiu*

*

INSCRIȚIE PE O CABINĂ ELECTORALĂ

În cabina taciturnă,
Iată maxima votării:
Nu băgați gunoaie-n urnă,
Că ajung în capul țării! - *Efim Tarlapan*

*

DOINA ROMÂNULUI

Vremile nu ne răsfăță,
Astăzi, ca și-odinioară,
Într-o țară fără viață
Duc o viață fără țară. - *Efim Tarlapan*

ÎN CIȘMIGIU

Același lac, aceleași flori,
Același nuc, înaltul,
Doar scumpa care-mi da fiori
E azi la braț cu altul. - **Ion Ionescu-Quintus**

*

ELECTORALĂ

Ca urmare-a disperării,
Sunt alegeri pe la noi,
Și atunci, opinca țării
Își alege cizme noi. - **Janet Nică**

*

NOSTALGIE

Ți-aduci aminte cum veneai
Sub teiul înflorit și des
Și-atâtea flori tu mi-ai cules...
C-avem și astăzi pentru ceai? - **Eugen Albu**

*

LA MEDIC

La medic mergi ca la oracol,
Ieșind de-acolo, poți să speri,
Că nu mai ai niciun obstacol
Spre lumea fără de dureri! - **George Corbu**

*

BILANȚ CLINIC

Pe la doctori, din păcate,
Nu mă duc să mă consult,
Că mă tem să nu constate
C-am trăit, deja, prea mult... - **Constantin Tudorache**

*

AM ÎNTÂLNIT ȘI ROMÂNI FERICIȚI

Românii de invidiat,
Cu traiul bun și-asigurat,
Sunt doar acei din pușcărie
Și-acei ce-ar trebui să fie. - **Florina Dinescu-Dinu**

TRISTĂ REALITATE

Mafia proliferază,
Furturile-s cu duiumul,
Polițiștii arestează,
Procurorii le dau drumul! - *Maria Sturdza-Clopotaru*

*

CERCETAT ÎN LIBERTATE

Azi faptele cu violență
Nu mai conduc la penitență,
Că dacă dai puțin din coate
Ești cercetat în libertate! - *Maria Sturdza-Clopotaru*

*

STALINISMUL

În '45, luând puterea,
În țară-ndată s-a simțit
Cum curge laptele și mierea,
Neîntrerupt, spre Răsărit! – *Nicolae Mihu*

*

PARTIDELE (Apa trece...)

Treci ca apa, biet român
Și îți plâng atâția prunci,
Însă pietrele rămân
Ca să ai cu ce s-arunci. - *Marian Popescu*

*

BUTURUGA MICĂ...

De-a răsturnat un singur car,
E de salcâm sau de stejar.
De-a răsturnat mai multe care,
Precis că e de... Dealu Mare. - *Virgil Petcu*

*

CONJUGALĂ

A căsniciei lege sfântă,
Intrată-n logica rutinei:
În casa lor cocoșul cântă
Pe-o „partitură” a găinei! – *Corneliu Costăchescu*

LIDERUL DE STÂNGA

Cu accente sfidătoare,
Promovează al său crez,
Cu principii proletare
Și cu gusturi de burghez. – *Corneliu Costăchescu*

*

MOȘTENIRE SENATORIALĂ

Din moși strămoși, de mii de ani
Călcăm pe urme de romani;
Așa va fi și azi și mâine
S-avem mereu și circ și pâine. – *Ștefan Marinescu*

*

EPIDEMIE

O nouă modă-n România
Tot bântuie de câțiva ani:
A înflorit nemernicia
Și goana oarbă după bani. – *Popescu Ger*

*

DRAMĂ CULTURALĂ

Ce se-ntâmplă în cultură
E ca-n dragoste. Păcat!
Astăzi din literatură
Nu mai scoți cât ai băgat! – *Popescu Ger*

*

ÎN FAȚA ALTARULUI

Ea, deprinsă-a fost cu sfatul
-Și-a spus DA, cu voce tare-
Că își va urma bărbatul
(N-are importanță care!). – *Vasile Vorobeț*

*

SACUL ȘI PETICUL

La Palat, în astă seară,
Ne anunță guvernanții:
E ședință ordinară,
... Cum sunt și participanții! – *Eugen Ilișiu*

MÂNGÂIEREA PENSIONARILOR

Atingând amurgul vieții
Le-a rămas un singur cult:
Avantajul bătrâneții
E că nu durează mult. – *Teofil Muntean*

*

ADRESA, BAT-O VINA!

Azi „Scrisoarea”, bat-o vina,
Nu mai știe und’ s-o lase,
Adrisantul cu pricina,
Are tot mai multe case! - *Bebe Răvescu*

*

TELEVIZIUNI PRIVATE

Cu scandaluri și șuete
Au programe pân’ la ziuă,
Ca să-nveți pe îndelete...
Cum se bate apa-n piuă. - *Bebe Răvescu*

*

OPȚIUNI

Noi alegeri, eu susțin
Că n-aș vrea să se mai facă
Fi’ndcă tot ai noștri vin
Și pe urmă... nu mai pleacă! - *Viorel Martin*

*

ARTA

Pentru-o masă cu amicii,
De condei și de penel,
Fu sacrificat un miel!
... Arta cere sacrificii! - *Viorel Martin*

*

SOȚI MODERNI

Se mai iubesc ei într-un fel,
Dar ea-l condamnă cu temei,
Știind că nu e soț model,
Cum nu e nici amantul ei! - *Ioan Maftei-Buhăiești*

VALUL CRIZEI

Zise, fără gând ascuns,
Un bărbat lovit de val:
Criza, iată, a ajuns,
Chiar și-n patul conjugal! - *Ioan Maftei-Buhăiești*

*

LUCRU TEMEINIC

Cum își face omul harnic, gospodar,
Vara săniuță și în iarnă car,
Tot la fel și-aceia ce de drum se-ocupă,
Iarna fac o groapă, vara o astupă! - *Laurențiu Ghiță*

*

UNEI TINERE

N-a vrut doctor, nici șofer,
Nici primar, nici deputat.
Ci un simplu pompier,
Că-i „ardea” de măritat! - *Rodica Hanu-Pavel*

*

CURĂȚENIA LA ORDINEA ZILEI

Ea, utilul cu plăcutul
Le îmbină minunat,
Schimbă iute așternutul
Cum apare... alt bărbat! - *Rodica Hanu-Pavel*

*

RĂSTURNARE DE VALORI

Într-o lume relativă
Stau în spate damele,
Fiindcă-n roluri mari de divă
Sunt alese... „poamele”! - *Maria Sturdza-Clopotaru*

*

DIAGNOSTIC

M-am dus la doctorul din sat,
Să văd ce am, de m-am umflat...
Și el m-a liniștit: „Măi frate,
Să nu te plângi, căci ai de toate!” - *Ștefan Agachi*

SARE PE RANĂ BASARABEANĂ

Limba noastră-a fost bătută,
Limba noastră-a fost presată...
Și apoi ni se impută
Că avem o limbă... lată! - *Igor Grosu*

*

FIORI

Soața-mi dă mereu fiori,
Cu-a ei gură ca o floare,
Care se deschide-n zori
Și se-nchide la culcare... - *Laurențiu Orășanu*

*

QUOD ERAT DEMONSTRANDUM

Iubiți de forțele divine,
Mai rezistenți decât o stâncă,
Noi am sperat s-o ducem bine
Și uite, o mai ducem încă... - *Florina Dinescu-Dinu*

*

ZĂDĂRNICIE

Din patru-n patru ani, în țară,
Au loc alegeri de rutină,
Din cele care nu separă,
Niciuna, grâul de neghină. - *Nicolae Căruceru*

*

LUNGIMEA AUTOSTRĂZII

Autostrada noastră, toată,
Trecând prin codrii și livezi,
Atâta e de terminată...
Că-ți ia mai mult s-o traversezi! - *Nicolae Bunduri*

*

MUNCA ȘI SALARIZAREA

Munca-i un proces prea lung,
Lefurile nu ajung.
Se plătesc destul de rar,
Uneori nici chiar lunar. - *Alexandru Țiclea*

PARLAMENTARII ȘI-AU VOTAT MĂRIREA SALARIIILOR

Ai noștri minunați parlamentari
Și-au tras acum salarii foarte mari,
Că doar pe plaiul nostru românesc
Prostia și domnia se plătesc!... - *Sorin Olariu*

*

ROMÂNUL ARE ȘAPTE VIEȚI

Românul are șapte vieți,
Trăind de azi pe mâine...
Dar ghinionu-i cum vedeți:
Cam toate sunt de câine! - *Sorin Olariu*

*

CONCILIERE MATINALĂ

Când soțul vine pe la șase
De la băute, din local,
Nevasta-i cere să se lase,
Și-atunci se lasă... cu scandal! - *Vali Slavu*

*

LA VOLAN, PE ȘOSELE

Ingineri, artiști, actori,
Maneliști, agricultori,
La volan, cu toții par,
Tot o apă... și-un birjar! - *Titi Turcoiu*

*

REGRETE TÂRZII

Nu am știut să dăm prin site
Și nu ne-am priceput a cerne,
Nici bolovanii din pepite,
Nici bolovanii din guverne. – *Valentin Groza*

*

BUSTULUI MEU

Aș vrea să stau în propria-mi statuie,
Modest și drept, ca un portret de Baba,
Cu fața către scările ce suie
Spre ușile ce le-am deschis degeaba... - *Vasile Vorobeț*

LA VOT ÎN PARLAMENT

Codul Silvic e-n dispută:
Totul este cam aiurea,
Vor să apere pădurea
După ce a fost vândută. - *Vasile Țincaș*

*

REPERCUSIUNE

Pe Adam l-a întrebat,
Eva, vrând să se alinte:
-Mă iubești cu-adevărat?
Și de-atunci, bărbatul minte. - *Iulian Tănăsescu*

*

EDUCAȚIE

Nicicând copilul nu mi-am ocărât,
L-am alintat c-o dulce sărutare,
Iar de bătut nu s-a-ntâmpilat decât
În caz de legitimă apărare. - *Iulian Tănăsescu*

*

PARADOXURI

Paradoxuri, nebunii,
În superba libertate:
Unii construiesc palate,
Ca să moară-n pușcării! - *Ioan Crăciun-Petrișan*

*

NOSTALGIE

Îți amintești frumoasă brună,
Când azi, la braț cu altul treci,
Că-n urmă cu un an și-o lună
Am fost căsătoriți pe veci? - *Gheorghe Șchiop*

*

NEAM DE EROI

Uniți în fapte și idei,
Mereu cu forțe concentrate,
Sărim mai toți ca niște lei,
... Când trebuie bătut un frate. - *Ion Diviza*

HOȚI LEGALI

Din tot ce Parlamentul drege,
E clar un lucru pentru toți:
Mai lesne intră hoții-n lege,
Decât să intre legea-n hoți! - *Ion Diviza*

*

PREOCUPĂRI

Studiază mulți, din greu,
Alții dau un doctorat;
Eu... mă rog la Dumnezeu
Să nu uit ce-am învățat. – *Constantin Tudorache*

*

UNUI NEGUSTOR

Cultivi afaceri mici, oculte,
De la teighea ne dai în dar
Un zâmbet cald și vorbe multe...
Adăugate la cântar. – *Eugen Sfichi*

*

NOILOR GUVERNANȚI

Aduși de al schimbării val,
Prin iureșul învolburat,
Ei duc corabia la mal,
Noi... tragem targa pe uscat. - *Virgil Petcu*

*

SALVAREA

Destinul nostru e precar
Și viața nu-i deloc perenă;
Salvarea-i mortuarul car
La care i s-a pus sirenă! - *Dan Căpruciu*

*

ODIHNĂ VEGETARIANĂ

Mâncând atâtea „E”-uri bune
Din *carnea* ce se dă pe piață,
Cu-atât mai repede, se spune,
Ajungi la locul... cu *verdeață*! - *Janet Nică*

COMEMORARE

La cuviosul parastas
Pentru iubitul soț plecat,
Avea atâta jale-n glas,
Că și amantu-a lăcrimat. – *Ioan Peia*

*

MARTIE

Apare iarba pe tăpșan,
Senin la răsărit e cerul
Și dau căldurile taman
Când ne-am obișnuit cu gerul. - *Nicolae Bunduri*

*

REFERENDUM

Nu ar trebui lăsat
Un nebun să candideze
La o funcție în stat
Și nici prostul să voteze. - *Constantin Tudorache*

*

INSCRIȚIE PE O DALȚĂ

În educația școlară
Lipsește Brâncușii iscusiți,
De-aceia azi avem în țară
Atâția oameni... neciopliți! - *Efim Tarlapan*

*

INSTANTANEU POLITIC

Cocoțat pe-o treaptă-naltă,
Politician sadea,
Lasă treburile baltă...
Și se bălăcește-n ea. - *Vasile Larco*

*

MIRAJUL EUROPEI

În Spania visez să mă găsesc,
Ca să înalț castele milenare
Și morile celebre să-nvârtesc
Cu vântul care-mi suflă-n buzunare. – *Mihai Frunză*

O, MORES!

Vremile evoluează
Și-astăzi, știe orice tont:
Numai dragostea contează –
... Dacă ai ceva în cont. - **Ioan Peia**

*

24 IANUARIE- HORA UNIRII LA IAȘI

Pe lângă numeroși ieșeni,
S-au prins în horă, la iuțeală,
Și câțiva politicieni,
Simțind că-i rost de... învârteală. - **George Petrone**

*

UNUI MEDIC

Văzând că pacientul, iar
Veni la dânsul, fără dar,
Îi zise medicul țâfnos:
Să fii matale sănătos! – **Mircea Cavadia**

*

TRATAMENT

O doamnă a intrat în cabinet
Având în brațe un imens buchet;
Dar medicul i-a spus cu glas ritos:
-Cu flori, nu-ți faci tu soțul sănătos! - **Luchi Tenenhaus**

*

AXIOMĂ

Am intra în lumea bună,
Fără viza F.M.I.,
De-am munci cu sârg o lună
Și de n-am fura o zi! - **Constantin Tudorache**

*

URNA DE VOT

Cum pot să fac aici la voi
Spre propășire saltul,
Când, dat afară un gunoi,
E-nlocuit cu altul? - **Efim Tarlapan**

ARC PESTE TIMP

Fost-au, doamne, agresate
Cu centuri de castitate;
Astăzi, cu năduf și ură,
Se răzbună... pe centură! - *Eugen Ilișiu*

*

UNUI MAMOȘ

Mi-a cerut, c-așa-i e stilul,
Cinci sutare, și i-am dat,
Dar acum, mă-ntreb, copilul
E născut, sau cumpărat? - *George Zarafu*

*

SĂNĂTATEA ASIGURATĂ

Starea noastră e umilă:
Căutând la boli salvarea,
Cea mai ieftină «pastilă»
Este-acuma... lumânarea! - *Alexeev-Martin Loghin*

*

FENOMENE

Când văd în presă multe denunțări,
De mită, fals, hoții, delapidări,
Le denumesc mărunte răfuieli
În universul plin de învârteli. - *Ionică Laurian*

*

SFAT

Ionel, băiatul mamei,
Nu mai face greva foamei;
Vom muri noi și așa,
Fără a o declara. - *Efim Bivol*

*

ACOMODARE

Ne ducem crucea cuvenită
Și lamentările n-au rost
Suntem o țară pregătită
Ca să trăim chiar și mai prost. - *Ionică Laurian*

DEMNITATE NAȚIONALĂ

Oricât de grea ne-ar fi povara
Nenumăratelor nevoi,
Noi, totuși, nu ne vindem țara,
Ne vindem numai între noi. - *Eugen Albu*

*

PREFERINȚĂ

Efortul vrând să-i fie mic
S-ar angaja pe-un post în care
Să n-aibă de făcut nimic,
Dar concurența-i foarte mare. - *Cornel Sofronie*

*

PROTECȚIE RURALĂ

Eu, pe fiul meu iubit,
Vrând ca școala să-l absoarbă,
L-am scutit de la cosit
Și s-a apucat de... „iarbă” - *Ioan Fârte*

*

ULTIMUL AVANTAJ

Românu-i totuși fericit,
Deși de taxe apăsător,
Că hazul lui cel renumit
E totuși neimpozitat. - *Ștefan Al. Sașa*

*

MEDICII AU VIAȚA MAI SCURTĂ

Medici mari și cu pretenții,
Pleacă iute dintre noi,
Se grăbesc spre pacienții
Duși în lumea de apoi! - *Corneliu Zeana*

*

DUPĂ DEFRIȘARE

Copacii toți au dispărut
Hârtie ajungând, săracii,
Iar din hârtie s-au făcut
Afișe cu... „salvați copacii!” – *Vali Slavu*

UNUI PLETOS

Când îți contempli coama leonină,
Mă-ncearcă o idee năzdrăvană:
Așa prosperă orice buruiană
Când are mult gunoi la rădăcină! – **Sorin Pavel**

*

UNOR FECIORI

Lacom, rău, ductil ca fierul,
Tatăl lor știa ce vrea,
Și, trecând în altă stea,
Le-a lăsat ce nu avea: Caracterul! – **Nicolae Crevedia**

*

UNUI ÎNCREZUT

S-a dus în splendida Mamaie,
La soare ore-ntregi să stea,
De piele să se mai jupoaie,
Că nu-și mai încăpea în ea! - **Sorin Beiu**

*

CRITICILOR MEI

Cu laudele din ziare
Am constatat, deși târziu,
Că-s un poet cu mult mai mare
Decât aș fi putut să fiu. - **Ioan Pop**

*

UNUI FALS PRIETEN

În felul lui meschin, grotesc,
Pe-al vieții-ntortocheat traseu,
Tot timpu-l simt în jurul meu,
Dar niciodată nu-l găsesc! - **Valerian Lică**

*

AVEȚI PUȚINTICĂ RĂBDARE...

Nicio nație din lume
La necaz nu face glume,
Nu își laudă stăpânii
Și nu rabdă ca... românii! - **Constantin Tudorache**

AMICELE

Vorbind de-ale păcatelor cărări
Și-au confesat și gânduri și secrete;
Cea infidelă are remușcări,
Cea credincioasă are-n schimb... regrete. - **Mircea Bogdan**

*

UNEI COCHETE

Ai o inimă ce-mi pare
Schimbătoare-n sentimente,
Ca și părul tău, ea are
Ondulații permanente! - **Tudor Măinescu**

*

UNEI DOAMNE

Plăpândă ca și frunza-i doamna,
Dar diferența este una:
O frunză cade numai toamna,
Ea cade-aproape-ntotdeauna! - **Ion Ionescu-Quintus**

*

OF, POȘTA!

O veste rea, cinstit să fiu,
Eu o trimit recomandată,
Că, ori ajunge mai târziu,
Ori nu ajunge niciodată! - **Vasile Langa**

*

VICIU

Obligați s-avem serviciu,
Munca, ieri, era un viciu:
Ca șomer, în vremuri noi,
Aș vrea viciul înapoi. - **Constantin Mândruță**

*

LUNEI

Sărmana! Iar ni se arată
Cu fața-i galbenă de sfânt,
Mă mir că nu roșește-odată
De câte vede pe pământ! - **Ion Pena**

ATENȚIE MĂRITĂ

Salut un ipocrit
Cu dublă politețe,
Că n-aș vrea să omit
Niciuna dintre fețe. - **Sorin Beiu**

*

UNUI GRANDOMAN

Dacă-ncerci să-l contrazici,
Faci amara constatare,
Că-i hrănit cu cărți prea mici,
Ca să nu se creadă mare! - **Sorin Pavel**

*

UNUI ÎNFUMURAT CARE S-A MUTAT LA BLOC

E fericit cum alții nu-s
Că are casa lângă cer!
Deși el ne privea de sus
Și când stătea doar la parter! - **Giuseppe Navarra**

*

SFÂRȘITUL UNUI MEDIC

Murind se-nspăimântase foarte,
Striga să-l scape asistenții;
(Nu cred că se temea de moarte
Ci... că dă ochi cu pacienții!). - **Petruș Luncașu**

*

LA UN BAL MASCAT

„Jos masca!”- și-amețit băiatul
I-o smulse, dar când s-o privească,
Sub catifeaua protectoare
Se ascundea o altă mască! - **I. Nicolescu-Chic**

*

LA ÎNVIERE, PE STIL NOU

În noaptea pură și divină,
Pe la biserici, pe aici,
Vin oamenii să ia lumină...
De la grătarele cu mici. - **Ion Micuț**

ALESUL DOMNULUI

Știu un pastor frumușel,
Printre semeni un model,
Om de bine, pot susține
Chiar că e sătul de bine! - *Vasile Moșneanu*

*

ARMĂ STRATEGICĂ LA CHIȘINĂU

Oricât s-ar afla de tare,
Nu ne-ar bate hoarda slavă,
Dacă n-ar avea-n dotare
Coada de topor moldavă. - *Ion Diviza*

*

DIN TRECUT

A fost demult o simplă întâmplare
Un fost elev, zburdalnic și candid:
Eu i-am dat note bune la purtare,
El, referințe proaste la partid. - *Gheorghe Ispășoiu*

*

ÎNTRE PRIETENE

-Cum dragă, te-apucași de scris?
Te felicit, ai prins momentul.
Că bine-a zis cel ce a zis:
„Cu vârsta, vine și talentul!” - *Liliana Neagu*

*

SIBERIA ROMÂNĂ

Avertizând că iarna vine,
Rugina cade peste vii,
Pe câmpul plin cu bălării
(Pe locul fostelor uzine). - *Ion Micuț*

*

CEI DE SUS ȘI CEI DE JOS¹

Toate-s praf
Și-o iau la vale;
Sus e jaf,
Iar jos e... jale! – *Constantin Tudorache*

.....

1. Titlul unui discurs rostit de Ion Ionescu-Quintus.

MIE ÎNSUMI

În școală n-am fost repetent,
Ci premiant, muncind din greu;
În viață însă, insistent,
Greșeli am repetat mereu. - *Corneliu Zeana*

*

THEMIS ZEÎȚA JUSTIȚIEI

O zeiță cu prestanță
Cunoscând tertipurile...
Câteodată, în balanță
Cântărește plicurile. - *Cornelius Enescu*

*

FRICA PENSIONARILOR

Nu de moarte le e frică,
Nici de vechi sau noi păcate,
Cât de pensia lor mică
Și facturile „umflate”. - *Eugen Coța*

*

QUOD ERAT DEMONSTRANDUM

Umanitară-i medicina
Și faptul s-a verificat:
Tot unui medic i-a fost dat
Să inventeze... ghilotiona! - *Sorin Beiu*

*

PERSEVERENȚĂ

Cu câți dușmani m-am judecat,
Doar unul mi-a rămas fidel...
Din ce motive ne-am certat,
Azi nu mai știm, nici eu, nici el. - *Viorel Frâncu*

*

NEDUMERIRE

Medicul de dispensar
Cred că e veterinar,
Că bolnavii din vecini
Văd că vin și cu găini. - *Neculai Darie*

ÎN CABINETUL UNUI MEDIC DE ȚARĂ

C-un pachet, înfășurat,
Intră-n cabinet un moș:
-Ce aveți? L-a întrebat.
-Zece ouă și-un cocoș! – *Constantin Tudorache*

*

TURISTICĂ

De atâta sex barbar,
Fauna o ia la trap,
Iar ciupercile răsar
Cu... prezervative-n cap. – *Efim Tarlapan*

*

PARALELĂ

Avem de-acum demorația
La care-atât am jinduit,
Dar de-o compari cu anarhia
Observi că seamănă leit. – *Aristotel Cruceanu*

*

AMBIȚIE

Trei medici i-au prescris sfârșitul
După știința medicală...
Dar el trăiește, nesimțitul,
În ciuda lor, așa, de boală! - *Barbu Alexandru Emandi*

*

REFERINȚĂ

Pe șef l-am întrebat, discret,
Cam ce să spun de dumnealui
Și mi-a răspuns pe loc, concret:
„Tu spui ce vrei! Dar, vezi ce spui!” – *Ionică Laurian*

*

UNUI CRITICARD

În orice chestii, cum văd eu,
Acordul lui se-obține greu
Și niciodată nu-i total:
Lipsește cel gramatical. - *Corneliu Berbente*

CONFERINȚĂ MUZICALĂ

Sfârși ilustrul orator
Și armonia e deplină:
Se-aud elogiile-n cor
Și... criticile în surdină. - *Ion Grigore*

*

PĂLĂRIA

Întrebat cu ironie
De ce poartă pălărie,
I-a spus bunului amic:
„Dă-mi motive s-o ridic!” – *Ioan Fărcaș*

*

LUNEI

O vorbă-au născocit bătrânii,
Mai înțeleaptă ca niciuna:
Cu cât mai sus se-nalță luna,
Cu-atât mai mult o latră câinii! – *Mircea Pavelescu*

*

CIRCUMSPECȚIE

Sub umane auspicii
Înfloresc concepte stranii:
Nu-ți verifica amicii,
Că ți se-nmulțesc dușmanii. - *Mircea Trifu*

*

CAUZĂ ȘI EFECT

Vrând pe semeni să-i îndrepte,
Moralistul înfocat
Le-a dat sfaturi și precepte
Până când i-a cocoșat! - *Mircea Trifu*

*

Majoritatea epigramelor de mai sus sunt satirice, unele sunt pline de ironie, altele pot fi deopotrivă aforistice, umoristice, iar câteva au o ușoară nuanță calamburistică.

Închei acest capitol cu un citat din *Martin Opriz* (1597-1635), primul epigramist german:

Satira e o epigramă lungă, iar epigrama e o satiră scurtă.

Capitolul II

EPIGRAMA UMORISTICĂ EPIGRAMA, FLOAREA PARFUMATĂ A LITERATURII

Această metaforă- *Epigrama e floarea parfumată a literaturii*, a spus-o Șerban Cioculescu. L-am cunoscut pe academicianul Șerban Cioculescu la Clubul epigramiștilor „Cincinat Pavelescu” din București, unde venea, cu multă plăcere, în calitate de președinte de onoare, atât la ședințele festive, cât și la, aproape toate recitalurile de epigramă. Șerban Cioculescu a fost un iubitor de epigramă, a scris cronici despre culegerile și antologiile de epigramă, a apărat epigrama de răutățile criticilor și a susținut mișcarea epigramatică din România. Pe lângă definiția din titlu, Șerban Cioculescu a mai spus că *Epigrama este jocul în care inteligența mustește ca șampania*. La acest spumos aforism, Mircea Trifu i-a răspuns cu un catren pe măsură:

*Șampania, umplând paharul,
E mai gustată, întrucât,
Inteligența n-are harul
S-alunece pe orice gât.*

S-a mai spus despre epigramă că e „ruda săracă a literaturii”. Mircea Trifu a salvat onoarea „rudei sărace”, cu următoarele patru versuri:

*La masa rudei mai bogate,
Sunt multe feluri de bucate,
Dar cine vrea să și petreacă,
Se duce tot la cea săracă.*

Nicolae Paul Mihail-Nicomah era de părere că *Epigrama nu mai e, în plan literar, o rudă săracă, ci un test de inteligență! Trebuie doar să încurajăm calitatea, să-i descurajăm pe cei care, din ambiții personale inexplicabile,*

imprimă un sens centrifug strădaniei generale. Tot Nicomah, cum semna el adesea, descria astfel statutul și rolul epigramei: S-ar mai putea spune că epigrama românească este azi o revoltă în genunchi, o oglindă caricaturală a unei epoci deformate și falsificate, o sfidare aruncată unui destin nenorocit. În plan social are uneori rol de reper comportamental. În zona culturală combate banalitatea și excesele paranoice ale importatorilor de civilizație. Dar, orice definiție încorsetează sau blochează conceptul respectiv. După mine, epigrama este o telegramă spontană a unei mai vechi experiențe de viață și literare. Un fulger al ochiului interior care neagă fără să distrugă.

În primul nostru popas, în „Regatul Epigramei”, v-am invitat în **salonul epigramei satirice**, dând multe exemple, și am citat parțial din „Pledoaria pentru epigramă”, scrisă de Mircea Trifu ca parte a antologiei „Epigramiști români de azi”¹. Îmi permit să mai redau, tot din acea pledoarie, câteva fraze: *O altă specie o formează **epigramele cu caracter umoristic**. Este un fapt notoriu că la ora actuală literatura umoristică se află în suferință. Epigrama vine deci să completeze, măcar în parte unele goluri din acest domeniu literar. Desigur că în epigramă există grade de subtilitate diferite, dar cititorii nu disprețuiesc epigramele care nu ating nivelul cel mai înalt al subtilității, dacă li se oferă o compensație de ordin umoristic.* Exemplul de epigramă umoristică, selecționat de Mircea Trifu, în antologia menționată mai sus, este din creația lui **Emil Cremer**. Epigrama respectivă se intitulează **LUI PAGANINI**

Maestre, multă stimă-ți port,
Dar cu iubita mea e jale,
Te dușmănește căci suport
Numai capriciile tale!

.....

1. Mircea Trifu mi-a oferit această carte, împreună cu umătorul autograf: „Viitorului mare maestru Const. Tudorache, pentru a avea posibilitatea să mai soarbă sevă și de la înaintași- Mircea Trifu/ 19.06.1982”.

În prezentul capitol voi include suficiente **epigrame cu caracter umoristic**, astfel încât cititorii să-și facă o imagine despre acest gen de epigramă.

ASEMĂNARE

Nevasta lui a-mbătrânit,
Întocmai ca televizorul,
Imaginea s-a urâțit,
Dar i-a rămas intact sonorul. - **Sorin Beiu**

*

MOTIVE DE DIVORȚ

Cum ajuns-au la insulte,
Mi-e ușor să vă explic:
Dânsa îi făcea cam multe,
Iară dânsul... mai nimic. - **Nelu Quintus**

*

MARINĂREASCĂ

Când l-am văzut la o agapă
La braț cu Fifi ancorat,
Ca de pe punte, am strigat:
- Atențiune! Om la apă! - **Ion Vladimir**

*

APRIGEI MELE SOACRE

Mi-aș da un an din viață, chiar acum,
Ca soacra mea, Napoleon să fie
Și întâlnind un Waterloo în drum
S-o văd și eu pierzând o bătălie! - **Mircea Trifu**

*

SINCERITATE

Sub cerul plin de curcubee
O altă dragoste nu am,
Și tu ești singura femeie
Din viața mea...(spunea Adam). - **Mircea Ionescu-Quintus**

*

PUNCT TERMINUS

Viteza crește nebunește
În cursa „contra- cronometru”;

(Eroul nostru se grăbește
La rendez-vous cu Sfântu' Petru!). - **Mircea Bogdan**

*

COMPENSAȚIE

De-o săptămână mi-am montat
O frumusețe de dantură;
Nefolosind la mestecat
M-am apucat de băutură! - **Mircea Bogdan**

*

UNUI ÎNDRĂGOSTIT

Știu că ieri fu ziua ei...
Dar permite-mi, dacă vrei,
Să te-ntreb ceva... cam prost:
Noaptea știi a cui a fost? - **N. Anghelleanu**

*

VOLUPTĂȚI STRADALE

Ca o limpede dovadă
A dorinței ne-mplinite,
El o pupă-n plină stradă,
Chiar și-n locuri mai ferite. - **Neculai Darie**

*

UNUI PROASPĂT CUPLU

Am văzut la cununie,
Cum au fost felicitați
Și de fosta lui soție
Și de foștii ei bărbați. - **Constantin Tudorache**

*

PROIECTE MODESTE

Duduia jună și frumoasă
S-a măritat c-un singur gând
Să fie soață credincioasă
Măcar așa, din când în când. - **Ion Grigore**

*

LA MARE

Duși de undele marine,
Amândoi gândim nespus:

Ea, la toamna care vine,
Eu, la banii ce s-au dus. - **Gheorghe Penciu**

*

ARDELENEASCĂ

Viața-i grea. El însuși știe
S-o înfrunte cu tărie;
Rezultatele-s mai bune
Când tăria e de prune. - **Aurel Buzgău**

*

DUPĂ CADOURI

Vânzătoru-n prăvălie,
Te întreabă când suspini:
-Vreți ciorapi, pentru soție,
Sau doriți ceva mai fini? - **George Caranfil**

*

DIALOG

Pletosul june l-a-ntrebat
Pe bătrânelul cu chelie:
-La ce materie-ai predat?
-La... cenușie! - **Nicolae Ghițescu**

*

CRONICA STRĂZII

M-a surprins ieri o-ntâmplare,
Petrecută în amurg:
Cum un hoț de buzunare
„Operase” un chirurg. - **Constantin Tudorache**

*

LA VÂRSTA A TREIA

E ușor de presupus,
După cum se vede treaba;
Te mai rogi la Cel de sus,
Că la cel de jos... degeaba! - **Constantin Cristian**

*

NUPȚIALĂ

Ce neagră, tristă dimineață,
Desprinsă parcă din poveste:

În cartea dragei lui neveste
Scrisese altul o „prefață“. - **Dumitru Botar**

*

UNUI SRIITOR

Întâi a scris, apoi a șters
Și iar a scris și iară șters-a,
Văzând că nici așa n-a mers
A încercat și viceversa. - **Constantin Tudorache**

*

NECESAR ȘI SUFICIENT

(De la matematică la dragoste)

În dragoste, problema grea,
Nu-i nici acum rezolvată,
La ea-i suficient să vrea,
La el e necesar să poată. - **Nic. Petrescu**

*

SOȚIA FOTBALISTULUI

Soția lui, prevăzătoare,
Nu duce viață plicticoasă,
Când joacă el în deplasare,
Ea are „meciuri” grele-acasă. - **Ioan Toderașcu**

*

ARMONIE

E-o liniște Dumnezeiască,
În casă la vecinii mei,
C-au început să se iubească
Amanta lui cu-amantul ei. - **Nicolae Bunduri**

*

GENERALUL ȘI NOUA SOȚIE

Cu soția în iatac,
Sunt ceva nelămuriri;
Ea-l invită la atac,
El... așteaptă „întăriri”. - **Ioan Toderașcu**

*

AH, MORALA

Greu e, dragi contemporani,
Să trăiești 80 de ani,

După aia nu e greu,
Că te uită Dumnezeu. - *Nicolae Ghițescu*

*

INSTANTANEU

Mai șireată ca o vulpe
Mă întreabă o vecină:
-Te tentează niște pulpe?
-Numai dacă-s de găină! - *Vasile Coban*

*

VORBE DIN POPOR

Prin târguri și prin crame,
Mai toată lumea spune:
La broaște și la dame,
Doar pulpele sunt bune. – *Elis Râpeanu*

*

DOMNULUI X

Capetele multor oameni,
Au produs ceva în viață,
Numai capul dumitale
N-a produs decât... mătreață. - *Radu D. Rosetti*

*

MĂRTURIE MINCINOASĂ

Jur să spun tot adevărul
Despre inculpata Lia
Și, de mint, să-mi cadă părul!
Astfel apăru... chelia! - *Mircea Ionescu-Quintus*

*

RECIPROCITATE FAMILIALĂ

Să râzi de ei nu te mai saturei²,
Spunea un mucalit de marcă:
La fabrică el face paturi,
Iar ea, prin lume, le încearcă. – *Mugurel Râpă*

.....

2-În varianta autorului, primele versuri erau: „Să râzi de ei până te saturei,/ Cum râzi de-un mucalit de marcă.”

SOACREI MELE

În contra mea tu ai un dinte
Și o afirmi cu multă ură,
Dar ce m-aș face, Doamne Sfinte,
Dac-ai avea mai mulți în gură? - *Ion Ionescu-Quintus*

*

RUTIERĂ

Ce relație ciudată,
Între pasăre și om:
Șade cioara jos pe-o roată,
Iar șoferul... sus în pom. - *Nelu Quintus*

*

DORINȚĂ

De-aș fi și eu un consacrat
În bronz n-aș vrea să fiu turnat,
Să stau în parc o veșnicie
Cu găinațul pe chelie. - *Nicolae Ghițescu*

*

AVERTISMENT (ECHIVOC) PE PLAJĂ

El joacă șah, ferit de soare,
Și dânsa e cu altu-n mare,
Iar un chibiț, zicea: -Ia seama
Mai ai puțin și pierzi și... dama! - *Ion Grigore*

*

PARCĂ E UN FĂCUT

Când cu alta e în mare
Parcă e delfin ce sare,
Dar când soața e cu el
I se pune un cârcel. - *Ion Grigore*

*

UNUIA CARE-MI STÂRNEȘTE COMPASIUNE

Când îl văd cu mutra asta,
Zic în sinea mea spășit:
-Ori l-a părăsit nevasta,
Ori, mai grav... S-a răzgândit! - *Mihai Batog-Bujeniță*

LA NUNTĂ

Veneau nuntașii, rând pe rând,
Iar soacra, șirul numărând,
Îi saluta cu bucurie
Și-i înmulțea în gând c-o mie... - *Ionică Laurian*

*

REMEDIU

Chiar dacă n-a-nghițit pastile,
Scăpă de-o boală mai tenace,
Că, dacă are omul zile,
Nici zece doctori n-au ce-i face! - *Vasile Vajoga*

*

PERECHE

Sunt amândoi îndrăgostiți,
Se potrivesc: el brun, ea brună
Și-s doar de-un an căsătoriți...
Dar nu-mpreună! - *Mihnea Vântu*

*

PROMOVARE

Azi la birou, o-ntreagă tevatură,
Pe șeful meu l-au dat subit afară
Și-am preluat, deja, pe semnătură,
Dosarele și noua secretară! - *Grigore Chitul*

*

STRIGĂTURĂ

Fată mare, fată mare,
Neatinsă ca o floare,
Cu bujori în obrăjori...
Și cu trei copii din flori! - *Mircea Ionescu-Quintus*

*

ALPINISM

Pe colțurate cărării,
Sunt pașii tot mai mici, mai grei,
Ea poartă toată grija lui,
El poartă și rucsacul ei. - *Florin Iordăchescu*

UNUI MUZICANT VITEZOMAN

La volan, când s-a urcat,
Soarta-i fu ironică,
La Ploiești avea Fiat,
La Bușteni... „armonică”! - **George Zarafu**

*

INDISCREȚIE

Pe-o colegă o-ntrebai:
- Dar cu dragostea cum stai?
- *Stau, oricum dorești*, mi-a spus,
*De la două mii în sus!*³ - **Constantin Tudorache**

*

LA MATERNITATE

-Ce doriți, băiat sau fată?
Zise sora durdulie.
-Mi-e indiferent, ca tată,
Numai negru să nu fie! - **Grigore Nedelcu**

*

VECINEI

Am vecină migratoare:
Iarna munte, vara mare!
Și se duce mititica
Unde-o poartă păsărica. - **Valentin Groza**

*

UNUI MATEMATICIAN

De o bună vreme,
Se iubeau așa:
Ea-i crea probleme,
El le rezolva. - **Nic. Petrescu**

.....
3-Ultimul vers l-am tot indexat, conform evoluției prețurilor. La această epigramă o colegă mi-a scris o interesantă replică, pe care o redau, cu mențiunea că eu doar am modelat-o prozodic: „Dragul meu coleg, să știi/ C-am să te dezamănesc/ Eu îți iau tot 2000/ Numai ca să îți zâmbesc!”

UNEI PERECHI

Ce bine soarta i-a unit:
Ea dulce, el... zaharisit. – *Emil Cremer*

*

GHINIONISTUL

Obsedat că pierde-ntruna
Și vrând soarta să-și ajute,
A fugit și el cu una,
Însă ea fugea mai iute. - *Nic. Petrescu*

*

SECVENȚĂ DIN COPILĂRIE

Priveam, prin storuri slab lăsate,
Cum el o culcă-n pat, pe spate,
Să știi, mi-am zis eu fără glas,
Că-i pune picături în nas! – *Nic. Petrescu*

*

MULȚUMIRI DENTISTULUI

La dantura soatei mele,
Tare bine-ai meșterit,
Că de zile multicele
Gura nu i-am auzit. - *Mircea Ciugudean*

*

MICRO CURRICULUM VITAE

Ca autor de epigrame,
Trăiesc și eu în duhul vremii,
Din pensia sărmanei mame
Și din concursuri, fără premii. – *Vasile Vorobeț*

*

ANIMALE DE COMPANIE

În vreme ce vecina mea-i fudulă
Cu doi pisoi și trei căței de rasă,
Nevastă-mea se plânge că-i sătulă
Să stea de-atâta ani c-un porc în casă! - *Vasile Vajoga*

*

SUCCES DE CARTE

A scris volumul cu mult sârg,
Pe sine se întrece,

S-a dus cu nouă cărți la târg
Și s-a întors cu... zece! - **Gheorghe Gurău**

*

SECETĂ MARE

Pe-al nostru plai nu a plouat
De peste patru săptămâni
Și solul e așa uscat
C-aleargă pomii după câini. - **Eugen Ilișiu**

*

UNEI ACTRIȚE, ÎN NOAPTEA NUNȚII

Lungită-n patul nupțial,
Cu arta ei l-a scos din minte,
Interpretând un rol banal
Jucat cu alții înainte. - **Gavril Moisa**

*

SOȚ „MODEL”

Pe soția-mi adorată
(Știu vecinii mei, prea bine)
N-am bătut-o niciodată,
Cât... mă bate ea pe mine. – **C. Popescu-Făget**

*

SINCERITATE

Important la vârsta treia,
Când problema e mai grea,
Nu-i cum cucerești femeia,
Ci cum poți să scapi de ea. - **Elis Râpeanu**

*

MASTERATA

Muzeul Luvru din Paris
O angajă pe Oana Lis⁴
Pe un contract de zeci de mii
Că e expertă în mumii. - **Ion Micuț**

.....

4-Oana Lis, soția fostului primar al capitalei, Viorel Lis, mult mai tânără decât soțul.

UNUI CUPLU PROFESIONAL

El demiurg, n-a fost să fie,
Dar ea a fost: *demiurgie!* – **Corneliu Zeana**

*

DUPĂ OPERAȚIA ESTETICĂ

I-a spus-o răspicat și tare,
Cu aroganță și tupeu:
„Iubitule, ce rău îmi pare...
Dar nu mai ești de nasul meu!” - **Gh. Constantinescu**

*

LA VÂRSTA A TREIA

Dimineăța pe răcoare
Când te scoli, fără efort,
Și nimic nu te mai doare,
Să fii sigur că ești... mort! – **Nicolae Ghițescu**

*

EFECTELE TRANZIȚIEI

Costumul meu luat în rate,
S-a cam rărit în tur și coate,
Și simt de-o vreme pe la spate
Cum bate vânt de libertate. - **Virgil Petcu**

*

STREAPTEASE NETERMINAT

Fata ce ne bagă-n boală
Aruncându-și bikineii,
Nu poți spune că e goală,
Fi'ndcă și-a păstrat cerceii... - **Sorin Olariu**

*

DRAGOSTE LA VÂRSTA A TREIA

După-ncălzirile firești,
Îi zise el cu voce-amară:
-Nu știu, iubito, ce gândești,
Dar cred c-am feștelit-o iară! - **Valeriu Ene**

*

CURIOZITATE DUPĂ DIVORȚ

Vrea să știe când nu-i soața,
Cine-i face lui de toate,

Cine-i taie scurt mustața
Și când bea, pe cine bate? - **Dimitrie Jega**

*

UNUI AVAR

A avut un vis aseară,
Un coșmar adevărat,
Unul a-ndrăznit să-i ceară,
Iar el... parcă i-ar fi dat. - **Mihai Trufașu**

*

ARMONIE

Respectând o zicătoare,
Soțul își păstrează tonul,
N-o atinge nici c-o floare...
E mai potrivit... bastonul! - **Ștefan Marinescu**

*

LA VÂRSTA A TREIA

Bătrân, fac parte din elită,
Valoarea-ntreagă mi-a rămas,
De-aceea mulți mă tot invită
Mereu la câte-un parastas. - **Ștefan Alexandru-Sașa**

*

INFIDELITATE

Iubirea lor s-a spulberat,
Având la bază un temei,
Că și-a surprins bărbatu-n pat
Alături de iubitul ei. - **Virgil Petcu**

*

SPOVEDANIE

Greșesc părinte, încă de la țâță,
Și te-aș ruga iertare să îmi dai,
Că m-am scumpit adesea la țărâță
Și am furat din sacii cu mălai! - **Constantin Tudorache**

*

SPOVEDANIE

Iubita mea cu blonde plete
Și lungă rochie de fir,

De vrei mărturisiri complete,
Primește-mă sub patrafir! - **Gheorghe Suci**

*

UNDE DUCE BĂUTURA!

Venind beat mort, odată la chenzină,
Greșind și ușa, ce mai tura-vura,
A nimerit în pat la o vecină
... Deci, uite unde duce băutura! - **George Petrone**

*

DOVADĂ CLARĂ

Utilizând a mea ureche,
Când ne-am culcat, am dibuit
Că este sufletu-mi pereche:
Aveam același sforăit! - **Dan Căpruciu**

*

SUPERMINI

O haină mai divină
Cine-ar putea concepe:
Piciorul se termină,
Iar fusta nici nu-ncepe. - **Ion Diviza**

*

UNEI MINIJUPE

Ajustându-și fusta lungă
Și scurtând-o tot mereu,
Nu e mult pân-o s-ajungă
Unde vreau s-ajung și eu. - **Aurelian Păunescu**

*

MIOARA MODERNĂ

Fusta ei de promenadă,
Desfăcută-n evantai,
Lasă să se întrevadă
Un frumos „picior de plai”. - **Girel Barbu**

*

UNEI DUDUI CU FUSTĂ SCURTĂ

Cum nu prea sunt un pudibond,
Mă uit la scurta ei fustiță,

Precum un câine vagabond
La o bucată de costiță. - **Gheorghe Suciu**

*

MINIJUPA

Când pe stradă o zărește,
Greu oftează-un bătrânel,
Fusta scurtă-i amintește
Că și viața e la fel. - **Gheorghe Bâlici**

*

PROFESORUL ȘI STUDENTA

O crezuse cam novice
Și era mai, mai s-o pice,
Dar privind către picioare...
Exclamă: „Ce școală are!” - **Viorel Martin**

*

AMNEZIE

De primăvara vieții, doamnă,
Nicum nu-ți mai aduci aminte,
Când numeri toamnă după toamnă,
Cum pică dinte după dinte! - **Ica Ungureanu**

*

GINERE IUBITOR

De ziua ei, cu drag și dor,
Eu, pentru soacra, mult iubită,
Am pus o floare în pridvor,
Că nu am bani de dinamită! - **Florian Abel**

*

LA SPITAL

Moștenitorii-așteaptă-o veste,
Iar doctorul le-o dă, în fine:
Nicio speranță nu mai este...
Bolnavul... se va face bine! - **Ștefan-Cornel Rodean**

*

PROTECȚIE SOCIALĂ

Nevasta mea îmi zise-ncetișor:
-Închide ușa de la dormitor!

Iar soacră-mea, ce nu aude bine:

-De ce s-o-nucie, nu sunteți cu mine? - **Mihai Teognoste**

*

DE IARNĂ

La bloc nu am plătit restanța,

În casă-i frig, afară-i ger,

Mă încălzește doar Speranța...

Vecina mea de la parter. - **Laurențiu Orășanu**

*

MARIAJ

Fătuca noastră bine s-a gândit,

Având doi pretendenți la-nsurătoare,

Ea l-a ales pe unul înstărit

Și a trăit cu cel ce-a fost în stare. - **Iulian Bostan-Gohor**

*

UNUI „VÂNĂTOR” STILAT

Văd că la toate țintele te dai,

Punctând cu vorbe într-o veselie,

Mai bine spune-mi ce „calibru” ai,

Sau... arma ta e doar de panoplie?! - **Maria Sturdza Clopotaru**

*

UNUIA CĂRUIA I-A FUGIT MIREASA

Nuntașii-s triști pe lângă vatră,

Curg vorbe grele cu toptanul:

-„Din toată casa lor *de piatră*

A mai rămas doar *bolovanul*”. - **Nicolae Zărnescu**

*

ANALIZĂ MATEMATICĂ

Privesc la noua profesoară:

Ce sâni superbi și ce picioare!

Iar gândurile iute-mi zboară

La numere imaginare... - **Sorin Olariu**

*

BĂTRÂNUL ȘI CÂRJĂ

Nu plec de-acasă fără ea

Că-i gheață, nu se duse gerul

Și poate Dumnezeu o vrea,
Să-mi iasă-n cale premierul! - *Gheorghe Filiș*

*

UNUI VIOLONIST

E as în lumea muzicală,
Talent din creștet la călcâi,
Dar în „orchestra conjugală”
Tot soața e vioara-ntâi! - *Petru Chira*

*

SECOLUL VITEZEI

-Acuma că deja ne-am cunoscut
Iubita mea, mă lași să te sărut?
Ea îi răspunse cu jumate glas:
-Sărută-mă și fără să te las! - *Nic. Petrescu*

*

LA UN CONCURS DE MISS

Atât de chipeșe erau,
Că aș fi fost cam încurcat
De mă-ntrebau pe care-o vreau...
Noroc că nu m-au întrebat! - *Eugen Ilișiu*

*

LA NUNTA DE ARGINT

Au mâncat și au băut
Sub același clar de lună,
S-au băgat sub așternut
L-a certat... și noapte bună! - *Ștefan Marinescu*

*

TINERI ÎNDRĂGOSTIȚI

A tot gândit el, fără preget,
Să-i ceară mâna- nobil țel-
Dar ea i-a dat decât un deget,
Pe el să-i pună un inel. - *Sorin Cotlarciuc*

*

UNUI MEDIC POET

După cum susții, concret,
Că ai sânge de poet,

Muzei, cred, la o adică,
O transfuzie nu-i strică! - **Vasile Pop**

*

TRANSPARENTĂ

Nu vreau s-ascund, nu vreau să neg,
Că peste mine-a dat năpasta,
Azi multe nu mai fac și dreg
Și martoră îmi e nevasta. - **Nicușor Constantinescu**

*

LA SPITAL

Când ajungi total defect
Și când boala te doboară,
Pentru medic ești suspect,
Pentru rude... o povară. - **Gheorghe Popescu-Ger**

*

LAUDĂ SOȚIEI

N-am lăudat nicicând pe cineva,
Însă acum trebuie s-o spun:
Apreciez enorm pe soața mea
Că și-a ales un soț așa de bun. - **Iulian Tănăsescu**

*

CURCANUL

În curte când îl văd îmi place,
Dar spun cu predilecție
Că nu aș vrea să am de-a face
Cu cel din intersecție. - **Cătălina Orșivski**

*

REȚETĂ PENTRU ASTM

Rețeta medicul mi-a scris,
Spunându-mi și cu binișorul:
„Să dormi cu geamul larg deschis!”...
Și mi-a furat televizorul! - **Grigore-Marian Dobreanu**

*

UNEI DUDUI

Ești atâta de suavă,
Că la viață de n-aș ține,

N-aș mai cumpăra otravă,
Ci te-aș săruta pe tine! - **Ion P. Antonescu**

*

FEMEIA MODERNĂ

Remarcată prin saloane,
O privim toți încântați,
Tipa e de milioane...
Scoase de la mulți bărbați. – **Gh. Constantinescu**

*

REȚETA VIETII

Am o sută zece ani
Și o viață fără piedici,
Că, lipsit cum sunt de bani,
Nu am apelat la medici. - **Mihai Danielescu**

*

NAVETISTUL

Dormind în tren, cum știe dumnealui,
Cu un reflex ce zilnic se repetă,
Visa probabil că e-n patul lui
Și-și pipăia colega de navetă. - **Ionică Laurian**

*

UNUI SCUMP

Iubita lui, în dormitor,
Îl alinta cu „scumpișor”,
Și, Doamne, cât de scump era,
Tariful stabilit de ea. - **Ica Ungureanu**

*

BABELE

Două babe violate
Au avut publicitate,
Alte-o sută, ieri în zori,
Căutau violatori. - **Cristina Mesea-Ulmeanu**

*

PROSTIA E NEMĂRGINITĂ

Un paradox ce nu evită
Nici cei mai mari bărbați de stat:

Prostia e nemărginită,
Dar prostul este limitat. - ***Ion Butulescu***

*

OCTOGENARUL PE PLAJĂ

Admiră moșul în călduri,
Un stol de blonde dezbrăcate,
De mult nu-i apt de aventuri,
Dar se mai umple de păcate. - ***Ion Diviza***

*

DRAGOSTE LA VÂRSTA A TREIA

Pe ale dragostei alei,
Când ne-ntâlnim, din interes,
Să-mi ceri iubito, orice vrei...
Dar nu prea mult, și nici prea des. - ***Constantin Tudorache***

*

BĂTRÂNELUL PIȘICHER

Bătrânelul pișicher,
Veștejit ca niște moaște,
E-acuzat de adulter
Și el- culmea, recunoaște! - ***Dimitrie Jega***

*

PROSTIA CA (O) BOALĂ

El suferea, de când se știe,
De diabet și de prostie,
Dar, cu regim, încet, încet,
S-a vindecat de... diabet. - ***Mihai Danielescu***

*

MARIAJ PERFECT

Știți, nevasta lui Mitică
Tare-i înțelegătoare:
El e-n birt la una mică,
Ea-n vecini... la una mare! - ***Sorin Olariu***

*

CU SOȚIA LA FERMĂ

Stătea cam dezvelită-n pat
Și eu tot mâzgăleam hârtia,

Când tandră ea mi-a reproșat
Că îmi cam neglijez... moșia! - *Ionică Laurian*

*

UNUI PODGOREAN

Are vie nenea Luce
Și bani mulți i-aduce vița,
Însă mult mai mulți i-aduce
(Spune lumea)... cuconița! - *A.C. Calotescu-Neicu*

*

LA MARE

Trec nudiste tinerele,
Se așează printre dune,
Sunt doar la doi pași de ele...
De-aș mai fi odată june! - *Nicolae-Paul Mihail*

*

UNUIA CARE A CÂȘTIGAT TROFEUL MINCIUNII

N-a câștigat fraudulos
Acel trofeu de mincinos
Minciuna lui cea gogonată
S-a dovedit adevărată. - *Laurențiu Orășanu*

*

SOTIEI

Înainte, la porțiță,
Îți ceream să-mi dai guriță,
Astăzi, însă, ce n-aș da
Ca să scap de gura ta. - *V. D. Popa*

*

CONFESIUNE AMOROASĂ

Când îmi dă târcoale o blondină
Mi se face pielea de găină,
Iar când ea mă lasă fără un ban
Mi se face pielea de... curcan! - *George Petrone*

*

DANSATOR CU TRADIȚIE

Chiar dacă a băut vârtos,
Tot închinând pahare pline,

Nu cade badea Ghiță jos,
Că intră-n horă și... se ține. - **Gheorghe Bâlici**

*

UNEI SOȚII APRIGE

De ziua ei, i-a dăruit
Bărbatul numai un chibrit,
Că doar atât îi mai lipsea
De explozivă ce era! - **Corin Bianu**

*

NUNTĂ CU DAR

S-a consemnat în tot orașul,
Ba au aflat și suburbanii:
Un mire își găsisese nașul
În socrul... ce-a fugit cu banii. - **Corin Bianu**

*

ȚĂRANUL

Văzând că vine moartea drept în casă,
Grăbită, zor nevoie, cu o coasă,
Țăranu-i zise vesel: - Bun venit!
Că uite, n-avem oameni la... cosit! – **C. Popescu-Făget**

*

UNEI PROFITOARE

Șireată ești, bătu-te-ar vina,
Și-mi speculezi întruna zelul,
Căci eu te duc cu limuzina,
Și tu mă duci cu... zăhărelul. - **C. Popescu-Făget**

*

SOȚIEI MELE

De-mi faci capul calendar,
Las la voia dumitale
Să reduci din el, măcar
Sărbătorile legale. – **D.F.Ionescu-Ghindeni**

*

OM NOROCOS

La cârciumioara lui moș Nae,
Azi noapte, la un ceas târziu,

Mâncai și-o mamă de bătaie,
Chiar netrecută în meniu! - **Ion Ciobanu**

*

MIRAJ

Fata ce mereu îmi vinde
La un preț constant plăcinte,
Zi de zi-i mai frumoșică,
Dar plăcinta-i tot mai mică. - **Ion Berghia**

*

VISĂTORULUI

Cu poeme ca din carte
N-ai să-ți cucerești vecina...
Luna este prea departe,
Mai aproape e... chenzina. - **Valeriu Popovici**

*

ASCEZĂ

Când o ispită dulce, femeiască,
Îmi bate-n geam c-un evident motiv,
Mă rog la Dumnezeu să mă-ntărească,
Dar iau și o viagra, preventiv. - **Florin Rotaru**

*

BĂRBAȚII LA VÂRSTA A TREIA

La vârsta marilor regrete,
Fideli amorului sublim,
Când ne-agățăm și noi de fete,
De fapt, mai mult ne sprijinim!... - **Gheorghe Bâlici**

*

AXIOMĂ

De adevărul gol e greu
Să scapi pe temă de morală,
Femeia e frumoasă goală,
(Cum a lăsat-o Dumnezeu). - **Any Drăgoianu**

*

TARIFUL NOU LA C.F.R.

Privind tariful la ghișeu,
Mi-am zis și eu ca toți slujbașii:

E-o gaură-n bugetul meu
Prin care se strecoară „nașii”. - **Jean Buhman**

*

ARMONIE CONJUGALĂ

Jumătatea lui Stamate
E frumoasă, dar e cert
Că din astă jumătate
Dânsul n-are niciun sfert. - **Vero**

*

ÎNDOIALĂ

Iubito, dacă nu mă-nșel,
Când eu mă aflu lângă tine
Îți bate inima la fel...
Dar numai tu știi pentru cine! - **Vasile Coban**

*

ESTIVALĂ

Banii o interesează
(Tineretea mai puțin)
Și la mare navighează
Sub „pavilion” străin! - **Geo Nicolae Preda**

*

UNUI ÎNDRĂGOSTIT

Când a văzut-o prima dată,
El mintea după ea-și pierdea,
Apoi, pierzându-și-o pe toată,
S-a și căsătorit cu ea. - **Efim Bivol**

*

CONCESII

Strigă unu-n Piața mare:
„Vrea poporu’ de mâncare!”
Parlamentul se adună
Și-i urează: „Poftă bună!” - **Efim Bivol**

*

MĂRTURISIRE-N POSTUL MARE

Tinere, făcuși păcate
Cu femeii nemăritate?

-Da, părinte! Și-au zis toate
Să-ți dea Domnul sănătate! - **Efim Bivol**

*

DEZILUZIA

E momentul, e clipita,
Ce-o trăiești pe lumea asta,
Când ți-apare-n vis iubita
Și-ți privești în pat... nevasta! – **Dimitrie Jega**

*

PE PLAJĂ

Ieri ziceam, la o adică:
- Singurică, singurică?
Azi, mai nou, mă adresez:
- Vreți să vă sponsorizez? - **Viorel Martin**

*

SFAT

Dintotdeauna se cuvine
S-arăți respect unei femei,
Să-i cazi în brațe este bine,
Dar să n-ajungi pe mâna ei! – **Gheorghe Lungoci**

*

UNEI COLEGE

Drăgălașa noastră fată,
Sprintenă ca o sfârlează,
Tare-ar fi apreciată,
De-ar lucra pe cât fumează. – **Mircea Ursei**

*

IMAGINI

O fată, pe un mal surpat,
Mulgea o vacă pe-nserat,
Decorul, estompat și șters,
În apă se vedea invers... – **Eugen Albu**

*

FEMEIA MODERNĂ

Își duce traiul pe deplin,
În două planuri paralele:

Încurcă viața din cămin,
Cu drama din telenovele. – **Gheorghe Constantinescu**

*

CAZONĂ

Soldații, noaptea, în cazarmă,
Dorm toți cu mâinile pe armă,
Doar colonelul doarme tun...
De arma lui, ce să mai spun?... - **Gheorghe Bâlici**

*

UNEI FRUMOASE AMANTE

Nu mă mir că ea, frumoasa,
I-a stricat lui Nae casa,
Știu eu una mai cu foc
Care-a „demolat” un bloc! - **Emil Ianuș**

*

UNUI CRAI DE LA RĂSĂRIT

Umblând așa din fată-n fată,
Prin Europa când te plimbi,
Riști mulți copii să-ți spună tată...
Și asta-n foarte multe limbi! – **Lucian Perța**

*

MEDICINA ÎN FAMILIE

Când vorbesc de „terapie”,
La consens ei nu ajung,
Că soția lui, nurlie,
Vrea un „tratament” mai lung. - **Gh. Constantinescu**

*

ATACANTUL LA POARTA RAIULUI

„Mă mir că n-ai rușine!”
Îi spuse Sfântul Petru,
„Îmi amintesc de tine:
Ratai de la un metru!” - **Ion Grigore**

*

URSITĂ

De când mi-a apărut în față,
Am înțeles, instantaneu,

Că e iubirea mea de-o viață!

... Și-așa m-am păcălit mereu... - **Mircea C. Dinescu**

*

MĂRTURISIRE

Plecă tăticul dintre vii,

Lăsând în urmă datorii,

Cei patru frați ai mei, ușor,

Au renunțat la partea lor. - **Ilie C. Iancu**

*

ANTRENAMENT

De când avem în casă fată mare,

Soția mea e pusă pe arțag.

Și o-nțeleg, se antrenează tare

Pentru sosirea ginerelui drag. - **Gheorghe Chirilă**

*

DIN BUCURIILE UNUI PREȘCOLAR

„Eu țin mai mult la nenea ca la tata”,

Spunea un puști cu bucle aurii,

„Cum intră-n hol, apare ciocolata,

Iar mama mă trimite la copii!” - **Condruț Păun**

*

CA LA JOCUL DE CĂRȚI

Se-ntâmplă fel de fel de drame,

În lumea asta interlopă:

Alergi dup-un careu de dame

Și-ți vine-un prăpădit de popă! – **Dimitrie Jega**

*

Închei această selecție de epigrame umoristice cu două citate despre râs.

- *Râsul e un balsam pentru bietele noastre inimi sfâșiate de doruri și aspirații neîmplinite.* - **Șerban Cioculescu**

*

- *Râsul e ca ștergătorul de parbriz: nu oprește ploaia, dar îți permite să mergi mai departe.* - **Jeanne Wasbro**

Capitolul III

CALAMBURUL EPIGRAMATIC

EPIGRAMA, O SATIRĂ CONCENTRATĂ

Cu această „concentrată” definiție, care aparține lui Tudor Mănescu, voi prezenta altă categorie de epigrame, și anume **epigrame-calambur**, adică acel gen bazat pe jocul de cuvinte. Epigramele-calambur se realizează prin substituirea poantei epigramatice printr-o surpriză, înlocuind sau introducând unele simple litere, prin inversări, îmbinări de cuvinte sau prin mutațiile intervenite pe baza unor tehnici asemenea.

În unele dialoguri, oamenii de spirit își etalează cultura folosind jocurile de cuvinte. Aș aminti despre acel „principe al calamburului”, cum îl denumea Șerban Cioculescu pe Oscar Lemnaru, sau *Oscarlambur*, care „era unul dintre acei jongleuri ai cuvintelor, prinse din gura altora și refăcute ca de geniul unui transformist, într-o formă de nerecunoscut”. Despre Mircea Eliade, care a studiat filozofia hindusă și și-a luat doctoratul cu o teză despre Yoga, Oscar Lemnaru a spus: „Mircea Eliade ne-a *hindus* în eroare”, iar Șerban Cioculescu a completat: **Y-o-gafă!** La întoarcerea din India, Mircea Eliade a ținut un discurs, la o petrecere între prieteni. Atunci, Oscar Lemnaru a spus: „Să bem în cinstea celui mai mare *indiot!*”

Când criticul Șerban Cioculescu l-a supărat pe scriitorul Tudor Arghezi, la apariția romanului „Ochii Maicii Domnului”, contestându-i structural facultatea obiectivității, singura după care se recunoaște romancierul de vocație, Oscar Lemnaru a „stins” litigiul dintre cei doi, cu acest calambur: „Arghezi e un scriitor *criticabil*, iar Cioculescu un *critic... abil*”. Se știa despre Camil Petrescu faptul că avea o intoleranță agravantă datorată unei hipoacuzii și era poreclit „surdul”. Când cineva a spus „Camil e surd”, Oscar Lemnaru a adăugat: „E *ab... surd!*”. Tudor Mușatescu spunea despre

calambur că e „balul mascat al vorbelor serioase”. Epigramiștii care abordează calamburul dovedesc o cunoaștere a subtilităților limbii, a gramaticii, a semanticii și au măiestria de a întoarce din condei unele expresii sau cuvinte. Mircea Trifu nu considera calamburul o realizare de excepție, dar la concursurile pe care le organiza și juriza a premiat de multe ori asemenea creații. Iată, ca prim exemplu, o epigramă de acest gen, din creația lui **Ștefan Tropcea**:

MODERNISM

În trecut Umorel
Se numea și Haz,
Iar la ten, poporul
Îi spunea... obraz!

*

Mai dau un exemplu de calambur, realizat de **Aurelian**

Păunescu:

Acum când încheiat e scorul,
Conștiincios pot confirma:
În viață totul e Umorel
Și cel cu U și cel cu A.

*

Un **OMAGIU LUI PĂSTOREL**, scris de **Vasile Tacu**:

Doar un „i” adăugai
Și din **spirt**, **spirit** scoteai.
Noi luăm tot alfabetul
Și scoatem din vin oțetul.

*

Poetul **Andrei Ciurunga** a scris și epigrame. Iată un exemplu de epigramă-calambur din creația sa:

UNUI CONFRATE

Cartea ta e un tezaur
Unde aflu, pas cu pas,
Un filon curat de *aur*
ea... mediocritas.

Profesorul emerit de matematici și epigramist, **Ion Grigore** a fost atras și de calambururi. Am ales două exemple.

UNUI CUPLU CU DIFERENȚĂ DE VÂRSTĂ

El, un Mercedes, ea o bibilică
Ce putea să-i fie chiar și nepoțică;
Într-o bună zi el făcu sincopă,
Ea muzică **POP**, el... muzică **POPĂ!**

*

DEZACORD GRAMATICAL

Foarte mânioasă,
Zise ea ritos:
-Geaba sunt focoasă,
Dacă n-ai focos!

*

Transcriu o epigramă-calambur, semnată de **Alexandru Devechi**, intitulată **EVOLUȚIA CĂDERII**, în care poanta rezultă din repetarea jocului de cuvinte în fiecare vers:

Nu cade câtă vreme-i cumsecade,
Că nu se cade-asemenea figură;
Când cade și recade în cascade,
Se cheamă că decade-n căzătură.

*

Tot **Alexandru Devechi** a scris și calamburul următor:

SOLUȚIE

Am rezolvat definitiv
Problema traiului amar:
Mă-mbrac pe credit exclusiv
Și mă dezbrac pe numerar.

*

Pe același joc de cuvinte, mai redau o epigramă, intitulată **URARE DE ANUL NOU**, scrisă de **Nelu Quintus**, pentru o prietenă, pe vremea cunoscutelor magazine „Romarta”:

Astfel să-ți ajute soarta,
Pentru anul care vine,
Să te-mbraci doar la „Romarta”
Și să te dezbraci... la mine!

De la **Alexandru O. Teodoreanu (Păstorel)** amintesc două epigrame-calambur:

CONTESTAȚIE FISCALĂ

N-am venit
Că am venit,
Am venit
Că n-am venit.

*

LA RESTAURANTUL UNIUNII SCRITORILOR

Beau băieții harnici,
De cu seară-n zori,
Unii sunt paharnici,
Alții... turnători.

*

De la **N. Georgescu-Cocoș**, am ales epigrama **DE CE?**
El face-acum gazetărie
Și activând pe îndelete,
Se-ntreabă-n nopți de reverie:
-De ce offset și nu off-sete?

*

Constantin Râuleț le-a adresat o epigramă celor doi frați,
Alexandru și Ionel Teodoreanu.

Al. O și ALO

-Alo! Teodoreanu?
-Da aici chiar el!
-O admiratoare,
Caut pe Ionel!

*

Ion P. Dacianu a scris un calambur, făcând o paralelă
între domnitorul Alexandru Ioan Cuza și politicianul-scriitor,
Alexandru C. Cuza.

Una-i visul, alta-i somnul!
Una-i jarul, alta-i spuza!
Una este Cuza-Domnul,
Alta este domnul... Cuza!

Un calambur asemănător citim la epigramistul bănăţean
Ionel Iacob-Bencei, adresat **UNUI POLITICIAN AJUNS**:

Ce-mi şopteşte mie muza,
Ține minte şi în somn:
Ai tu barbă ca şi Cuza,
Însă Cuza a fost **DOMN**!

*

Redau un calambur, comunicat de **George Zarafu**, cu
scuzele că nu-şi aminteşte numele autorului.

A născut doi gemeni Ana,
Ca doi crini, pe Dan şi Dana,
Şi de-atunci în casa sa
E curată... *dandana*!

*

Epigrame au scris şi mulţi actori români. Iată câteva
exemple de epigrame-calambur.

CUMSECADE

Cumsecade-i mititica,
Însă cinstea ei tot scade,
C-a-nvăţat-o chiar mămica
... Cum se cade! - *Nicolae Gărdescu*

*

CATREN

Cin' se crede om cu minte
Că iubind n-a suferit,
Ori a suferit şi minte,
Ori se minte c-a iubit. - *Nicolae Gărdescu*

*

LUCIEI STURDZA-BULANDRA

Lucia, prinţesa,
Este un miracol,
Ea nu joacă piesa,
Ci se dă-n spectacol. - *Ion Manu*

*

ACELEIAŞI

Că ciobanul Bucur mânca borş de linte,
Că purta mustaţă, că-i lipsea un dinte,

Nu știm, că povestea totdeauna minte-
Iar madam' Bulandra nu-și aduce-aminte! – **Ion Manu**

*

Am ales, din multele epigrame școlare scrise de **George Zarafu**, două exemple bazate pe jocuri de cuvinte.

UNUI ELEV

Profesoara o să-l lase,
Că la fizică, Andrei
Are un nucelu de „șase”
Și cinci electroni de „trei”.

*

GEOMETRIE

Nu-i decât o frază
Înălțimea-n viață;
Când nu ai o bază,
N-ai nici suprafață.

*

În continuare, am selecționat din **Antologiile epigramei românești** următoarele calambururi.

VENITUL BOGATULUI

Venea bogatul Ics la ea,
Căci fata-ntruna îl chema:
„Să vii, drăguță, vreau mereu
Că-mi place mult venitul tău!”. – **Vero**

*

ÎN POLITICĂ

În politică devii,
Om de frunte dacă știi
Ori să perii,
Ori să sperii! - **Ion Ionescu-Quintus**

*

UNUI OM DE NEAM

Nu se poate, zău, mă crede
Fără de cusur un om,
Eu nu-s om de neam, se vede,
Iar tu nu ești neam de om! - **Ion Ionescu-Quintus**

TELEFONULUI MEU

Telefonul meu afon,
Ca și alte telefoane,
Câte-odată are ton,
Câte-odată are toane. - **Radu D. Rosetti**

*

UNUI MINISTRU

Ministre, ți-am scris o scrisoare,
Și, nu știu, severa-ți tăcere
E probă că ești o putere,
Sau probă că ești o putoare? - **Cincinat Pavelescu**

*

PE MORMÂNTUL UNUI CARTOFOR

În joc de cărți a fost un **as**,
Ca om -**valet** inamorat,
Pe care-o **damă** l-a ucis
Și-un **popă** l-a înmormântat. - **Sofronie Ivanovici**

*

UNEI STUDENTE

Studenta Marioara,
Paradoxală fată,
Se drege toată ziua
Și totuși e stricăță. - **Valentin Bude**

*

„UNITATE”

De când jurară amândoi,
Că numai moartea-i va desparte,
Ea nu se mai temea de moarte,
Nici el de viața de apoi. - **Mircea Ionescu-Quintus**

*

UNUI CHEFLIU

Pe la orele târzii,
Când prea bine te dispui,
Mai întâi spui tot ce știi,
Apoi nu mai știi ce spui. - **I. Berg (Isac Berger)**

DECLARAȚIE AMOROASĂ

Luminița-i fată bună,
Talentată și distinsă,
Tare-aș sta cu ea-mpreună,
Dar... cu luminița stinsă! - *Giuseppe Navarra*

*

TOAMNA

Toamna-i potrivită
Cu necazul meu:
Și ea ruginită,
Ruginit și eu. – *Florin Iordăchescu*

*

UNUI CUPLU

Deși sunt foarte populari,
În vechea noastră urbe,
Pe el îl știu în linii mari,
Pe ea în linii... curbe. - *Ștefan Șerban*

*

UNUI REBUSIST

Și rezultatul fu să fie
Aflat într-un proces verbal:
„Intrat la 5 în berărie,
Găsit la 8... orizontal”. - *Sergiu Siharu*

*

RECIPROCITATE

La-nhumarea lui Ilie
Nu mă duc nici de-aș putea,
Că nici dânsul n-o să vie
La înmormântarea mea. – *Nicolae Ghițescu*

*

PARADOX

Sfrijită ca o Sfântă Vineri,
Mi-a spus o babă: -*La români*
Băbeasca place mult la tineri,
Pe când Feteasca... la bătrâni! - *AL.O. Teodoreanu*

RELATIVITĂȚI

Vinul vechi și-o glumă nouă,
Fac pereche amândouă;
Vinul nou și gluma veche,
Fac de-asemenea pereche. – *Marcel Breslașu*

*

CULESUL VIILOR

Se tot petrece, anual,
Aceeși milenară dramă:
Culesul viilor în deal
Și-al... „morților” mai jos, la cramă! - *Alexandru Clenciu*

*

UNUI DIRECTOR

Îl preamărește secretara
De dimineața până seara;
Acasă îl contestă soața
De seara până dimineața. – *Gheorghe Suci*

*

OMENIA

Omenia este calea
Spre un sentiment etern,
Care trece-ades prin valea
Dintre șef și subaltern. - *George Zarafu*

*

CRITICULUI X

E stăpân pe meserie,
Pe deasupra, om de fier:
Când începe el să scrie,
Toate operele pier. – *George Corbu*

*

ALPINIST DE OCAZIE

Muntele, din vale,
Pare-un handicap,
Și-am rămas la poale
Date peste cap. – *Mihai Frunză*

APROXIMĂRI ÎN CUPLU

Cunoscuți acum o vară,
El, cam greu și ea ușoară,
Se schimbă și nu prea:
El ușor și ea... cam grea! - *Zaharia Petrache*

*

ADAM ȘI EVA

Să-ncepem deci cu începutul,
Așa cum ne-a-nvățat natura:
Adam a inventat sărutul,
Să-i mai astupe Evei gura! - *Elis Râpeanu*

*

UN CUPLU IDEAL

Perechea asta are fani
Printre-amatorii de idile:
Ea-i jumătatea lui în ani,
El, jumătatea ei, în kile! - *Laurențiu Ghiță*

*

ȚĂRANUL ROMÂN

În istoria ei toată
A avut o viață-amară:
Înainte tras pe roată,
Iar acum... tras pe sfoară! - *Radu Ionescu-Danubiu*

*

RIDICAREA LA PUTERE

Școala cu-ale ei foloase,
Pentru unii nu se cere,
Rezolvând cu patru clase
Ridicarea la putere. - *Radu Ionescu-Danubiu*

*

COMPLIMENT

Cum să nu admir femeia,
Dacă tanti Cleopatra,
Când să treacă-n vârstă-a treia,
A „rămas” în luna-a patra? - *Iacob Voichițoiu*

METAMORFOZĂ

Ființa denumită **OM**

E transformată radical:

Mai ieri stătea cuminte-n pom,

Iar astăzi sare... peste cal! - *Titi Turcoiu*

*

CONFESIUNE DE 1 APRILIE

Soția mea se dovedește

De-o consecvență colosală:

O zi pe an mă păcălește

Și-n restul zilelor mă-nșală. - *Mircea Trifu*

*

JUSTIȚIA ROMÂNĂ

Au ajuns să o pătrundă

Cei cu mintea înțeleaptă...

Într-o țară-așa rotundă

Nici justiția nu-i dreaptă. - *Mihai Sălcuțan*

*

GUVERNANȚII

Înșelându-i pe români,

Gașca de la guvernare

A luat puterea-n mâini...

Să ne calce în picioare. - *Eugen Pop*

*

UNUI CHIRURG CORUPT

E-un chirurg de milioane,

Fără dram de omenie,

Ca s-ajungă la «ciolane»,

A tăiat în carne vie. – *Valerian Lică*

*

TRANSPORTATĂ

Când se cam lungise ciorba

Și-i scăzuse lui chenzina,

Soțul o ducea cu vorba

Iar amantul cu... mașina! - *Mihaela Kerestely*

ÎN FOTBAL

Sunt portar, dar la nevoie,
După bani când mă întind,
Mingea pot s-o las, în voie,
Ori să intre, ori s-o prind. - *Ionică Laurian*

*

URSITA

Dacă bunul Dumnezeu
Să te-ajute nu prea vrea,
Și norocu-ți vine greu
Și mireasa-ți vine grea. - *Ionică Laurian*

*

GIMNASTELOR

Frumoase sunt oricare dintre ele
Și grațioase de nu au egal;
Îmi place să le văd la paralele
Dar și când sar, nebune, peste cal. - *Ionică Laurian*

*

SPECIFIC NAȚIONAL

Englezii au, precum se spune,
Sindromul vacilor nebune,
Pe când românul duce-n spate
Sindromul vacii încălțate. – *Mihai Moleșag*

*

UNUI MEDIC STOMATOLOG

Când cu zel îi scoți molarii,
Bietul pacient cu carii,
Suportând cu greu tortura,
Tace cât îl ține gura! – *Mihai Moleșag*

*

ȚEAPĂ CULINARĂ

Atras de chelner în ispită,
Clientul urlă de mânie:
Promisa musaca de vită
S-a dovedit o... porcărie! - *Luchi Tenenhaus*

DESCOPERIRE

Am aflat și ne-a durut
C-avem parte de-un blestem:
„Nu sistemul e corupt,
Ci... corupția sistem”. – *Liviu Zancoirescu*

*

MARIAJ MODERN

În cuibușorul lor intim,
Bazat pe acte legitime,
Ea tot primea un anonim,
El tot primea la anonime! - *Iulian Tănăsescu*

*

ALTERNATIVA SĂRACULUI

Când durerile te-ngheață
Stai proptit de-o întrebare:
Ori vinzi casa pentru viață,
Ori o lași de-nmormântare! - *Nicolae Brelea*

*

LA FACEREA LUMII

În creația divină
A pătruns și Necuratul,
Dumnezeu făcu lumină,
Iar Satana... kilowatul! - *Olimpiu Radu*

*

ERUPȚIE CONJUGALĂ

I-o-ntoarse tare, chiar țipând,
La prânz când îl servea la masă:
-E-a treia sâmbătă, la rând,
Când vii duminica acasă! - *Ștefan Marinescu*

*

CONSECVENȚĂ

Prostia lui e-o boală,
Ce nu cunoaște frâne,
Cu ea în cap se scoală,
Cu ea în cap rămâne! - *Valerian Lică*

POST DECEMBRISTĂ

În actuala existență,
Ne remarcăm cu precădere,
Iubita mea prin... transparență,
Iar eu... prin vidul de putere. - *Valerian Lică*

*

DESTIN

La el soarta nu le-mbină,
Cum se vede-n mod perfect:
Zero grupa sanguină,
Zero și ca intelect! - *Gheorghe Steriade*

*

DE GUSTIBUS

Vă e sau nu vă e pe plac,
Dar după bunul gust al meu,
Femeia, fără niciun drac,
Nu are niciun Dumnezeu! - *Corneliu Berbente*

*

UNUI CARIERIST

El știe, tot mereu în viață,
Răspunderea s-o-mpartă-n doi:
De-i rău, împinge pe-altu-n față,
De-i bine-l dă mai înapoi! - *Gheorghe Steriade*

*

SCUTIRE DE SALUT

În două cazuri, după mine,
Poți fi scutit să zici „Salut”:
Când insul ți-e necunoscut,
Sau dacă îl cunoști prea bine! - *Stelian Filip*

*

VÂSLIND

Pe-a vieții zbuciumată mare,
Deși spre-un țel mai efemer,
Puțini ajung prin caracter,
Mai mulți prin... caracterizare! - *Vasile Langa*

ILEANA COSÂNZEANA, LA MATERNITATE

Întâlnind pe hol codana,

Medicul, cam curios,

Întrebă: -Ce faci, Ileana?

-Am venit să... Făt frumos! - *Florin Cristea*

*

LA IEȘIREA DE LA D.N.A.

Ca toți ce joacă-aceeași piesă,

Când azi cortina a căzut,

În declarația de presă,

A fost destul de... reținut. – *Dan Norea*

*

ÎN PRAGUL TOAMNEI

De ești burlac sau însurat,

Ceva tot ai de regretat

Ori dulcea viață de holtei,

Ori dorul de papucul ei. - *Ștefan Marinescu*

*

JOCUL DE ȘAH

Văzându-și regele-avântat,

Din zbor de cal, furând o DAMĂ,

NEBUNUL spre PION exclamă:

De-o duce-n TURN, îl face... PAT. - *Mircea Trifu*

*

ZODIAC

Zodiacul mi-amintește

C-am fost LEU, am fost și PEȘTE,

Și-am mai fost, doi ani și-o vară,

VĂRSĂTOR la o... FECIOARĂ! - *Constantin Tudorache*

*

VARIANTE PITAGOREENE

Doamna Igrec și-a cuplat

O catetă la bărbat

Și găsește c-o amuză

Starea de ipotenuză. - *Mircea Trifu*

ŞAHISTĂ

Nu joc şah, dar pot să spun
Că-n dorința de-a-nțelege
Cred că numai un NEBUN¹
Poate ataca un... REGE! - *Nelu Quintus*

*

REGRETE ZODIACALE

Vărsătoarea stă-ntr-o doară
Și-n *balanță* cântărește
C-ar fi fost și azi *fecioară*
De nu se-ncurca c-un... *pește*. - *Gheorghe Băisan*

*

INSTANTANEU ÎN MUZEUL LUVRU

Venus-toată numai grații-
Mâini nu are, și-i păcat,
Ascultând ce spun bărbații
Ce mai palme le-ar fi dat. - *Mircea Trifu*

*

UNUI PREDICATOR

De-ai fi om cu mintea trează,
Ai ști-o tu și fără mine:
Toți popii binecuvântează,
Dar nu toți cuvântează bine. – *Vasile Bogrea*

*

INSTANTANEU

Un zâmbet, o dorință, soare,
Un vis de-o clipă dispărut,
Ea- o frumoasă trecătoare,
El- trecător, dar cam trecut! - *Mircea Rădulescu*

*

REFACEREA CĂMINULUI CONJUGAL

S-au întors la căsnicie
Și de-atunci e trai și pace;

1- Autorul se referă la caracterul deplorabil al ex-președintelui Traian Băsescu. Acesta, într-o emisiune TV, i-a spus ziaristului Ion Cristoiu că regele Mihai a fost un trădător.

Dânsul face tot ce știe,
Dânsa... știe ea ce face! - **Dimitrie Jega**

*

LA MARE

Am zărit la mare-o fată
Absolut neconformistă:
La nudiști părea-mbrăcată,
La-mbrăcați părea nudistă. – **Giuseppe Navarra**

*

ȘANSE ȘI NEȘANSE

Capetele geniale
Nu fac azi nici trei parale,
Dacă nu-s apreciate
Și de capete pătrate. – **Nic. Petrescu**

*

UNUIA PE CARE-L DOARE-N COT!

Durerea-n cot, ca orice boală,
E una foarte specială!
Căci, molipsindu-se, vezi bine,
Pe alții-i doare-n cot de tine! - **Tincuța Bernevic**

*

STALINIȘTII

Conduși de voia sorților,
O tagmă a inculților
Ținea la cultul morților,
Ca și la moartea culților. – **Nicolae Mihu**

*

PLAGIATOR FĂRĂ NOROC

E contestat de cititor
Și criticii îl denigrează,
Deși nu-i rău plagiator,
Ci rău e tot ce plagiază. - **Ion Diviza**

*

SĂRĂCIE LUCIE

Buzunaru-i este gol,
Strachina, la fel, e goală,

Lui i-a mai rămas un pol,
Ea mai are doar o... poală! – **Sorin Radu**

*

UNUI „PROCOPSIT”

Cu afaceri ilegale,
Ce-i ajung mai sus de gât,
Nici nu-și mai încape-n țeale,
Iar în piele, nici atât. - **George Petrone**

*

SFINȚI

În mirajul policrom,
Ce-i mai spunem și noroc,
Vezi și loc sfințit de om,
Dar și om sfințit de loc. - **Ștefan Tropcea**

*

UNUI RATAT

Când privesc înalta-ți frunte,
Zic și eu- pus pe butadă-
Că puteai să fii un munte,
Dacă n-ai fi fost... „grămadă”. - **Giuseppe Navarra**

*

CONTRAST

Înțelepciunea, reflectând la sine,
Zâmbește blândă, cu priviri senine.
Prostia stă, în schimb, întunecată:
De golul ei nu râde niciodată. - **Pavel Bellu**

*

AVARUL ȘI TÂNĂRA SOȚIE

Agonisind, ei fac avere:
El tot strângând de ani și ani
Transformă banii în plăcere,
Iar ea plăcerile în bani. – **Cornelius Enescu**

*

ASCENSIUNI

De-l vezi urcând ca meteorul,
Conștiincios vei consemna:

În fața lui e viitorul,
Dar și în spate e ceva... – **Cornelius Enescu**

*

ÎMPLINIRE

Ne lăsăm, în stat de drept,
Cu-o conducere ușoară,
Să ne tragă azi în piept
Cine, ieri, ne-a tras pe sfoară. – **Vasile Darie**

*

MESELE ROTUNDE

Geometria nu răspunde
Pentru „mesele rotunde”,
Când problema se dezbate
Între „capete pătrate”. – **Nicolae Ivan**

*

GHINION

La un pas de fericire,
M-a oprit o șovăire;
Cizmele mi-erău reglate
La un pas și jumătate! - **Gheorghe Buliga**

*

DEDUBLARE

Ochii- la o fetișcană,
Inima- la o frumoasă,
Sufletul- la o vădană...
Numai el era acasă. - **Gheorghe Buliga**

*

DIMINEAȚĂ VESELĂ

Să vezi treabă, măi băiete,
Când, de ziuă, s-a crăpat:
Cucul cântă în perete
Și pendula bate-n pat! – **Ioan Peia**

*

AMOR TOMNATIC

S-a cazat bătrânul lord
Cu-o duduie la mansardă,

El făcu atac de cord

- Ea făcu atac de coardă. – *Ioan Peia*

*

OMUL NECĂJIT

Pierdui căciula prin Ocol,

Că de belele nu mai scap,

Dar nu rămân cu capul gol,

Că-mi iau de mâine lumea-n cap. - *Corneliu Zeana*

*

EVOLUȚIE ÎNDOIELNICĂ

A ieșit din Neolitic,

Într-un mod fraudulos:

Una-i să fii om politic,

Și-alta, om politicos. – *Dan Căpruciu*

*

REGIM ALIMENTAR

Doctorul i-a spus – se pare –

Să nu folosească sare!

Și de-atunci, nu-i noutate,

Spune glume... nesărate. - *Dumitru Botar*

*

PIATRA

În clișeu, văzând că are

La rinichi o piatră mare,

După ce îl operară,

I-o făcură... funerară. - *Gheorghe Burdușel*

*

MOTIV DE DEZILUZIE

Omul, spune-o zicătoare,

Nu e bine-n drum spre creste,

Nici să fie ce nu pare,

Nici să pară ce nu este. - *Nicolae Dragoș*

*

DESPĂRȚIRE AMIABILĂ

Sătui de viața conjugală,

Acceptă soarta ce-i desparte,

Căci el e mort de plictiseală,
Iar ea se plictisea de moarte. - **Petru Ioan Gârda**

*

NOUL PRIMAR ȘI REFORMA AGRARĂ

Faptul nu-i de-ascuns,
Ci de povestit:
Numai ce-a fost „uns”
Că s-a și „mânjit!” - **Ioan Frențescu**

*

TABIETURI

La slujbă, totu-i o rutină
Cu secretara actuală:
Mă-ntâmpină cu tava plină
Și, pe la prânz, deja e... goală. - **Dan Norea**

*

NOI ȘI ALEȘII NOȘTRI

Criza ne tot dă târcoale
Și-o primim cum se cuvine:
Noi cu buzunare goale,
Ei cu buzunare pline! - **Mihai Haivas**

*

FEMEIA, TOT FEMEIE

Cuprins de bănuieli
Dau totul la iveală:
Când crezi în ea te-nșeli,
Iar când nu crezi, te-nșeală! - **George Petrone**

*

AM SOȚIE TINERICĂ

Soaței i-am șoptit cu dor,
Copleșit de anii mei:
Lasă-mă întâi să mor...
Și te las să faci ce vrei! - **Nicolae Bunduri**

*

MINTEA DE PE URMĂ

Eram puștan, era frumoasă,
Mă ofticam că nu mă lasă,

Azi sunt căsătorit cu ea
Și ce n-aș da de m-ar lăsa. - **Florin Rotaru**

*

CĂSĂTORIE DIN INTERES

Sunt perechea potrivită,
(Dar nu cine știe ce):
Ea-i o doamnă înstărită,
El... în stare de orice! - **Stela Șerbu-Răducan**

*

UNUIA DIN DIASPORA

De când primii mesajul tău,
Întruna mă gândesc la tine;
La voi e bine și de-i rău,
La noi e rău și când e bine. - **Constantin Tone**

*

TALENT

În proză și în versuri poetul nostru scrie,
Cu el nu se măsoară talentul nimănui;
În proza lui revarsă destulă poezie,
Dar și destulă proză, în poezia lui. - **Theodor M. Stoenescu**

*

UNEI MIRESE GRĂBITE

Când nunii mari au să te cheme
Să bei din vinul purpuriu,
Ca să te bucuri e devreme,
Iar să regreti... e prea târziu! - **Mircea Ionescu-Quintus**

*

FATĂ FERMĂ

E o fată posesivă,
Nu te iartă niciodată:
Cum nu treci la ofensivă
Se și simte ofensată. - **Nic. Petrescu**

*

O VORBĂ DIN BĂTRÂNI

Morala face iute
Progrese însemnate:

Femeile pierdute
Sunt foarte căutate! - **Nic. Petrescu**

*

UNEI MÂNCĂCIOASE
Când o văd pe biata nașă
Cum se-ndoapă și transpiră,
Nu mă miră că se-ngrașă,
Ci mă miră că se miră! - **Sorin Pavel**

*

AUTORLÂC
Se-ntâmplă și-n literatură
Obişnuita tevatură,
Că-n breaslă, unii mai aparte,
Au multe cărți, dar nu au carte. - **Elis Râpeanu**

*

UNUIA
Plânsul inima nu-ți frânge,
Treci prin viață ca un gâde;
Nu te râd că nu poți plânge,
Ci te plâng că nu poți râde. – **I. St. Bogza**

*

MINTEA DE PE URMĂ
-Ce mai faci, vecine?
-Ce să fac, cred, zău,
Că făceam mai bine,
Când era mai rău! - **Romulus Silvinschi**

*

ÎN FAȚA PORȚII
Se gândi o clipă, două
Un vițel, puțin mai copt:
-Dacă asta-i poarta nouă,
Unde-s celelalte opt? – **Mihai Moleșag**

*

PATRIOTISM
O să se știe peste ani,
Epigramiști ce-ndură foame,

Nici țara nu și-o vând pe bani,
Nici cărțile de epigrame. - **Ioan Marinescu**

*

SFATURI MARITALE

Vrei tu, suflete candriu,
În cămin să n-ai probleme?
Pune nunta mai târziu...,
Iar divorțul mai devreme! - **Sorin Finchelstein**

*

PROBLEME ÎN LUNA DE MIERE

Viața doamnei merge strună,
Dumnealui făcu minuni:
S-au „iubit” abia de-o lună
Și deja... e-n „șapte luni”! - **Nicolae Bunduri**

*

HAR

Numai omul- zeu în viață,
Peste tot ce-i vîetate,
Poate ca să rădă-n față
Și să muște pe la spate. – **Ștefan Tropcea**

*

CONFESIUNEA UNUI UNIVERSITAR

Fata asta inocentă,¹
Cu privirea de fecioară,
Dimineața mi-e studentă,
Iară seara... profesoară!! - **Arcadie Chirșbaum**

*

RUGĂ PENTRU ALEȘII NEAMULUI

Celor ce-ngrijesc de „turmă”,
Dumnezeule Prea Sfinte,
Dă-le mintea de pe urmă
Să ne ducă înainte. – **Ioan Toderașcu**

.....
1. Mi-am permis o corectură a primelor două versuri, care în epigrama autorului erau:
„Confesiunea-i pertinentă./ Am greșit, nu-i prima oară”. Consider că nici varianta originală nu
era rea, doar că versul 1 avea 9 silabe, iar versul pereche 8.

CONCLUZII LA MASA ROTUNDĂ

La o polemică ce-abundă,
În cercul elevat și cult,
Chiar dacă masa e rotundă
Se va vorbi prin colțuri mult. - *Ionică Laurian*

*

UNOR COLEGI DIN DIASPORĂ

Că sunt cu sau fără carte,
Câți din țară au plecat,
Unii- au ajuns departe,
Alții- doar s-au depărtat. – *Corneliu Berbente*

*

SEPARAREA PUTERILOR

Guvernul ne-a convins că-n stat
De-acuma totul merge strună:
Puterile s-au separat,
Iar slăbiciunile se-adună. – *Corneliu Berbente*

*

POLITICEȘTE

Credem că, politicește,
Poți alege două ținte:
Fie mintea ce gândește,
Ori gândirea care minte. - *Corneliu Berbente*

*

DE GUSTIBUS...

Din plăcerile perechi,
Care nu au frontieră,
Aș alege vinul vechi
Și... femeia-n premieră. – *Constantin Tudorache*

*

APRECIERE

Cei ce m-au apreciat
Nu au o părere clară:
Unii spun că-s încuiat,
Alții că-s pe dinafară! – *Ioan Pop*

**UNUIA CARE A ȚINUT
O CONFERINȚĂ DESPRE FEMEI**

Își încheie teoria,
Îmboldit de toți hormonii:
Sunt femei „jos pălăria!”
Și femei „jos pantalonii!” – *Ștefan Marinescu*

*

SCUMPIREA BENZINEI

Știrea este asasină,
Sugerează, vrei nu vrei,
Că tariful la benzină
A luat-o pe ulei! – *Mihai Moleșag*

*

RUGĂ MODESTĂ

Pierdut în omeneasca turmă,
Îmi fac un crez de căpătâi:
Dă-mi Doamne, mintea de pe urmă
Și bărbăția cea dintâi! – *Cornelius Enescu*

*

LA VÂRSTA A TREIA

Dragostea, cum e norocul,
Arde-ntruna ca și focul!
Dar mai mult în foc de paie:
Când e fum, când vâlvătaie. – *Virgil Petcu*

*

CHIRURGIE

Eu nu le aduc vreo vină,
Când iau șpagă, bunăoară,
Cu cât mâna e mai plină,
Cu atât e mai ușoară. – *Paul Curiman*

*

COLEGIILOR MEI

Când în cabinetul său,
Șeful i-a-ntrebat de mine,
Unii m-au vorbit de rău,
Alții m-au... tăcut de bine. – *Constantin Tudorache*

UNUI CUPLU DE AUTOTURIȘTI

Au decis că se adoră

Și pornit-au împreună:

Ea cu 90 pe oră,

El cu 15000 pe lună. – *Constantin Tudorache*

*

TEMPERAMENTE ȘI SOȚI

Eu, nervos și rău de gură,

Des îi trag o-njurătură,

Însă ea, o fire calmă,

Rar îmi trage câte-o palmă. – *Petru-Ioan Gârda*

*

CONFERINȚĂ PE TEMA CRIZEI

Constatară împreună

Cei privați de toate cele,

C-a trecut o vreme bună

De când vremurile-s rele. – *Petru-Ioan Gârda*

*

DEPUTATUL

A fost ales și-a treia oară,

Fiindcă e bărbat isteț:

Pe toți acei ce-l cumpără

Îi vinde azi la suprapreț. – *Ion Diviza*

*

ECOLOGICĂ

Prin pădurile alpine,

Cu puștoaice, când petreci,

Nu mai vezi poteci virgine,

Nici virgine pe poteci. – *Ion Diviza*

*

VÂRSTA ÎNȚELEPCIUNII

În amor, trăind sincopa,

Chiar de-aș mai greși nițel,

Fac deja ce spune popa

Și nu spun ce face el. – *Gheorghe Bâlici*

FEMEIA DEPLINĂ

N-are nicio vină
Că te bagă-n boală;
Când se vrea deplină,
Se oferă goală! - *Mihai Cosma*

*

LA BĂTRÂNETE

Ai senzația acută,
Când lui Cronos dai tribut,
Că memoria-i făcută
Să regreti ce n-ai făcut! - *Mihai Batog-Bujeniță*

*

SURÂSUL VÂNZĂTOAREI

Fata asta-i colosală,
Ca Gioconda cucerește;
Ori zâmbește când te-nșeală,
Ori te-nșeală când zâmbește. - *Ion N. Barbu*

*

UNUI CRAI TOMNATEC

Cu vârsta nu s-a prea schimbat,
Și toate îl atrag mereu,
Ușor el intră în păcat
Și se ridică tot mai greu. - *Gheorghe Constantinescu*

*

LAMENTAREA PENSIONARILOR

Stors mereu, precum lămâia,
Pe obraz îmi simt iar roua,
Sunt furat la mâna-ntâia
Și-mbrăcat la mâna doua! - *Gheorghe Constantinescu*

*

UNUI HOLTEI TOMNATEC

Privind neclarul tău trecut,
Un gând nelămurit mă bate:
Ce nopți romantice-ai avut,
În lunga ta singurătate. - *Gheorghe Șchiop*

LA BĂTRÂNEȚE

Nu vreau să devin ascet,
Viața grea nu mă surprinde,
De tentații fug încet...
Poate, poate că m-or prinde! - *Paul Curiman*

*

UNUI TENISMEN FRUSTRAT DE ARBITRI

De revoltă te cutremuri,
Întrucât nu-i prima oară
Când se luptă pentru „ghemuri”,
Iar arbitrii-l „trag pe sfoară”. – *Nelu Quintus*

*

ALEGERI ȘI ALEGERI

Ciobanul își alege câinii
Să latre împrejurul stâniei,
Dar noi ni l-am ales cu mâna
Să latre dinăuntru... stâna! – *Emil Sângeorzan*

*

ȚARA MEA

Avem o țară ca-n povești,
Vestită-n toată omenirea,
Cu capitala-n București
Și capitalul... nicăirea! – *Ion Moraru*

*

RUGĂ

Scutește-ți rătăcita turmă,
I-ajung lumeștile nevoi,
Dă-i Doamne, mintea de pe urmă,
Nu judecata de apoi! – *Veron Ene*

*

POTENȚAȚII ȘI NOI

Ne hrănim, fideli
Veșnicei meniri:
Ei, din păcăleli,
Noi, din amăgiri... - *Veron Ene*

VERTICALITĂȚI

Pentru scopuri de atins,
Ori ciolane de păstrat,
Unii scui pă unde-au lins,
Alții ling unde-au scui pat. - **Constantin Tudorache**

*

2004-2012

Ne-a păcălit și ne-a-ncântat
Că face Statul Democrat,
Nu ne-așteptam, ca după vot,
Să facă Statul mafiot. – **Viorel Martin**

*

COALIȚIE

Cu o judecată trează
Și cu o dorință clară,
Unii se coalizează
Ca să vadă ce-i separă. – **Constantin Iurașcu-Tataia**

*

SE MAI ÎNTÂAMPLĂ...

Când nu mai ai nimic de dat,
În ultimă instanță,
Prietenul apropiat
Te ține la distanță. - **Ștefan-Cornel Rodean**

*

POVAȚĂ

De vrei să viețuiești în pace
Și orice vrajbă să astupi,
În cazul că soția tace,
Nu încerca s-o întrerupi... – **Vasile Vajoga**

*

GEOMETRIE

Nu-i chiar o perspectivă sumbră
Să intri într-un con de umbră,
Ci-i mult mai grav când ai intrat
În umbra unui cap pătrat! – **Vasile Vajoga**

SURPRINDERE

Încerc adesea mari mâhniri
Și sunt surprins când bag de seamă
Că fructul unei mari iubiri
Se dovedește-a fi o poamă! – *Eugen Pop*

*

UNUIA CARE ÎNJURĂ

El, când e căldură,
Nu se sinchisește,
Pentru că înjură
Și... se răcorește. – *Petre Gigea-Gorun*

*

UNEIA

Ea știe viața cum s-o ia,
Căci are daruri neștiute:
Virtutea de a renunța
Și renunțarea la virtute. – *Elis Râpeanu*

*

ÎNTÂAMPLARE

Alaltăieri, când se-nnoptase,
Aflai, întru mirarea mea,
Că-n casa cu perdele trase
Sunt lucruri fără de perdea. – *Florin Lobodă*

*

UNUIA

Îl înșeală cu vreo doi
Prea iubita-i jumătate,
Dar nu face tă răboi,
Că e în... minoritate! - *Remus Gorgan*

*

DILEMĂ

Cine poate să-mi ateste,
Fie soți, fie burlaci:
Oare dracii au neveste,
Sau nevestele au draci? – *Dan Norea*

VIRTUTE

Persoanele căzute

În patima beției

Au totuși o virtute:

Virtutea... inerției! – *Corneliu Berbente*

*

UNUI STUDENT

Un examen, bunăoară,

Pentru el e tragedie:

Învățând pe dinafară,

Înăuntru nu mai știe! - *Nic. Petrescu*

*

NEGOCIERI

Fiul său de șaispe ani

I-a propus o învoială:

„-Nu te-ntreb nimic de bani,

Nu mă-ntrebi nimic de școală!” – *Ioan Toderașcu*

*

CAUZĂ ȘI EFECT

După câte-un „tun” mai mare,

Încărcat cu mari foloase,

Unii-ajung pe la răcoare,

Alții-n locuri... călduroase. – *Cătălina Orșivski*

*

POLITICIENI ȘI ECONOMIȘTI

Soluția-n economie,

Acum, desigur, este grea,

Că nu se știe ce se vrea,

Dar nu se vrea nici ce se știe. – *Petre Gigea-Gorun*

*

UNUI JURIST EPIGRAMIST

Le încurcă foarte-ades

La cenaclu și-n instanțe,

Are poante la proces,

Iar în versuri circumstanțe. - *Mircea Oancea*

ROMÂNIA- STAT EUROPEAN

Înaintăm, treptat, treptat,
Și-am vrea pe-acest tărâm frumos,
S-avem nivelul ridicat
(Măcar cât „Țările de jos”). – **Nicolae Bunduri**

*

SEDUCȚIE

O diavoliță ce-mi zâmbea,
Când încercam să-i cânt în strună,
Era a dracului de rea
Și dată dracului de bună! – **Mihai Arsenie**

*

SUPERSTIȚIE

Era-ntr-o marți când te-am zărit,
O marți când mi-ai făcut bezele,
Tot într-o marți ne-am logodit,
Vezi, marțea sunt... trei ceasuri rele! – **Mircea Ionescu-Quintus**

*

SENSIBILITATE SPECIFICĂ

Nu-i tulburat, când vine brumărelul,
Din pomi când cade-n vânt, foșnind, pastelul
Și nici când pleacă-n zare rândunelul,
Ci doar atunci când iese turburelul. - **Gheorghe Steriade**

*

Din multele exemple, nu pot omite următorul calambur
scris de **Anton Pann**:

Iată care e suportul
Unei pilde bătrânești:
Ori vorbește cum ți-e portul,
Ori te poartă cum vorbești.

*

Originalul lui Anton Pann este o terțină, căreia George
Zarafu i-a adăugat un vers.

Să mai lecturăm patru definiții epigramatice, bazate pe jocul de cuvinte.

CARTEA

Prezentă-n spații culturale,
În librării, biblioteci,
Ea umple rafturile goale,
Dar nu și capetele seci. - *Mihai Moleșag*

*

COLOANA VERTEBRALĂ

Locul ei e pe spinare,
Însă viața ne arată
Că românul, ori n-o are,
Ori o ține-ncovoiată! - *Victor Barbu*

*

EPIGRAMA

Epigrama e în stare,
Prin tangența unui vers,
Să dea punctul fix din care
Să răstorni un univers. – *Imperiu Mateescu*

*

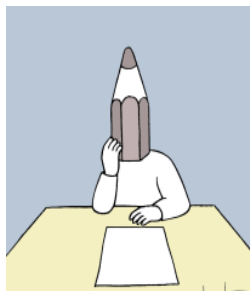
STATELE

Chișinău și București,
Două state românești;
Ar fi foarte fericite
De-ar fi... Statele Unite! – *Efim Tarlapan*

*

Închei cu un calambur, intitulat **APEL**, scris
de epigramistul basarabean *Ion Diviza*:

Urlu cât mă ține gura
În Sahara românească:
Oameni, apărați natura
... De natura omenească!

Capitolul IV

EPIGRAMA AFORISTICĂ

EPIGRAMA E UN ZÂMBET AL INTELIGENȚEI

Folosind această sintagmă, a lui I. Gr. Periețeanu, vă invit în „Marele Amfiteatru al Regatului Epiramei”, să lecturăm împreună o categorie specială de epigrame, și anume: **epigrame aforistice**. Când am intrat în lumea epigramei, cu un „bilet de trimitere” de la poetul și jurnalistul Corneliu Șerban, către maestrul Mircea Ionescu-Quintus, m-am prezentat la prima întâlnire cu viitorul meu mentor în ale epigramei, cu un „portofoliu” de vreo 40 de, așa-zise, epigrame. Maestrul Mircea Ionescu-Quintus mi-a reținut, fix șapte, și mi-a apreciat următoarea epigramă cu valoare aforistică, intitulată ***De rerum natura: În viața noastră cu-n tâmplări ciudate,/ În Timpul care curge uniform,/ Sunt lucruri mari ce trec neobservate/ Și lucruri mici ce supără enorm.*** Precizez că la acest catren a contribuit și maestrul Quintus, îmbunătățindu-l, fapt pentru care i-am mulțumit. Îmi mai spunea maestrul Mircea Quintus, tot la acea primă întâlnire, că epigrama aforistică este genul spre care s-ar putea îndrepta mișcarea epigramistică românească.

Deschid o paranteză să explic de ce am folosit adjectivul „epigramistic” și nu „epigramatic”. Am asistat odată la o dispută între Mircea Trifu (președinte al clubului „Cincinat Pavelescu”) și Niculae Stoian (pe atunci redactor șef al revistei „Urzica”). Primul susținea termenul „epigramatic”, iar secundul, care era și un redutabil poet, îl contrazicea spunând „epigramistic”. Ulterior am urmărit marile personalități cum se exprimă, ca să aflu cum e mai bine, și am înțeles că, vorba profesorului Alexandru Graur, „e bine și-așa, e bine și-așa”.

George Zarafu susține însă că termenul, corect gramatical, este „epigramatic”.

Din antologia „Epigramaști români de ieri și de azi”- Editura Eminescu, 1975, alcătuită de Nicolae Crevedia, citez câteva caracterizări ale epigramei, în viziunea antologatorului: *Gen contagios, pe cât de încărcat de prestigiu, fiind vorba de inteligență, de spirit, concizie și promptitudine (când e cazul), el a îmbiat și nume din afara poeziei, a scenei, a muzicii ș.a. La greci, regele Filip al Macedoniei făcea epigrame; asemeni lui Platon, Aristot, Crates ș.a. La romani, Cezar August, împărații Adrian și Iulian, ori însuși Traian, strămoșul nostru, se dedau la astfel de omenеști preocupări, dar, după unii, rezultatele erau fade... Apoi atâți consuli, prefecți și pretorien, magistratura și, firește, avocații...*

Ion Cristofor, poet, critic și istoric literar, spunea că o epigramă bună concentrează, în patru versuri, încărcătura morală a unui roman, scripirea unui aforism, tăișul unei săbii de Toledo și muzicalitatea unei romanțe.

Epigrama aforistică sau sentința epigramatică, ori catrenul filozofic- după spusele unora- reprezintă genul abordat de mulți intelectuali, doar că unii au scris asemenea lucrări dar nu le-au publicat din lipsă de curaj. Multe poezii pot fi restrânse la un singur catren sau distih de excepție, cu mesaje filozofice, învățături, axiome sau sentințe. Dacă epigramele umoristice, pe care Mircea Trifu le denumea „epigrame care alungă gândurile”, cele aforistice sunt „epigrame care te pun pe gânduri”, după spusele aceluiași, întemeietor al Uniunii Epigramaștilor din România.

Parafrazându-l pe Napoleon, încep cu „lovitura de probă”, prezentându-vă un catren-etalon al acestui gen, scris de **Nicolae Ghițescu** și intitulat **AFORISM**, catren care în unele culegeri a apărut cu titlul **ÎN GOANA VIEȚII**:

Din zori în noapte, tot o apă,

Și-n șirul zilelor, la fel;

Aleargă omul către groapă,
De iese sufletul din el!

*

Tot **Nicolae Ghițescu** spune în catrenul **PĂLĂRIEI**

MELE:

Când voi pleca în veșnicie,
Aș vrea, iubită pălărie,
Modestă să rămâi în cui,
Să spună toți: „A fost a Lui!”

*

Încă trei epigrame aforistice.

TĂCERILE

Când oamenii ce se adună
Se tot privesc, cu gândul dus,
Ori au prea multe să își spună,
Ori nu mai au nimic de spus. - **Victor Macarevici**

*

PUMNUL

Pumn gingaș, precum un cânt,
Pumn de fier, viteaz în oaste,
Pumn în masă, pumn în coaste,
Pumn de bani... pumn de pământ! - **Mircea C. Dinescu**

*

CONSTANȚĂ

Viața-ntreagă mă rugam:
„Prost să fiu, noroc să am!”
Și-am rămas precum am fost:
Am noroc să nu fiu prost. - **Mircea Matcaboji**

*

Cu mențiunea că nu mulți epigramiști au excelat la capitolul aforistic, redau un catren, intitulat **Selecție severă**, scris de **Corneliu Șerban**: Într-un spiritual antren,/ Talentul partea și-o reclamă-/ Mulți eșuează în catren,/ Puțini acced la epigramă. Din cartea „Un intrus printre epigramiști” a autorului **Corneliu Șerban**, cu o prefață semnată de **Mircea**

Ionescu-Quintus, mai dau câteva exemple de catrene aforistice.

SUNTEM

Suntem destine provizorii,
Trecând în risipiri, ca norii,
Pe drum nesigur, efemer,
Înscriș între Pământ și cer.

*

DE-AR FI

De-ar fi să fie Dumnezeu
Și măreția să-și arate,
Atâta doar i-aș cere eu:
Intrarea în normalitate.

*

SUPRASTRES

Delirant, atroce
Și absurd taifun:
Globu-ntreg e-n criza
Unui timp nebun!

*

OFERTĂ LA ZI

Cândva-n răscruce de destine
Aveai în față „rău” și „bine” -
Acum alegi în drumul tău
Doar între „mult prea rău” și „rău”.

*

ISTORIE

Blestem pe-acest popor săracu,’
Prea des i-a fost potrivnic pasu,’
Când crede c-a scăpat de dracu’
De-ndată-i sare-n cârcă ta-su!

*

EFICIENTUL PRAGMATISM

Interesul când ți-l știi
Ai câștiguri evidente;
Unii fac economii
Până și la sentimente.

LA BURSĂ

Trăind am îndurat de toate:
Durere, umiliri, osândă,
Și-oricine poate să mă vândă,
Dar să mă cumpere nu poate!

*

CIUDATĂ VIAȚA UNEORI...

Treci uneori prin stări aparte,
Cu-nrourare sub pleoape
Apropierea ne desparte,
Distanțele ne-aduc aproape.

*

Încă un catren – adevărat reper aforistic- din creația lui

Corneliu Șerban:

SCHIMBARE LA CHIP

Intru-n codru dimineața,
Sunt copil și-mi râde fața,
Caut, m-amăgesc, amân,
Pe-nserate... ies bătrân.

*

Trecem la alt autor de epigrame aforistice -**Sorin Pavel-** pe care **Șerban Cioculescu** îl considera *un moralist de tip clasic, care portretiza moral câte un tip uman reprezentativ printr-un defect oarecare*. Din volumul său de „**Epigrame-Dicteuri pe o temă dată**”, editat post-mortem, în 1979, am selecționat următoarele catrene:

LA URMA URMEI

Nu trebuie să fim surprinși
Că-n vorbăria lor suspectă
Și sclerozații sunt convinși
Că au o logică perfectă.

*

STATISTICĂ

Din câți în al vieții bazar,
Fac umbră acestui Pământ,
Puțini sânt mai mult decât par,
Destui par mai mult decât sânt.

LUARE DE ATITUDINE

Mi-ai fost amic apropiat
Și tare voitor de bine,
Atâta timp cât te-am lăsat
Să crezi că sunt mai prost ca tine...

*

AXIOMĂ I

Nu intră nici la blând îndemn,
Nici la poruncă de satrap,
Chiar orice cui în orice lemn,
Nici orice gând în orice cap.

*

EXPLICAȚIE

Vădita-i mândrie,
Nu-i poză de fel,
Puținul ce-l știe
E mult pentru el.

*

AXIOMĂ II

Am început să intru la idei,
Văzând, spre umilința-nțelepciunii,
Cu ce părere bună despre ei
Au șansa să trăiască zilnic unii.

*

ȘEFUL

Chiar dacă știi un drum mai drept,
Tu zi ca el, la o adică,
Va fi convins că-i mai deștept
Și va uita să-ți poarte pică.

*

PUNCT DE VEDERE...

Chiar și ultimul tembel,
Crede-n logica-i abjectă,
Că -de-ar fi făcut-o el-
Lumea ar fi fost perfectă.

DIALOG

Ce poate fi mai idiot,
Ca o discuție în care
Te simți târât cu-nversunare
De unul care știe tot.

*

NĂPASTĂ

Nu cred să fie vreo năpastă,
Mai degradantă-n mod normal,
Decât să fii odrasla proastă
A unui tată genial!

*

NUANȚE CERTE

Deșteptii uneori se vor mai proști,
Iar alteori visează culmi celeste,
Pe prost, în schimb, ușor îl recunoști:
E încântat de el așa cum este.

*

REFLECȚIE

V-ați întrebat vreodată' cu cât
Pământu-ar fi mai luminos,
De n-ar fi cei ce râd urât
Și nici acei ce plâng frumos?

*

DEZMINȚIRE

Proverbu-acela limitrof
Cu paradoxul îmi displace,
Nu pot vedea un filozof
În orice vită care tace.

*

SĂ FII MAI BUN

Să fii mai bun, să fii mai drept
Și, mai ales, să recunoști
Că, poate, nu ești mai deștept
Decât acei ce-i crezi mai proști.

UN AUTENTIC ÎNȚELEPT

Un autentic înțelept
E, fără nicio îndoială,
Acel care-a rămas deștept
Și după ce-a trecut prin școală.

*

ECHILIBRU

Desigur, lumea nu-i perfectă,
Dar cât de cât evoluează:
Pe lângă cei ce doar reflectă,
Mai sunt și cei ce reflectează...

*

GENEZĂ

Din negurosul Neolitic
Și până astăzi, evident,
S-a distilat năduful critic
Din oful lipsei de talent

*

În continuare voi prezenta alte epigrame aforistice.

ELITEI

Nu din colivii se-avântă
Vulturul spre zări albastre,
Nici stejarul nu-și împlântă
Rădăcinile în glastre. - *Ion Ionescu-Quintus*

*

ADEVĂRUL ȘI MINCIUNA

De când stelele și luna,
De când valul spart de stâncă,
Adevărul e minciuna,
Nedescoperită încă. - *Mircea Ionescu-Quintus*

*

SCRISOARE PIERDUTĂ

Și Cațavenci și Tipătești,
Mai întâlnești pe-a vieții cale;
Păcat că nu mai întâlnești
Și-un Caragiale! - *Mircea Ionescu-Quintus*

UNUI TALENT ÎN DESCREȘTERE

Că peste umăr mă privești,
Ilustre, nu-i minune!
Se uită soarele-napoi
Adesea când apune! – *I. Gr. Periețeanu*

*

DREPTATE STRÂMBĂ

Lovim dulăul ce se zbate
În lanțul ferecat de cușcă,
În locul javrei care mușcă,
Întotdeauna pe la spate. – *Ștefan Tropcea*

*

CONTROVERSĂ LITERARĂ

Discutai trei ore pline
C-un confrate tinerel;
Eu rămas-am gol de mine,
El se duse plin de el. – *Gheorghe Belei*

*

CUGETARE

O lege pare-a fi întruna
În firea omului sorginte:
E greu să uiți întotdeauna
Ce nu vrei să-ți aduci aminte! – *Igor P. Jechiu (I.G. Orjechiu)*

*

PE O VECHE TEMĂ

Șapte ani de-acasă, dacă-s de la mama,
Nimeni, niciodată, n-ar putea să-i ia;
Dacă ai neșansa să nu-i ai, ia seama:
Nimeni, niciodată nu ți-i poate da! – *Igor P. Jechiu (I.G. Orjechiu)*

*

N-OMORI

N-omori cu glonțu-adeseori,
Cum poți c-o vorbă să omori! – *Alexandru Macedonski*

*

SCHI

O pârtie de vorbe este versul,
Alunecă pe ea tot universul. – *Adrian Voica*

APROAPE FĂRĂ VÂRSTĂ

Ne ducem noi, cuvintele rămân

În căutarea unui alt stăpân. – *Adrian Voica*

*

MISTER

În întunericul rotund,

Atâtea taine se ascund. – *Adrian Voica*

*

PERFORMANȚĂ

În „Miorița” izbuti cuvântul

Să strângă-n brațe cerul și pământul. – *Adrian Voica*

*

RUGĂ

Dacă ții puțin la noi,

Naltule PreaSfinte,

Lumea aia de apoi

Pune-o înainte! - *George Petrone*

*

AXIOMĂ

Că-s vulcanici sau cuminiți,

Oamenii acestei ere

Au o foame de arginți

Și o sete de putere. - *Constantin Tudorache*

*

DEMNITATE

În fața unui șef admit,

Indiferent ce griji mă mână,

Să mă prezint descoperit,

Nu însă cu căciula-n mână. - *Ștefan Tropcea*

*

ADVERSARULUI MEU

De-om trăi a doua viață

Și de-o fi să mai renaști,

Eu voi fi demult verdeață,

Tu, din nou, o să mă paști! - *Nicolae Ghițescu*

IMPOSTURA

Pe al artei câmp, surpind
Furișat un straniu vânt:
Unii sunt ce se pretind,
Alții nici măcar ce sânt! – *Giuseppe Navarra*

*

UNUI ȘEF ÎNFUMURAT

Urcând pe scara ierarhiei
Ai dat în patima mândriei
Și ai uitat, cred, bunăoară,
Că scara urcă și coboară. – *Sin Arion*

*

RUGĂ

De ești dornic de dreptate,
Doamne-ascultă ruga mea:
Nu da omului cât poate
Și nici prostului cât vrea! - *Nic. Petrescu*

*

CUTIA PANDOREI

Atât de bine ancorate
Sunt relele pe-acest Pământ,
Încât de vrei să faci dreptate
Te lupți cu morile de vânt! - *Constantin Tudorache*

*

OBSTACOLE

Intrând în viață, tragi pe rupte,
Simțind cum gleznele se-ndoaie;
Escaladezi și stânci abrupte,
Dar nu poți trece de gunoaie. – *Nicolae Brelea*

*

UTOPIE

Să fiu un fulger, tare mi-ar plăcea,
Să mă cobor din ceruri ca taifunul,
Nu ca să luminez pe cineva,
Ci... ca să mai trăznesc pe câte unul! - *Ghiocel Constantinescu*

SPECTACOLUL LUMII

Captivați, bătu-ne-ar vina,
Stând în lojă sau pe prag,
Toți privim atenți cortina,
Nu și sforile ce-o trag. - *Constantin Tudorache*

*

UNUI RATAT

Multe-aveai sub bolta frunții,
Ca s-ajungi pe-nalte căi;
Pe când unii suiau munții
Tu... te rătăceai prin văi. - *Corneliu Costăchescu*

*

DEZNODĂMÂNT

Un om pe pământ viețuiește,
Precum e traseul cometei,
Dar zborul spre stele sfârșește
Doi metri sub scoarța planetei. – *Constantin Iurașcu-Tataia*

*

CONCLUZIE

După mintea mea socot,
Că în spațiul carpatin
Adevărul e în vin,
Iar minciuna peste tot. - *Ioan Toderașcu*

*

AXIOMĂ

Din multitudinea de fiare,
Ce Dumnezeu le păstorește,
Doar omul poate fi în stare
Să muște mâna ce-l hrănește! - *Constantin Tudorache*

*

ÎNDEMN

În viață să reții un sfat
Și să te pui la adăpost
De lenea celui învățat
Și hărnicia celui prost. - *Florea Ștefănescu*

INUNDAȚIE ÎN ȚARA LUI PAPURĂ VODĂ

Inundația cumplită
Nu e cea de ploi lăsată,
Cea mai grea și nesfârșită
E prostia revărsată! - *Mariana Dobrin*

*

AXIOMĂ

Geaba cauți infinitul
Și-nveți totul pe de rost,
Dacă pâinea și cuțitul
Sunt pe mâna unui prost. - *Constantin Tudorache*

*

REGRETUL MEU

În întreaga Românie,
De atâta sărăcie,
Cu belele mari, în flux,
Râsul a ajuns un... lux. - *Condruț Păun*

*

CUGETARE

Am tras concluzia din fapte,
Că-i mult mai bine ca să fii
Meteorit în miez de noapte,
Decât o stea în plină zi. - *Ionel Iacob-Bencei*

*

FIULUI MEU

De vrei s-ajungi în lumea cultă,
La-nvățătura-mi ia aminte:
Când bagi în cap știință multă,
Mai lasă loc și pentru minte!... - *Gheorghe Bâlici*

*

OMUL BUN ȘI OMUL RĂU

Om bun, și de-i faci rău,
E tot bun, la locul său;
Om rău, și de-i faci bine,
E cu răul după tine. - *George Budo*

INEGALITATE

E greu a mă lupta cu-acei
Ce prin necinste n-au egal.
Eu am drept armă un condei,
Ei au, în schimb, un arsenal! - *Virgil Petcu*

*

RUGĂ

Curg nevoile şuvoi
Şi trăim neînţeleşi,
Vino, Doamne, pe la noi,
Să ne aperi de aleşi! – *Constantin Tudorache*

*

SOARTA BASARABEANULUI

Cum nedreptatea n-o accept,
Eu vreau coloana să-mi îndrept,
Dar nu-s în stare, din păcate –
Prea mulţi mi s-au urcat în spate! - *Teodor Popovici*

*

EXCELSIOR?

În universul policrom,
De când e lumea, omu-i om!
Dar nu-i ajunge-o veşnicie
Să fie şi de omenie! – *George Corbu*

*

FOCUL IADULUI

Iadul, cât o fi de greu,
Nu mă tem de foc, şi basta!
Pot să ard în el mereu,
Că m-am ars şi-n lumea asta! - *Gheorghe Bâlici*

*

AXIOMĂ

Din traiul ăsta cenuşiu,
Ne-am regăsi uşor măsura,
Dac-ar vorbi doar cei ce ştiu
Şi de şi-ar ţine proştii gura. - *Constantin Tudorache*

Din cartea „**Distihuri**”, de **Corneliu Vadim-Tudor** am selecționat câteva care corespund tematicii aforistice.

Pomul vieții se usucă, ne cad moarte la picioare

Zilele – cireșe negre, și pietroase, și amare...

*

Doar câțiva oameni sfinți, care se roagă,

Țin în spinarea lor Planeta-ntreagă.

*

Când Te simți mai singur și Ți e mai greu,

Pune-Ți capul, Doamne, și pe pieptul meu!

*

Ca un tren fără nicio fereastră,

A trecut generația noastră.

*

Dezamăgit de specia umană,

Caut un suflet bun de pus pe rană.

*

Voi oameni mici la suflet, la primul cer noros,

V-ați lepădat de mine, ca Iuda de Hristos.

*

Ce pot să spun ca să vă fiu pe plac?

Tot ce-i măreț s-a spus, mai bine tac!

*

Alte catrene și epigrame aforistice.

DEMNITATE

Copacilor, cu fruntea-n soare,

Li-i dat să moară în picioare,

De nu cumva un neam de-al lor

N-ajunge coadă de topor. - **Ștefan Tropică**

*

EGALITATE

E-o nedreptate strigătoare,

Să stea cu frunțile în glod

Și sălciile plângătoare

Și pomii încărcăți de rod. - **Ștefan Tropică**

CREDINȚĂ

E foarte greu de priceput,
Credința câinelui ce poate,
Pentru stăpânul care-l bate,
Să muște un necunoscut. - *Ștefan Tropcea*

*

METRONOM

Eu le spun doar atâtica
Celor care vor s-asculte:
Rău e când nu știi nimica,
Dar mai rău când știi prea multe. - *George Caranfil*

*

PENETRAȚIE

De iei exemplul de la cuie,
Ajungi surprins la un precept:
Un cui răzbate dacă-i drept,
Un om, mai lesne, dacă nu e. - *Cornelius Enescu*

*

PUTEREA

De când o știm, și azi și mâine,
Ca și în asprul nostru veac,
Ne zvârle, când și când, o pâine,
Mușcând vârtos din cozonac. - *Cornelius Enescu*

*

AUREL VLAICU

Mult timp m-a trecut cu zorul,
Da-n final a fost tăcerea,
Vlaicu ne-a-nvățat ce-i zborul,
Însă și ce e căderea. - *Nicolae Petrescu-Redi*

*

ZBORURI

Niciun zbor spre Galaxie,
Cât a fost de temerar,
N-a-ntrecut în măreție
„Prăbușirea lui Icar!” - *Constantin Tudorache*

SĂRMAN ICAR

Visai să zbori spre soare, iară,
Mai liber, fără de habar;
Și meșterind pe-aripi de ceară,
Ai adormit, sărman Icar... – *Mircea Ionescu-Quintus*

*

AXIOMĂ

Să nu uiți, tentat de schemă,
Sau locații de pe hartă,
Că urcușul e-o problemă,
Iar căderea... e o artă! - *Constantin Tudorache*

*

PROFEȚIE ÎN NATURĂ

Albastră ni-i planeta, ca cerul și ca marea,
Înmiresmat văzduhul spre viață-i e chemarea,
Ne-am înmulțit ca iarba, am devenit puhoi,
Am transformat Pământul în ladă de gunoi. - *Ștefan Marinescu*

*

NOSTALGIE

În goană prețurile trec
Și doruri grele lasă;
Făcând din înghițitu-n sec
Un „fenomen” de masă! - *Gheorghe Dănăilă*

*

FEMEIA

O iartă Domnul, de greșește,
C-așa dintru-nceput i-e datul,
Femeia, sincer când iubește,
Sfîntește până și păcatul! - *Vasile Tacu*

*

RUGĂ

Iisuse, ruga de-mi ascuți,
Întoarce-ți pașii solitari
Să vezi prostia celor mulți
Și lăcomia celor mari! - *Constantin Tudorache*

EVOLUȚIE

Am ajuns, e evident,
Într-o ultimă etapă,
C-un picior în Occident
Și cu celălalt în groapă. - **Vasile Larco**

*

ÎNAINTE ȘI DUPĂ CREAȚIE

Geneza-i arhicunoscută,
Știința a găsit răspuns:
Din haos lumea e făcută
Și tot la haos a ajuns! - **Vasile Larco**

*

TAINA PĂMÂNTULUI

Chiar și-a Pământului splendoare
O latură-i puțin umbrită,
Ne dă o viață de mâncare,
Ca, în final, să ne înghită! - **Vasile Larco**

*

CRITICĂ-N PUSTIU

Mai cu vruta, mai cu sila,
Cu povețe, cu precepte,
Mulți au criticat cămila,
Însă n-au putut s-o-ndrepte. - **Constantin Sachelaride**

*

APA TRECE...

Au trecut pe-aici avarii
Și gepizii și tătarii
Și s-au dus cu Dumnezeu...
Dar cu proștii e mai greu! - **Constantin Sachelaride**

*

MASA TĂCERII

O privesc și-mi vine-agale
Cugetarea pe nevrute,
Cu cât mesele-s mai goale,
Cu atât sunt mai tăcute. - **Efim Tarlapan**

UNUI AMIC

Mă faci mărunț, mă faci nimic,
Dar îți răspund c-o cugetare:
Și diamantul este mic,
Dar câtă strălucire are! – **Gheorghe Penciu**

*

OBEDIENȚĂ

Ne uităm, profund mirați,
Cum de pot ai lui adepți
Sta atât de aplecați
În poziție de drepti. – **Petru-Ioan Gârda**

*

PĂLĂRIEI MELE

Ai salutat cohorte de „amici”,
Femei frumoase, rude fără har,
Ai salutat pe firavi și voinici,
Dar oameni cumsecade... foarte rar! – **Mircea Enescu**

*

RĂSPLATA DISCIPOLILOR

I-am învățat să tragă drept la țintă
Și i-am convins că nu-i un lucru greu.
Au înțeles... N-au vrut să mă dezminț
Și prima țintă fixă am fost eu. - **Nicolae Dragoș**

*

INSCRIȚIE PE O CRUCE

Viața-i lucru iluzoriu,
Ireal și sugestiv,
Căci ne naștem provizoriu
Și murim definitiv. - **Dan Căpruciu**

*

AXIOMĂ

Între cer și între mare,
Între țărniță și infinit,
Numai omul e în stare
Să urască ce-a iubit. – **Constantin Tudorache**

REFLECȚIE

O prună se gândea odată,
În clipele ce-ncet se torc:
„Mai bine stau în prun stricată
Decât să mă mănânce-un porc!” - *Pavel Bucșa*

*

REFLECȚIE PENTRU MAI TÂRZIU

De mult de tot mi se părea
C-o să ajung și eu om mare,
Că o să fiu un cineva...
Acuma nu mi se mai pare. – *Pavel Bucșa*

*

CĂUTĂRI

Tot înotând din val în val,
Căci viața e ca marea,
Nu țărmlul e un ideal,
Ci însăși căutarea. – *Dan Norea*

*

TOT PROSTIA...

Prostia e un compliment
Pe care - poate cu temei -
În lipsa altui argument
Și-l fac "deșteptii" între ei. - *Mircea Trifu*

*

VISURI

În viața noastră tot trudim,
Ne făurim atâtea visuri
Și-apoi pe toate le-mplănim
Prin renunțări și compromisuri. – *Geo Olteanu*

*

CUGETARE

O femeie care-ți place,
Spun chiar zeii din Olimp,
Fericit te poate face
Dac-o părăsești la timp. – *Ioan Martin*

MEDITAȚIE AMARĂ

O spun lucid, iau martori zeii,
Că frumusețea-i iad sadea,
E primul dar făcut femeii
Și primul care i se ia. – *Vasile Langa*

*

COPILUL

Îl vezi și sufletu-ți renaște
Că-i dulce ca o pară coaptă
Și țipă chiar de când se naște,
De parcă știe ce-l așteaptă! - *Corneliu Păunescu*

*

EXPERIENȚA VIEȚII

Cu răul când m-am confruntat
În lupta cruntă de idei,
Nu câinii m-au înfricoșat,
Ci droaia mare de căței! – *Corneliu Costăchescu*

*

PATULUI MEU

Te-am părăsit în seri târzii,
Te-am căutat în nopți de-amor,
Prieten intim, doar tu știi
C-am fost și prinț și cerșetor. – *Vasile Til-Blidaru*

*

POETUL

Tot omu-n lume-i efemer,
În el e și pământ și cer,
Dar în poet, pe drept cuvânt,
E cer mai mult decât pământ. – *I. St. Bogza*

*

NEȘANSA

Nimic nu mi-a picat din cer,
N-am fost umil și nici satrap,
Ci doar un biet pălărier,
În lumea asta fără cap! - *Dumitru Botar*

MIORITICĂ POST DECEMBRISTĂ

Ne ducem azi al nostru trai,
Păziți de-aceleași vechi hotare,
Cu toții pe-un picior de plai,
Dar unii... pe picior mai mare. – *Petru-Ioan Gârda*

*

CONSTATARE

Am constatat cu-nduioșare
În existența noastră sumbră,
Că locul cel mai bun sub soare
E, totuși, unul mai la umbră... - *Gheorghe Bâlici*

*

POVEȘTI LA GURA SOBEI

În iarna care va să vie,
La gura sobei, ca-ntr-un joc,
Ne-om aminti, cu nostalgie,
Că-n sobă-a fost cândva și foc. - *Nicolae Paul Mihail*

*

ANORMALITATE

În vremuri noi se dovedește
Că ne aflăm la o răscruce:
E cert că grâul ne hrănește,
Pe când neghina ne conduce. - *Dan Căpruciu*

*

UNUI NEISPRĂVIT

Când mori, tot lași un pumn de oase,
Ori, într-o urnă,-un pic de scrum;
Mă-ntreb: el oare ce-o să lase,
Fiind... nimic de pe acum? - *Liviu Gogu*

*

BUNICUL

Copiii- zise cu tristețe-
Îmi trec adesea pragul,
Dar sprijinul la bătrânețe
Rămâne tot toiagul! - *Victor Macarevici*

ACTUALĂ

Abia am bani de-o pâine
Și nu mai am nici haină,
Iar cina cea de mâine
Va deveni... de taină! - *Gheorghe Mitroaică*

*

UNOR AVOCAȚI

Din pledoariile lor,
O concluzie-i prezentă:
Dreptul este schimbător,
Ignoranța... permanentă! - *Alexandru Țiclea*

*

CONSOLARE TÂRZIE

Toate dor la bătrânețe,
Iar când vrei o consolare
Și privești o frumusețe,
Până și privitul... doare. – *Ioan Fârte*

*

LA ÎNCEPUT A FOST CUVÂNTUL

Povestea Lui ce printre astre
E muzică, vibrând pe strună,
În Universul vieții noastre,
De Adevăr și de Minciună! - *Nicolae Brelea*

*

UNUI VORBĂ LUNGĂ

De vrei s-ajungi prin rațiune
Un fagure de-nțelepciune,
Privește codrii din alt veac
Cum suie-n slavă și cum tac! – *Ion N. Barbu*

*

LA TRIBUNAL

În atmosfera infernală
E-o fază tare curioasă,
Când avocații intră-n sală,
Minciuna țopăie pe masă. – *Vasile Larco*

NOSTALGIE DE PRIMĂVARĂ

O vorbă-acum, pe limbă-mi vine,
Și-o spun cu inima curată:
Că primăvara tot revine,
Dar tinerețea... niciodată! - *Ștefan Boboc-Pungeșteanu*

*

AXIOMĂ

Bătrânețea-i ca pecete,
Vârsta multelor regrete,
Bine-ar fi să cari pe scări
Mai puține remușcări. – *George Corbu*

*

BĂUTURI MISTIFICATE

Se zburlește-n creștet părul,
Când în vinurile drese,
Unii văd doar adevărul,
Alții numai interese. – *Valerian Lică*

*

BĂTRÂNEȚEA

Ai vrea ca să ghicești,
În pielea ei de-ncapi;
Deși nu ți-o dorești,
Nici nu ai vrea s-o scapi. – *Florina Dinescu-Dinu*

*

CUGETARE

Când bolilor le cazî în plasă
Și-n spate se adună anii,
Amicii-n pace toți te lasă,
Dar te înghesuie dușmanii. – *Vasile Larco*

*

LA VÂRSTA A TREIA

M-am consultat cu avocații,
La vârsta asta, pentru noi,
Durerile sunt doar citații
La Judecata de Apoi! - *Gheorghe Constantinescu*

POVAȚĂ

În gara vieții, ferm îți spun,
Prea mult pe gânduri să nu stai
Și n-aștepta un tren mai bun,
Că pierzi și ultimul tramvai! - **Constantin Tudorache**

*

MICIME

Pe stejari- esență dură-
Nu-i dobori c-o lovitură,
Dar în mâini cu arme grele
Și cei slabi îi fac surcele. – **Marian Popescu**

*

DOAR O CLIPĂ

Avarii visează risipă,
Risipă de aur și bani,
Când eu te visez doar o clipă
Din marea risipă de ani. – **Mircea Ionescu-Quintus**

*

M-APASĂ...

M-apasă despărțirea, mă domină...
E grea de întrebări și de himere...
Durerea dulce ca o mângâiere
Sporești prin ea, ca somnul prin morfină. – **Victor Eftimiu**

*

FILOZOF ÎN CĂUTAREA ADEVĂRULUI

Când a ieșit la suprafață,
Ne-a spus în culmea disperării:
Degeaba-l căutați în viață,
Că nu e nici pe fundul mării! – **Ion Diviza**

*

SINDROM PSIHOLOGIC

Iertăm ușor escroci, mișei,
Pe cei ce ne-au greșit vădit,
Dar foarte greu iertăm pe-acei
Față de care am greșit. – **Adrian Grăjdeanu**

ADEVĂRUL

Adevărul pare
Dificil să-l spui,
Fiecare are
Adevărul lui. – *Mariana Dobrin*

*

ADEVĂRURI

Nu toate-averile-s comoară,
Nu orice piatră este stâncă,
Nu toate păsările zboară,
Nu tot ce zboară se mănâncă. – *Mircea Ionescu-Quintus*

*

31 DECEMBRIE

Ca-n zbor a mai trecut un an,
Purtat pe-a timpului aripă;
Dar anul n-a trecut în van,
Dacă-ai zâmbit măcar o clipă. – *Mircea Ionescu-Quintus*

*

TIMPUL

Vinului îi dă buchet,
Limpezime de cleștar,
Mie însă-mi dă regret
Și în suflet gust amar. – *Mircea Oancea*

*

UMORUL

Tolerat ca un sărac
Pe corabia culturii,
E considerat hamac
Strâns în colțurile gurii. – *Vasile Moșneanu*

*

CONSTATARE

Ochii tăi - izvor curat,
Părul - un bogat tezaur,
Numai când vorbești constat...
Că tăcerea e de aur! - *Viorel Martin*

DESTIN

Parcă se uniră dracii
Să ne fie gol hambarul:
Ne-a-ndrumat întâi cizmarul,
Și-au venit apoi cârpacii! – *Mircea C. Dinescu*

*

PRECAUȚIE

Când vine câte-o vijelie,
Nu vă mirați de mă zăriți
C-un paratrăznet pe chelie,
Că-i plină lumea de trăzniți. – *Mircea C. Dinescu*

*

DESTIN

Purtăm pe umeri vechi păcate
Sau un blestem de la natură,
Că azi trăim în libertate
Mai rău decât în dictatură. – *Constantin Tudorache*

*

UNUI NECUNOSCUȚ

E chiar atât de retrograd
Și-atât de refractar la toate,
Că trece râul doar prin vad,
Convins că peste pod nu poate. – *Victor Dragotă*

*

UNUI FOST CELIBATAR

Căsnicia lui târzie,
Cum se vede n-avu rost
Căci continuă să fie
Neîmperecheat de prost. – *Ștefan Buzărnescu*

*

RĂBDARE

Inimă, mai ai răbdare
Cât popasul te mai doare,
Ai tot timpul veșniciei...
Să dai liber bucuriei. – *Radu Iulian*

SOFISTIKON

În lumea lipsei de talent
Și a tupeului culpabil,
Prostia-i un produs lavabil,
Iar banul- rege detergent! – *George Caranfil*

*

MARE E GRĂDINA TA, DOAMNE!

Grădina e destul de mare,
Că-ncap în ea toți cei veniți,
Dar, totuși, Doamne, mi se pare
Că proștii-s prea înghesuiți! – *Eugen Albu*

*

CATREN

Cu prostul, neșcolarizat,
Te lupți puțin și ai scăpat,
Dar duci o luptă colosală
Cu prostul care are școală! - *Eugen Albu*

*

AXIOMĂ

În al Timpului hamac,
Legănându-mă de-o viață,
Nimeni nu mi-a dat un ac,
Fără să îmi ceară ață. – *Constantin Tudorache*

*

PRECEPTE

Morala, chiar de e săracă,
Realitatea e deplină:
Minciuna uneori ne-mpacă,
Iar adevărul ne dezbină. – *Geo Olteanu*

*

CARUL DE LA CARACAL

Zvonul senzațional
S-a întins ca o pelagră,
Carului proverbial
I-au găsit... cutia neagră! – *Vasile Matei*

Din creația lui **Vasile Militaru** am cules mai multe catrene cu substrat aforistic.

Triste zile mai duc astăzi
Oamenii-n grădina vieții,
Trandafirii mor în umbră
Și se lăfăie scaieții.

*

După chip cunoști o floare,
Ciocârlia după cânt,
Aurul după culoare,
Iar pe om după cuvânt.

*

Toate pot dormi pe lume,
Chiar și apa cea mai lată,
Numai ura dintre oameni
Nu adoarme niciodată.

*

Fapta bună fă-o-n taină
Și păstrează-o sub tăcere,
În ascuns albina face
Pururi fagurii de miere.

*

Vorbe dulci, la masa plină,
Omule să nu te miște:
Aurul în foc se-ncearcă,
Iar prietenii-n restriște!

*

Iată: cuiul și dușmanul
Nu-s primiți la fel în casă:
Când pe cui îl bați să intre,
Pe dușman îl bați să iasă.

*

Noi nu putem ajunge cerul,
Din al păcatelor noroi;
Prin rugă și credință însă,
Aducem cerul pân' la noi.

Din averea strânsă-n taină,
Dă săracului un dar
Că la cea din urmă haină
N-avem niciun buzunar.

*

Închei cu câteva catrene aforistice de referință.

*

HOMO SAPIENS

Omul, cu al său progres,
Efectiv, mă lasă stană:
Pune degetul, mai des,
Pe trăgaci decât pe rană!... - *Efim Tarlapan*

*

ÎNTÂLNIRE

Mi-am dat ceasul de-ntâlnire,
Când se tulbură-n fund lacul
Și-n perdeaua lui subțire
Își petrece steaua acul. – *Tudor Arghezi*

*

DESTIN

Ne urmărește-ntreaga viață,
Oglinda noastră dintr-o stea...
E între vii și morți o ață
Care se rupe când vrea ea. - *Ion Grosu*

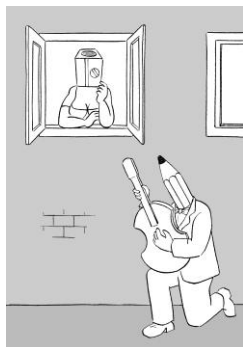
*

ARIPI FRÂNTE¹

Atâta lungă noapte, cât timpul unei vieți:
Atâtea vise, doruri, ascunse în tristeți;
Atâtea aripi albe la primul zbor s-au frânt,
Căci iată bucuria n-am mai știut s-o cânt!- *Mircea Ionescu-Quintus*

.....

1-Poem din cartea „Moara dracilor”-Editura Ion Creangă, București, 1999- Memorii și povestiri din închisorile comuniste.

Capitolul V

MADRIGALUL ȘI EPITAFUL

EPIGRAMA E UN FULGER ÎNTR-O NOAPTE

Această definiție aparține lui Cincinat Pavelescu. Tot Cincinat spunea că „epigrama e un Lampion Venețian pe lagună”. O formă specială de exprimare în domeniul epigramei o reprezintă **madrigalul și epitaful**. Teoreticienii au oscilat, atât în a preciza dacă epigrama e *gen* sau *specie*, cât și în a stabili originea epigramei românești. În „Antologia epigramei românești”, îngrijită de A.C.Calotescu-Neicu și Nicolae Crevedia, apărută în 1933 și retipărită în 1934, citim că „epigrama e gen dificil, eminentamente latin”.

Epigramistul George Zarafu, care a redactat, îngrijit și editat, multe culegeri și antologii de epigramă, studiind genul de la origini până în prezent, spunea că „românii au luat epitaful de la greci, iar epigrama de la romani” și considera că „prima formă de manifestare a epigramei a fost strigătura”. Într-un interviu, scriitorul-epigramist, Efim Tarlapan afirma: „Numai la oameni copilul e „ornat” cu nume înainte de a se naște. Istoria literaturii nu-și poate permite asemenea lux. Epigrama este „din fașă” greacă. O primă dovadă e că poartă nume grecesc: *epi* = pe și *graphos* = scriere. O altă dovadă, și mai convingătoare, sunt cele câteva mii de epigrame plătuite de greci cu mult înainte de apariția epigramei latine, unele fiind atribuite lui Homer sau Platon”. În același interviu, Efim Tarlapan definește astfel epigrama: „lacrima de plâns a lumii antice; lacrima de răs a lumii moderne”. Cel mai aproape de adevăr pare a fi fost maestrul Nicomah, care spunea: „Epigrama poate fi și *gen* și *specie*, după raportul în care se

află cu celelalte cuvinte din frază. Orice termen se definește prin *genul proxim* și *diferențele specifice*. În raport cu noțiunea de *pom fructifer*, mărul e *specie*, dar față de numeroasele specii de măr, el este *gen*... Epigrama este o *specie* a poeziei (catrenului) și *gen* pentru epitaf, madrigal, epigramă satirică, ironică, sapiențială, moralistă sau compozită. Sau chiar endogramă”. În acest capitol, voi prezenta o selecție de madrigaluri și epitafuri din „Antologia umorului românesc”, din multe cărți de epigramă și poezie. Pentru început, vă invit să lecturăm câteva cunoscute madrigaluri ale clasicii.

*

LUI HORAȚIU

Bătrânule Horațiu, a Romei vechi mândrie,
De care toți latinii în veci se vor mândri,
Iubirea-mi pentru tine azi este și mai vie
Iubindu-te pe tine, iubesc pe-Alecsandri! - **B. P. Hasdeu**

*

D-NEI ROZA

Iubito, albă ca și crinii,
Cu tine-n viață greu mi-e drumul!
Și când mă-mbeți cu tot parfumul
Și când mă-nsângerezi cu spinii! - **Ion Ionescu-Quintus**

*

Cineva spunea, că dacă ar fi înscris în Tabelul lui Mendeleev, „Plumbul” lui Bacovia, ar trebui să aibă valența aurului. Iată ce epigramă-madrigal i-a adresat **Alexandru Macedonski** lui George Bacovia:

Poete scump, pe frunte
Porți frunzele de laur,
Căci singur, până astăzi,
Din *plumb* făcut-ai *aur*.

*

UNUI MARE CALOMNIAT (N. IORGA)

Să nu te miri când bârfitori
Izbesc în nobila ta muncă,

Copiii pietre nu aruncă
Decât în pomii roditori. - **Cincinat Pavelescu**

*

D-NEI N. TITULESCU,
CARE M-A RUGAT SĂ-I ADUC DE LA PARIS
O POȘETĂ DIN PIELE DE ȘARPE
În punga făurită din piele de balaur
Și care mângâiată de degetul roz-pal,
Se cuvenea să fie într-însa numai aur,
Am pus numai arama acestui madrigal! - **Cincinat Pavelescu**

*

ARTISTEI MARGARETA DEMETRESCU-DAN
SOLISTĂ DE OPERĂ LA TEATRUL CRAIOVEAN
Când vocea-ți se revarsă mai dulce și mai clară,
Cu notele divine din lumea lui Orfeu,
Viața mi se pare că nu-i așa de-amară
Și jugul omenirii că nu-i atât de greu. – **N. Titulescu**

*

UNEI DOAMNE
În laudele mele, doamnă,
Atât de sus te-am ridicat
C-ai amețit de înălțime
Și-atunci în brațe mi-ai picat. – **Toma Florescu**

*

AUTUMNALĂ
Cavaler fără pereche,
Vântu,-ndrăgostit lulea,
Cântă frunzei la ureche
Și ea, biata, va cădea! – **Mircea Ionescu-Quintus**

*

CREDINȚĂ
Să cred nu știu în care Dumnezeu
Și cui să mă închin nu am habar,
Dar am crezut și crede-voi mereu,
În Artă, în Moldova și-n Cotnar! - **Al. O. Teodoreanu**

FEMEILOR

De când îi știu iubirii mersul

V-am scris poeme de amor,

V-am dat și lira mea și versul,

Ba, chiar și dreptul de-autor! – *Mircea Ionescu-Quintus*

*

De la *Florin Iordăchescu* am ales, din ciclul „**Stihuri tomnaticе**”, următorul madrigal umoristic:

Frumoasă-i toamna în culori pastel,

De dragul ei mi-am înstrunit chitara,

Îi cânt iubirea, ca un menestrel,

Dar o înșel, în gând, cu primăvara.

*

Ion Grigore a scris multe madrigaluri, din care am selecționat trei:

SOȚIEI

În riduri, care ți s-au scris pe față,

Citesc duios întreaga noastră viață

Și o privesc cu-același sfânt extaz

Că n-au ascuns gropița din obraz.

*

LA NUNTA DE AUR

Stimez „subiectivismul” lor duios

Deși, de mult li-e ninsă și sprânceana;

Ea vede-n el pe-același Făt Frumos,

Iar el, în ea, mereu pe Cosânzeana!

*

MAMA

Pe fața mamei, încrețită,

E o istorie sfințită:

De câte ori i-a plâns copilul,

O umbră i-a crestat profilul.

*

Alte madrigaluri cu destinație profesional-umană și afectivă.

OMAGIU ÎNVĂȚĂTOAREI

Sărutu-i șoapta caldă, mătăsoasă,
Grăbitu-i umblet, ca argintul viu,
Mireasmă dulce-n timpul meu rămasă
Și mâna ei ce m-a-nvățat să scriu. - *Dimitrie Jega*

*

MĂRȚIȘOR

Am răscolit un magazin de zor
Să-ți iau o inimioară mărțișor;
Dar nu găsesc, oricât aș căuta,
O inimă de aur... ca a ta! – *Aurel Iordache*

*

VIOARA

Susură din ea fluidul
Care-auzul ni-l răsfață,
Trupul i l-a dat molidul,
Iar Enescu i-a dat viață! – *Sorin Beiu*

*

IUBITEI DE 8 MARTIE

Că intru în conflict deschis
Cu legi gramaticale? Poate!
Cu toate astea, dau și-n scris:
Ești cea mai „unică” din toate! - *George Petrone*

*

BIBLIOTECARELOR

Competente și loiale,
Am s-o spun și-n alte părți:
Meritați să fiți vestale
Focului ascuns în cărți! – *George Zarafu*

*

ARDEALUL

Constat, urcând pe coamă dealul,
Că printre roci de alabastru
Pădurea-i verde - dar Ardealul,
E roșu, galben și albastru. - *Nicolae Bunduri*

VINULUI DE MURFATLAR

Nici în prisacă și grădină,
Și nici într-un întreg grâнар,
Nu e mireasmă și lumină
Ca într-un strop de Murfatlar. – *Păstorel Teodoreanu*

*

LUI EMINESCU

Pășiiți încet, cu grijă tăcută, feții mei
Să nu-i călcați nici umbra, nici florile de tei,
Cel mai chemat s-aline din noi și cel mai teafăr
Și-a înmuiat condeiul de-a dreptul în Luceafăr! – *Tudor Arghezi*

*

LUI EMINESCU

Geniu, forță, vis, lumină,
Soare între aștri mari,
La mormântul tău se-nchină
Împărați și proletari. - Ionel Iacob-Bencei

*

LUI EMINESCU

A dus o viață grea, de câine,
Murind într-un spital, sărac,
Pe urma lui, flămând de pâine,
Au editorii... cozonac! – *Constantin Nicola*

*

LUI EMINESCU

Peste dealuri și coline
Vreme trece, vreme vine,
Numai tu rămâi, prin veacuri,
Dor de codri și de lacuri. – *Viorel Martin*

*

ȚARA ROMÂNEASCĂ

Din Severin - la malul mării,
Aici, în România noastră,
„Grâнарul” este talpa țării
Dansând pe „Dunărea Albastră”. – *Nicolae Bunduri*

MADRIGAL

De-mi permiți timidul joc,
Eu ți-aș cere, duduică,
Genele pentru peniță,
Iar sprânceana pentru toc. – *George Zarafu*

*

JUMĂTATEA MEA

Din ziua când, timid, am dus-o-n casă,
Cu multe flori și verigheta-n mână,
Mi-a devenit supusă credincioasă
Și, totodată, marea mea stăpână! – *Constantin Tudorache*

*

CE-ȚI DORESC EU ȚIE, DULCE... EPIGRAMĂ

În prozodie îmbrăcată,
Când calci pe poantă, să nu cazi,
„Cenușăreasa” de-altădată,
Regina balului de azi. - Ionel Iacob-Bencei

*

COLOANA INFINITULUI

La părerea ancestrală
Eu de-a pururea rămân:
E „Coloana Vertebrală”
A poporului român! – *Ionel Iacob-Bencei*

*

MADRIGALURILE

Șiretlicuri omenești,
Bune să le propulsezi
Ori când vrei să cucerești,
Ori când vrei să avansezi. – *Virgil Șchiopescu*

*

FEMEIA

Nu are porți, nici ziduri ferecate,
Sub cer aromitor, curgând spre rai,
Dar este totuși singura cetate,
Pe care-o cucerești și te predai... - *Gheorghe Bâlici*

IARNA

M-am întrebat de multe ori:
Cum e posibil să se-ntâmples
Ca fulgii ei, așa ușori,
Să-mi cadă-atât de greu la tâmples? – *Ghiocel Constantinescu*

*

OMUL DE ZĂPADĂ

Tainic, pe-o alee, străjuie de lună,
Mi-a ieșit în cale și-a ținut să-mi spună:
Eu sunt omul, doamnă, ia aminte bine,
Care se topește, încă, după tine! – *Otilia Morțun*

*

UNEI FOSTE IUBIRI

Erai suavă ca un fluture în zbor!
Și-am scris în doi istorii de amor;
Cu-aceeași râvnă-am scrie azi din nou,
De-am mai avea cerneală și stilou. - *Marius Coge*

*

CREION

Fă-te, suflete, copil
Și strecoară-te tiptil
Prin porumb cu moț și ciucuri,
Ca să poți să te mai bucuri... - *Tudor Arghezi*

*

FEMEIA, ETERNA POVESTE

În viața ei fără păcate,
Nici nu fumează, nici nu bea,
Nu are seamăn, nici etate,
Și totuși, are ea ceva... - *Mircea Ionescu-Quintus*

*

SCHIMBARE DE VIS

Întreaga lumii bogăție,
Cu străluciri de diamant,
Ți-aș da-o azi, când mi-ești soție,
Ca să-ți mai fiu o zi amant! - *Lucian Mănăilescu*

MADRIGAL PE O FOTOGRAFIE A MEA

Sub paleta toamnei sângera grădina
Împletindu-ți visul cu păreri de rău;
Tu făceai buchete și furai lumina
Razelor de soare prinse-n părul tău. – *Cincinat Pavelescu*

*

TOVARĂȘEI DE-O VIAȚĂ

Idiferent ce se întâmplă,
Din amintirea ta nu pier,
Că ghiociei de la tâmplă
Îi port de-o viață la rever. – *Ionel Iacob-Bencei*

*

METEOROLOGIE FEMININĂ

E-un vârtej, e o văpaie,
Un zefir, un alizeu,
E o grindină, o ploaie
Și apoi... un curcubeu! - *Constantin Tudorache*

*

BURLACII

Pe-acest covor de humă sunt lăsate
Burlacilor să guste, pâănă pier,
Și bucuria florilor udate
Și libertatea norilor din cer. – *Nichi Ursei*

*

SĂRBĂTORILE DE IARNĂ

Vin sărbătorile de iarnă,
Cu fulgi codalbi și cu nămeți,
Zăpada-ncepe să se-aștearnă
Pe frunți și lire de poeți. – *George Stanca*

*

PRIETENUL

E cel de care bucurii te leagă,
Pe care-n brațe, uneori, îl strângi,
E sufletul capabil să-nțeleagă
Și umărul pe care poți să plângi. – *Vali Slavu*

CENZURA

Să pui cuvintelor cătușe
Când vin la tine cu brândușe? – *Adrian Voica*

*

HOTEL ȘIFONIER

Bluzele tale îmbrățișează cămășile mele
Pe un umeraș încrustat cu stele. – *Adrian Voica*

*

FEMEIA

Prin vasta ei activitate,
Femeia azi ne-a demonstrat
Că nu-i jumate de bărbat,
Ci... un bărbat și jumătate! – *Florin Iordăchescu*

*

UNEI DOAMNE CU PICIOARE FRUMOASE

Privind-o lung, îmi spun mereu,
Plin de-o sublimă încântare:
Ce splendid ar fi versul meu
Să aibă-asemenea picioare! – *George Lesnea*

*

EA ERA FRUMOASĂ FOARTE

Ea era frumoasă foarte,
Amforă cu două toarte,
Viață lungă fără moarte,
Și întreg fără de parte. – *Nichita Stănescu*

*

OENOLOGIE

I-am cules în deal, la vie,
Toți ciorchinii de sub ie,
Și-n tomnaticul decor,
Mă-mbătai de mustul lor! - *Ioan Peia*

*

IUBITA...

Când stau lucid și socotesc
Din trei motive te iubesc:

În primul rând ai sexapil,
Secundo: ești ca un copil,
Dar... punctul trei e decisiv:
Îmi plăci, așa, fără motiv! - **George Corbu**

*

NOBLEȚEA GLIEI VASLUIENE

Ștefan cel Mare, Domnul Sfânt,
Simbol moldav cum altul nu-i,
A-nnobilat acest pământ,
Numit în veac de veac: Vaslui! - **Ștefan Alexandru-Sașa**

*

Am ales câteva distihuri, cu ușoară nuanță de madrigaluri, din
creația lui **Corneliu Vadim-Tudor**:

Binecuvântată zi de primăvară
Mierlele îmi cântă la fereastră iară...

*

Copilărie, tu nu poți să mori,
Mai stăruie în parfumuri și culori.

*

Ninge-n Cișmigiu, ce feerie!
Unde te-ai ascuns, copilărie?

*

Din ochii mamei a-nceput să cadă
O ploaie înspicată cu zăpadă.

*

Iată și două madrigaluri triste.

TOAMNĂ

Tristețea toamnei mă-nfioară,
Urâtul cearcă să mă prindă;
Îl văd în frunza care zboară,
Îl văd... uitându-mă-n oglindă! – **Florin Iordăchescu**

*

MADRIGAL TRIST

Plângea bătrânul, tras la față,
Vorbind de liberalizare,

Că banii, strânși întreaga viață,
Nu-i mai ajung de-nmormântare. - **Constantin Tudorache**

*

Un catren, intitulat **DRAGOSTEA**, scris de **Ion Grigore** este o definiție între madrigal și epitaf:
Un madrigal îi faci când e curată,
O epigramă dacă-i simulată,
Iar când pe tot ce-a fost se-așterne praf,
Îi închinăm, pioși, un epitaf.

*

La categoria epitafuri, exemplele pot fi multe și diverse. Epigramistul **Francisc Gavrileț** definea astfel epitaful: *Epitaful, așadară,/ E-o colivă literară*. În prima Antologie a epigramei românești, alcătuită de Sofronie Ivanovici, sub titlul „**Epigramiștii noștri**”- 1914, se considera că „epitaful e de origine poporană”. Dacă cineva ar alcătui o Antologie a Epitafului românesc, nu ar omite următorul epitaf, al cărui autor a rămas necunoscut:

În această groapă
Zace un sicriu,
În sicriu un popă
Și-n popă rachiu.

*

Mircea Trifu a realizat în anul 1980, pe când era președintele Clubului „Cincinat Pavelescu”, o culegere de epitafuri, intitulată „**Epigrame pentru eternitate**”. Am selecționat un grupaj de epitafuri, în majoritate, din cartea sus menționată.

AUTOEPITAFUL UNUI IPOHONDRU

Pornit pe ultimul meu drum,
Vă-ntreb pe tonul cel mai grav:
Cum, nu mă credeți nici acum,
C-am fost bolnav? - **Ghiocel Constantinescu**

UNUI CONFRATE DE CENACLU

Cum, frate? În definitiv,
Lucrarăm toți în colectiv
Și-acum, adică, e normal
Să mor eu, individual? - *Ghiocel Constantinescu*

*

EPITAF UNUI RĂUTĂCIOS

Credeam, văzând deznodământul,
Că n-o să-l rabde nici pământul;
O mențiune se cuvine:
Pământu-l rabdă foarte bine! - *Ion Vladimir*

*

EPITAF UNEI SOȚII

Stă sub piatra funerară,
Nu de mult, soția mea.
Fie-i lespedeza ușoară,
Ca și viața mea cu ea! - *Ion Vladimir*

*

UNUI SOȚ INCINERAT

Stă cenușă-ntr-un borcan;
Soața-i, ca vădanele,
N-a lăsat să treac-un an
Și-a-ncurcat... borcanele. - *Vasile Tacu*

*

ULTIMELE CUVINTE

Un geniu mucalit spunea,
Când să coboare-n veșnicie:
„Veniți cu toți la moartea mea,
S-aveți și voi o bucurie!” - *George Caranfil*

*

EPITAF UNUI PESIMIST

E-n ultima etapă,
Dar sufletul îi unge
Nădejdea că, din groapă,
Mai jos nu poate-ajunge. - *Mircea Trifu*

EPITAF UNUI SNOB

Întristarea lui adâncă
Poate de acolo vine,
Că nu știe bine încă
Unde stă și lângă cine. - *Apollo Bolohan*

*

UNUIA CARE MĂ CONTESTĂ

Să nu te văd, rânjind sub faclă,
Perfid și fără de rușine,
Că-mi iau ciolanele din raclă
Și dau cu ele după tine! - *Alexandru Clenciu*

*

SACRIFICIU

Merge la spital s-o vadă
Și ea geme: -Mor, Marine!
Lui nu-i vine să o creadă:
-Faci tu asta pentru mine? - *Leonida Secrețeanu*

*

**LA MORMÂNTUL UNUI LAUREAT
AL ACADEMIEI ROMÂNE**

De o lună zace, în această groapă,
Un poet celebru (Numele îmi scapă). - *Leonida Secrețeanu*

*

EPITAF UNEI PIETRE

Sub această tristă floare
Zace-un pumn de praf stingher
Ce-a rămas din piatra care
S-a izbit de-un caracter. - *Leonida Secrețeanu*

*

LA O FIRMĂ DE SERVICII FUNERARE

Când mi-am comandat sicriu,
Mi-a zis meșterul, istețul:
-Hai, fă-i proba! -Păi pe viu?
-Ai să mori când afli prețul! - *Vasile Coban*

LA „ULTIMUL SPECTACOL”

AL UNUI ACTOR

Veniți cu brațul plin de flori
Spre a-l omagia postum,
Muri frumos de-atâtea ori,
Dar niciodată ca acum. - *Mirel Gabor*

*

ULTIMA SPERANȚĂ

M-am vrut incinerat, sperând c-așa
(Eliberat de-a lutului cătușă),
În cazul când postum, m-ar publica,
Aș învia din propria-mi cenușă. – *Vasile Tacu*

*

ULTIMA VERBA

La moarte, tot avutul meu,
Să-l puneți, rogu-vă-n sicriu,
Că-n drumul pân' la Dumnezeu
Câți sfinți voi întâlni, nu știu! – *Ion Geană*

*

AUTOEPITAF

La loc de veșnică odihnă
Dorm somn adânc, în neființă;
Doar spiritiștii nu-mi dau tihnă,
Mă cheamă noaptea la ședință! - *Nicolae Ghițescu*

*

DIALOG ÎN MORMÂNTUL ETAJAT

M-a întrebat, în faptul serii,
Vecinul meu de adăpost:
-Ce faci în noaptea învierii?
-Eu? Nu mă scol, că nu sunt prost! - *Nicolae Ghițescu*

*

EPITAF

Iartă-l Doamne, pe Pandele,
Că în urmă cu un an,
Nu-și mai încăpea în piele
Și-a-ncăput într-un borcan. - *Nicolae Ghițescu*

AUTOEPITAF

Eu m-am stins precum o faclă
Și-am pus capăt unei drame.
Trupul mi-l găsiți în raclă,
Duhul... nici în epigrame. - **Gabriel Teodorescu**

*

UNUI AVAR

Era aproape de pieire,
Când, în agonicu-i delir,
Cerea măsurile de întărire
A pazei de la cimitir! - **Mircea Trifu**

*

PE CĂRĂRILE OLIMPULUI

Uităm ades-din fericire-
Trăindu-ne din viață partea,
Că-n drumul către nemurire
Mai este un obstacol: Moartea! - **Mircea Trifu**

*

PENTRU MORMÂNTUL MEU

A murit c-un singur dor:
La mormântul de sub tei
Să-ngenunche doar femeii
Ele plâng oricând ușor. – **Ion Ionescu-Quintus**

*

AUTOEPITAF

Sub licărirea unui sfeșnic,
Umbrit de florile din vas,
Din cel ce odihnește veșnic,
Doar spiritul i-a mai rămas. – **Nelu Quintus**

*

ULTIMA DORINȚĂ

La locuința mea de veci,
Tot mai aștept să vie-o fată,
Că nu e nimeni pe poteci
Și am intrare... separată! – **Mircea Ionescu-Quintus**

EPITAFUL UNUI MAJUR

Sub această placă,
Zace un majur,
Tare-ar vrea să facă
Stânga împrejur! - **Gheorghe Penciu**

*

EPITAFUL EPIGRAMEI

Când, în apogeu tematic,
Culmi s-atingi, erai aproape,
Noul val epigramatic
Reuși să te îngroape! - **Gheorghe Steriade**

*

EPITAF FOSTULUI MEU ȘEF

A decedat la datorie
Și subalternii sunt în doliu,
A fost o-ntreagă tragedie
Să-i scoatem dinții din fotoliu. - **Mircea C. Dinescu**

*

EPITAF

Muri cu sufletu-mpăcat,
În rest cu toți era certat. - **Mircea C. Dinescu**

*

EPITAF UNUI PROCESOMAN

Azi și-a-ncheiat „apostolatul”,
Dar, temător de pricini noi,
Și-a luat cu el și avocatul
La judecata de apoi. - **Nic. Petrescu**

*

EPITAF I

Zac aici înmormântate,
Somnul fie-le ușor,
O mulțime de păcate,
Lângă autorul lor. - **Sorin Pavel**

EPITAF II

Nu-l plângeți că, ncepând de ieri,
Își doarme somnul cel de moarte,
Tot nu venea de nicăieri
Și nici n-ar fi ajuns departe! - *Sorin Pavel*

*

DE MORTUIS...

Citind duioasele tirade
Ce-apar cernite în gazetă,
Constați, uimit, că pe planetă
Mor numai oameni cumsecade. - *Sorin Pavel*

*

EPITAF UNUI GURMAND

El a plecat în lumea-n care,
Precum scripturile susțin,
Nu-i nici durere, nici suspin,
Dar, din păcate, nici mâncare. - *Sorin Pavel*

*

EPITAF UNUI PLAGIATOR

Doarme-aicea un bărbat,
Fericit ca-n Paradis,
Unul care-a publicat
Mult mai mult decât a scris. - *Traian Gărduş*

*

EPITAF UNUI FOTBALIST

Și-n groapă, el e tot martir
-Așa îi fuse soarta-
Că ar pleca din cimitir,
Dar nu găsește poarta. - *Traian Gărduş*

*

Alte epitafuri.

EPITAFUL UNUI AVAR

Să nu-l plângeți c-a murit,
Plângeți-l că n-a trăit. - *Ștefan Ivanovici-Terențiu*

EPITAF UNOR STRĂCHINI

Străchini simple, țărănești,
Totuși nu-s deloc povești,
Un ministru democrat
Numa-n ele a călcat! – *Constantin Nicola*

*

PE MORMÂNTUL UNUI SRIITOR HULIT

A fost un om de mare suprafață
Și plângem toți destinul său unic:
Atâta l-au mâncat confrății-n viață,
Că viermilor nu le-a rămas nimic! - *Virgiliu Slăvescu*

*

INTERDICȚIE

În Iad, pe cât am înțeles,
Epigramiștii n-au acces.
Pretențiile-s mult mai mari:
Primesc doar critici literari! – *Constant Petrescu*

*

EPITAF UNEI SOACRE

Mama soacră zace-ntinsă
În a veșniciei pace.
Numai nora e convinsă
Și acum, că se preface. - *Grigore Lupescu*

*

PE MORMÂNTUL UNEI ARTISTE

În aceste scânduri- patru-
Zace-o fostă elegantă
Ce-a jucat un rol în teatru.
(Pe acel de intrigantă). – *Nicolae Crevedia*

*

MOARTEA

Obosită-n bălării,
Zise Moartea: "C'est la vie!"* – *Horațiu Mălăele*

.....

*- În varianta autorului, versul doi era: „Ofta moartea: „C'est la vie!”

AUTOEPITAF

Gol am venit pe lume și tot gol
Am fost când mă vârără la subsol,
Ce-mi trebuia atât efort cumplit
Ca să mă duc așa cum am venit? – *Mircea Pavelescu*

*

EPITAF PE MORMÂNTUL UNEI LITERATE

Zace-aici o literată
Ce-a fost mare doar ca fată! – *Sofronie Ivanovici*

*

DEBUT LA VÂRSTA A TREIA

Dedat la amăgiri deșarte,
Iscale de trufii caduce,
Mi-am pus azi numele pe-o carte,
Ca mâine să-l transfer pe-o cruce. - *George Petrone*

*

MURIM ȘI NOI

Cu fiecare dintre cei
De care moartea ne desparte,
Murim și noi – lăsând o parte
În fiecare dintre ei ... - *Victor Eftimiu*

*

UNUIA CARE PRIMEA

Copleșindu-l neîmplinea,
Zace-aici sub lăstăriș;
I-a fost lungă suferința,
Cât o zi fără bacșiș. - *George Corbu*

*

EPITAF (După Anton Pann)

Aicea s-au dus cu jale
și în tihnă se albesc
oasele Domniei-Sale
de Miron Paraschivesc
ce au fost trecut prin lume,
ca să dea la toate nume.
Astăzi, una cu țărâna,

de iubire n-are știre
și un vreasc îi este mâna,
care scrie aste știre.
Când zâmbiți din întâmplare,
întorcând aceste foi,
domnișori și domnișoare,
va zâmbi și el cu voi. - **Miron Radu Paraschivescu**

*

EPITAF UNUI SUPERFICIAL

De când al vieții val
L-a tras pe veci la fund,
Din superficial
A devenit profund. - **George Corbu**

*

EPITAF UNUI PROCESOMAN

Zace-aicea, de mai an,
X, un fost procesoman.
Astfel vru, al vieții val,
Să nu moară-n tribunal. - **George Corbu**

*

RIDENDO(Din necrologul citit la decesul lui Ghiocel Constantinescu)

Cată-ți drumul, babă hâdă,
Și din fața mea să piei!
Celui ce-a știut să râdă
Nu poți duhul să i-l iei! – **Mircea Ionescu-Quintus**

*

PE MORMÂNTUL UNUI JURIST

Doarme-aici un om deștept
Ce-a fost harnic, sincer, drept
Și-a făcut doar fapte bune
(Despre morți, așa se spune!). – **Mircea Ionescu-Quintus**

*

UNEI ACTRIȚE

Actrița e măreață
Și-n rol, convingătoare,

Căci pune-atâta viață
În scena-n care moare! – **Grigore Lupescu**

*

AUTOEPITAF

Zac fericit și-ndatorat,
La toți iubiții mei amici,
Că tare mult m-au ajutat
... S-ajung aici! - **Nic. Petrescu**

*

EPITAFUL MINCIUNII

Chiar de s-ar alege praful
De minciuna gogonată,
Nu-i pot scrie epitaful,
Că nu moare niciodată. – **Nelu Quintus**

*

PESIMISM

O constatare mă-ngrozește
Văzând capriciile sorții:
Că viața uneori lovește
De parc-ar fi complicea morții! – **Ion Grigore**

*

RUGĂMINTE POSTUMĂ

Prin cimitir, de faci o tură,
Pe lângă locul meu de veci,
Te rog, pășește pe poteci,
Să nu mă calci pe bătătură! - **Ștefan Șerban**

*

MOARTEA

De când lumea, lumea știe,
Moartea-i o călătorie,
Când se merge spre apus,
Numai cu bilet de dus... - **George Budoî**

EPITAFUL LUI GEORGE BACOVIA

Aici sunt eu
Un solitar,
Ce-a răs amar
Și-a plâns mereu.
Cu-al meu aspect
Făcea să mor,
Căci tuturor
Păream suspect.

*

TESTAMENT

Eu vă las ca moștenire,
Cu urarea de noroc,
Dreptul meu la fericire
Neutilizat deloc. - *Florea Ștefănescu*

*

EPITAF PE MORMÂNTUL UNUI MAGISTRAT

A colindat în lung și-n lat
Prin țară, pân-a sucombat...
Pe cruce i s-a scris vizibil:
„A devenit inamovibil!” – *Dion Mardan(M.Ar. Dan)*

*

EPITAFUL MEU

Zace-aici un pumn de oase
După îndelungi strădanii...
Este tot ce mai lăsase
Sărăcia și dușmanii. – *Aurel Iordache*

*

EPITAFUL MAMEI GRIJULII

Zace-aici sub iarba scurtă
Mama unui bun confrate;
Nouă luni l-a dus în burtă...
Patruzeci de ani în spate. – *Gheorghe Suciu*

AUTOEPITAFUL LENEȘULUI

Pe pământ, cât am trăit,
Nu am fost prea muncitor
Și vă spun, așa cinstit,
Nici pe-aici nu mă omor! – *Constantin Tudorache*

*

EPITAFUL UNUI SOȚ IUBITOR

Plecat pe căi necunoscute,
De-acum în viața de apoi,
Să-mi vii, iubito, cât mai iute
Ca s-o petrecem tot în doi. – *Dimitrie Jega*

*

CONFRAȚILOR, LA MOARTEA MEA

Acum, când zac într-un sicriu,
Ce-aveți în cap cam bănuiesc:
Vă bucurați că nu mai scriu...
Și eu că nu vă mai citesc! – *Geo Olteanu*

*

AUTOEPITAF

Eu ce-am trudit să scriu o carte,
Vă las acuma, tuturor,
Doar groapa asta ce desparte
Trecutul meu de viitor. - *George Zarafu*

*

EPITAFUL UNUI RAC

A fost purtat cu jale mare,
Când a plecat el dintre noi;
E singurul moment în care
N-a mai putut să dea-napoi. – *Nicolae Zărnescu*

*

AXIOMĂ

Din funcții mediatizate,
În plin avânt sau în regres,
Mulți se retrag cu demnitate,
Iar alții numai prin... deces! – *Constantin Tudorache*

OFRANDĂ (IN MEMORIAM)

Aprinzând lumânărica
Se ruga un soț, supus:
Doamne, ține-mi nevestica
Lângă Tine,-acolo sus. – **Zeno Turdeanu**

*

PE MORMÂNTUL UNUI NEADAPTABIL

Doar acum, sub brazda humii,
A intrat în rândul lumii! - **Constantin Popescu-Berca**

*

AUTOEPITAF

Din umbra pietrei funerare,
Mă paște un resentiment.
Că la această-nmormântare
A trebuit să fiu prezent. - **Ion I. Mioc**

*

EPITAF UNUI BIROCRAT

Sub această piatră mare
Zace-un birocrat din fire.
Are număr de intrare,
Însă n-are de ieșire. – **D.C. Mazilu**

*

PE MORMÂNTUL UNUI DOCTOR

Sub piatra asta zace
Un doctor învățat;
Cu moartea lui, de moarte
Pe mulți el a scăpat! – **Alexandru Donici**

*

CUGETARE

Moartea este, câteodată,
După cum ne spun poeții,
Fericire-adevărată...
Pune capăt bătrâneții. - **Ioan Martin**

PERPETUUM-MOBILE

Ale vieți căi deșarte,
Duc încet, încet spre moarte;
Moartea-i o *Teleportare*
Spre o viață viitoare. - *Constantin Tudorache*

*

LA JUDECATA DE APOI

Când m-o-ntreba în cer „Împărăția”
De mi-am făcut în viață datoria,
Voi spune c-am făcut, printre cei vii,
Nu una, ci mai multe datorii! – *Virgil Șchiopescu*

*

EPITAF UNUI OM DE LEGI

Zace în mormânt perplex,
Însă „dura lex, sed lex” - *Constantin Monea*

*

AUTOEPITAF

Am trăit cum mi-a plăcut
De acuma, basta!
Toate-n viață le-am făcut...
Rămăsese asta! – *Gheorghe Leu*

*

UNUI TATĂ

Că a murit și e-ngropat,
Doar fiii lui nu au aflat... - *Eugeniu Petrovanu*

*

DEZIDERAT

Pretențios ca alții nu-s,
Ci o dorință am (banală):
Să pot dormi o noapte-n plus
La casa mea memorială! - *Vasile Larco*

*

EPITAF

Zace-aici un marinar
Ce-a supt viața din pahar

Și-acu-i tare amărât
C-a avut un singur gât! – *Octav Sargețiu*

*

REGRETE TÂRZII

Acum când viața mi s-a scurs,
În cimitir iau locu-n fine.
Păcat că nu s-a dat concurs,
Erau destui mai „buni” ca mine. - *Nichi Ursei*

*

PE MORMÂNTUL UNUI MEDIC

Inconștientă este moartea
Și lacomă de te-nfiori,
Că și-a-nghițit cu nepăsare
Pe cel mai bun din furnizori! – *Ștefan Ivanovici-Terențiu*

*

EPITAF

Bătrânii spun că nu se poate,
În viață să le ai pe toate,
Dar lui, moșneag cu părul sur,
Nu i-a lipsit niciun cusur. - *Ion N. Barbu*

*

LA MOARTEA EPIGRAMISTULUI

Într-un spiritual banchet
Avu o moarte fără seamă,
La care coborâse-ncet,
În chip de stea, ... o epigramă. – *George Corbu*

*

INSCRIȚIE- Pe o cruce de marmură

Cu toții prin lume purtăm câte-o cruce:
Mai grea, mai ușoară, precum ne e partea,
Și nu ne dăm seama cum timpul ne-aduce
Și vara, și toamna, și iarna... și moartea! – *Cincinat Pavelescu*

Redau două epitafuri scrise de autorul acestei cărți pentru un concurs de epigrame, desfășurat la Timișoara, în anul 2014, cu tema „**Epitaful unui ticălos**”.

EPITAFUL UNUI TICĂLOS I

Cum nu avea în el nimica sfânt,
Trăind doar în beție și delir,
Ieri dezbină o lume pe Pământ,
Iar azi instigă morții-n cimitir.

*

EPITAFUL UNUI TICĂLOS II

E hulit și înjurat,
De vecinii de morminte
Și de cei ce l-au răbdat
Zece ani ca președinte.

*

Din distihurile lui **Corneliu Vadim-Tudor**, dau două exemple:
Intrăm prin cimitire, ca la muzeu, apoi
Ajungem expodate. Vin alții după noi.

*

Aud cum cântă îngerii departe,
Numai cei morți nu se mai tem de moarte.

*

Am selecționat și câteva epitafuri din creația umoristului
Florin Iordăchescu.

ASPECTE POSTUME

La groapa, nu de mult săpată,
Mai vin, pe tristeale alei,
O văduvă neconsolată
Și-un oarecare văr al ei.

*

PE MORMÂNTUL REGINEI CLEOPATRA

Paralel cu piatra,
Rece, dar regală,
Doarme Cleopatra,
Tot orizontală.

UNEI SOACRE

Lespedea masivă
E, de circumstanță,
Și decorativă,
Și de siguranță.

*

UNUI SOT

Lespedea sub care
Azi stau singur, cuc,
Mai ușoră-mi pare
Decât un papuc.

*

AUTOEPITAFUL UNUI CHIRURG

Cruda moarte m-a luat,
N-a fost gest cavaleresc,
Pentru câți clienți i-am dat,
Meritam să mai trăiesc!

*

Închei cu următoarele două catrene:

PEDAGOGIE

De Domnu-ascultă, suflete, și-nvață
Dumnezeiasca Lui Pedagogie,
Nu să petreci ți-i dată-această viață,
Ci ca examen pentru veșnicie! - *Corneliu Berbente*

*

NU VOI MURI DE NICIODATĂ...

M-or plânge Limba Românească,
În totul de cuvânt al ei,
Nu voi muri de niciodată
Un Făt Frumos fără de tei. – *Nichita Stănescu*

.....

PS. La acest subzol de capitol redau câteva celebre epitafuri.

- Epitaful lui Thales: „Iată mormântul sărac ce ține acum pe Thales,/ Înțeleptul
vestit: faima-i tot ceru-a cuprins”;

- Epitaful lui Solon: „Unde s-a fost năruit nedreapta trufie persană,/ La Salamina văzu Solon lumina întâi”;
- Epitaful lui Bias, din Priene: „Doarme aicea Bias, născut pe pământul Prienei,/ Faimă adus-a trăind, țării ionice-n veac”;
- Epitaful lui Simonides din Keos, despre care Socrate spunea că *este un om înțelept și de inspirație divină*: „Străine ce treci pe aici, te du și vestește la Sparta:/ Morți noi zacem, după ce legilor ei ne-am supus”;
- În „Studiul introductiv, note bio-bibliografice- Epigrama un străvechi gen literar” la antologia „Epigramiști români de ieri și de azi”-1975, Nicolae Crevedia scrie: „Una din cele mai vechi inscripții se află pe piatra funerară a lui Alexandru cel Mare Machedon: *Un mormânt pe care bate/ Fără încetare vântul,/ E de-ajuns pentru acela/ Ce-a răvnit întreg Pământul*;
- Izgonit din patrie, după ce l-a învins pe Hanibal, Scipio Africanul a cerut să i se scrie pe mormânt aceste cuvinte: „Patrie nerecunoscătoare,/ Nu-mi vei avea osemintele”;
- Epitaful lui Corneille: „Om păcătos, acesta e Domnul ce-ți dă viață:/ Ești vinovat de moartea-i, dar ea te mântuiește./ Din marea Lui iubire, tu cel puțin învață:/ Muri El pentru tine, tu pentru El trăiește!”;
- „Dac-ar fi să-mi văd cândva mormântul/ Eu aş scri pe el definitiv:/ Și-a iubit el țara și pământul/ Cum iubește crășma un bețiv” – Serghei Esenin;
- Oscar Wilde, care a murit în exil, are următorul epitaf în Cimitirul Père Lachaise-Paris: „Și lacrimi de străini vor umple pentru el/ A milei urnă demult spartă/ Căci cioclii lui vor fi proscrisi/ Și-aceia veșnic plâng”;
- Rainer Maria Rilke: „Mare e moartea, peste măsură/ Suntem ai ei cu râsul în gură/ Când, arzătoare, viața ne-o credem în toi/ Moartea, în miezul ființei, plânge în noi”;
- Thomas Jefferson, înainte de a muri a desenat un obelisc și inscripția care urma să-i marcheze mormântul din Monticello, iar din toate realizările a cerut să fie amintit ca: „Autorul Declarației de Independență a Americii; Autorul statutului Libertății Religioase a Statului Virginia și fondatorul Universității Statului Virginia;
- În cimitirul militar, britanic, din Tobruk - Lybia, pe mormântul unui soldat se află următorul epitaf: „Adio, fiu iubit, până vom fi din nou împreună!”;
- Să nu uităm că avem în România Cimitirul vesel de la Săpânța, monument istoric, obiectiv cultural protejat de UNESCO, unic în lume, cu epitafuri ironice sau pline de înțelepciune. Unii atribuie paternitatea multora dintre aceste epitafuri meșterului popular, cioplitor și rapsod, Stan Ion Pătraș, iar alții susțin că ar fi și opera unor creatori anonimi;
- Pe multe cruci din cimitire există epitafuri impresionante prin simplitatea sau profunzimea lor, care ar putea fi selectate într-o culegere specială cu titlul „Prin cimitirele lumii”;
- Redau, cu aproximație, un citat din Emil Gârleanu, inscripționat pe o cruce în Cimitirul Eternitatea din Ploiești: *Când nimeni nu mai îngenunche asupra unui mormânt, înseamnă că persoana care odihnește întrânsul e plecată definitiv de pe această lume.*

Capitolul VI

FABULA EPIGRAMATICĂ

EPIGRAMA E COMEDIA GENULUI LIRIC

Aserțiunea „Epigrama e comedia genului liric” a fost rostită de cunoscutul critic literar Petru Poantă. În acest capitol ne vom opri asupra **fabulei epigramatice**. Tudor Arghezi, care a abordat fabula și a prefăcut creațiile lui Krâlov și La Fontaine, scria: *Fabulă se cheamă vechea corcitură/ Dintre pilda bună și caricatură./ O minciună blândă-n care se prefac/ Hazurile snoavei scurte-n bobârnac./ Încă de pe vremea robului Esop/ N-a fost încercată fără tâlc și scop,/ Și întotdeauna de la el încoace/ Ea în loc de oameni pune dobitoace*. Esop, considerat „părintele fabulei”, a reușit să amplifice semnificațiile alegoriei, îndepărtând fabula de basm și dându-i funcția moralizatoare. La Fontaine – marele fabulist francez- își numea opera: *O amplă comedie cu mii de vieți în mers/ A cărei vastă scenă e-ntregul Univers*. Să nu uităm că Tudor Mușatescu spunea: „prin fabulă, animalele îi învață pe oameni cum să se poarte în societate”.

Redau din „Pledoaria pentru epigramă” semnată de **Mircea Trifu**, un pasaj referitor la fabulă: *O compoziție literară care, folosind personagiile fabulei, apelează la forma și modalitățile de expresie ale epigramei este fabula epigramatică. Ne aflăm deci fie în fața unei fabule care a renunțat la libertățile ei în materie de versificație, îmbrăcând haina fermă a catrenului și care, abandonând pe drum morala, a înlocuit-o cu poanta epigramatică, fie în fața unei epigrame în care personagiile sunt luate din lumea fabulei. De altfel se poate constata că, în evoluția sa, fabula modernă tinde să crească în concizie, apropiindu-se astfel de dimensiunile epigramei sub denumirile, deja consacrate, de mini sau*

microfabule. Exemplul ales de Mircea Trifu în postfața la antologia „Epigramaști români de azi” este următoarea „scurtă fabulă” sau „minifabulă”, semnată de **Costel Vlădescu**:

Asfaltul cald, abia-nchegat,
I-a zis cazmalei, necăjit:
-Mai dă-l încolo de săpat!
Nu vezi că nici nu m-am răcit?!

*

Epigramaștii, care în majoritate sunt și poeți, unii dintre ei chiar valoroși moraliști, au reușit să reducă dimensiunea fabulei la patru sau chiar două versuri. Am selecționat asemenea creații, din multele cărți de epigramă. Iată o definiție a fabulei, scrisă de **Sorin Beiu**:

Poezie cu-animale,
Care-n vers glumeț prind glas,
Ca să dea, cu legi morale,
Oamenilor peste nas.

*

Și încă o definiție, care aparține epigramistului **Aurelian Păunescu**:

Fabula e o poveste,
Cu maimuțe și dihori,
Cu stejari și cu tempeste,
Cu măgari și autori.

*

Epigramistul brașovean **Stelian Ionescu** definește astfel **MORALA FABULEI**:

Când fabula e fără dobitoace,
În genere „morală” nu se face,
Dar e obligatoriu s-o invoci
Când este vorba despre... dobitoci.

*

Din „**Antologia umorului românesc-epigrama clasicilor**”, alcătuită de George Zarafu, propun un prim grupaj de „**Fabule aproximative**”.

NU PURTA...

Nu purta căciulă mare,
Că-n deobște nesătulă,
Nu știi muștei ce-i năzare,
Că se pune pe căciulă. -*Tudor Arghezi*

*

URSARUL

-Te-am scos din codru, te-am civilizat,
Dansezi perfect, ești primul urs... umblat,
Ai pentru mine, barem, gânduri bune?
-Mă cam jenează lanțul, că ți-aș spune! - *Aurel Iordache*

*

PĂIANJENUL

De trei ceasuri o urzește,
Rostuind-o sus, pe cracă,
Bună-i pânda lui, firește,
Dar nu pentru cine-o-mbracă! - *Dimitrie Jega*

*

DESPRE SĂPUNUL CONGO

(În magazinele românești prin anul 1900)
Congo este săpunul prin excelență bun,
Căci spală și albește obrazele pătate
Și numai mulțumită celebrului săpun
Sunt azi conservatorii cu fețele curate. - *Alexandru Macedonski*

*

UNEI DOAMNE CU CĂȚEL

Că pupi cățelul tău în bot,
Eu nu mă mir, ești chiar cu haz,
Dar mi se pare prea de tot,
Când el te linge pe obraz! - *Const. Mihăilescu-Conemy*

*

PE SOCLUL UNUI FAR STINS

O, far înalt, obscur, sinistru!
Eu undeva te-am mai văzut,
Grozav te-aseamui c-un ministru,
Ce-a licărit și a căzut! - *Cincinat Pavelescu*

ARGUMENT

- "De ce îi faceți concurență lui Esop?

Până acum, ați scris doar comedie..."

- "Fiindcă-n fiecare fabulă e un strop

De tragedie." - **Aurel Baranga**

*

FABULA MORALEI¹

(...)

În viață, de nu poți să urci

Măcar să bârfești și să spurci! – **Aurel Baranga**

*

CUCUL

Cucule, ești un hain,

Că-ți lași puii-n cuib străin!

-Unde vrei să-i las, fârtate?

Noi n-avem maternitate! - **Corneliu Popp-Neli**

*

„OCHIUL BOULUI”

Păcat că floarea ce cu lux se-mbracă

Are un nume cam de mahala!...

Dar ochii boilor de-ar fi așa,

Chiar și-o marchiză-ar vrea să fie vacă! - **George Ranetti**

*

PE MORMÂNTUL UNEI CORNUTE

Un bou am fost, dar am arat,

Hrănind atâtea generații,

Iar oamenii m-au comparat,

Cu proștii și încornorații! - **Virgiliu Slăvescu**

*

CUNOSC VENINUL...

Cunosc veninul viespilor de aur,

Când au deliruri de grandoare-n laur! - **George Magheru**

.....
1-Într- noapte./ De vis./ Diafană./Pe un lac./Sub tremur de lună/ Pluteau împreună/ O rață/Și o lebdă wagneriană./ -,Uită-te la ea, ce îngâmfată”./ Șopti rața în ciudată./ Dacă stai și te socoți bine./ Ce diferență între ea și mine?/ Aceleași pene și același cioc./ Ce mai calea-valea./ A avut noroc/ Arză-o-ar focu’ s-o arză./ Vedea-o-aș pe varză!”/ E și în istoria asta/ O socoteală./ Deși cam strâmbă/ Și/ Cam/ i Morală:/ Dacă nu poți să urci./ Măcar să bârfești și să spurci.- Aurel Baranga, Fabula Moralei

DE CE?

De ce cu trandafirul, oare,
Eu nu te-aș fi asemănat?
Pentru amant ești ca o floare
Și-un ghimpe, pentru-al tău bărbat! - *Theodor M. Stoenescu*

*

CORNUTA VORBEȘTE

Ești prea naiv, nepoate,
Îți pare totul nou...
Le vei pricepe toate,
Când vei ajunge bou! - *George Voevidca*

*

UNUI „MINIFABULIST” ȘI EPIGRAMIST

Cu săgeți neotrăvite,
El se dă mereu isteț:
Fabule „neprețuite”
Și catrene fără preț! - *I. St. Bogza*

*

DESCUMPĂNIRE...

Aceasta-i soarta boului,
(Vițel adult),
Să stea la poarta noului,
(Nițel mai mult). – *Marcel Breslașu*

*

ÎNTREBARE ȘI RĂSPUNS

Rumegând cocenii de pe lângă jug,
S-a-ntrebat odată boul de la plug:
- Doamne, pe când alții huzuresc mereu,
Pentru ce eu singur să muncesc din greu?...
La-ntrebarea asta, un prelung ecou
I-a răspuns din slavă:
– Pentru că ești bou... – *George Topîrceanu*

*

UNUI FABULIST

Știu că multe animale
Să vorbească au puțință;

Și aceasta, chiar matale,
Dovedești cu prisosință. - **Ion Ionescu-Quintus**

*

FABULA

Exprimând esențialul,
În mod necavaleresc,
Simți cum viciul omenesc
Compromite animalul. - **Nelu Quintus**

*

SALVAREA

Bou-a toate răbdătorul,
Trage la poveri, la plug,
Dar noroc cu abatorul,
Altfel ar muri în jug! - **Aurelian Păunescu**

*

FABULĂ

Pus păstor, un lup mai mare
Zise, implorând toți sfinții:
-Turma asta de mioare
O voi apăra... cu dinții! - **Alexandru Clenciu**

*

UNUI PRETINS FABULIST

Că el e fabulist de rasă,
Ce eu vă spun, nu-i lucru nou:
Când intră-n pielea unui bou,
Se simte ca la el acasă. - **Gheorghe Lungoci**

*

NATURĂ MOARTĂ

Pe-o masă, un cuțit și-un măr,
Cumplit e sensul ce implică,
Cuțitu-i calm, într-adevăr,
Dar măru' tremură de frică. - **Vasile Tacu**

*

MELCULUI

Cei ce te acuză
De-ncetinitate,

Au umblat vreodată
Cu căsuța-n spate? - *Apollo Bolohan*

*

FABULĂ CU UN TÂNĂR IREVERENȚIOS

Când îngâmfarea intră-n carne,
Se-aude-al fabulei ecou:
„Vițelul căruia-i cresc coarne,
Începe să devină bou!” - *Leonida Secrețeanu*

*

ORNITOLOGICĂ

La ora de zoologie:
-Tu știi ce e ciocănitoea?
-Desigur, e privighetoarea
Cam dup-un an de căsnicie! - *Mircea Bogdan*

*

DESPRE STRUȚ

Semeț cum e, dar șmecher cică,
Blamăm naivul său tertip,
Deși mai stăm, la o adică,
Și noi cu capul în nisip. - *Cornelius Enescu*

*

BOBUL DE GRÂU

Un om se-așează în pământ,
Când a rămas fără' de cuvânt,
Un bob de grâu, acolo-i pus
Să aibă un cuvânt de spus. - *Gheorghe Steriade*

*

DIN CRONICA SATULUI

În sat la noi, să tragă carul,
Rămas-au calul și măgarul.
Că boul azi, dintr-o prostie,
A fost ales la primărie! - *Virgil Petcu*

*

MINIFABULĂ

Măgaru-ntr-un discurs, la moară,
Grăi mofluz – dar cu emfază:

Că vorbele sunt apă chioară
Și numai faptele contează. - **Valeriu Ene**

*

FABULĂ EPIGRAMATICĂ

Văzând pe Noe și-adunarea,
Își spuse-n gând ciocănitoea:
Pe arca lui, de-o să mă duc,
Voi fi, cu ochii, după cuc! - **Alexandru Hanganu**

*

MINIFABULĂ

Boii - cei cu beteșug,
Au rămas în sat la plug.
Iar câțiva, mai acătării,
Au ajuns la cârma țării! - **Virgil Petcu**

*

MĂRITIȘ

-Te măriți c-un melc, surato?!
Pe o viespe-am întreat-o.
- Ce te miri, mi-a zis țâfnoasă,
E urât, dar are... casă! - **Efim Tarlapan**

*

TRANSFORMARE

Azi țăranul de la noi
Nu mai are car cu boi,
Dar, în frunte cu primarul,
Satul are boi cu carul. - **Corneliu Berbente**

*

„ȘI PRINTRE...”

Și printre animale, ce să vezi,
Sunt mulți escroci - și nu vorbesc în dodii:
Pe banii pentru câinii maidanezi,
Pun laba niște și mai mari jigodii! - **Corneliu Berbente**

*

MINIFABULĂ

Ploua - urmându-și legile NATURA.
-„Ce pură sunt!” își zise picătura,

„Nu vreau să fiu alături cu vreo alta!”

... Dar chiar atunci o și cuprinse balta. - **Margareta Faifer**

*

CREDINȚELE OAMENILOR

Păgâni, pe vremuri, la-nceput

În boul Apis au crezut...

Nici azi nu-i mare lucru nou,

Că tot mai cred în câte-un bou. – **Stelian Ionescu**

*

PSEUDO-FABULĂ

Astăzi, pentru prima oară,

Medicul veterinar

Fu zărit la o Mioară

Și bârfit de un măgar. - **Nicolae Petrescu-Redi**

*

SENTINȚĂ (PSEUDO-FABULĂ)

Pedepsit fu exemplar

Inculpatul găinar:

La răcoare patru ani,

Insultase... doi curcani! - **Alecu Sanda**

*

FABULĂ

O albină iute zboară,

De cu zori și până-n seară,

Ca să-i facă permanent

Trântorului trai decent. – **Vasile Larco**

*

TĂIEREA PORCULUI

Unii inși, făcând paradă,

Taie porcul chiar pe stradă,

Eu îl tai, când gras îmi pare,

În cabina de votare! – **Efim Tarlapan**

*

SCHEMA DE PERSONAL

O șopârlă e, sadea,

Căci de tai oricât din ea-

De la coadă spre mijloc-
Crește totul iar la loc! – **Eugen Stănescu-Cloșca**

*

ÎN POLITICĂ

Constat că lupii vin la stână,
Ciobanii-s duși la mândre-n sat,
De-o vreme câinii merg pe mână
Cu cei pe care i-au lătrat. - **Vlad Cernea-Jerca**

*

TOREADOR FĂRĂ VOIE

În lumea asta, mult aridă,
Ce nu te scapă de nevoi,
Mă simt părtaș la o coridă,
Când sunt împuns de-atâția boi. – **Dan Căpruciu**

*

BIBLICĂ

Iradia din fiecare cută
O bucurie creștinească-n țel:
Găsise tocmai „oaia cea pierdută”...
(Atâta doar că n-o pierduse el!). - **Aurel Iordache**

*

RĂTĂCIRE ISTORICĂ

Zbierând mioarele în turmă,
Bezmetice, pe șesuri trec;
Dă, Doamne, mintea de pe urmă,
În capul primului berbec! - **Ion Diviza**

*

SPERANȚĂ

Bazându-se pe probator,
Un juriu neîndurător,
Cu Tusea-n frunte-a constatat
Că Junghiul e nevinovat. - **Florina Dinescu-Dinu**

*

EXIGENȚĂ MAXIMĂ LA „BAC”

La concursul foarte dur,
Azi s-a renunțat la trucuri

Și prin sita de la ciur
Trec, cu pile, și ciurucuri. - **Florina Dinescu-Dinu**

*

ANUL CAPREI

Vecinul o căpriță are,
Vioaie și seducătoare,
Că, uneori, aș da pe ea
Vițica din ograda mea. - **Grigore Puică**

*

ANUNT

Vând casa mea, cu tot cu vie,
Cu rațe, găște în coteț,
Iar de-o luați și pe soție,
O dau la jumătate preț. - **Ștefan Agachi**

*

„OPȚIUNE POLITICĂ”

În jugul proaspăt înhămat,
Își încordează ceafa boul
Și trage vechiul car prin sat,
Convins că el slujește... NOUL! - **Stelian Ionescu**

*

LA FONTAINE CĂTRE ESOP

Amândoi la apogeu,
N-o să ne lovim cu ranga;
Noi ne-am înțeleles mereu,
Ce ne facem cu Baranga? – **Aurelian Păunescu**

*

MINIFABULĂ

În urbea mea natală, un măgar
A fost ales, prin vot, parlamentar
Și de atunci, așa precum e vita,
Doar rage și izbește cu copita! - **Nicușor Constantinescu**

*

BĂTRÂNEȚEA UNEI FABULE

Eu lucrez ca o furnică,
Zilnic prin oraș cutreier;

Strâng și bani, căci am o fiică
Măritată cu un greier. – **Eugen Sfichi**

*

MUSCA LUI DONICI

Musca fabulistului, constat,
Nu mai iese-n câmpuri la arat.
Stă voioasă, cu același har,
Pe căciula domnului primar. – **Gheorghe Bâlici**

*

PĂPĂDIA

Am înflorit la margine de drum,
S-aud și eu ce se mai spune-acum. - **Adrian Voica**

*

MINIFABULĂ

Și-a dat duhu-ncet măgarul,
Măcinat de-un of mai vechi,
Nu că-l supăra samarul,
Ci mișcatul din urechi. - **Virgil Petcu**

*

MINIFABULĂ

La țară - ca să tragă carul,
Rămas-au calul și măgarul.
Că boii-așa cum am dedus,
Au promovat ceva mai sus! - **Virgil Petcu**

*

JAVRA

În față de-i arunci un os,
Ți se înclină idolatru
Și-ntreabă cu un glas mios:
„Pe cine-anume vreți să latru?” – **Iulian Bostan-Gohor**

*

MICROFABULĂ

Omul, știm, sfințește locul,
Dar decide tot Fortuna:
Gheata-și face pururi jocul,
Iar opinca... rabdă-ntr-una. – **Ion Berghia**

Profesorul universitar **Corneliu Berbente**, un rafinat epigramist, a realizat pe canavaua fabulei un model nou de „**Epigrame cu morală**”. Caracteristica acestor epigrame e că au și poantă și morală, chiar dacă în context nu au personaje din lumea animală. Iată trei asemenea exemple.

*

ÎMPĂRȚEALĂ

Americanii cei suspuși,
În lume frică au de ruși,
Iar rușii, cât de grandomani,
Au teamă de americani.

Morala:

Când toate-mpart cei mari și grei,
Împart și frica între ei!

*

REFERINȚA

Când vreau frumos sau nu s-apar,
Aleg cu cine mă compar;
Deci relativă nu-i ființa,
Cât mai degrabă referința.

Morala:

Ființa e deplin văzută
Doar în lumina absolută.

*

AVERTISMENT

Să scrii onest, altminterea tiparul
Va scoate la iveală păcăleala:
Cuvântului, dacă-i lipsește harul,
Se va usca odată cu cerneala.

Morala:

Din cauza aceasta-ncet, încet,
Vom scrie-acuma doar pe internet.

*

Mai exemplific o fabulă cu morală scrisă de **Florian Abel**:
Măgarul etala, cu încântare,
Pe bulevard, suprema sa dotare,

Justificând: *Latinii-au spus frumos:*

Ce este natural, nu-i rușinos!

Morala?

Toți măgarii-au învățat

Că-i natural să fii... nerușinat!

*

Am selecționat și câteva fabule, din creația subsemnatului, scrise pe diverse teme, la concursurile de epigrame.

FABULA CUIULUI

Despre cui, când s-a zvonit

Că ar fi puțin rebel,

Toți fierarii au sărit

Cu baroasele pe el.

*

MINIFABULĂ

Auzind, cioc-cioc, bătaia

E-nspre ușă-atent tot grupul:

-Cine e? Întreabă oaia.

-Oameni buni! Răspunse lupul!

*

„CE TE LEGENI”

Stau și plâng sub cerul sfânt,

Legănându-se cu artă,

Pomul, că-i bătut de vânt,

Omul... că-i bătut de soartă!

*

DEOSEBIRE

Privește uimită Cetatea

Și nu înțelege Morala,

Când caii aleg libertatea,

Iar omul preferă... zăbala.

*

DIN ÎNSEMNĂRILE UNUI INVESTITOR STRĂIN

De aici din Gura Văii,

Până sus în Vârful Cheii

Nu m-au speriat dulăii

Cât m-au hărțuit... cățeii.

SURPRIZĂ

Uneori în drumul tău,
Cu poveri și griji, o droaie,
Te ferești de un dulău
Și te mușcă o potaie!

*

MUTAȚII

Azi, făcând o constatare,
Văd că multe s-au schimbat;
Lupii au ajuns pe mare,
Iar rechinii... pe uscat.

*

PASTORALĂ

Sugestiv, așa arată
Astăzi țara mea de dor:
Ca o turmă decimată
Și de lup și de păstor.

*

UNUI POLITICIAN

De prin lumea păsărească,
A deprins un șiretlic:
Știe și să croncănească
Și să facă... ciocul mic!

*

MINIFABULĂ

De-un biban posac,
Zis-au, ghemuite,
Râmele în lac:
„Ăsta nu ne-nghite!”

*

MATRIMONIALĂ I

Gaiță cu atestat,
Caută fazan bogat.

*

MATRIMONIALĂ II

Jună blondă, grațioasă,
Corp superb, seducător,

Sâni apetisanți, focoasă,
Caut... țap ispășitor!

*

FABULĂ EXPRESIONISTĂ

Ca să pricepi modelul
De apogeu al fricii,
Privește șoricelul
În ghiarele pisicii!

*

MINIFABULĂ

*Ca să nu ne aiurim,
De a dragostei ispită,
Îți propun s-o mai rărim...
Zise ciurul către sită.*

*

FABULĂ TARDIVĂ

Zise bradul secular,
Despicat de circular:
*De știam că n-am noroc
M-aruncam de mic în foc!*

*

Închei cu două minifabule de referință din **Antologia umorului românesc.**

*

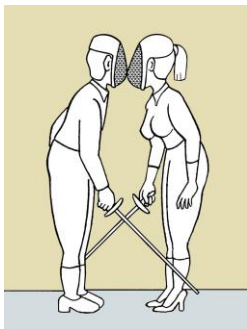
ROMÂNUL ȘI CAPRA VECINULUI

Dacă vede că nu moare
Capra bunului vecin,
Ca un hoț el gardul sare
Și i-o mulge clandestin. - *Condruț Păun*

*

DIN BASARABIA

La izvoarele cu ape,
Dulci, ca limba strămoșească,
Cerbii vin să se adape,
Porcii să se bălăcească. - *Efim Tarlapan*

Capitolul VII

DUELUL EPIGRAMATIC

ALECSANDRI ERA MAI CHEL

Cu acest vers din epigrama lui Cincinat Pavelescu, intitulată „Unui poet netalentat, dar foarte pletos”¹, vom aborda altă formă de exprimare a epigramei și anume **„Duelul epigramatic”**. Criticul ploieștean Nicolae Dumitrescu spunea că originea epigramei trebuie căutată în vorbele de spirit ale anticilor și în barourile de avocați, unde mințile luminate continuau „duelurile” începute la bară, ori făceau comentarii pe seama pledoariilor. Iată o pildă despre discuția dintre filozoful Anaxagora și Pericle, când primul refuza să mai mănânce, pentru a-și pune capăt zilelor. Pericle, aflând decizia lui Anaxagora, s-a dus la acesta să-i spună că are nevoie de el și de sfaturile sale, în administrarea cetății. Atunci Anaxagora i-a replicat: *Cine are nevoie de lampă, trebuie să o alimenteze cu ulei*. Pericle a înțeles aluzia și i-a acordat filozofului un sprijin financiar substanțial.

Un adevărat exemplu de dialog, cu mesaj umoristic, a avut loc între Antistene, întemeietorul școlii cinice, care-i purta numele, și elevul său Diogene. Antistene i se plângea odată ucenicului său că vrea ceva să scape de starea rea în care se afla, iar Diogene i-ar fi arătat un pumnal. Antistene i-a reproșat: *Nu să scap de viață vreau, prostule! Vreau să scap de rele!*

.....
1- Iată epigrama lui Cincinat: *Găsesc că prea se-ngâmă el,/ Cu păru-i arhiabundent,/ Alecsandri era mai chel/ Și parc-avea mai mult talent!*

Se cunosc multe întâmplări hazlii din viața lui Georges Clemenceau, avocat și politician. Când, în 1906, Ferdinand Sarrien a fost însărcinat cu formarea noului guvern francez a invitat acasă mai mulți posibili viitori miniștri, printre care și pe Georges Clemenceau. Acolo, fiecare invitat a fost rugat să servească ce vrea (pe masă erau multe feluri de mâncare și băuturi). Văzând că G. Clemenceau stătea retras și nu se servea cu nimic, Sarrien l-a întrebat: *-Dle Clemenceau, dvs. ce doriți?*, iar Clemenceau a răspuns: *-Internele!* Și a doua zi a fost numit *Ministru de Interne*. La câteva zile după instalarea în funcția de ministru a făcut, împreună cu șeful de cabinet, o vizită prin birouri. În primul birou nu a găsit niciun salariat, idem în al doilea birou. În cel de-al treilea a găsit un angajat care dormea cu capul pe birou. Atunci i s-a adresat șefului de cabinet: *Nu-l trezi, să nu plece și el!* Odată, în calitate de premier, Clemenceau ținea un discurs într-o localitate de lângă Paris, iar unul dintre cetățeni behăia și grohăia în timpul discursului. Primarul îi atrage atenția: *Domnule, te rog să taci, că aici vorbește premierul Franței!* Clemenceau intervine: *Lăsați-l, domnule primar, fiecare vorbește în graiul lui!*

Exemplific și un „duel” din sălile tribunalelor, pe care l-am cules din cursul de retorică al prof. dr. Al. Țiclea. Se referă la o întâmplare din activitatea de avocat a lui Istrate Micescu despre care se știe că era recunoscut prin spontaneitatea și profunzimea replicilor date unor avocați adverși. Astfel, unui tânăr „fercheș”, care a afirmat ireverențios că Micescu, sosit mai târziu în sala de ședință, nu poate să dezvolte motivul de casare la care se referă, deoarece nu i-a „prins” decât câteva cuvinte, maestrul îi răspunde: *Aș aminti junelui meu confrate un singur nume din istoria biologiei. Pe acela al lui George Cuvier (zoolog și paleontolog francez), căruia i-a fost de ajuns o măsea pentru a reconstrui întreg dobitocul.* Astfel de întâmplări au stat la originea „duelurilor”. Practic *duelul epigramatic* e un fel de dialog inteligent între două sau mai

multe persoane. Să nu uităm acea specie literară „Dialogul”, creată de Platon, și cele aproximativ 35 de dialoguri, în care Socrate este cel mai adesea personajul principal. Oamenii de spirit s-au „contrat”, ori s-au „duelat”, fie verbal, adică în proză, fie, dacă talentul le-a permis, au făcut-o în versuri.

Cu siguranță versul, bine ticluit, a dat un plus de atracție subiectelor dezbătute, ceea ce a condus la apariția *duelului epigramatic*. George Zorafu spunea că împarte duelurile epigramatice în trei categorii. Prima ar fi sub formă de atacuri și replici care se desfășoară între doi combatanți. (Un mai puțin cunoscut duel a avut loc între Vasile Tacu și Gheorghe Steriade, care a durat 17 ani, până la moartea primului. Întrebându-l pe Gh. Steriade cum procedau, a povestit că, aproape zilnic, își făceau câte o epigramă, și-o spuneau la telefon, apoi la câteva săptămâni își trimiteau scrisori cu epigramele cele mai bune). La această categorie de dueluri pot apărea, după spusele poetului Adrian Voica, unele „Surprize// Când dialogul este un duel/ Surprizele sunt fel de fel”. Altă formă de duel este cel de atac sau provocare, fără replică, la care adresantul nu are posibilitatea de a răspunde, sau nu a vrut să riposteze, ori era plecat din lumea celor vii.

Acest gen de epigrame-atac au, de regulă, un titlu cu caracter general „Unuia”; „Uneia”; „Domnului X”, sau „Celui care...”, neavând nominalizați *andrisanții*, întrucât, fie nu se știa numele acestora, fie au fost spuse în prezența lor, ori, în cazul celor dispăruți, au fost scrise ca invocații retorice, metafore sau dialoguri imaginare.

În unele situații, adresanților li se scriau numele sau doar inițialele numelui la epigramele respective. A treia formă de duel este cea care se adresează unui catren sau unei epigrame scrise de altcineva, iar „duelistul” face o epigramă la versurile sau epigrama respectivă ori o comentează în versuri.

Caricaturistul și epigramistul Alexandru Clenciu a tipărit o carte - „Eu și restul lumii”- în 1974, cu asemenea replici la

unele epigrame ale confrăților, cu portretul făcut de el fiecărui autor „încondeiat”. Să ne amintim că în decembrie 1938 a apărut prima serie a revistei *Epigrama*, sub conducerea lui Virgiliu Slăvescu. Tirajul publicației era de circa 5000 de exemplare. În acea revistă „Duelul epigramatic” era denumit „Războiul epigramei”. În „reportajul” de față voi prezenta o selecție de dueluri epigramatice din primele două categorii menționate mai sus. Încep cu câteva dueluri din categoria atac-replică.

*

Alexandru Macedonski a avut un schimb de epigrame cu **Cincinat Pavelescu**. Iată cu ce epigramă îl atacă **Cincinat** pe poetul Noptilor și al Rozelor:

Maestrul nostru are-o boală:

Îi plac sticleții, iar pe dulap,

Văd, colivia șade goală...

Poate sticleții-i are-n cap.

*

Alexandru Macedonski, îi răspunde lui **Cincinat**:

În cap nu porți sticleți, băiete,

Și-al tău venin e în zadar!

N-a fost și nu va fi sticlete

Să-ți cânte-n cap sau prin cuplete!

Asemeni păsări cu glas rar

Nu se-ntâlnesc prin bălegar!

*

Cincinat îi dă lui **Macedonski**² o replică în aceeași manieră:

Ilustre fiu de ghinărar,

Spunând că sunt din... bălegar,

.....
2. Alexandru Macedonski a avut un schimb de replici cu Ilarie Chendi. După ce Ilarie Chendi, care semna cu pseudonimul „Dumbravă”, a spus că „spadasinul” Macedonski are spada ruginită, poetul **Macedonski** i-a răspuns cu următoarea epigramă: „Făi, Dumbravă scofălcită,/ Tu cu gluma prea te-ntreci,/ Zici c-am spada ruginită,/ Doar ți-oi da-o să mi-o freci!” (Această epigramă mi-a spus-o Giuseppe Navarra la o ședință de cenaclu).

Uiți că puteam s-ajung mai rău
Căci, vai, am fost elevul tău.

*

Alexandru Macedonski îi adresează următoarea epigramă-madrigal „**Poetului dr. Voiculescu**”:

Sub ceru-n veci întunecat
Trăiși o viață-ntristătoare...
Răsari ca soare-ntârziat
Însă răsari tot soare...

*

Doi prieteni, **Cincinat Pavelescu** și **I. Gr. Periețeanu**, au avut un scurt duel epigramatic, declanșat de Cincinat cu următoarea epigramă: „**Lui I. Gr. Periețeanu- cu prilejul volumului *Opt portrete de animale***”:

Volumu-n fond nu-i tocmai rău,
Tiparul, stilul și hârtia,
Dar nu-ți pricepem modestia
De-a fi omis portretul tău.

*

Periețeanu îi răspunde lui **Cincinat**:

Spre-a-ți satisface ironia,
Voi completa menajeria,
Și tu, ce-mpungi pe neștiute,
Vei figura printre cornute!

*

La această epigramă, **Cincinat** a replicat astfel:

Răspunzi în versuri potcovite
Că-mi cedezi locul printre vite.
Mai fericit sunt să-l primesc,
Decât biped, să te citesc.

*

Și, tot **Cincinat**, a adăugat:
Nu-ți completa menajeria,
De versuri de-astea sunt sătul!

Și când ți-ai scris biografia
În opt capitole-i destul!

*

Doi spadasi de conjunctură au fost scriitoarea **Hortensia Papadat-Bengescu** și **Octavian Moșescu**. În anul 1916 când epigramistul râmnicean fusese concentrat în garnizoana Focșani, i-a adresat Hortensiei următoarea epigramă-madrigal:
Când v-am văzut printre platani,
Superbă ca o elegie,
Aș vrea să fiu, doamnă-n Focșani
Mobilizat pe veșnicie.

*

La acest madrigal, **Hortensia Papadat-Bengescu** îi răspunde:
Citind galantul madrigal,
Surprinzător în fantezie,
Deși ai chipul blând și pal,
Rămâi cazon în poezie.

*

Epigramistul **Octavian Moșescu** a încheiat astfel:
Deși cazon în poezie,
Atâta farmec mă îmbie;
La casa ta cu jaluzele
Am sta cu toții sentinele.

*

Un interesant duel s-a desfășurat între **Tudor Mușatescu** și **George Corbu**, din care redau trei catrene. **Corbu** îi spune lui **Mușatescu**, spre finalul duelului:
Dom' Mușatescu, până fină,
Și răsfățatul orișicui,
Suspină-ntruna, lung suspină,
Că n-are pana... Corbului.

*

Maestrul **Tudor Mușatescu** îi răspunde:
Mă silești ca să recurg
La proverb - și ia-l cum vrei,

Pana Corbului e fulg
Și-a vulpoiului... condei!

*

În ultimul catren, **Tudor Mușatescu** punctează decisiv:
La vârsta mea, de-acum târzie,
Cu săbiile s-a sfârșit:
Pe-a mea o pun la panoplie,
Pe-a ta s-o dai la ascuțit!

*

Un cunoscut schimb de epigrame a avut loc între **Alexandru Clenciu** și **Nicolae Crevedia**. Invitat la o onomastică, acasă la Crevedia, și fiind servit la masă cu măsline, care pe vremea aceea se găseau foarte greu, **Clenciu** îi adresează gazdei următoarea epigramă:

Fi'ndcă dubii nu suport,
Spune-mi, Sfinte Nicolae,
Sunt măsline de import,
Sau provin de la vreo oaie?

*

La această epigramă, **Crevedia** îi dă lui Clenciu următoarea replică:

Stai comod și curmă sfada,
Că-ți dezvălui un secret:
Sunt măsline de Elada,
Unde-s capre berechet!

*

Duelul, pe seama „măslinelor de Elada”, a declanșat un savuros și lung schimb de epigrame între **Giuseppe Navarra** și **Alexandru Clenciu**, urmat de intervențiile altor epigramiști.

La primirea lui Alexandru Clenciu în Clubul „Cincinat Pavelescu”, Giuseppe Navarra l-a prezentat pe Clenciu, arătând portretul pe care i-l făcuse lui Navarra, spunând:

LUI AL. CLENCIU PORTRETIST DE CAPETE:

Chiar de-o fi cu supărare,
Eu ocazia n-o scap
Să vă spun că-i foarte tare
În materie de... cap.

*

Atunci **Clenciu**^{3.4} i-a făcut următoarea epigramă, în replică, lui Navarra:
Portretul desenat de mine,
Spun unii, vrajbă vrând să toarne,
Că ți-ar fi semănat mai bine
Dacă-i puneam și niște coarne.

*

Când epigramistul **Nicolae Ghițescu**, medic veterinar, a fost primit în Clubul "Cincinat Pavelescu", **Al. Clenciu** i-a dedicat următoarea epigramă:
Pe doctor nu-l aduse harul
În hâtra noastră citadelă,
Ci c-a știut veterinarul
C-aici e rost de clientelă.

*

La această epigramă, **Nicolae Ghițescu** a răspuns:
În onorata citadelă
Venii cu gândul să șarjez;
Nu m-am gândit la clientelă,
Dar, de-i nevoie, te tratez.

*

Mai amintesc un schimb de epigrame dintre **Al. Clenciu** și **doctorul Pușcaș**, de la Șimleul Silvaniei.

.....

3. Alexandru Clenciu reprezintă un arc de pod peste fluviul umorului, care leagă malul epigramei de malul caricaturii. - Albert Poch despre Alexandru Clenciu.

4. Un portretist de excepție, la începutul carierei lui Alexandru Clenciu, era Neagu Rădulescu. Recunoscându-i calitățile, Clenciu și-a scris următorul „Credo: Vă spun că-n viață, cu tot dragu’/ Făcutu-mi-am, cu dinadins/ Condei din spiritul lui Neagu/ Dar nu știu, zău, dacă s-a prins”.

Doctorul Pușcaș era foarte cunoscut prin anii '85. Inventase medicamentul „Ulcossilvanil”, iar Clenciu a fost internat câteva zile la spitalul condus de acest doctor.

*

Astfel **Clenciu** îi adresează, la internare, doctorului Pușcaș următoarea epigramă:

Ca Pușcaș, te rog reține

Drasticu-mi avertisment:

Dacă vrei să tragi în mine,

Trage cu cartușe KENT!

(În acea perioadă țigările americane *KENT* deschideau toate ușile).

*

Doctorul **Pușcaș**, intelectual de prestigiu, nu s-a lăsat mai prejos și a pritocit o epigramă, în replică la cea pe care i-a adresat-o Clenciu. Astfel, la câteva zile după externarea lui Clenciu, i-a trimis o sticlă de palincă și, lângă sticlă, următorul catren:

Nu am Kent, maestre dragă,

Se procură foarte greu,

Dar „te-mpușc” cu o uiagă

De palincă de Șimleu.

*

După o săptămână, **Clenciu** îi trimite doctorului Pușcaș o epigramă, gen telegramă:

Primit palinca... tras o dușcă.

Stomac... manifestări ostile.

Uiaga, plină praf de pușcă...

Sărit în aer... patru zile!

*

La o ediție a festivalului umorului de la Vaslui, Clenciu s-a prezentat cu următorul catren:

Am venit aici cu zel,

De pe poante ștergând prafu’,

Cu cățel și cu purcel,
Cu Navarra și... Zarafu.

*

Tot atunci Navarra l-a „atacat” pe Zarafu cu următoarea epigramă:

Găsesc că n-ar fi rău s-adapt
Un vers măreț la vremea lui:
„Plecat-am nouă la Vaslui”
Și cu Zarafu... opt.

*

George Zarafu a reacționat:
Sunt puțin nedumerit,
Că în minus m-ai găsit,
N-aș avea nimic de spus,
Dacă tu n-ai fi în plus.

*

Scriam mai sus despre un duel între **Gh. Steriade** și **Vasile Tacu**.

Voi reda doar două epigrame din lungul lor duel.
Din ale spiritului spade,
Eu îl provoc pe Steriade,
Îl zgândăresc așa o leacă,
Să văd cam ce ascunde-n teacă. - **Vasile Tacu**

*

La care **Steriade** îi răspunde:
Rugină-i Tacule, spun franc,
Și mă gândeam care cumva,
S-o lustruiesc pe careva,
Așa că ai picat la țanc!

*

Mai subliniez că **Vasile Tacu** a avut un duel, în oglindă, cu **Margareta Negruță**, în care Margareta Negruță era tot Vasile Tacu.

Într-un duel cu profesorul **Ion Grigore**, epigramistul (antrenor de atletism) **Gheorghe Steriade** îi spune profesorului de matematici, în primul catren:

Nu calculez să am destul
Elan s-atac un om cu har,
Că eu de calcul sunt sătul,
Am și renal și biliar!

*

Profesorul **Ion Grigore** îi răspunde:

Cu „calculii” citați de tine,
Mă faci, iubitul meu rival,
Să înțeleg și eu mai bine
Ce-nseamnă... calcul integral.

*

La acest catren, **Steriade** dă o replică, intitulată
AH, MATEMATICA!

Eu unul pot huli pe zei,
Căci paradoxul nu-mi convine:
Deși am fost în școală „clei”
Nimic nu s-a lipit de mine!

*

Doi spadasini de circumstanță au fost **Viorica Cristodulo** și **Ion Grigore**. Precizez că epigramista **Viorica Cristodulo** a activat mulți ani ca prim-violonistă la „Teatro alla Scala” din Milano. Profesorul **Ion Grigore** spune, într-un catren aforistic:

Când ești în pragul bătrâneții,
Regreți din zori și până-n seară,
Ce trist că după iarna vieții
Nu mai urmează o primăvară.

*

La acest catren, printr-o frumoasă replică, **Viorica Cristodulo** și-a arătat clasa de poet:

Să nu regreti că iarna vieții
Argint pe tâmpile îți presară,

Când ai în suflet, ca poeții,
Atât de multă primăvară.

*

Mircea Trifu a avut dueluri de epigrame, și chiar de sonete, cu mai mulți epigramiști. În memoria celui care a fost „regizorul care ne-a adus în fața publicului de nenumărate ori și constructorul primei case a epigramiștilor români”, cum îl descria Mircea Ionescu-Quintus, într-un necrolog, s-ar cuveni o lucrare amplă, chiar o carte, în care să restituim cititorilor cele mai reușite creații ale sale. În cele ce urmează, redau un schimb de epigrame **Mircea Trifu-Gheorghe Penciu**. Epigramistul Gheorghe Penciu a stat 14 ani în închisorile comuniste pentru „vina” de a fi scris o poezie, care nu avea nimic comun cu politica. Mi-a povestit că, o perioadă, a fost coleg de celulă cu poetul dr. Vasile Voiculescu. Penciu era scund și se prezenta la recitaluri cu următoarea epigramă:

Deși sunt mărunțel de stat
Tot n-am rămas neînsurat,
M-a luat o fată-așa cum sunt,
C-avea nevoie de... mărunț.

*

Mircea Trifu era un bărbat înalt și plăcut la înfățișare. **Penciu** i-a adresat lui **Trifu** o epigramă, cu subtitlul „**Lui Mircea Trifu a cărui înălțime impune**”:

Pornit pe constatări subtile,
Lui Trifu, omul de doi metri,
Eu nu i-ș cere niște kile,
Ci numai câțiva centimetri.

*

La această „solicitare”, **Trifu** îi răspunde lui Gh. Penciu: Epigramiști, înalți ca mine,
Sunt rari amice, știi prea bine,
În schimb, de-aceia mărunței,
Ca, știm noi cine, sunt câți vrei.

Mircea Trifu a prefațat multe cărți de epigramă și a definit, în diverse variante, epigrama. Amintesc o definiție a epigramei, „marca” **Mircea Trifu**:

Dacă vrem să ținem cont,
De esența ei picantă,
Epigrama e un pont
Ce trăiește dintr-o poantă.

*

La această definiție, **Zarafu** a dat următoarea replică:
Epigrama e un pont,
Ce-a venit din Helespont,
Și-a dansat apoi la bal
Cu bătrânul Marțial.

*

Redau un schimb de distihuri dintre **Nelu Quintus** și **G. Zarafu**. Primul spune într-un distih, intitulat **UNUI POET**:
Și-a dat volumul la tipar,
Tiraj: Un singur exemplar.

*

Zarafu a completat:
Dar l-am văzut apoi expus
În librării... la preț redus.

*

Un duel epigramatic a avut loc între doi prieteni caracaleni. La apariția cărții lui Nicomah „**Mănușa de catifea**”, **Dumitru Botar** i-a adresat autorului următoarea epigramă:

Iubite Nicomah, la bătrânețe,
Ți-ai pus și tu mănuși de catifea,
Dar te previn: să nu faci fețe-fețe,
Când damele ți-or cere... altceva.

*

Nicomah i-a răspuns lui Dumitru Botar:
Chiar de vor cere luna de pe cer,
Le voi privi cu multă bucurie,

Dar, din păcate, am să le ofer
Doar marfa care-o am în prăvălie.

*

Într-un duel epigramatic între **Nicușor Constantinescu** și **Mihai Danielescu**, primul îi solicita celuiilalt să-i dea antrax pentru epigramista E. Râpeanu, iar **Danielescu** a replicat:

Antraxul e pe valută,
Dar îi dau cu drag cucută,
Că în felul ăsta, poate
Sta alături de Socrate.

*

Redau un fragment dintr-un lung duel care a avut loc între epigramistul basarabean **Gheorghe Bâlici** și academicianul **Mihai Cimpoi**. **Gheorghe Bâlici** a scris o epigramă, intitulată „Soției, după 20 de ani”:

Când m-ameți dintr-o rotire
Parfumul diafanei rochii,
Ne-am înțeles dintr-o privire
Și toată viața ne-am scos ochii...

*

La această epigramă, academicianul **Mihai Cimpoi** i-a dat următoarea replică:

Lui Gheorghe Bâlici

Poet, epigramist vârtos,
Dar și funcționar prosper,
Soția ochii ți i-a scos,
Dar nu ai devenit Homer...

*

Gheorghe Bâlici a reacționat astfel:

Oricum sunt mare într-un fel,
Căci, bând cu vadra din butoi,
L-am întrecut pe Păstorel,
Nu însă și pe M. Cimpoi...

Aici academicianul **Mihai Cimpoi** răspunde cu un adevăr axiomatic:

Ce-ai spus acum îmi dă fiori
Și-un gând spumos, de anvergură:
Toți clasicii, de multe ori,
Sunt clasici și la băutură...

*

Nici **Gheorghe Bâlici** nu s-a lăsat mai prejos:
Printre aleșii pe sprânceană
Mă vreau un clasic până mor
Și mai aduc o damigeană,
Să intru-n rândurile lor...

*

Duelul a continuat cu următoarea epigramă adresată de **Mihai Cimpoi** lui Gheorghe Bâlici:

N-ajungi un clasic, precum noi,
Nici cu vreo șapte damigene:
Se cere, grabnic, un butoi
Măcar ca al lui Diogene.

*

Gh. Bâlici spune:
Aduc butoiul înțelept,
Aduc păstramă, mici vreo mie,
Că eu sunt gata și accept
Să intru și-n Academie...

*

La această epigramă, **Mihai Cimpoi** răspunde cu o epigramă-calambur:

Nu cred că ai avea acces,
Toți învățații pot să-ți spună:
Pentru acei ce beau cam des
Oca-demia este bună!...

*

Apoi **Bâlici** continuă cu un catren plin de rafinament:

Norocul dat-a peste mine:
Las' să muncească salahorii,
Că dintre-acei ce beau mai bine
La noi se-aleg conducătorii.

*

Pentru final, redau replica academicianului **Mihai Cimpoi**:
Spunea, și pentru lumea dacă,
Horațiu la o veselie,
Că, orice-ar încerca să facă,
Nebăutorii nu pot scrie...

*

Prin anul 1985, Nelu Quintus rămăsese fără doi dinți de la
maxilarul inferior. În acea perioadă începusem un duel care s-a
încheiat după ce i-am adresat următoarea epigramă:

Suntem de acum 'nainte
Într-un declarat război:
Contra lui eu am un dinte,
Contra mea, el... n-are doi!

*

În lumea epigramei au fost și dueluri între mai mulți
confrați. Cunoscut este „*grupul celor șase... epigramiști*”, din
care au făcut parte **Ghiocel Constantinescu, Viorica
Cristodulo, Gheorghe Steriade, Vasile Tacu, D. C. Mazilu** și
Sorin Beiu. Duelul acestui grup s-a desfășurat în două etape.
Prima etapă a purtat denumirea „Dansul florilor”, de la numele
primilor doi, „ghiocelul” și „vioreaua”, cu un număr de 800 de
epigrame(celelalte „flori” erau: Steriade- „mătrăguna”; Tacu-
„toporașul”; Beiu- „gura leului”; Mazilu- „cactusul”). Cealaltă
etapă a duelului a fost denumită „Duelul caracterelor”, cu 384
de epigrame.

*

Trecem la următoarea categorie de dueluri: provocarea fără
replică, la adresa unor persoane, personalități sau evenimente.
Iată câteva astfel de epigrame.

LUI OCTAVIAN GOGA

Cu ironia ta amară,
Amice Goga, ne înveți:
Că tu ești „cântec fără țară”,
Noi... „țară fără cântăreți” – *Cincinat Pavelescu*

*

UNUI SRIITOR ȘI ORATOR OCAZIONAL

Făr-a face vorbă multă,
Eu eroi îi socotesc
Și pe cei ce te ascultă,
Și pe cei ce te citesc! - *I. St. Bogza*

*

UNUI SRIITOR ANONIM

Abia acum, când a-ncercat
Să iasă din anonim,
Am reușit să stabilim
Ce bine-i sta ca anonim! - *Apollo Bolohan*

*

UNUI SRIITOR

Ai scris mereu și scrii neconținut,
Dar critica de tine n-a vorbit,
Măcar un pic de rău de se scria
Erai și tu acum, cineva. – *Eugeniu Petrovanu*

*

UNUI SRIITOR

**CARE MĂ RUGA SĂ-I SCOT DE LA TIPAR
EPIGRAMA CE-I FĂCUSEM**

Ți-am scos epigrama cu greu,
Dar totuși, ce vană mândrie,
Aveai un prilej să se știe
C-ai fost cineva-n timpul meu! - *Cincinat Pavelescu*

*

LUI X

Am vrut să-i fac o epigramă
Acestui X și să-i joc feste,

Dar m-am temut că toată lumea
O să mă-ntrebe „Cine este?”. – **Dimitrie Teleor**

*

LUI TUDOR GEORGE⁵

Tudor George-ntr-o privință
E considerat un solo,
Ce-i slujește cu credință
Și pe Băchus, și pe-Apollo! - **Giuseppe Navarra**

*

ROMANE

Pentru ce roman să fie
Decorată doamna mea?
Câte face- nu le scrie,
Câte scrie- nu-s de ea. – **Gheorghe din Moldova**

*

CRITICILOR LITERARI

ION BREAZU ȘI ION CHINEZU

Literatura e un crez,
În care Breazu e chinez
Și faptul nu-i lipsit de haz
Că nici Chinezul nu-i mai breaz. - **Aurel Chirescu (A. Craiov)**

*

UNUI CRITIC PEA SUBIECTIV

În lumea cea aleasă a cărților legate,
A tomului de geniu, a celui cu erate,
În pulsul ficțiunii, sub coji de mucava,
El simte totdeauna că... scârțâie ceva! – **Valeriu Bucuroiu**

*

UNUI POET

Amicu-și duce-ncet, încet,
Un trai de treburi frământat;
În timpul liber e poet.
(Noroc că-i veșnic ocupat!). – **Gheorghe Belei**

.....

5- Este vorba despre Tudor George-Ahoy, poet, traducător și sonetist.

UNUI CONFRATE

Și când maestrul, pus pe răfuială,
M-a înțepat cu poantele-i groțești,
Au plâns cu hohot spectatorii-n sală
De... mila epigramei românești. – *Alexandru Clenciu*

*

INFATUATUL

„Nu am timp de epigramă!”
Bardul nostru ne spunea
Și de-atunci gândim cu teamă:
Ce ne-am face, de-ar avea! – *Nelu Quintus*

*

LUI GEORGE LESNEA

S-ascult pe Lesnea-n epigramă,
N-ar fi, în fond grozavă dramă,
Durerea-i alta și mă curmă
Îmi cere să și râd la urmă! - *George Vasilescu*

*

EPIGRAMISTULUI NELU VASILE

PE CARE L-AM TRATAT

DE O FLEBITĂ A PICIORULUI

Și pacientul și umorul
Au profitat de terapie,
De nu-ți tratam atunci piciorul,
Aveai acum cu ce mai scrie?- *Grigore Lupescu*

*

PARADOX

Declară unii analiști,
Ce au dreptate-n felul lor,
Că-avem prea mulți epigramiști
Și-o mare criză de umor. - *Nicușor Constantinescu*

*

Gabriel Teodorescu, un epigramist foarte vocal și jovial, membru al Clubului „Cincinat Pavelescu”, a fost și un bun jurnalist. Ne spunea că odată i-a luat un interviu lui Păstorel, în

ultimii ani ai vieții marelui scriitor și epigramist, precizându-i în introducere: „Maestre, ne-am cunoscut cândva, am și băut un pahar împreună”. Auzind aceste cuvinte, Păstorel i-a răspuns: „Dacă am băut doar un pahar, n-am fost eu!”. Iată numai două epigrame, cu adresă, scrise de **Gabriel Teodorescu**.

LUI N. GEORGESCU COCOȘ

Deși tu scrii mereu catrene,
Succese nu ai niciodată!
E drept, ai foarte multe *pene*,
Dar nicio pană inspirată!

*

SCRIITORULUI TOMA GEORGE MAIORESCU

Oricât de mult te-ai strădui
Să scoți o carte minunată,
Ca Toma s-ar putea s-o scrii,
Ca Maiorescu... niciodată!

*

Alte provocări fără replici, alți autori, alte epigrame.

UNUIA

**CARE ÎMI RĂSPUNDE FĂRĂ ELEGANȚĂ
LA UN ATAC EPIGRAMATIC**

Da! Numai eu sunt vinovat
De-această lexicală joacă,
Știam că o să fiu mâncat
Și... totuși m-am băgat în troacă! - *Giuseppe Navarra*

*

**UNUI PICTOR ABSTRAȚIONIST,
EXPOZANT LA GALERIILE APOLLO**

Ai pictură la Apollo
Și probabil e divină,
Din moment ce de acolo
Iese lumea și se-nchină. – *Alexandru Clenciu*

*

La un banchet, **Cincinat Pavelescu** a scris această epigramă:

UNUI SCRITOR CARE MI-A TRIMIS O EPIGRAMĂ NESEMNATĂ

Epigrama-ți făr' de rimă
E de duh așa lipsită,
Că deși e anonimă,
Mie-mi pare iscălită.

*

Epigramista **Maria Haș-Popescu** a scris, prin anul 1975, următoarea epigramă „**Lui Stelian Filip care pretinde că Esop i-a lăsat jumătate din comoara fabulei**”:

Ți-a lăsat prin testament
Jumătate de talent,
Însă poantele uzate
Ți le-a dăruit pe toate!

*

Într-o conferință la radio, Cincinat Pavelescu a spus că „**Epigrama este literatura popoarelor care decad**”. Nepotul său, **Mircea Pavelescu** i-a adresat, pe această temă, următoarea epigramă:

Faptul este declarat:
Decadența-n România
A-nceput-o Cincinat
Și-o termină Crevedia!

*

Tot **Mircea Pavelescu** invitat la un schimb de catrene de către o doamnă epigramistă, spune:

Duelul ăsta nu e pentru mine!
Sunt, aprioric dezavantajat:
Dacă-s învins, m-acopăr de rușine,
Iar dacă-nving e un asasinat!

*

Alte epigrame din aceeași categorie. Iată o epigramă-calambur, scrisă în 1935 de **I. St. Bogza**, adresată comicului Constantin Tănase, cu subtitlul „**LA SPECTACOLELE LUI C. TĂNASE, PREȚURILE SUNT CAM MARI**”

La Tănase mergem des,
Dar de bani mereu ne-a ras!
Nasul lui i-a dat succes,
Iar succesul i-a dat nas.

*

Aceluiași C.Tănase, care prin 1941 făcea un turneu prin țară cu spectacolul de revistă „CURAJ, TĂNASE!”, un alt epigramist, **I. Nicolescu-Poienile**, îi adresează următoarele versuri:

Cu al său *Curaj, Tănase!*,
Astăzi după cât se pare,
Spre orașele bănoase
Își ia nasul la purtare!

*

Constant Petrescu a fost ofițer în garda regală și a fost traducător de poezii și epigrame din literatura franceză din care citea la Clubul „Cincinat Pavelescu”. Ne-a povestit că l-a însoțit odată pe Carol al II-lea, în trenul regal, într-o deplasare la Viena. În toată acea călătorie, regele a vorbit cu ofițerul Constant Petrescu de două ori. O dată l-a întrebat cât e ceasul, iar a doua oară, cât mai e până la Viena. Iată două epigrame semnate de **Constant Petrescu**:

ÎNDOIALĂ (DISTINȘILOR MEI CONFRAȚI):

Sânt sau nu epigramist?
Mă-ntrebam cam pesimist,
Mi-a răspuns o frunză-n vânt:
Nu ești, dar nici ei nu sânt!

*

EPIGRAMIȘTILOR JURIȘTI

Confrații mei neîntrecuți,
Aleargă într-un vino-du-te!
Prin sala pașilor pierduți,
Pe urma poantelor pierdute!

Prin anul 1975, **Valeriu Bucuroiu** îi adresează următoarea epigramă actorului Octavian Cotescu:

Octavian Cotescu... cel aplaudat,
Destin european de nimeni contestat,
Și-a făurit în artă armură de oțel...
Forțată de Băieșu, cu... Tanța și Costel!

*

Sandu Russu îi adresează, prin 1942, o epigramă **CELUI CARE SEMNEAZĂ CU PSEUDONIMUL „LUPUL SINGURATIC”**:

Poza lui, privind o fată,
A și exclamat îndată:
Vai ce animal simpatic,
Este Lupul Singuratic!

*

„Lupul singuratic” era pseudonimul marelui epigramist Ștefan Tropcea și îmi amintesc de o scrisoare pe care Tropcea i-a trimis-o lui Mircea Trifu, pentru a alege epigrame pentru o culegere din 1982. Scrisoarea începea cu următorul catren:

Prietene, puțin cam telegrafic,
Îți scrie în anexă un profan,
Ce-a fost odată „Lupul Singuratic”,
Iar azi e bietul Tropcea V. Ștefan!⁶

.....

6. „Pe tulpina lui de crin din Grădina Mare (toți poeții iubesc heraldica și grădinile coborând spre fluviu), Ștefan Tropcea a purtat toată viața spini amari care știu să zâmbească și să umble către potirul florii, dar și spre marginea dureros de plăcută a lumii ca să-i pedepsească îngâmfările și bezmeticeala. L-am cunoscut prin Mihai Dragomir, era prietenul cu care încrucișase floreta în demult pierduta lor tinerețe. Inteligenți străluciți, se băteau, aruncându-și scânteii pline de vrajă în versuri ce țin de lumina lui aprilie și de triumful vieții. Mihai îi spunea *Lupul Singuratic*, el îi spunea lui Mihai *Miguel Y Caramba*. Se vor fi păstrând pe undeva cele două volume: *Versuri scrise cu jăritic/ contra Lupul Singuratic* și *Versuri ce le-am scris cu gamba/ contra Myguel Caramba*? Brăila, Dunărea, trandafirii, crinii. Și cei doi prinți dintr-o istorie de aur. Amândoi lipsiți de noroc și mereu împinși în inima urii, ei sprijină columnne de umbră, cupola de pelin și vifore a marelui oraș.

Sau poate s-au schimbat în două vele care poartă pe valuri corabia plină de taină a Brăilei spre toate mărilor de smarald.”- Fănuș Neagu, despre „Lupul Singuratic”.

Alte mesaje cu adresă și fără replici.

RECENZIE

Am citit volumu-n silă

Și vă spun ce-am constatat:

Pentru autor simt milă,

De prefață... e păcat! – *Florin Iordăchescu*

*

UNUI POET

Cum, cu fiecare rimă,

El comite câte-o crimă,

Volumașul lui stingher,

Nu-i volum, ci... cazier. - *Nicolae Țațomir*

*

UNEI SRIITOARE

Dând curs pornirii ce mă-mbie,

Depun smerita sărutare

Pe mâna dumneavoastră, care

E genială când nu scrie!... – *Alexandru Clenciu*

*

CRITICILOR MEI

Puteți doar pete să-mi aflați

Și chiar să mă-njurați de mamă,

Rămânem totuși aliați:

Atacul este o reclamă! – *Ștefan Cazimir*

*

UNUI AMIC

A scris o carte sănătoasă

Și editată pe tipic,

Ca formă, pare valoroasă,

Ca fond, conține... mai nimic! - *Dorel Vidrașcu*

*

UNUI SRIITOR LIPSIT DE ORIGINALITATE

Avem pretenții oarecum firești:

Tu publică ce scrii, nu ce citești! – *Aurel Storin*

UNUI CONFRATE

CARE MI-A TRIMIS

UN VOLUM DE EPIGRAME

Ar trebui, în mod firesc,

Să-ți cer despăgubiri morale

C-am rezistat să răsfoiesc

Un sfert din cartea dumată. – *Constantin Tudorache*

*

PRIETENULUI ILIE PURCARU,

SCRIITOR ȘI GAZETAR FECUND

O-ntrebare mă îmbie,

La care un răspuns aș vrea:

Cu care mână mai și scrie,

Când el cu amândouă bea? – *Adrian Becherete*

*

PRIETENUL LA NEVOIE...

N-am publicat nimic în ani

În vreun volum, căci e pe bani,

Noroc că un confrate-al meu

Mai publică și ce scriu eu. - *Ioan Frențescu*

*

DEMNITATE

Aud că spui de mine cuvinte foarte rele,

Dar mă saluți pe stradă și faci și temenele,

Dintre aceste două urâte-apucături,

Prefer pe cea mai demnă: adică să mă-njuri! – *Tudor Măinescu*

*

SCULPTURĂ MODERNĂ

Brâncuși, cu arta lui firească,

Făcut-a Poarta să vorbească,

Prudenți, ciracii noii ere,

Au readus-o la tăcere! - *Gheorghe Belei*

*

UNUI POET EPIGRAMIST

Mi-a spus un tip, o gură veninoasă,

Că plimbăreți ca dânsul sunt puțini:

În epigramă nu prea e pe-acasă
Și-n poezie, umblă prin vecini. – **Mircea Trifu**

*

RECIPROCITATE

În epigramă, cum vedeți,
Bărbații-nțeapă cu săgeți...
Înțep și eu, în băscălie...
Cu acul de la pălărie! - **Maria Sturdza-Clopotaru**

*

CRITICUL REVOLTAT

Aș vrea să fiu neutru, dar nu pot:
Cuvinte leșinate peste tot! – **Adrian Voica**

*

UNUI AUTOR DE CATRENE

Versurile-ți toate
Trec prin două drame:
Ori sunt plagiate,
Ori nu-s epigrame. – **Nicolae Zărnescu**

*

PLAGIATORUL

E sărac și, dând rebuturi
Cu penița lui plăpândă,
A recurs la împrumuturi
Fără a plăti dobândă! – **Francisc Gavrileț**

*

LUI MIRCEA DINESCU

E drept că o mai faci de oaie,
Dar eu, ca semn că te iubesc,
Am încropit vreo trei butoaie
Din doagele care-ți lipsesc! - **Aculin Tănase**

*

PLAGIATORUL

Din focul sacru am furat,
Dar- să mă ierte Dumnezeu!-

Căci nu sunt primul vinovat,
A mai furat și Prometeu! – **Mircea Ionescu-Quintus**

*

PREMIILE LITERARE

Tot cercetând jurisprudențe,
Jurații au votat cinstit:
Străini de orice influențe,
Au premiat ce n-au citit. – **Laurențiu Cernetș**

*

UNUI PLAGIATOR⁷

De vrei ca lumea să petreacă,
Din al meu spirit ia din nou...
Izvorul limpede nu seacă
Oricât s-ar adăpa un bou! – **Ion I. Pavelescu**

*

LUI ION BARBU

Barbu Ion- Barbilian-
E matematician.
Păr vâlvoi, demonstrativ,
E un Einstein- relativ! – **Tudor Mușatescu**

*

UNUI PLAGIATOR

Dacă uneori mai scrie
Versuri proaste, nesărate,
Vrea și el ca să se știe
Că nu toate-s plagiate! – **Ion Ionescu-Quintus**

*

LUI NICOLAE MANOLESCU,

**CEL CARE M-A OMIS
DINTR-O ANTOLOGIE**

Manolescu, cum se știe,
M-a scos din antologie,
Deși mi-e prieten drag,
El mă scoate, eu îl bag! – **George Lesnea**

.....

7- Epigramă adresată lui Cincinat Pavelescu, fratele său, care „iscălise în revista Flacăra o epigramă a lui Ion Pavelescu”.

LUI MIRCEA IONESCU-QUINTUS

(Fost ministru al Justiției)

Nu cunosc motivul dramei,

Da-i penibil, e sinistru

Ca din Prinț al Epigramei

Să ajungi un biet ministru. – *Constantin Sachelaride*

*

UNEI ACTRIȚE

Îți vine rolul ca mănușa

Și stai în el cu trup și glas,

La fel cum șade corcodușa

Într-un compot de ananas. – *Emil Cremer*

*

AMICILOR

Vă-ntreb amici, încă o dată:

-La ce-mi tot dați târcoale?

O, da, am inimă bogată,

Dar- buzunare goale! - *Ștefan O. Iosif*

*

**PLAGIATORII
DE EPIGRAMĂ**

Cei ce încearcă zborul înspre stele

Cu poante sau idei „împrumutate”,

Pot să se-mbrace-n „penele” furate,

În schimb, nu vor putea zbura cu ele. – *Nicolae Ivan*

*

Închei cu o epigramă scrisă de *Aurelian Păunescu*,
intitulată **NOROCUL EPIGRAMIȘTILOR ROMÂNI**

Avem norocul special

De a-l citi pe Marțial

Și-l mai avem și pe acel

De-a nu fi noi citiți de el.

Capitolul VIII

COMENTARIUL EPIGRAMATIC

EPIGRAMA E UN TEST DE INTELIGENȚĂ

Printre scrierile lui Nicolae Paul-Mihail (Nicomah), am descoperit această definiție: „Epigrama e un test de inteligență”. După titlul anterior, „Alecsandri era mai chel”, am considerat potrivit acest citat din Nicomah- chiar dacă, tematic, tratez aceeași categorie de epigrame. Se știe că un epigramist, pentru a trece *testul de inteligență*, împreună cu epigrama sa, trebuie să respecte trei reguli:

- să găsească o poantă inedită;
- să respecte cerințele nivelului artistic;
- să realizeze epigrama într-o formă prozodică perfectă.

Supus multor teste, în diverse împrejurări (concursuri, dueluri, recitaluri, scrierea cărților etc), aş putea spune, parafrazându-l pe Nichita, că epigramistul - „ca și soldatul nu are viață personală”. Tot la categoria dueluri, am inclus și genul de **epigrame-comentate**, un fel de replici la epigrame cunoscute, unde așa zisele comentarii sau contra-epigrame, sunt adevărate teste de inteligență, multe dintre acestea fiind, cel puțin, la nivelul epigramelor originale. Foarte mulți epigramiști au realizat asemenea lucrări sau au recurs la un asemenea tipar creativ. De multe ori, citind o epigramă sau o poezie bună, unii epigramiști sau cititori sunt tentați ca, păstrând șablonul, ideea sau poanta, să încerce o parafrază. E o activitate confortabilă pentru mulți confrăți, la care se apelează, fie în impas de inspirație, fie în momente de relaxare, sau ca simplu exercițiu.

Chiar în duelurile cele mai reușite se constată că, uneori, „adversarii”, aflați în „corzi”, folosesc, drept sprijin, idei sau versuri din atacul/replica partenerului pentru a continua „lupta”

sau pentru a ieși onorabil din „ring”. Unii și-au făcut un obicei, ca din epigramele altora, din aforisme, bancuri, sintagme sau expresii cunoscute, cu doar mici „prelucrări”, să dea pe piață, cu mult tupeu, asemenea „creații”, sub semnătură proprie. Confrații onești au precizat, sau menționează în subtitlu, originalul, sau sursa de inspirație. Exemple de catrene sau epigrame, scrise ca replici la epigrame cunoscute, sunt foarte multe în lumea epigramei și în cărțile de profil. De multe ori, nu doar duelurile directe între epigramiști, ci și comentariile, parafrazele sau replicile la unele epigrame sunt foarte savurate de public. În cartea „Allegretto”, Nicolae Paul-Mihail (Nicomah) comentează multe epigrame scrise de confrății săi și de înaintași.

Redau, pentru început, trei asemenea comentarii făcute de Nicomah la creațiile lui Marțial.

MARȚIAL

Din epigramele ce-am strâns în carte,

Vreo trei sunt bune, slabe câteva,

Iar cele proaste-s cea mai mare parte

Și orice carte-arată cam așa.

*

NICOMAH

Citind volumul tău și eu pot spune

Proporția că-i bine calculată,

Iar din trei epigrame, din trei bune,

Două-s traduse, una plagiată.

*

MARȚIAL

Nu publici poezii,

Dar râzi de ale mele;

Sau nu vorbi de ele

Sau publică ce scrii.

*

NICOMAH

Nu mai scrie poezele,

În epigramă stai ascuns

Mai bine râzi de ale mele
Că ale tale sunt de plâns.

*

MARȚIAL

(fragment- Iubita prea modestă)

**Decât mățăsuri scumpe, de fir țesut toscan,
Și de mi-ar cere-o sută de galbeni ca pe-un ban
Să nu crezi că pe toate le-aș da iubitei mele,
Dar mi-ar plăcea să fie prea vrednică de ele.**

*

NICOMAH

(E liberă să ceară tot ce vrea)
Să ceri veșminte elegante,
Nu te sfii, ci zi-mi pe șleau,
Și poți să-mi ceri și diamante,
Tot n-am de gând să ți le dau!

*

Nicomah a corespondat cu mulți epigrafiști. A avut dueluri și schimburi de epigrame, rondeluri, sonete sau ronsonete cu Mircea Trifu, Geo Olteanu, Eugen Stănescu-Cloșca, George Zarafu ș.a. Voi reda, tot din cartea „Allegretto”, câteva „replici” ale lui Nicomah la unele epigrame ale colegilor.

A. C. DRAGODAN

**Pe ignorant, după tipic,
De-ncerc să-l definesc, nu pot
Să spun că știe mai nimic,
Atunci când dânsul știe tot?**

*

NICOMAH

Ignorantul - eu socot-
Acționează după lege:
Chiar de știe-aproape tot,
Mai nimic nu înțelege.

GHEORGHE PENCIU

(Cheresteaua)

**Din esență rășinoasă,
Din stejar sau fag de-asemeni,
E materia lemnoasă
Ce lipsește multor semeni.**

*

NICOMAH

(Material brut)

Un amic de-al dumitale,
Vorbind chiar despre cherestea,
Zicea că Igrec o cam are...
Dar e netrasă la rindea!

*

IMPERIU MATEESCU

(Frunza de viță)

**Cititorule vremelnic,
Gustă vița pățimașă
Care-n ceasul neprielnic
Fost-a cea dintâi cămașă.**

*

NICOMAH

(În pielea goală)

La unii băutura e o boală,
Iar la Imperiu este prea adâncă,
Cu riscul de-a rămâne-n pielea goală
El chiar și frunza vieții și-o mănâncă.

*

Mirel Gabor a scris un grupaj de epigrame, intitulat „Colaborând cu clasicii”. Dau, trei exemple din culegerea „Cascada epigramelor”-1982, îngrijită de Mircea Trifu.

I. L. CARAGIALE: O SCRISOARE PIERDUTĂ

Costumul dat la curățat,
Costumul meu de generică,
Luptând din greu, l-am ridicat
Curat-murdar, coane Fănică!

DANTE: *INFERNUL*

Sosește troleibuzul la treizeci de minute
Și-aleargă toată lumea să-l prindă cât mai iute;
Dar se aude-o voce, ca un prelung ecou:
„Lăsați orice speranță, că mergem la depou!”.

*

SHAKESPEARE: *OTHELLO*

Se-apropie maurul, adânc bănuitor,
Orbit de gelozie și gata de omor:
-Frumoasă Desdemona, batista o mai ai?
-N-o mai găsesc, Othello, și am un guturai...

*

Prin anul 2008, redactorul șef al revistei *Epigrama*,
Valerian Lică, a propus colaboratorilor să comenteze epigrama
lui **Radu D. Rosetti**, intitulată **UNUI SCRITOR:**

**Cât fi-va patria română,
Spuneai când începuși să scrii:
Volumul meu o să rămână!
Și a rămas... în librării!**

*

Îată cum a fost comentată această epigramă:

FATALITATE

Din manuscrise, spre „lumină”,
Volumele de poezii
Apar ca florile-n grădină...
Și-ngălbenesc în librării! – **Valentin Groza**

*

REGRET

În librării își doarme somnul
Romanul și eu simt regretul,
Dar, ce să fac, așa vru Domnul
Ca să se nască... Internetul! – **C. Părăian**

*

PIAȚA CĂRȚII INVADATĂ

Atâtor nechemați- de câți am parte,
Le-nchin, oftând, panseul următor:

„E scriitor acel ce-a scris o carte,
Dar carte n-are orice scriitor!” – **George Petrone**

*

POSTERITATE

Sunt și scriitori în țară
Care, fără nicio glumă,
Nici n-au apucat să moară
Și au operă postumă. – **Gheorghe Gh. Popescu**

*

TRISTEȚE LA U.E.R.

Mihu crede că-i poet,
De Misiuga nu se știe,
Chira zace în bufet
Și Zarafu-n librărie! – **Ionel Iacob-Bencei**

*

RECTIFICARE

La baza falsei armonii,
Stă o eroare pură:
Volumul nu-i în librării
E la... maculatură! – **Viorica Voicescu**

*

UNUI SRIITOR

Din câte zile-s cu duiumul,
Țin minte două lungi și late,
Când, în sfârșit, ți-am scos volumul
Și când le-ai cumpărat pe toate. – **Vasile Larco**

*

UNUI CONDEIER

Cum avea volumu-n mână
Și-a dorit, ca tot ce-a scris,
Pentru țară să rămână
Și-a rămas... în manuscris. – **Nicolae Mihu**

*

Alte exemple de epigrame-comentate.

Aurel Codreanu a adresat următoarea epigramă, **UNUI OSPĂTAR**:

**De dumnealui n-am ce să zic
Un paradox doar mă intrigă,
De ani, cinstitul meu amic,
Adună prost și tot câștigă.**

*

La această epigramă redau mai jos o contra-replică:

VECINULUI MEU

El a făcut, în mod ciudat,
Cu paradoxul casă bună:
De când e angajat la Stat,
Câștigă prost și... tot adună! – *Constantin Tudorache*

*

Epigramistul *Ilie Ciobescu* are o interesantă epigramă intitulată **REVERS**:

**Deși venea târziu acasă,
Soția nu-i crea probleme,
L-îngăduia mărinimoasă,
Pân-a greșit, venind devreme.**

*

Iată o replică la această epigramă:

Soția mea e-ascultătoare,
Dar, ca să nu am ghinion,
Când mă întorc din deplasare
Îi dau din gară-un telefon! – *Constantin Tudorache*

*

Bănățeanul *Dimitrie Jega* este autorul următoarei epigrame:

**CAMPIONUL ȘI IUBITA
Când inimioara și-a deschis
Și m-a primit în cuibul ei,
În mult visatul paradis,
Eram deja pe locul... trei!**

*

Acestei epigrame îi anexez un comentariu și o confesiune.
COMENTARIU LA CAMPIONUL ȘI IUBITA

Că nu ești primu-n cuibul ei,
Nu-i un motiv de întristare,
E foarte bun și locul trei
Când coada e destul de mare. – **Constantin Tudorache**

*

CONFESIUNE

Pe vremea când eram holtei,
Curtam și eu o secretară
Și, dând să intru-n „cuibul” ei,
Abia am prins un loc pe scară. – **Constantin Tudorache**

*

Elis Râpeanu și-a susținut teza de doctorat, avându-l îndrumător pe profesorul Ștefan Cazimir, cu o lucrare științifică despre epigramă. În majoritatea cronicilor mele asupra unor antologii și culegeri de epigrame, doamna dr. Elis Râpeanu s-a bucurat de o „atenție” deosebită privind „calitatea” unor epigrame de-ale sale. Astfel, m-a determinat să-i adresez următorul „comentariu”:

Doamna doctoră Elis,
Prin mai tot ce face ea,
În materie de scris,
Este... „pacienta” mea!

*

Ion Grigore a citit la Clubul „Cincinat Pavelescu” următoarea epigramă: **Testamentul lui Ion Ionescu-Quintus, lăsat celor doi fii, Mircea și Nelu:**

Iată-mi testamentul,

Fiii mei de soi:

Eu vă las talentul

Împărțit la doi.

*

La această epigramă, **Geo Olteanu** a dat o replică parțială, cu titlul „**Lui Mircea Ionescu-Quintus**”:

N-are el talent cu sacul,
Însă și-a făcut un nume,
C-a avut de la babacu’
Cinci caiete cu postume!

Să citim epigrama **MINIJUPEI**, scrisă de **Nicolae Fulga**:

**Nu-nalț minijupei odă,
Dar constat azi, cu uimire,
Că-n materie de modă,
Fost-a o... descoperire!**

*

Iată cum au comentat-o și răstălmăcit-o câțiva confrăți.

MODA MINI ȘI CRIZA

În contextul dat privită,
Dă o altă viziune
Și-ar putea fi re-numită
Fustă în recesiune. - **Iulian Bostan-Gohor**

*

DESCOPERIRE

M-am supărat pe Fulga rău
Și supărarea mea e justă,
Când am văzut că pixul său
Nu trece dincolo de fustă. - **Nichi Ursei**

*

ROLUL MINIJUPEI

Minijupa e croită
Să te ducă în ispită
Și de-a ușura necazul
Doamnei de-a sări pârleazul. - **Constantin Părăian**

*

REGRETE

Eu nostalgic nu-s din fire,
Dar abia acum știu,
Că acea descoperire
A venit mult prea târziu. - **Marian Dobreanu**

*

Profesorul **Ion Grigore** a scris epigrama **AMINTIRI
DESPRE DRAGOSTE:**

**Ce bucurii îmi oferea,
Alinturi, buze sărutate
Și, parcă, mai era ceva...
Dar, am un lapsus, din păcate.**

Să lecturăm doar câteva comentarii la epigrama profesorului Grigore.

COMENTARIU

Iubirea spusă-n epigramă,
Cu tentă cam ironică,
El n-o uita de bună seamă,
De ar fi fost... platonice. – *Constantin Părăian*

*

LAPSUS

Toate-s niște amăgiri,
Cu iubirile mă zbat,
Mai trăiesc din amintiri,
Dar și-acelea le-am uitat. – *Romulus Filip*

*

AMINTIRE

Ce îmi mai oferea-nainte,
La fel de dulce ca și ea,
Revigorantă și fierbinte?...
A, da! Dulceață și cafea! - *Mihaela Kerestely*

*

AMINTIRI LA 80 DE ANI

Pe vremuri, când vedeam o fată,
Simțeam cum crește focu-n mine
Și-acum se-ntâmplă câte-o dată,
Dar nu mai văd așa de bine. – *Florea Ștefănescu*

*

REMEMBER

„Alinturi, buze sărutate”
Ne ține amintirea trează,
Căci, vine vremea, din păcate
Când „vrabia mălai visează”. – *Nicolae Brelea*

*

RĂSPUNSUL SOȚIEI

Eu cred c-o reconstituire
La amândoi ne-ar prinde bine,
Dar văd că, din nefericire,
Tu n-ai cu ce, eu... n-am cu cine. – *Ștefan-Cornel Rodean*

Vasile Matei a scris o epigramă, în monorimă, intitulată
LA UN CONCURS DE MISS. Iat-o:

**Deși sunt om mai în etate,
Eu n-am văzut înmănunchiate
Atâtea fete minunate,
Dar nici atâtea guri căscate.**

*

Colegii săi au comentat această epigramă, dându-i diverse
forme și variante. Voi enumera câteva, menționând titlurile și
numele autorilor.

UNUI GURĂ CASCĂ

E-un vechi indiciu privind măsura,
Cam de pe vremea Babei Dochii,
În loc să caște omul gura,
Mai bine ar deschide ochii. – **Vasile Larco**

*

AVERTISMENT

Chiar și celor în etate
Le voi spune fără mască:
Tinerele minunate
Nu sunt pentru gură cască. – **Nichi Ursei**

*

BĂRBAȚII LA UN CONCURS DE MISS

Când le văd prea dezbrăcate,
Ar dori să se înfrupte;
Mulți au gurile căscate,
Dar și șlițurile rupte. – **Ioan Prodan**

*

GURILE CĂSCATE

Desigur, gurile căscate
Sunt ale celor în etate
(De la o vârstă, din păcate,
Să vrei mai mult nu se mai poate). – **Ionuț-Daniel Țucă**

*

REVEDERE

O miss a fost azi dezbrăcată,
Zărind-o, parcă am vedenii,

Cu gura stau și-acum căscată
Văzând-o după trei decenii! – **Dan Căpruciu**

*

CONCURSURILE DE MISS

Sunt de fapt o provocare!
Când caști gura la picioare,
Uiți de slaba guvernare,
De impozit și mâncare. – **Ispas Fețeanu**

*

Iată o epigramă scrisă de **Florin Iordăchescu**, intitulată
UNUI TURIST:

**Total l-a transportat splendoarea
Și tihna din pădurea deasă,
Dar l-a trezit ciocănitoarea
Și s-a simțit din nou acasă.**

*

Redau câteva comentarii la această epigramă.

ALTĂ OPTICĂ

Eu altfel înțeleg splendoarea,
Când noaptea peste noi se lasă,
De m-ar trezi „ciocănitoarea”
Să fiu nebun de merg acasă. - **Nichi Ursei**

*

CIOCĂNITOAREA ȘI NEVASTA

Comparația-i letală:
Ele ciocănesc în draci-
Una scoarța de copaci,
Alta... scoarța cerebrală. – **Ioan Fârte**

*

EXPLICAȚIE

De l-a încântat splendoarea
Tihnei din pădurea deasă,
E-un motiv: Ciocănitoarea
A rămas cu altu-acasă. – **Ioan Marinescu**

PREMONIȚIE

Și dacă printr-o soartă rea,
Destinul nu ne-o fi prea blând,
Pădurile vor dispărea,
Ciocănitorele... nicicând. – *Dan Căpruciu*

*

TURISTUL

Hălăduind prin văi și lunci,
S-audă nu mai are ce,
Ciocănitorea de atunci
E azi vedetă de TV. – *Ionel Iacob-Bencei*

*

Iată o altă epigramă propusă pentru comentat:

UNUIA PĂRĂSIT DE SOȚIE

În disperare și tăcere,
Mulțimi de gânduri negre toarce,
Atât i-a mai rămas: Să spere
Că poate nu se mai întoarce! – *Gheorghe Belei*

*

Și acum să citim comentariile.

DESTĂINUIRE

Părăsirea nu-i o șagă
Și cu toate că e grea,
Ce n-aș da, amice dragă,
Să se ducă și a mea! – *Nichi Ursei*

*

SFAT PENTRU TINERI

Să vă-nsușiți păreri corecte,
De căsnicie, dragii mei,
Ca să găsiți soții perfecte...
Eu am avut deja vreo trei. – *Nicolae Mihu*

*

ASIGURARE

Să nu fii disperat, amice;
E drept, femeia-i o belea,
Ea nu se-ntoarce, orice-ai zice,
Când n-ai ce își dorește ea. – *Gheorghe Bălăceanu*

RECOMANDARE

De se întoarce, nu cumva
Să faci în prag pe supăratul,
Să-i spui, glumind, că cineva
Îi încălzea în lipsă patul. – *Laurențiu Orășanu*

*

RĂU CU RĂU

Soția, fire păcătoasă,
Mai calcă-alături câteodată,
Dar una e să vină-acasă
Și alta să o știi plecată. – *Ionică Laurian*

*

REVENIRE

Speranța-n parte s-a-implinit,
Că soața lui cea mofturoasă
Nu s-a întors, ci a venit
Să-mpartă ce aveau în casă! – *Ioan Fărcaș*

*

HOTĂRÎRE

Ea -din prag- legând năframa:
„Află că mă duc la mama!
Însă nu te bucura
Că mă reîntorc cu ea!” – *Ionel Iacob-Bencei*

*

O altă epigramă propusă pentru comentat:

PENTRU MIA

Mi-e enormă bucuria
Când o văd și o ascult,
Mult de tot îmi place Mia,
Însă... miile mai mult. - *Ion I. Mioc*

*

Să lecturăm câteva comentarii la această epigramă.

MAMA MIA

Te cred, e mare bucuria,
Când la bătaie-ți pui valuta,
Acolo unde merge „Mia”,
De ce n-ar merge, zău, și „Tuta”? – *Ica Ungureanu*

LA SENECTUTE

Miile și Mia mie-mi plac nespus,
Dar pe lângă asta, am ceva de spus:
Dacă Mia însă e de vârsta mea,
Cred că pentr-o mie m-aș lipsi de ea! – *Nicolae Topor*

*

NONAGENARĂ

Se uzează bucuria,
Când cu Miile faci ruta,
Dacă rămâneai cu Mia,
Poate atingeai și suta. – *Laurențiu Orășanu*

*

AMANTA MEA

Eu n-aș da-o că-i frumoasă,
Ochi albaștri și focoasă,
Și cu nuri și cu balcoane,
Mia mea-i de milioane. – *Ionică Laurian*

*

Comentarii la epigrama UNUI CONFERENȚIAR:

Dus de ale artei valuri

Oratorul face larmă;

Noi dormeam visând în staluri,

El vorbea să nu adoarmă. - *Constantin Răuleț*

*

IMPOSIBIL

Numai un pescar glumeț
Ar putea pretinde
Că și într-un Răuleț
Chiar un somn te prinde. – *Gheorghe Leu*

*

TEOREMĂ

Epigrama e spumoasă
Și-mi confirmă teoria:
Arta somnului în masă
E precis oratoria. – *Ioan Fârte*

DISCURSUL POLITIC

Cu sau fără rațiune

Unii-l folosesc drept armă

Să adoarmă-o națiune

Ce-i plătește ca să doarmă. – **Petru Chira**

*

Geo Olteanu spunea că „între epigamiști sunt războaie simulate, sau chiar mâncătorii adevărate”. Iată un nefericit exemplu. Epigramistul ploieștean, **Mircea C. Dinescu** a scris următoarea **NOSTALGIE**

În seri târzii, la braț, pe-alei,

Noi ne plimbam sub plop și tei

Și am fi mers la nesfârșit...

De nu ne-am fi căsătorit.

*

La această frumoasă epigramă, colegul de cenaclu, **Mihai Danielescu** a făcut următorul comentariu:

De nu v-ați fi căsătorit,

Asta n-ar fi fost o dramă,

Că erai acum scutit

S-o ajuți la epigramă.

*

În loc de replică, după această epigramă, duelul a continuat la... tribunal. Simțindu-se lezată în demnitatea creatoare, soția autorului, l-a „plimbat” pe Mihai Danielescu, nu cu epigramele „pe-alei”, pe sub plop sau pe sub tei, în dueluri de condei, ci prin instanțele judecătorești, într-un lung proces din care a rămas „nereperată” însăși onoarea epigramei.

*

„Vocația epigramistului nu e de vindecător de suflete, ci de umorist cu blazon, cu văzul pătrunzător și mintea ascuțită”, spunea criticul ploieștean Nicolae Dumitrescu. Incomod pentru cei din jur, epigramistul e, uneori, incomod și pentru confrății săi. Iată ce spunea **Aurelian Păunescu** despre **epigramă**:

*Poate fi oricât de tare/ Cu piper ardei și sare/Și caustică să fie,
Dar să nu mi-o facă mie!*

Capitolul IX

DEFINIȚIA EPIGRAMATICĂ - Partea I

EPIGRAMA E O VERTEBRĂ A SPIRITULUI

Sintagma „Epigrama e o vertebră a spiritului” a auzit-o scriitorul Mircea Horia-Simionescu la bunica sa care scria epigrame și catrene. În acest capitol vom aborda un gen special de epigrame, și anume **definiția epigramatică**. În „Pledoaria pentru epigramă”, Mircea Trifu scrie, printre altele: „Deosebit de interesantă ne apare o altă specie a epigramei, definiția epigramatică. Tudor Mușatescu a realizat, la timpul său, un excelent „Dicționar umoristic al limbii române”, în care cuvintele alese erau definite într-o manieră umoristică. Spre exemplu, ghiveciul era definit: *antologia zarzavatului*. Și, aș mai adăuga, prostie: *creieri cu intermediari excluși*; soți: *condamnați la somn comun, dar visuri separate*; usturoi: *creșă de căței*; vis: *viață de rezervă*; Y: *praștia alfabetului*; zvon: *știre în neștire* etc”. Amintesc câteva definiții rebusiste date de Tudor Arghezi în „Cuvinte potrivite... și încrucișate”(1934), la invitația lui N. Gh. Popescu-Rebus. *Taurul* este prezentat: „Avem onoarea: domnul duce de Simenthal și conte de Pitzgau”. *Parlamentul*: „Locul unde se adună ghiozdanele și județele”, *Ten*: „obraz obținut cu cosmetice”, *Menajeria*: Fabulă în carne și oase”; *Ilofi*: „Sclavi de toată ocară”, *Amuletă*: „Pandantiv al superstiției”. Pentru piatra numită *opal*, Arghezi dă o metaforică interpretare: „A căzut în inel un strop de iaurt din ciutura lunii”. La *icrele negre* le-a spus „alice de plumb”.

Prin anul 1980, Mircea Trifu a lansat la Clubul „Cincinat Pavelescu” o temă specială despre definiții pentru toate literele alfabetului, realizând o culegere de epigrame cu titlul „**DEFINIȚII EPIGRAMATICE**”. Pentru literele rămase

nedefinite de epigramaștii clubului, Mircea Trifu a realizat el însuși asemenea definiții.

Din acea carte¹, tipărită la Editura Litera, în 1981, voi prezenta prima serie de definiții epigramatice, în ordine alfabetică:

LITERA „A”

Vocală fudulă

Ce nu se compară,

C-un „A” cu căciulă,

(Un văr de la țară...). - *Petre Tipărescu*

*

ADULTERUL

Manevră-ntrucâtva, originală,

De-ați menaja perechea conjugală. - *Constantin Sachelaride*

*

ANONIMATUL

Anonimatul e-o-nchisoare,

Ne-mprejmuită, fără pază,

Nu are ziduri, nici zăvoare,

Dar greu din ea se evadează. - *Vasile Tacu*

*

ARAMA

Știe orișicine

Că-i utilă-n viață,

Însă nu e bine

Să ți-o dai pe „față”. - *Nelu Quintus*

*

ARTA

Dintre genurile culte

Ce spre culmi își iau avânt,

Numai arta spune multe

Făr-a scoate un cuvânt. - *Cornelius Enescu*

.....

¹ Menționez că am adăugat aici și câteva definiții ale unor cunoscuți epigramaști.

AUTOGRAFUL

E semnătura unui autor
Pe-o carte nouă, care-n viitor
Ori e un drum deschis spre nemurire,
Ori e un cec lipsit de-acoperire. – *Ion Grigore*

*

AVARUL

Gândind că a sosit momentul,
Văzând că moartea-i bate-n geam,
Să-și facă-n fine testamentul
A scris în el atâta: N-am! – *Vasile Tacu*

*

ĂLĂLALT

Orișicare-ar fi pricina,
E acel ce poartă vina. - *Mircea Trifu*

*

BACȘIȘUL

Mită care contravine,
Vorba vine! - *Nelu Quintus*

*

BAIA DE ABURI

Loc de adunare,
În ținută nudă,
Singurul în care,
Leneșul asudă. – *Ștefan Tropcea*

*

BALCONUL

Ieri străjuit de silueta
Unui Romeo-namorat,
Azi locul unde Julieta
Întinde rufe la uscat. - *Vasile Tacu*

*

BALUL

Reuniune cu tentații,
De ai ocazia să vii,
Aici se leagă noi relații
Și se destramă căsniciile. - *Ionică Laurian*

BANUL

Banul, spune-o zicătoare,
După felul cum e scos,
Ori miroase a sudoare,
Ori e fără de miros. - *Ștefan Tropcea*

*

BĂRBATUL

E stâlpul casei, după lege,
Dar e de fapt un mameluc
Ce intră-n viață ca un rege
Și o sfârșește sub papuc! - *Gheorghe Penciu*

*

BĂRBATUL

Stăpân necontestat al lumii,
Mai mult ca în savană leii,
Sortit fu, de la sânul mumii,
Să fie veșnic rob femeii. – *Stelian Ionescu*

*

BIROCRATUL

Omul care știe,
Cu atâta artă,
O problemă vie
Să o lase moartă. – *Ștefan Tropcea*

*

BÂRFITORUL

Un erudit. I se cuvine
O maximă recunoștință:
Prin devotata-i sârguință
Știi mult mai multe despre tine. – *Gheorghe Steriade*

*

BOUL

Încet și fără grabă,
El face tot ce-i zici,
Și-i bun sau nu de treabă,
În funcție de... „bici”. - *Stelian Ionescu*

BUSOLA

Instrument de-orientare

Pe pământ, ca și pe mare,

Dar pe care poți să-l pierzi

Pentru-o jună cu ochi verzi. – *Sorin Beiu*

*

CATÂRUL

E cel mai harnic animal,

Neîntrecut la dus samarul,

Dar când pretinde că e cal,

Atuncea face pe măgarul... – *Ion Grigore*

*

CĂMAȘA

Îmbrăcăminte-n fir de ață,

Pe care o îmbracă toți-

Și totuși, uneori, în viață

Nu știi pe unde să o scoți! - *Nelu Quintus*

*

CĂRĂRILE

Străzi, șosele sau alei,

Unii merg pe toate trei! - *Nelu Quintus*

*

CĂSĂTORIA

Poamă aromată, rece,

Care se transformă-ncet,

Devenind pe zi ce trece

Must, șampanie... oțet! - *Gheorghe Steriade*

*

CĂSĂTORIA

E-un fiasco, întrucât

Soarta-i este hotărâtă:

Ea îi ține de urât,

El o ține de urâtă. - *Ioan Pop*

*

CĂSĂTORIA

Act firesc, făcut în tihnă,

După multe rătăcirii,

Perioadă de odihnă
Între marile iubiri. - *Ionică Laurian*

*

CĂSĂTORIA

E o prostie neiertată,
Cu invitați, cocarde, flori,
Pe care unii-o fac o dată,
Iar alții... de mai multe ori. – *Gabriel Teodorescu*

*

CĂSĂTORIA

Când doi își fac un viitor
Pân' la divorțul următor. – *Ion Grigore*

*

CERBUL

Un animal încornorat
(Dar nu în sensul consacrat). – *Ion Grigore*

*

CINA CEA DE TAINĂ

Frescă venerabilă
Și inestimabilă,
Toate despre ea se știu,
În afară de meniu! – *Nelu Quintus*

*

CINCINAT PAVELESCU

Maestru beatificat,
Aparte printre corifei,
Exemplul său a generat
Puzderie de „cincinei”. – *Nelu Quintus*

*

CRUCEA

Pare-o soartă,
Cum deduc:
Unii-o poartă,
Alții-o duc! – *Nelu Quintus*

CONCURSUL

Mijloc de verificare,

A cui pilă e mai mare. - *Constantin Sachelaride*

*

CORNUL ABUNDENȚEI

De multe veacuri este sacul

Păstrat de zeități păgâne,

Din care unii iau „caimacul”,

Iar alții... iau ce mai rămâne. – *Stelian Ionescu*

*

CRITICUL LITERAR

Om ce-ncearcă să găsească

Argumente capitale,

Gustul să ni-l șlefuiască,

După gusturile sale. – *Nic. Petrescu*

*

DEMAGOGUL

E unul care toacă-ntruna

Și-n gât i se agită mărul,

Când își susține grav minciuna

Luând ca martor adevărul. – *Jean Buhman*

*

DESTIN

E rezultatul muncii tale

Și-al rugii către Prea-Înaltul,

Ca-n viață să-ți alegi o cale...

(Pe care ți-o decide altul!). – *Stelian Ionescu*

*

DISCIPLINA

Pentru viață un tezaur,

Pentru oameni giuvaer,

Disciplina e de aur,

Mai ales când e de fier. - *Nelu Quintus*

*

DISCORDIA

Dezbinarea, divergența,

Cearta, vorba în răspăr,

Dușmănia, dizidența,
Strânse toate într-un măr. - **Mircea Ionescu-Quintus**

*

DIVORȚUL

Ce e divorțul? Ce să fie?
Erată la... căsătorie! – **Ion Grigore**

*

DRAGOSTEA

Fulger, zâmbet, jurămintе,
Noapte, lună, trandafiri,
Vise, rătăcirі, cuvinte,
Ani, regrete... amintiri. - **Mircea Trifu**

*

DRAGOSTEA

Această minunată stare
Adolescenții o trăiesc;
Învăluită în uitare
Bătrânii, doar și-o amintesc. - **Ionică Laurian**

*

ENRICO CARUSSO

Un temperament aprins
Care-a ilustrat eroul,
Vocea lui de mult s-a stins,
Însă i-a rămas... ecoul. – **Nelu Quintus**

*

EPIGRAMA

Epigrama (de-i concretă),
E medicament,
Depinzând și de rețetă
Și de pacient! - **Alpollo Bolohan**

*

EPITAF

Un omagiu scris de daltă,
Cu o strofă aurie,
Întrunind cea mai înaltă
Formă de ipocrizie. – **Ștefan Tropcea**

EPITAFUL

Este forma de curaj,
Care vrea, în patru rânduri,
Să doboare-un personaj,
Care stă în patru scânduri. – *Ștefan Tropcea*

*

EPITAFUL

Un giuvaer de pietre rare
Închis în câteva cuvinte,
Sau, dacă vreți, o simplă floare
Crescută numai pe morminte! – *Dimitrie Jega*

*

EPITAFUL

Scrisoare de recomandare
(Avem acest nărav etern)
Pe care-o dăm cuiva când moare
Să intre singur în infern! – *Vasile Panaitescu*

*

EPITAFUL

Cel din urmă gând
Întru taina morții,
Ca pretext având
Ironia sorții. – *Nelu Quintus*

*

EPITAFURILE

Asta ni-i cumplita soartă
(Spun din groapă fataliștii)
Chiar când Dumnezeu ne iartă
Nu o fac epigrafiștii! – *Ion Grigore*

*

EUNUCUL

Eunucul, așadar,
Este un gestionar
Care, orișice s-ar spune,
Nu dă buzna-n gestiune. – *Gheorghe Buliga*

EVA

Eva e- fără ripostă-

Coasta care ne cam costă! – **D. C. Mazilu**

*

FABULA

E o poveste, limpede ca apa,

Ce în domeniul etic ne dă tonul,

Nu „bate șaua să priceapă iapa”,

Ci bate iapa să priceapă omul. - **Virgiliu Șchiopescu**

*

FĂȚARNICUL

Se-agleacă-n fața ta profund

Și-ți face complimente multe,

Sub care știi că se ascund

Același număr de insulte. – **Sorin Beiu**

*

FEMEIA

Femeia e tovarășa supusă,

Ce ne alungă, nopțile, demonii,

E mâna rece peste frunte pusă

Și zâna ce ne calcă pantalonii. – **Constantin Sachelaride**

*

FEMEIA VISURILOR MELE

Femeia visurilor mele,

Nu e nici blondă, nu-i nici brună,

Nu are nuri ca toate cele

Dar are 10000... pe lună. - **Constantin Sachelaride**

*

FEMEIA

De e să respectăm tipicul,

Știut din școlăreasca schemă,

Femeia-i singura problemă

Ce n-o va rezolva... bunicul! - **Corin Bianu**

*

FEMEIA

Femeia-i poezia vieții,

Sublimul orizont de-azur,

Chemarea, visul cel mai pur,
...Spuneau, mințindu-se, poeții! - **Constantin Monea**

*

FEMEIA

Femeia e un alfabet,
Pe care îl înveți încet
Și-l uiți, deși nu se cuvine,
Taman când îl cunoști mai bine. - **Mircea Trifu**

*

FEMEIA

Femeia e un aluat
Din care, bine frământat,
Obținem spre-ntregirea firii
Perpetuarea omenirii. – **Nic. Petrescu**

*

FEMEIA

Strunită de-un talent cum se cuvine,
Femeia-i o vioară, ce o știi,
Capabilă de sunete divine,
Dar nicidecum în mâini de ageamiu. – **Ilie Ciobescu**

*

FEMEIA

Ciudată e umana fire,
Fără femeie noi n-am ști
Ce-nseamnă patima-n iubire
Și nici ce-nseamnă-a pătimi. – **Ion Grigore**

*

FRUMUSEȚEA

Fără să provoace larmă,
Conținând în ea misterul,
Frumusețea e o armă
Ce ascunde caracterul! - **Constantin Păun**

*

FUGA

Fuga-i rușinoasă
Pentru orice ins,

Dar e sănătoasă,
Dacă nu te-a prins. – **Nelu Quintus**

*

GENIUL

E-o himeră oarecare,
Ce-o găsim și prin istorii,
Și o boală grea, de care
Suferă toți scriitorii. - **Vasile Langa**

*

GHIȘEUL

E o gaură în zid,
Lângă care-n mod frecvent,
Stă în față un timid,
Iar în spate-un insolent. - **Ștefan Tropcea**

*

GRANDOMANUL

Convins de marea-i importanță
Și de noblețea-i înăscută,
El ține lumea la distanță
Mai abitir ca o cornută. – **Sorin Pavel**

*

HIMERA

Întotdeauna am gândit
Că-i plăsmuirea cerebrală,
La fel de greu de întâlnit,
Precum o soacră ideală. - **Corin Bianu**

*

HOTELUL

Cum veșnic e bruscat apelul
Atâtor zeci de pasageri,
Îmi vine-a crede că hotelul
E-o casă fără încăperi. - **Mircea Trifu**

*

INFLUENȚA...

Pătrunde-n țară din Apus,
Tot ce-i pe-acolo de prisos:

Mizeria – de jos în sus,
Corupția- de sus în jos. - **Stelian Ionescu**

*

INTELIGENȚA

Mintea ageră, potența
De-a găsi în lume rostul,
De a sesiza esența
Și de-a ști să faci pe prostul. – **Mircea Ionescu-Quintus**

*

INVIDIA

Invidia-i o răutate
Ce te încearcă uneori,
Când n-ai control de calitate
Asupra propriei valori. - **Gheorghe Chirilă**

*

IUBIREA

Că totul este numai aparență,
Am înțeles-o prea târziu, acum,
Iubirea e o simplă diligență
Ce se oprește, când și când, pe drum. - **Victor Macarevici**

*

ÎNGERUL

Un fel de pasăre minune,
Ce mijlocește pentru noi,
Cu maximă devoțiune,
Un loc în viața de apoi. - **Mircea Trifu**

*

ÎNSURĂTOAREA

Însurătoarea, după cum se știe
Nu-i altceva decât o loterie.
Cu o remarcă-n plus ce te intrigă:
La loterie se mai și câștigă. - **Ionică Laurian**

*

ÎNTÂI APRILIE

De-ntâi aprilie bărbații,
Sunt în postură ideală:

E ziua-n care-ncornorații
Gândesc că-i doar o păcăleală. - **Victor Macarevici**

*

JERTFA

Ofrandă dată unui zeu
Când se-ncingea cu foc altarul,
Ce s-a păstrat din veac mereu,
Schimbându-și doar destinatarul. - **Mircea Trifu**

*

JUSTIFICAREA

E-un motiv, sau mai degrabă,
E un argument de soi:
Mulți îl au când fac o treabă,
Alții-l caută apoi. - **Mircea Trifu**

*

KITSCHUL

Cumpărat de mulți prostește,
E, de-l măsurăm mai just,
Lucru-n care strălucește
... Prostul gust! - **Mircea Trifu**

*

LACRIMA

Un strop de rouă delicat,
Pe chip scurgându-se umil,
Durerii nude dedicat...
Atunci când nu-i de crocodil! – **Virgil Cacinschi**

*

LINGUȘITORUL

Om cu miere în cuvinte
Și dulceață în silabe,
Tuturor le-o ia-nainte,
Deși umblă-n patru labe. - **Vasile Langa**

*

LOGODNA

Perioada necesară
Unei studieri atente

Când cel care se însoară
Nu prea crede-n sentimente. – **Sorin Beiu**

*

LUMÂNAREA

Ceară cu fitil vâscos,
Ce se-aprinde -Doamne, iartă!-
Mult prea rar c-un gând pios
Și prea des când cauți ceartă. - **Gheorghe Steriade**

*

MEDICAMENTELE

Cât ar fi de radicale
Sunt, în ultimă instanță,
Cunoștințe medicale
Ambalate în speranță! - **Mircea Trifu**

*

MODA

Moda este un curent
Care-ndeamnă permanent
Pe soții la cheltuieli
Și pe soți la bănuieli. – **Sorin Beiu**

*

MODESTIA

E o calitate mare,
Dacă judeci omenеște,
Ce îți e folositoare
Numai dacă îți lipsește! – **Stelian Ionescu**

*

NICOVALA

Unealtă soață cu ciocanul,
Iubindu-se cu-atât temei,
Că-i vai și-amar de năzdrăvanul
Ce se așează între ei. - **Corin Bianu**

*

NOROCUL

Compar norocul cu-o curea,
Fie că-i lungă, sau e lată,

Când caut să mă-ncing cu ea,
Nu mă cuprinde niciodată. – **Gheorghe Penciu**

*

NUMELE

Însemn purtat de-o-ntreagă lume,
Ce dificil îl definești,
Că una e să ai un nume
Și alta e cum te numești. - **A.C.Dragodan**

*

OGLINDA

Combinația banală
Dintre sticlă și spoială,
Ce-ți aruncă, șugubeață,
Crudul adevăr în față. - **Gheorghe Buliga**

*

OMUL

Omul este întrebarea
Ce o pun neconținut,
Munții, șesurile, marea,
Cerului nemărginit... - **Sorin Pavel**

*

OMUL

Cap, grumaz, torace, pântec,
Mâini, picioare, oseminte,
Doruri, zâmbet, versuri, cântec,
Suflet mult și-un dram de minte. – **Mircea Ionescu-Quintus**

*

ONOAREA

Hărăzită să tot stea,
Strălucind printre titani,
Uneori e-o acadea
Ce se vinde pe doi bani. - **Dimitrie Jega**

*

PAHARUL

Deține-un rol
De necrezut:

Nu-i bun nici gol,
Dar nici umplut! – *Nelu Quintus*

*

PALAVRAGIUL

Îns ce-alege-un subiect
Și-l dezbate cu-nfocare,
Închizând un cerc perfect
Chiar la punctul de plecare. – *Sin Arion*

*

PAPAGALUL

Papagalul - nota bene -
E-un magnetofon cu pene. – *D.C. Mazilu*

*

PARAZITUL

Omul care nu iubește
Nici pe mamă, nici pe tată,
Dacă nu i se plătește
Pentru dragostea prestată. – *Ștefan Tropcea*

*

PARCHETUL

E preferat
De dansatori
Și detestat
De infractori. – *Nelu Quintus*

*

PLOCONUL

Moștenit din vechea eră,
E un dar ce umilește,
Și pe cel care-l oferă,
Și pe-acel care-l primește. – *Ștefan Tropcea*

*

PLOPUL

Copac ce speră, în tăcere,
Că într-o zi va face... pere! - *Ion Grigore*

PORTARUL

În haina lui brodată,
Cu stele și cu dungi,
El este prima roată,
Ce trebuie s-o ungi. – *Ștefan Tropcea*

*

PRIETENUL

Insul pentru care-ți dai
Tot ce ai în garderobă
Să nu-i pui, de vrei să-l ai,
Sentimentele la probă. - *Ionică Laurian*

*

PRINCIPIALITATEA

Respectul strict - în orice ipostază -
Al normelor ce te avantajează. - *Ion Grigore*

*

PROSTIA

În universul nostru strimt,
Plin de virtuți și de ocară,
Prostia este o povară,
Pe care cei ce-o duc, n-o simt! - *Mircea Ionescu-Quintus*

*

PROSTIA

Prostia e un vâl lucios
Țesut dintr-o mătase fină,
Ce-acoperă un cap cețos
Să-l ocrotească de... lumină. – *Dimitrie Jega*

*

„Q”

Pare-a fi dovada
Unui quiproquo:
Dacă-și pierde coada
Îl confunzi cu „O”. - *Mircea Trifu*

*

QUINTUS

În trecut de veșnicii
Nume de romani, blazon

Al celebrei dinastii

Carol... Mircea și Ion. - **Mircea Ionescu-Quintus**

*

QUINTUS (TATĂL)

Autor de inspirate

Epigrame, poezii;

Rămânea-n posteritate

De n-ar fi avut copii... – **Mircea Ionescu-Quintus**

*

REVELIONUL

Revelionu-n multe cazuri

Te consfințește ca erou,

Sfârșind un ciclu de necazuri

Și aducând un altul nou. – **Stelian Ionescu**

*

RUȘINEA

Produs cosmetic natural

Ce doar în mod incidental,

La unii oameni, când e cazul,

Mai colorează-n roz obrazul. - **Vasile Panaitescu**

*

SALVAREA

Salvarea- spun pe față,

Ce-am spus de-atâtea ori:

O chemi când ești în viață

Și până vine... mori! – **Stelian Ionescu**

*

SAREA

Spartă cu ciocan sau tesle,

De când lumea este lume,

O presară mulți pe glume,

Dar și mulți o ling în iesle. – **George Caranfil**

*

SĂNĂTATEA

N-aș jura că nu-i o boală,

Câtă vreme o socot

Starea- presupus normală-
Când de toți te doare-n cot! - **Mircea Trifu**

*

SCRÂNTEALA

Cazul poate duce
La probleme-n plus,
Dacă se produce
De la gât în sus. – **Nelu Quintus**

*

SĂRĂCIA

Este boala cea mai rea,
Ce te face de rușine;
Tu alergi să scapi de ea,
Ea se ține scai de tine. – **Nicolae Ghițescu**

*

SOARELE ȘI PĂMÂNTUL

Ce sunt în fond? Doar două sfere
Ce pun la cale, față-n față,
-Ca doi prieteni la o bere-
Imensa glumă zisă... viață. - **Constantin Sachelaride**

*

ȘAHUL

E-un joc a cărui lege
Ne dă mereu de furcă
Și-n care, chiar și-un rege,
Cu dama o încurcă... - **Gheorghe Steriade**

*

TALERUL

Om ce-ți face-n viață,
Cu abilitate,
Madrigal în față,
Epitaf în spate! - **Gheorghe Steriade**

*

TALENTUL

E-o însușire, totuși, echivocă
Și-o controversă pare fără rost,

De vreme ce-nțelepții o invocă,
Dar poate s-o conteste orice prost. – **Stelian Ionescu**

*

TELEVIZORUL

Aparat la modă încă,
Ce trădează avuția,
Care zilele-ți mănâncă,
Mai puțin decât soția. - **Ionică Laurian**

*

TIMPUL

N-am să-l definesc cu ură,
Însă rece și concret:
E un fel de corcitură,
De dorință și regret. - **Mircea Rădulescu**

*

TONETA

Situată într-o zonă
A stradalului decor,
E o bancă-autohtonă
De comerț „exterior”. – **Gheorghe Chirilă**

*

ȚIGARA

O școală ce ne-nvață cum
Uzând de strâmbe privilegii,
Putem să conservăm în fum
Plămânii, soața și colegii. - **Mircea Trifu**

*

UMORUL

Pân' voi găsi formula într-o zi,
Emisă de antichitatea greacă,
Prefer pe cei ce nu-l pot defini,
Dar care totuși se pricep să-l facă. - **Mircea Pavelescu**

*

UȘA

Monumentală, te desfide,
Tăcută, rece, nepătrunsă;

Din când în când se mai deschide,
Dar numai dacă este unsă. – **Jean Buhman**

*

VASELE COMUNICANTE

Principiu fizic exprimat,
Cu foarte-ndreptăţit motiv,
Prin damigeana de muscat
Şi gâtul unui om beţiv. - **Corin Bianu**

*

VELEITARII

Specie de genii
Care scriu... tâmpenii. – **Nicolae Ghiţescu**

*

VIATA

Un râu de foc cu unda arsă,
De lupte grele şi visări,
Ce, potolit şi-nfrânt, se varsă,
Într-un ocean de renunţări. - **Jean Buhman**

*

VIATA

Flori, botez, vaccin,
Sport, amor, fiori,
Bani, plăceri, suspin,
Boli, decese... Flori! – **Nelu Quintus**

*

VIATA

Picătură de culoare,
De iubire, fulg de nea,
Zbor de clipe trecătoare,
Deziluzii... cacealma. - **Nicolae Ghiţescu**

*

VICIUL

Nu mă pricep să-l definesc
Dar ştiu cam cât de mult îmi plac
Şi vinul, cu buchet regesc,
Şi fetele, cu ochi de drac. - **Ionică Laurian**

VIRTUTEA

Virtutea e tăria, biciul,
Când vrei ispita s-o alungi,
E scut, e pavăză, e viciul
La care nu poți să ajungi. - *Cornelius Enescu*

*

VIRTUTEA

Virtutea e, pe cât se pare,
Ades o vorbă în doi peri,
Ne-o cere astăzi cu ardoare
Cel ce-a sfidat-o până ieri! – *Sorin Pavel*

*

WEEK-END

Veți avea la îndemână
Definiția firească:
E-un sfârșit de săptămână...
Englezească. - *Mircea Trifu*

*

WHISKY

Unii-l plac, alții-l contestă,
Însă practica ne-arată
Că-i o țuică mai modestă,
Dar mai fercheș ambalată. - *Mircea Trifu*

*

„X”

Semn stingher și slăbănog
Îmi dă febră
La algebră
Și un doi în catalog. – *Petre Tipărescu*

*

XERES

Un vin cu gust aromitor,
Cotat prin cele mai grozave,
Ce se găsește mai ușor
Decât Feteasca de Târnave. - *Mircea Trifu*

YARDUL

Un fel de metru perimat
Ce nu mai are multe zile,
Fiind mai scurt, e preferat
De vânzătorii de textile. - *Mircea Trifu*

*

YORK

O familie engleză,
Sânge-albastru la geneză,
Dar oricât ai vrea s-o-ntorci
E și specie de porci. - *Mircea Ionescu-Quintus*

*

ZEIȚA THEMIS

Femeia austeră și posacă,
Ce ține sus balanța într-o mână,
E oarbă, în mitologia greacă,
Mioapă, în Justiția română. – *George Petrone*

*

ZERO

E cifra ce intrigă și, umăr lângă umăr,
De secole savanții descriu în orice tom,
Că una-i când e pusă în dreapta unui număr
Și alta-i când apare în dreptul unui om. - *Victor Macarevici*

*

ZVONUL

Un călător neobosit
Pornit în cursa buclucașă,
În care altu-ar fi slăbit
Dar el, din contră, se îngrașă. - *Mircea Trifu*

*

Închei această primă parte de definiții cu o epigramă scrisă
de *Aurelian Păunescu*:

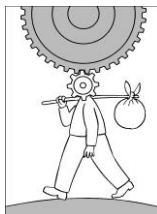
GENUL EPIGRAMEI

De ce gen e epigrama?
Întrebă un cărturar.
De ce gen poate să fie?
E de genul literar!

Capitolul X

DEFINIȚIA EPIGRAMATICĂ - Partea a doua

EPIGRAMA E RAFINAMENT INTELECTUAL

Cu această expresie *Epigrama e un rafinament intelectual*, spusă de magicianul cuvintelor, academicianul Șerban Cioculescu, vom continua capitolul de **definiții epigramatice**. Pe lângă calambur, care e un joc de cuvinte, definiția epigramatică poate fi considerată un adevărat rafinament intelectual, o realizare de excepție pentru orice autor care abordează acest gen umoristic deosebit de complex și dificil.

Întrucât nu puteam renunța la multe definiții epigramatice interesante, voi prezenta alte creații din această categorie de epigrame, în care am inclus și autori din noul val epigramatic. Pentru o mai ușoară redactare, voi păstra ordinea alfabetică, precizând titlul fiecărei **epigramă-definiție** și numele autorului.

ABECEDARUL

Îndrumar, ce vrea să pară,
În folosul orișicui,
Însă, vai, la noi în țară,
Mulți sunt la nivelul lui. – *Nichi Ursei*

*

ABECEDARUL

Tratatul despre alfabet,
Parcurs la vârstă infantilă;
E-o carte care-ncet, încet,
Devine tot mai inutilă. - *Nicolae Bunduri*

*

ABECEDARUL

Prima carte, primul dar,
Ce-l primești în clasa-ntâi;

Dacă nu-l înveți cu har
La abecedar rămâi! - **Mihai Cosma**

*

ADEVĂRUL

Adevărul rupt din viață
E menit întotdeauna
Să-l spui omului în față.
(Dacă are numai una). - **Ștefan Tropcea**

*

AERUL

După cum constată
Orice înțelept,
El, de lumea toată,
Este... tras în piept. – **Ion Moraru**

*

AMORUL

Amorul nu se definește
Și cine crede altfel minte,
Amorul, dragii mei, se simte
Și, din păcate, se plătește. – **Grigore Popescu**

*

APA

Chiar și-n ropotul furtunii,
Apa-n viziunea mea,
E-un lichid pe care unii...
Nu au după ce să-l bea. - **Nicolae Bunduri**

*

ARBITRUL

Arbitrul, om cu mare rol,
Ce poate corija destinul;
El, dacă vrea, acordă gol,
De-i faci, în prealabil... plinul. – **Constantin Iurașcu**

*

ARBITRUL DE FOTBAL

Om, ce doar într-o clipită,
Intră-n ofsaid... pentru mită. - **Corin Bianu**

ARICIUL

Definiția propusă

Pe oricine-ar satisface:

Este o ființă pusă

La mai mult de patru ace. – *Julian Bostan-Gohor*

*

„Ă”

Vocală care a ajuns

Să se pronunțe-n prelungire

'Nainte de-un „spontan” răspuns,

Exact cât timpul de gândire. – *Vasile Til-Blidaru*

*

BABA

Baba-i fostă domnișoară,

Indolentă-n caz major,

Care-atunci când arde-o țară,

O găsești la coafor. – *Dan Teodor Dănilă*

*

BALTA

Balta-i apă, stuf și pește

Unde omul pescuiește

Și nu este doar atâta,

Ci și loc de dat cu băta. – *Nicușor Constantinescu*

*

BETIVUL

E cetățeanul plin de-arțag,

De-un caragialian calibru,

La care mersul în zig-zag

E starea lui de echilibru. – *Valerian Lică*

*

BICIUL

Rămas din aspre vremi iobage,

E o tortură, în sinteză,

Iar pentru calul care trage

E schimbătorul de viteză. – *Grigore Vasile*

BLATUL

Fundament și bun suport,
Pentru prăjituri alese,
Ce semnifică în sport
„Cheia marilor succese”. – *Gavril Neciu*

*

BLOCUL

Construcție armonioasă,
Ce nu e nici coteț, nici casă. - *Nicolae Zărnescu*

*

BOALA

Este, fără de tăgadă,
Pe cărările lumești,
Categorica dovadă
Că-n mod sigur mai trăiești. - *Eugen Pop*

*

BORDELURI

Case-n care gogomani,
Mai bătrâni sau tinerei,
Dau „Punguța cu doi bani”,
Pentru... „Pupăza din tei”. - *Constantin Manea*

*

CAPRA

Ierbivoră bicornată,
Ce pe prost îl chinuiește,
Când a lui e decedată
Și-a vecinului trăiește. - *Constantin Tudorache*

*

CAPRICIILE

Mofturi insolite
Și nesuferite,
Imature nazuri,
Surse de necazuri. - *Mihai Cosma*

*

CARIERISTUL

Face casă cu minciuna,
Are aer de lichea,

E *deștept* întotdeauna,
Dar și *prost* atunci când vrea. - *Ștefan Tropcea*

*

CARTEA

Când stă pe raft, respiră ca o floare,
Când o deschizi: e-o lume în mișcare! - *Adrian Voica*

*

CĂMĂTARUL

Are la-ndemână
Era asta nouă,
Care-ți dă c-o mână
Și îți ia cu două. - *Ionel Iacob-Bencei*

*

CĂRȚILE

Sub tejghea, sau prin vitrine,
Au destinul lor amarnic:
Ori se tipăresc puține,
Ori se tipăresc zadarnic. - *Constantin Tudorache*

*

CELEBRITATEA

Celebritatea, o spun eu,
Nu e să te bârfească presa,
Ci să primești răvașul meu,
Chiar de nu scriu pe plic adresa. – *Dan Teodor Dănilă*

*

CENZURA

Botniță infamă, crudă,
Pusă până ieri gândirii,
Ce lăsa să se audă
Doar lătratul lingușirii. – *Cornelius Enescu*

*

CHIBRITUL

Filozof cu capul mare
De idei incendiare,
Stând cuminte la cutie
Până-i scos la teorie. – *Virgil Cacinschi*

CHIRURGIA

Chirurgia eu susțin,
În prezent și perspectivă,
Este un amestec fin
De grandoare și colivă! - *Ștefan Marinescu*

*

CHIRURGII

Sunt indivizi mereu în formă
Și potriviți, îmi pare mie,
Să facă pe la noi reformă,
Că știu să taie-n carne vie. – *Petru-Ioan Gârda*

*

DEDESUBT

Adverbu-acesta de poveste,
Acceptă, desemnat, un „peste”,
Iar în accepția umană
E-o lucrătură subterană. – *Constantin Iurașcu-Tataia*

*

DICȚIONARUL

Dicționaru-i bancă uneori:
Plătești nestinse rate până mori. – *Adrian Voica*

*

DISTIHUL

Distihul e un satelit
Al spiritului infinit. – *Adrian Voica*

*

DISTIHUL

Distihul e ca zâmbetul de față:
Ți-l amintești mereu sau niciodată. – *Adrian Voica*

*

DISTIHUL

O voce siderală
În stropul de cerneală. – *Adrian Voica*

*

DULAPUL

Cutie grea, cu umerare
Ori cu sertare- cum e scrinul

Sau – uneori- ascunzătoare,
În care îți găsești vecinul. – **Petru-Ioan Gârda**

*

ETERNITATEA

Eternitatea, floare rară,
Născută-n nopți de poezie,
E termenul de garanție
Pentru iubirile de-o seară. – **Eugen Deutsch**

*

EMINESCU

E-n fibra noastră gena lui
Când în cuvânt sculptăm statui. – **Adrian Voica**

*

EPIGRAMA

Printre-atâtea multe leacuri
Date-n dar de Dumnezeu,
Vă asigur că de veacuri,
Epigrama-i panaceu. – **Elis Râpeanu**

*

EVA

La capătul lumii rebele,
Lansată în clipa cea fastă,
Pe țărături cu jaruri de stele,
E prima... vedetă de coastă. – **Eugen Deutsch**

*

EXTRASISTOLELE

Zbateri supranumerare,
Cu senzații nedorite,
Ale unei inimi care
O mai ia pe căi greșite. - **Mihai Cosma**

*

FEMEIA

E un receptor de șoapte,
Nu ai cum să n-o iubești,
Ba te ține treaz o noapte,
Ba te-adoarme cu povești. - **Vasile Darie**

FEMEIA

E cartea ce ne-am tot dorit-o
Din vremea când eram băieți;
Din scoarță-n scoarță am citit-o,
Și suntem tot analfabeți. – *Constantin Tone*

*

FEMEIA

În viața ei fără de păcate
E cea mai luminoasă stea,
Nu are lipsuri, nici etate
Și totuși are ea ceva... – *Mircea Ionescu-Quintus*

*

FEMEIA

E un complex de frumusețe,
Iubire, sensibilitate,
Și, începând din tinerețe,
Izvorul multelor păcate. – *Constantin Părăian*

*

FEMEIA

Făptură binecuvântată,
Cu farmec și mister etern,
Purtând în sine, totodată,
Frânturi de Rai și de Infern. - *Mihaela Kerestely*

*

FEMEIA

E-un strop de vis
Și-adesea vadul,
Ce-aduce *Iadul*
În *Paradis!* – *Eugen Deutsch*

*

FEMEIA

Vă fac și eu o mărturie,
(de-aude mama mă despică)
Femeia-i ca o jucărie –
De umbli mult cu ea... se strică! - *Al. O Teodoreanu*

FIASCO

Cuvântul rezonant,
Adus din altă țară,
E-un mod mai elegant
Să spui c-ai dat în bară. – *Mihai Cosma*

*

FIȚUICA

O hârtie oarecare
Mică, derizorie,
Fără microprocesoare
Însă cu... memorie. – *Mihai Moleșag*

*

FOTBALUL

Fotbalul e ca o boală,
În profituri e vedetă;
Chiar și Cupa Mondială
E jucată la ruletă. - *Dorel Vidrașcu*

*

GAZUL

Combustibil, pasămite,
De chimie definit,
Un compus ce nu admite
Teoria lui chibrit. - *Nicolae Bunduri*

*

GERIATRUL

Ca cel mai bun dintre umani,
E medicul ce te ajută,
Să fii la șaptezeci de ani
Mai viguros ca la o sută. - *Nicolae Bunduri*

*

GREIERELE

Un cântăreț în frac funebru,
Cu papion și cu joben,
Ce l-a făcut poet celebru
Pe un anume... La Fontaine. - *Nicolae Bunduri*

HAINA

O zicală dintr-un tom

Azi se inversează:

„Nu te face haina om”,

Dar te propulsează! – *Ionel Iacob-Bencei*

*

HAINA DE PIELE

Admirând la animale

Spiritul nesimțitor,

Unii au găsit cu cale

Ca să intre-n pielea lor. - *Ștefan Tropcea*

*

HARABABURA

Cuvânt turcesc ce-ntr-o măsură

Ar însemna încurcătură,

Ce uneori îl regăsesc

În Parlamentul Românesc! – *Constantin Iurașcu-Tataia*

*

IARNA

E așteptata feerie,

Cu ger și cu zăpezi curate,

Ce vine pentru Primărie,

Tot timpul,... pe neașteptate. – *Gheorghe Bâlici*

*

IDEEA

O cunosc după parfum

Vine dintr-un alt volum. – *Adrian Voica*

*

IMPERIUL

Un uriaș mereu la pândă,

Ce se gândește când e-nfrânt

Să-și lingă rana sângerândă

Cu-o nouă limbă de pământ! - *Vasile Til-Blidaru*

*

IMPOSTURA

Impostura e o boală,

O obsesie ce-apasă,

Pe acel ce n-are școală
Însă vrea să aibă clasă. - **Corneliu Berbente**

*

IMPOSTORUL

Mă prinde foarte des uimirea,
Că-n labirintul nepătruns
Acel venit de nicăierea
E, culmea, azi un om ajuns. – **Petru Chiva-Coadă**

*

IMPOSTORUL

Impostorul nu mă miră
C-o s-ajungă în Olimp,
Dacă cei ce-l tot admiră
Nu-i trag scaunul la timp. – **Constantin Tudorache**

*

INFINITUL

Infinitul e un loc,
Unde, cu puțin noroc,
Se-ntâlnesc, în drum spre stele,
Două linii paralele. – **Constantin Tudorache**

*

INSPIRAȚIA

E iubita ce-o accepți
Cu capricii feminine;
Vine, când nici nu te-aștepți,
Și când o aștepți, nu vine! – **Valerian Lică**

*

INSPIRAȚIA

Vine ca o adiere,
De n-o prinzi când ea se naște,
Te salută în tăcere
Și-apoi nu te mai cunoaște. – **Georgeta Tretelnițchi**

*

INTELIGENȚA

Inteligența-i calitate,
Ce leagă prin diversitate,

Opusă, deci, prostiei care
Dezbină prin asemănare. - **Corneliu Berbente**

*

IPOHONDRUL

Ipohondrul, după mine,
E un individ anost,
Care nu se simte bine
Dacă nu se simte prost. - **Sorin Pavel**

*

IPOHONDRUL

El este din acei
Cu mințile alese;
Când intră la idei
Din ele nu mai iese. - **Florina Dinescu-Dinu**

*

ISTORIA

Istoria, se știe,
Se poate repeta,
Dar cei ce o vor scrie,
Vor scrie altceva. - **Corneliu Berbente**

*

JAFUL

E-o afacere prosperă
La nivel național,
Tâlhării la care speră
Și guvernul actual. – **Eugen Pop**

*

JAVRA

Animal plin de venin,
Care stă în ascunziș,
Pregătit – ca din senin
Să te muște pe furiș! - **Virgil Petcu**

*

JOSNICIA

E calitatea unora, se știe,
De a urca mai sus prin... josnicie! – **Vasile Langa**

JUGUL

Accesoriu nu prea drag,
Definit ca scop și formă,
Pentru boii care trag...
Ca românii la reformă. - **Ionel Iacob-Bencei**

*

KARMA

Un ansamblu de idei,
Ce te face, bunăoară,
Să dai vina pe acei
Dintr-o viață-anterioară. – **Vasile Larco**

*

KITSCHUL

Artă, pur decorativă,
Moartă chiar de la-nceput,
Cu tendință progresivă
Către... zero absolut. - **Petru Chiva-Coadă**

*

LAMPA

Obiect mult prea util,
Ce-n principiu luminează,
Cu sau fără de fitil,
Iar la unii... mai filează. – **Mihai Cosma**

*

LAPTELE

Fluidul lansator de viață,
Spun toate cronicile-vraf-
Dar trendul astăzi ne învață
Să-l facem și pe ăsta... praf! – **Ioan Fârte**

*

LAȘITATEA

Există-n viață, din păcate,
Momente de inflexiune,
Când actul grav de lașitate
E semn de mare-nțelepciune. – **Nic. Petrescu**

LIFTUL

L-a descris, cu multă vervă,
Ieri o locatară,
Că-i o piesă de rezervă
Pentru... scară. - *Ștefan Șerban*

*

LINIȘTEA

Prea fericită stare
Ce-atunci când se respectă,
E singura ce are
Acustică perfectă. – *Eugen Pop*

*

LEBĂDA

Plutește alene pe ape,
O pasăre albă, dansând,
Când capătul vieții e-aproape,
Și-anunță sfârșitul cântând. - *Mihai Cosma*

*

LEBĂDA

Are talie de-artistă,
I s-a dus prin lume buhul,
Că ajunge prim-solistă
Doar atunci când își dă duhul! - *Ioan Prodan*

*

LENEA

Liantul ideal ce poate
Lipi un abdomen de spate! – *Viorica Voicescu*

*

MAMA

E ființa ce te naște
Și te-ajută când ți-e rău,
Care (uneori) cunoaște
Cine este tatăl tău. - *Nicolae Bunduri*

*

MAMOȘUL

Un doctor, așteptând sorocul,
Ce nu-și ia meseria-n șagă:

Ne scoate, tacticos, din locul...

În care foarte mulți ne bagă... - *Nicolae Bunduri*

*

MARIAJUL

Convenție legiferată,

Cu reguli multe, lapidare,

În care-ți vine câte-odată

Un dor imens de evadare. – *Dan Căpruciu*

*

MĂRȚIȘORUL

Simbolul care, vrei nu vrei,

Îți spune lucrurile-n față:

Fidelitatea la femei

Atârnă de un fir de ață. – *Sorin Olariu*

*

METAFORA

Metafora în vers e ca o briză

Ce caută un suflet pe banchiză. – *Adrian Voica*

*

MILA

Destinată să măsoare

Mersul navelor pe mare

Și, mai e, precum se știe,

Actul de filantropie. – *Constantin Iurașcu-Tataia*

*

MINCIUNA

În viața asta insipidă

În care toți ne ducem veacul,

Minciuna este o stafidă

Ce parfumează cozonacul. - *Nicolae Paul Mihail*

*

MINTEA

E-aceea ce se recomandă,

Cu îndrăzneală-n lumea toată,

Drept un complet de judecată

Din centrul nostru de comandă. – *Eugen Deutsch*

MITA

Un dar cu care-n mod firesc
Problemele ți-ai rezolvat,
Iar, pentru cei ce o primesc,
Venitul este garantat. - *Ica Ungureanu*

*

MODA FEMININĂ

Moda asta, orice-ați spune,
Mini, maxi, cum e ea,
Câte piedici i s-ar pune
Tot descoperă ceva... – *Irimela Irimescu-Marian*

*

NASUL

Nasul, știe și-un naiv,
E organul olfactiv
Care crește mare, mare
Celor de la guvernare. – *Nicușor Constantinescu*

*

NORA

Persoana inimii, aleasă,
Trecută de adolescență,
Adusă de fecior în casă,
Să-și scoată mama-n evidență. - *Nicolae Bunduri*

*

NUNTA

O suită a plăcerii,
Larmă, chiot, lăutar,
Sau o masă a tăcerii...
Când e vorba despre dar. – *Nicolae Bunduri*

*

OFTICA

Deși tratată din bătrâni,
Cu-atâtea leacuri, tot nu piere!
E strict o boală de plămâni,
Localizată pe la fiere. - *Zeno Turdeanu*

OMBILICUL

Profesorul de medicină
Ne-a spus la curs ce-i ombilicul;
De nu ni-l definea-n latină...
Puteam să jur că e buricul. - *Nicolae Bunduri*

*

ONOAREA

Un cuvânt interesant,
De iluzii nuanțate,
Folosit ca un girant
În afaceri necurate. – *Petru Chira*

*

ORGOLIUL

Ciudată pasăre-i orgoliul:
Ea zboară-odată cu... fotoliul! – *Viorica Voicescu*

*

ORTOPEDUL

Ortopedul, mi se pare
A fi medic serios-
Singurul ce-i încă-n stare
Ca să mai apuce-un os. – *Vasile Matei*

*

PANGLICARUL

Cu emfază și tărie
Orice lucru îl combate;
N-are nicio meserie
Însă le-a-ncercat pe toate. – *Ștefan Tropcea*

*

PAPUCUL

Simbolic printre mărtișoare,
Ușor, comod, vecin cu patul,
Tribuna soaței, de sub care,
Tăcând, s-a afirmat bărbatul. - *Grigore Vasile*

*

PAPUCUL

Călduros și confortabil,
Dar destul de mititel,

E total inexplicabil

Câți bărbați încap sub el! – *Petru Bănești*

*

PARODIA

Parodia, bunăoară,

E o modă-n ascendență

Pentru cine vrea să pară

Ce nu poate fi-n esență. - *Dorel Vidrașcu*

*

PARTID

Este - știe-oricare,

Din nefericire,

Rampa de lansare

Pentru parvenire. – *Florea Ștefănescu*

*

PARVENITUL

Individul care fuge

De principii austere,

Învățând ca să conjuge

Verbul a avea... avere. - *Ștefan Tropcea*

*

PARVENITUL

În perioada tinereții

A studiat la „școala” vieții...

Și n-a fost munca în zadar,

Că astăzi... e parlamentar. - *Virgil Petcu*

*

PĂLĂRIA

O altruistă milostivă

Ce depășește omenia,

Că ocrotește, deopotrivă,

Inteligența și prostia. – *Florin Cristea*

*

PÂRLEAZUL

O graniță în stil anost,

Un gard cu scânduri și cu pari,

Ce nu mai are niciun rost,
Atunci când nu mai poți să-l sari. – **Nicolae Bunduri**

*

PEGASUL

E printre cai un mare as,
Mănâncă jar și speri că-n grabă
Să te repeadă în Parnas,
Dar deseori e doar... o gloabă. – **Mircea Oancea**

*

PERNA

Făcută din bumbac și fulgi
Din puf, melană sau din pai,
Pe ea pui capul să te culci
Cu o condiție: să-l ai! – **Nicușor Constantinescu**

*

PILA

O unealtă dintr-o mie,
O figură anodină;
Pentru unii meserie,
Pentru alții... trambulină! - **Viorel Martin**

*

PLAGIATORUL

În spațiul literar, aglomerat,
E-un ins vizând perfid momentul cheie:
Vreun buzunar al minții descuiat
Să-și bage mâna după vreo idee. – **Elena Bassu**

*

PRUDENȚA

Când problema se ridică
Fără pic de competență,
Sentimentului de frică
I se spune și prudență. - **Ștefan Tropcea**

*

RECIDIVISTUL

Un tip ce n-are îndoieli
De vorba noastră strămoșească:

„Învăță omul din greșeli”

Ca și mai tare să greșească! – *Nichi Ursei*

*

RETRIBUȚIA

Am s-o descriu în stilul meu,

Așa cum am făcut adese’:

E mică, dar îți intră greu

Și nu o simți atunci când iese. - *Ica Ungureanu*

*

REVANȘA

E un fel de răzbunare,

Uneori, își are rostul,

Dar ades, pe cât se pare,

Face uz de ea doar prostul. – *Mihai Cosma*

*

RIMA

Rima este un cuvânt

Ce preface versu-n cânt. – *Adrian Voica*

*

RIMA

Rima e o domnișoară

De condiție stelară. – *Adrian Voica*

*

RUDE

Persoane ce mereu se dau

Apropiate și fidele,

Ce n-au muncit, dar drepturi au

Asupra sărăciei mele. – *Dan Căpruciu*

*

SALUTUL

Un gest anemic sau decis,

Ce vrea în suflet a pătrunde;

Cu cât îți pare mai deschis,

Cu-atât mai multe îți ascunde. - *Nicolae Bunduri*

SĂNĂTATEA

E sănătatea-n mod firesc,
Un termen tuturor plăcut,
Pe care știu s-o prețuiesc
(Când am avut-o, n-am știut). - *Nicolae Bunduri*

*

SOACRA

Femeia-n recile culori,
Făcând teribil pe perversa,
Coșmarul tinerei nurori,
Iar uneori și viceversa. - *Ionuț-Daniel Țucă*

*

SOACRA

O „anexă” incomodă,
Un butoi cu praf de pușcă,
Cerber după vechea modă,
Când n-ai „câine rău” în cușcă. – *Dan Teodor Dănilă*

*

SOLARIUL

Este o amenajare,
Din panouri, fără geam,
Unde Eva stă la soare
În costumul lui Adam! - *Constantin Tudorache*

*

STAȚIUNEA DE ODIHNĂ

Orășel cu vile mari,
Liniștit și la-nălțime,
Ridicat de proletari
Pentru marea ciocoime. - *Nichi Ursei*

*

SPONSORUL

Este omul ce amână
Și, făcându-se că plouă,
Dacă îți va da cu-o mână,
O să-ți ia cu amândouă. - *Nichi Ursei*

ȘACALUL

Este o viețuitoare
Cu o răspândire mare,
Întâlnită mai frecvent
În deșert și-n... Parlament. - *Nichi Ursei*

*

ȘARPELE

O târâtoare odioasă,
Cu colții ascuțiți și duri,
Dar nu atât de veninoasă...
Cum sunt atâtea târâturi. – *Nicolae Bunduri*

*

ȘARPELE

O ciudată vietate
Cu un caracter păgân
Și pe care, din păcate,
Uneori o ții la sân. - *Nichi Ursei*

*

ȘERVETELUL

E un petec de hârtie,
Pentru care nu am patimi,
Că e singurul ce știe
Câtă sare am în lacrimi. - *Nichi Ursei*

*

ȘIRETUL

Șnurul de la gheata mea,
În accepțiunea clară,
Dar și insul care-ar vrea
Să ne tragă-ades pe... sfoară. – *Iulian Bostan-Gohor*

*

ȘOPÂRLA

M-am înșelat când am crezut
Că-i o relicvă din trecut,
Șopârla-i o ființă vie
Și astăzi în democrație. – *Gavril Moisa*

ȘUTUL

Un impuls merit a-mpinge,
Imprimând avânt crescut,
Ce vizează, fie-o minge,
Fie câte un șezut. - *Ionuț-Daniel Țucă*

*

TANGOUL

E dansul tandru și cuminte,
Precum tranziția la noi,
Un pas îl facem înainte,
Doi pași îi facem înapoi. – *Gheorghe Suciu*

*

TENTAȚIA

Este fata cea sfioasă,
Ce ezită ne'ncetat,
Ba te vrea, ba nu te lasă
Ca să intri în păcat! - *Mihai Cosma*

*

TEZAUURUL

E zestrea sfântă-a unei țări,
Ce o adună-naintașii,
Cu sacrificii, renunțări,
Să aibă ce toca urmașii... - *Ioan Fârte*

*

TEZAUURUL

Un vagon întreg cu aur
Dus în Est (ca gest istoric)
Noi, din tot acest tezaur,
Am rămas cu cel... folcloric. - *Nicolae Bunduri*

*

TOBA

Un instrument cu două fețe,
Din piei de oaie sau căprițe,
La bal, de Paști, se ia în bețe,
Iar de Crăciun... în furculițe! – *Nicolae Bunduri*

TROMBONUL

O spun să afle curioșii:
Trombonul e un instrument
La care cântă mincinoșii
Și în Guvern și-n Parlament. – *Dan Teodor Dănilă*

*

ȚAPUL

Soțul caprei cu trei iezi,
Ce-n poveste e departe,
Și chiar fără de dovezi
Va plăti... și oale sparte. – *Grigore-Marian Dobreanu*

*

ȚĂRANII

Oameni care-și fac un rost
Căutând, ca niște zmei,
Fericirea ce n-a fost
Niciodată pe la ei. – *Nichi Ursei*

*

ȚIGANUL

De etnie cam ciudată,
Cu tupeu fenomenal,
Ce, se spune, că înoată,
Dar n-ajunge pân' la mal. – *Laurențiu Ghiță*

*

ȚIGARA

Descrisă-n mod mai lapidar,
Ea este răul necesar,
Ce dup-o vreme oarecare
Se va preface-n lumânare. – *Virgil Petcu*

*

ȚUICA

Elixirul ce-l dau prunii,
Dinamita românească,
Să îi vindece pe unii
Și pe alții să-i tâmpească. – *Dan Teodor Dănilă*

UMBRA

E-o proiecție divină,
Definită ezoteric:
Soarta razei de lumină
Ce sfârșește-n întuneric. – *Ioan Fârte*

*

URECHEA

Pentru mulți banalitate
Cu scăriță și timpan,
Fostă, la Securitate,
Cel mai dezvoltat organ. – *Ioan Fârte*

*

VALSUL

Când doamnele-și ridică trena
Și ritmul calm devine viu,
E „virusul” de la Viena,
Transmis cândva din tată-n fiu. - *Nicolae Bunduri*

*

VIAȚA

Viața – spun din auzite-
Este o cumplită boală,
Care cică se transmite
Tot pe cale sexuală. – *Sorin Olariu*

*

VIAȚA

Nu exagerez deloc,
Cu o maximă glumeață:
Dacă n-o trăiești la bloc,
Parcă nu mai este viață. - *Nicolae Zărnescu*

*

VIDUL

Nimicul care stăpânește
În univers, ca un satrap,
Sau golul ce sălășluiește
Atât de ferm în câte-un cap. - *Ionuț-Daniel Țucă*

VIITORUL

Viitorul nedecis,
Construit pe îndelete,
Este casa cea de vis...
Mobilată cu... regrete. - *Nicolae Bunduri*

*

VINUL

Cu măsură-i compatibil,
De aveți plăcute stări,
Iar mai mult e... combustibil,
Pentru mers pe trei cărări. – *Iulian Bostan-Gohor*

*

VOTUL

Un imprimat cu sigle, dalb,
Ce-l ștampilezi într-o clipită,
O poliță semnată-n alb
Ce niciodată nu se-achită. – *Cornelius Enescu*

*

VOTUL NUL

El, tehnic, este un rebut,
Un buletin invalidat,
Lăsat de un nepriceput
Sau „Cetățeanul Turmentat”. - *Ionuț-Daniel Țucă*

*

VRABIA

Privită analitic,
În cenușiul strai,
Ca orice om politic,
Visează la mălai! – *Nicușor Constantinescu*

*

WEEKEND

Obicei occidental
Ce-a pătruns și pe la noi,
Într-un mod original,
Că începe cam de joi. - *Nichi Ursei*

WHISKY

E-un lichid băut frecvent
Cu o faimă năzdrăvană,
Cunoscut ca sortiment
De palincă scoțiană. – *Constantin Iurașcu-Tataia*

*

ZARAFUL

Vistier din vechiul Stat,
Uneori crea și drame,
Astăzi s-a reprofilat
Ca expert în epigrame. – *Ispas Fețeanu*

*

ZEBRA

Un patruped, un cal vărgat,
O creatură cam năroadă,
Pe care-un timp (de mult uitat)
Puteam să traversăm o stradă. - *Nicolae Bunduri*

*

ZESTREA

E un fel de pețitoare
La-ndemâna orișicui,
Care uneori e mare,
Mai ales când fata nu-i. - *Eugen Pop*

*

ZORILE

Ca și viața la-nceput,
Zorile sunt relansarea,
Care n-ar fi apărut
Dacă nu era-nserarea. - *Nicolae Bunduri*

*

XERES

Vin gustos și aromat
De pe un Iberic sol,
(Poți să-i spui mai voalat
Că-i un... zaibăr spaniol). – *Constantin Iurașcu-Tataia*

Cu mențiunea că o culegere de definiții epigramatice e o acțiune dificilă, iar selecția poate fi subiectivă, îmi cer iertare față de acei confrăți ale căror catrene bune nu au fost incluse în paginile de față. Închei prezentarea acestui gen de epigrame cu un catren al poetului Leburn-Pindare, despre „Dicționarul Academiei franceze”:

*On fait, défait, refait
Ce beau dictionnaire
Qui, toujours bien fait
Sera toujours à faire.*

*

Dicționarul îl tot faci
Și-l tot desfaci, refaci, prefaci,
E cartea care niciodată
N-a fost și nu e terminată. (Citat din cartea „Dicționar de cuvinte, expresii, citate celebre” de I. Berg, Editura Științifică, București 1968).

.....

PS. Poetul Adrian Voica definește, prin distihuri, semnele ortografice și de punctuație, din care exemplific:

VIRGULA// Sunt ca o vulpe: coada mi-o strecor/ Printre cuvinte strânse în sobor.

*

PUNCT ȘI VIRGULĂ// Mai stai, când ai de mers; respiră/ Că-i drumul lung prin rugi de liră.

*

SEMNUL EXCLAMĂRII// Aud cum bate inima-n cuvinte./ La semnul meu, vor lua din nou aminte.

*

SEMNUL ÎNTREBĂRII// De-s necăjite, vesele, -totuna.../ Sunt fulgerul care-a chemat furtuna.

*

PUNCT ȘI PUNCTE...// Cuvintele ce curg la robinet/ Pot grabnic să le-nchid,- sau mai încet.

*

DOUĂ PUNCTE// Împarți? Citezi pe cine? Lângă tine/ Mă simt străin și mă-ndoiesc de mine.

Capitolul XI

SONETUL ȘI RONDELUL EPIGRAMATIC

EPIGRAMA E UN VERSET DE CARTE SFÂNTĂ

Așa a definit epigrama prozatorul și eseistul Mircea Horia-Simionescu. Pe lângă umorul concentrat în catrene sau distihuri, epigramaștii s-au manifestat și în altfel de tipare poetice mergând la 13 sau 14 versuri, abordând **Sonetul și Rondelul epigramatic**. În lumea epigramaștilor, la acest capitol nu au excelat prea mulți autori. Dacă am alcătui un TOP, nu ar putea lipsi următorii: Mircea Trifu, Mircea Bogdan, Dimitrie Jega, Geo Olteanu, Nicolae Paul-Mihail(Nicomah), George Petrone, Constantin Iurașcu-Tataia, Eugen Deutsch, Emil Ianuș, Iulian Bostan-Gohor, Gheorghe Leu, Vasile Vajoga și alții. Regretatul Nicomah a lansat un model combinat între sonet și rondel numit **Ronsonet**. Tot Nicomah a scris și poeme în stil François Villon, pe care le-a intitulat „**Villanele**”, a abordat miniglossa, pantumul și endograma.

În capitolul de față voi prezenta o selecție de rondeluri, sonete și ronsonete epigramatice. Iată o primă șarjă de sonete epigramatice.

SONETUL EPIGRAMATIC

Să mă refer puțin la denumire,
O epigramă-nseamnă condensare,
Pe când sonetul e argumentare,
În epigramă-i forță din pornire,

E chintensență, chiar prin rezumare,
Analogie prin deosebire,
Percuție creată prin zvâcnire,
Pe care-n fond sonetul nu o are.

Întoarcerea, ce-n mod paradoxal
O are tot sonetul, în final,
Nu este scăpărare în tot cazul,

Pătrunderea-i succintă, ascuțită!
Și dacă ambele implică hazul
Construcția, în schimb, e diferită. - **Constantin Ottescu**

*

PREFAȚĂ

(La culegerea „Zece ani de epigramă-1979”)

La modă este hazoterapia:
Râzând ne scade brusc colesterolul,
Se-așează între limite timolul
Și fuge speriată astenia.

Mai tare ca eterul și-alcoolul,
Mai persistent decât anestezia,
Un zâmbet e de-acuma doctoria
Ce ne redă voința și controlul.

Să râdeți deci și fără ezitare
Sau dați un bobârnac acelor care
Vă vor privi cu ochi dojenitori.

Și dacă răsfoind această carte
O veți găsi, din multe, mai aparte
Păstrați și-un zâmbet pentru autori. – **Mircea Trifu**

*

SONETUL

Iubesc sonetul, mică simfonie
De gingașe, alese simțăminte,
El poartă elegantele-i veșminte
Țesute cu înaltă măiestrie.

Sonete scriu poeți cu multă minte
Și sufletul pătruns de armonie,

Când tâmpelile-s cu brumă argintie
Și-nțelepciunea-i faclă și sorginte.

Din mării sonetiști urcați pe soclu
Citesc pe Clenciu, Trifu, Petre Cioclu,
Bogdan, Martin, Navarra sau Ciobescu.

Urmează-apoi Codreanu, Eminescu
Și unul Shakespeare. Vremea nu-i va șterge!
Am încercat și eu și... văd că merge! - *Nicolae Ghițescu*

*

EPIGRAMA

E genul „mic și îndesat”,
Așa l-a perceput *Sorescu*,
Și alți poeți l-au practicat,
N-a fost străin nici *Eminescu*!

Mulți critici nasul au strâmbat,
„Strănut e!”, zis-a *Călinescu*,
Deși apoi s-ar fi aflat
C-a spus-o *Mircea Pavelescu*.

Produs al minții, concentrat,
Creat cu artă și migală
Și care-n partea lui finală,

Sau mai precis în versul patru,
De public e apreciat,
Prin lovitura lui... de teatru! - *Iulian Bostan-Gohor*

*

TO BE OR NOT TO BE

Eu sunt, precum se știe foarte bine,
Un scriitor fecund și consacrat,
Printre confrăți sunt foarte onorat,
Citit și prețuit de orișicine.

Eu scriu pe tema care îmi convine,
De ficțiune sau adevărat,
Scriu proză, versuri, teatru câteodată
Și nu-s supus la lupte intestinale,

Cu alți confrăți, căci din temperament
Nu mă pretez la nicio-njurătură,
Stimez pe toată lumea, evident,

Că am un nume în literatură,
Am vervă creatoare, am talent,
Și am un văr primar la editură. - **Geo Olteanu**

*

SONET LUCID

Mai lesne dai ologului mișcare,
Cărbunelui luciri de diamante,
Umilului un aer de grandoare
Și celui mai timid, porniri galante;

Mai simplu e să-ai răbdare,
Să râzi senin la farse dezolante,
Absurdului vădit să-i dai crezare
Și-n fiecare poet să vezi un Dante;

E mai ușor să cucerești Parnasul,
Să desenezi pătrate cu compasul,
Din focul sacru să desprinzi scânteia,

Să ții în loc sosirea dimineții,
Să faci un nod la firul rupt al vieții,
Decât să te opui, când vrea femeia! - **Mircea Trifu**

*

SONETUL ÎNDRĂGOSTITULUI

Poți să mă pui să-mpart în două marea,
Să-ți fac din ea espresso cu caimac,
Să îți rescriu întregul zodiac,
Sau să-ți presar cu trandafiri cărarea.

Poți să îmi ceri să scot din lacrimi sarea,
Să scriu romane fluviu ca Balzac,
Să îți aduc tot cerul în cerdac,
Să poți doar tu să îi admiri splendoarea.

E de ajuns să îți aud chemarea,
Ca sclav în fața ta să mă prefac,
Poți să mă pui să-ți s-atig cu mâna zarea,

Poți să mă pui să-ți liberez parcare,
Sau Nodul Gordian să îți desfac,
Dar nu mă pune să-ți degust mâncarea! – **Florin Rotaru**

*

BILANȚ

La anii –stol ai tâmpelilor cărunte
E potrivit bilanțul a mi-l face:
Din ce-am durat, puțin mă satisfac,
Din ce-am dorit, a mai rămas un munte.

M-am vrut abil, ironic și tenace
Peste greșeli cercând croi o punte,
Dar m-am pierdut mereu în amănunte,
Din care nu m-am putut desface.

Am fost cinstit- mințind doar câte-o dată-
Plin de curaj, am dat și înapoi,
Leal de multe ori, dar și vulpoi,

De o naivitate diplomată
Am fost, cum să vă spun, un fel de sfânt,
Cum sunt din zece, nouă pe pământ! - **Mircea Trifu**

*

LA CLUBUL EPIGRAMIȘTILOR

Găsim aici doar suflete alese,
Mai mature sau tinere condeie,
Ce scriu de zor catrene spontanee,
Pentru umor sau alte interese.

Se-ocupă de cei vii și de decese,
De fapte, caractere, de femeie,
În patru versuri scriu o epopee,
Cu ariviști, cu leneși, cu metrese.

Din când în când fac între ei dueluri,
Cu epitete scrise-n multe feluri,
Cu vers acid și poante piperate;

Se-mpung din joacă, fără alte țeluri,
Sunt între ei războaie simulate
Și chiar mâncătorii adevărate! - **Geo Olteanu**

*

SONETUL ETERNITĂȚII

Părinții mei, și-ai tăi, și-ai tuturor,
Au străbătut aceeași grea cărare,
Din zori de zi și până la culcare,
Între grădină, casă și ogor.

Și au doinit același dor de dor
Și slujbe au făcut a închinare
Acelorași icoane și altare,
Ca și străbunii dinaintea lor...

Pe toți i-au încălzit același soare
Și-aceleași stele ochii le-au văzut,
La pomi au mirosit aceeași floare

Și-aceleași cer deasupra l-au avut,
Încât la vremea stelei căzătoare
Au devenit același boț de lut! – **Emil Ianuș**

*

SONETUL LAȘULUI

Retragerea în sine, uneori,
E-o simplă strategie ipocrită;

Pornești c-un individ să te măsoari,
Dar el, șiret, în taină, te evită.

El dă-napoi, deși nu l-ai silit
Și nici l-ai ridicat de subsuori;
Se clatină pe labe, amețit,
Iar ochii lui te-ncearcă rugători.

I-ntorci un spate demn și saturat,
De scârbă și rușine torturat,
Că l-ai poftit zadarnic cu frumosul...

Dar el dezlănțuit de-un cuget strâmb,
Își caută jungherul la carâmb
Și-ți sângeră spinarea, ticălosul. – **Dimitrie Jega**

*

FEBRUARIE¹

Cu toate că-n februarie e iarnă,
Mai grea de multe ori ca-n ianuar.
Iar viscolul, tenace și barbar,
Plămânii-și suflă în aceeași goarnă.

Deși pe cer un soare mercenar
Și-aruncă strâmb privirea prin lucarnă,
Spoind văzduhul în culori de marnă,
Aș pune luna asta pe cântar.

E drept e-o lună care nu îmbie
Nici spre umor și nici spre poezie,
E-un drum brăzdat de șanțuri și hârtoape.

Dar talerul în dreptul ei se-nclină,
Când ne gândim că-ntre surori, mezină,
E luna-n care leafa-i mai aproape. – **Mircea Trifu**

.....

1. Dintr-un calendar de sonete, scrise de autor pentru toate lunile anului.

SONET ÎNVINS

Restaurată-n mintea mea, iubirea,
Ca para izbucnită din pământ,
Îmi dă puteri, valoare și avânt
Să-mi iau la braț, prin lume, nemurirea.

Mi-adun tot clocotul și cresc și sânt
Egal cu muntele și toată firea,
Îmbrățișez din nou nemărginirea,
Arunc cu barda-n Dumnezeu și cânt.

Dar visul iute se preschimbă-n fum,
Într-o fâșie galbenă ce-acum
Se pierde-n necuprins și se destramă;

Din toată prometeica scânteie,
Din tot ce-a fost iubire și femeie,
... Finalu-i subiect de epigramă. – **Dimitrie Jega**

*

SONETUL VIEȚII DE DINCOLO DE MOARTE

În viață ce-am făcut mi-a mers pe dos...
Sortit să trag din greu și să transpir,
Nu m-am ales cu niciun chilipir,
De parcă l-am ucis eu pe Christos.

Falit, fără-o lețcaie la chimir,
Din ce-am durat n-am tras niciun folos,
Am fost cotat molău și janghinos
Și m-au luat destui la hai sictir!

De-aceea, Doamne, zic: de mi-ai sortit
O altă viață dincolo de moarte,
Așa cum este scris în Sfânta Carte,

Ori ai ceva mai fain de oferit,
Ori de-i la fel ca viața actuală,
Zău că-i păcat de-atâta osteneală! - **George Petrone**

SĂ RÂDĂ TOȚI...

Să râdă toți, căci ăsta mi-e destinul:
Eu vă amuz cu-o mie de secrete
În vechi barăci de bâlci, sau la banchete,
Că și Poetul sunt, și Arlechinul

Ce hărăzit a fost de Prea-Divinul
Spre-a converti banalul în sonete
Și cu puterea vorbei să vă-mbete
Cum din potire vă îmbată vinul!...

Așa că... râdă-n hohote norodul
Chiar când, damnat, urca-voi eșafodul
Pe care încruntat, crud, analitic,

Alături de-un butuc și-un coș cu paie,
Având în mâini securea care taie,
M-așteaptă, impozant și dur, un... critic! – **Vasile Vajoga**

*

SONETUL ÎMBRĂCĂMINȚII

E drept că Dumnezeu, atunci când i-a făcut
Pe Eva și Adam, cu rostul cunoscut,
I-a așezat în spațiul Eden, recunoscut
Ca Raiul pe Pământ, dar fără niciun „scut”.

Urmașii lor de azi, moderni și cultivați,
La casele de modă se-mbracă agasanți;
Dar le-a rămas dorința, de dive și berbanți,
Să stea, pe unde pot, și cam neîmbrăcați.

Și, iată, vezi pe stradă, femei cu ginși mulați
Pe fese rotunjoare, mai des dizgrațioase,
Lăsând vederii umezi doar gânduri pofticioase,

Cu sâni de silicoane, din rochii revărsați,
Bărbați cu tatuaje pe piepturi cam păroase,
Că Domnul îi făcuse, dar dracu-i îmbrăcase. - **Titi Turcoiu**

SONET STUDENȚESC

Mergeam cândva la teatru cu Maria,
Eu procurând bilete la balcon,
Nu c-ar fi fost mai ieftine. Pardon!
Ci că balconul iscă reveria...

Căci becul era ars de la neon,
Iar la fereastră, trasă draperia,
Încât dădea năvală poezia,
Să fi avut chiar suflet de beton...

Că-n bluza ei cea albă ca hârtia,
Cu dulci proeminente de balon,
Ea îmi fura privirea de spion

Și-n loc să văd pe scenă comedia,
Eu, însetat de-o gură de... ozon,
Mă răcoream sorbind-o pe Maria. - *Emil Ianuș*

*

LECTURI ALTFEL

Ulise a lipsit cam mult de-acasă,
Dar Penelopa tot l-a așteptat;
Mulți pețitori la ea s-au adunat,
Chiar și Homer a spus c-a fost frumoasă.

Dar ea nicicum nu i-a încurajat,
Fiind soție foarte credincioasă
Și singură-n iatacul ei retrasă
Se frământa în conjugalul pat

Și o metodă nouă-a născocit
Cu care ea pe toți i-a păcălit;
Cu multă hărnicie a lucrat

Țesând, țesând, dar... desfăcea apoi..
Deci mai nimica n-a realizat
Întocmai ca Justiția la noi! - *Gheorghe Leu*

LA TREI SFERTURI DE VEAC¹

Eu viața n-am privit-o peste umăr,
Întoarsă spre trecut la orice pas
Și anii ce s-au dus eu nu-i mai număr-
Mă bucur doar de cei ce mi-au rămas.

Am fost arcuș și cântec, și vioară,
Am fost cam tot ce-n viață-am vrut să fiu,
Am adunat în suflet multă vară
Și multe ierni cu cerul plumburiu.

Azi când m-apasă-n gând atâtea toamne
Și ierni cu ger, cu viscole de nea...
Întoarce mai încet clepsidra, Doamne,

Și lasă-mi doar atât nisip în ea
Cât să mai fiu același om cu har
Să-nchei acest sonet la... centenar! – *Elis Râpeanu*

*

Să lecturăm și câteva rondeluri epigramatice.

RONDEL NOSTALGIC

În satul meu, ca o legendă tracă,
Erau cirezi și pupeze în tei,
Se hârjoneau copiii pe toloacă,
Stârnind ciopoarele de iezi și miei.

Mergeam la șezătoare sau la clacă,
Jucam la horă, nu eram atei...
În satul meu, ca o legendă tracă,
Erau cirezi și pupeze în tei.

.....

1. În varianta autoarei era o poezie cu trei catrene în următoarea formă: „Eu viața n-am privit-o peste umăr./ Întoarsă spre trecut la orice pas/ Și anii ce s-au dus eu nu-i mai număr-/ I-aș neglija pe cei ce mi-au rămas./ Am fost arcuș, și cântec, și vioară,/ Am fost cam tot ce-n viață-am vrut să fiu./ Am adunat în suflet multă vară/ Și multe ierni cu cerul plumburiu./ De-un timp m-apasă-n gând atâtea toamne/ Și ierni cu ger, cu viscole de nea.../ Întoarce mai încet clepsidra, Doamne./ Mai toarnă de-i puțin nisip în ea”. Întrucât mi-a plăcut poezia, am făcut unele mici corecții și i-am adăugat două versuri pentru a realiza un sonet.

Azi fetele în Spania ne pleacă,
Feciorii-s la oraș și derbedei,
Și rar mai vezi o balegă de vacă...
Dar ce frumos miroase-acum a spray
În satul meu, ca o legendă tracă. - **Gheorghe Suciu**

*

Alte rondeluri.

INFLAȚIE LIRICĂ

Că-s mulți poeți în România
Nu-i pentru nimeni un secret:
Românul s-a născut poet,
Îngemănat cu poezia.

Mulți scriu trăznăi pe internet,
Iar alții pângăresc hârtia,
Că-s mulți poeți în România,
Nu-i pentru nimeni un secret.

Și-n loc să spui: "Jos pălăria!"
C-avem talente berechet,
Și *unicat* și *la pachet*
Zău că te-apucă pandalia
Că-s mulți poeți în România - **George Petrone**

*

RONDEL BEȚIV

Acest rondel s-a îmbătat,
Troheii dorm în șanț, cuminți
Și iambii au dureri de dinți,
Fiind chemați la lectorat.

Poetul care i-a vegheat
Înoată-n cupele fierbinți,
Acest rondel s-a îmbătat,
Troheii dorm în șanț, cuminți.

Visează la matriarhat
Poeme date pe arginți,
La cârciumi unde bieții sfinți
Se spovedesc necenzurat.
Acest rondel s-a îmbătat. – *Ștefan Al. Sașa*

*

RONDELUL PRESEI COTIDIENE

Se dedică politicianului care a consacrat sintagma:

„O anumită parte a presei”

O anumită parte, pe care-o bănuieți,
Din cei ce scriu gazete, în loc să stea pe tușă,
Își moaie pana stearpă în smoală și-n cenușă,
Stâlcind fasonul țării ca niște nesimțiți.

Le vâra „Licuriciul” dolarii pe sub ușă,
Că sunt vânduți lui Soroș sau de iudei năimiți,
O anumită parte, pe care-o bănuieți,
Din cei ce scriu gazete, în loc să stea pe tușă.

Ceilalți sunt virtușii de patos bântuiți,
Umblând cu busuiocul și-agheasma-n căldărușă,
Îi scarpină pe burtă, îi gâdilă sub gușă,
Pe mahării puterii, pupându-le smeriți,
O anumită parte... pe care-o bănuieți! - *George Petrone*

*

RONDELUL CAȚAVENCILOR PARLAMENTARI

Trezește-te, bătrâne Caragiale,
Și vino cât mai grabnic printre noi
Să vezi o țară plină de eroi,
Dar și eroi ai zilelor matală.

Avem acuma cațavenci de soi,
Care se pierd în cuvântări banale.
Trezește-te, bătrâne Caragiale,
Și vino cât mai grabnic printre noi.

Iar de-o să vii, poate găsești o cale,
Să îi aduni pe toți, cu-n măturoi,
Și să-i arunci la groapa de gunoi,
Ce încă mai există-n Haimanale .
Trezește-te, bătrâne Caragiale! - **Virgil Petcu**

*

RONDELUL NOMENCLATURII

E și-acum nomenclatură
Și-o mai fi o bună vreme,
Până ce, acei din scheme,
S-or schimba, cumva, din „tură”.

Țara strașnic se mai fură,
Nimeni parcă nu se teme,
E și-acum nomenclatură
Și-o mai fi o bună vreme.

Mincinoșii-s pe probleme,
Demagogii dau din gură,
Proștii strigă și înjură,
Competența plânge, geme,
E și-acum nomenclatură. - **Titi Turcoiu**

*

RONDELUL VALORII

Valoarea zace prin unghere,
Iar valoroșii-s persiflați,
Prin acoliți, mai sus plasați,
Ca nonvaloarea să prospere!

Deși democrația cere
În ierarhie consacrați,
Valoarea zace prin unghere,
Iar valoroșii-s persiflați.

Savanți, născuți arierăți,
Sunt propulsați în varii sfere,

Politicul acut mai cere
Limbuți de soartă agățați.
Valoarea zace prin unghere! - **Titi Turcoiu**

*

RONDEL CARAGIALIAN

De-aceea place Caragiale,
Celebrul nostru dramaturg,
Căci operă de demiurg,
Sunt toate scrierile sale.

În proză, fapte sociale,
Ca un șuvoi de lavă curg,
De-aceea place Caragiale,
Celebrul nostru dramaturg.

Jucat pe scenele din burg,
Stârnește hohote-n rafale,
Cu ale sale haimanale,
Ce-n valuri, valuri se tot scurg.
De-aceea place Caragiale. - **Titi Turcoiu**

*

RONDELUL INIMII CANDRII

Încă nu m-am săturat
Dulcea mea copilărie;
Îți mai cer un duminic
Pentru inima-mi candrie.

Dă-mi căluțul fermecat
Să-i torn jarul pe tîpsie:
Încă nu m-am săturat
Dulcea mea copilărie.

Să mă duc în haiducie,
Pe tărâmul necălcat,
Năvălit la tâlhărie
Să fur fete de-mpărat,
Încă nu m-am săturat. – **Ion Bolocan**

RONDELUL ÎNMORMÂNTĂRII

Să mori acum, e-o tragedie
Pentru ai tăi rămași în viață,
Căci prețurile îi îngheață,
Înmormântarea-i vitejie.

Îți iau coșciug pe datorie,
Pomenile îi bagă-n ceață,
Să mori acum, e-o tragedie
Pentru ai tăi rămași în viață.

Groparii vor fripturi, răchie,
Le cere popa bani pe față,
Iar cerșetorii îi răsfață
Cu tânguiri de omenie.
Să mori acum, e-o tragedie! - *Ștefan Al. Sașa*

*

RONDELUL COTNARULUI

Cu vinuri dulci, cu nume alintate,
De Grasă, de Fetească, de Frâncușă
Din sticle vechi, cu vârstă de mătușă,
S-au scris atâtea versuri inspirate.

Ba chiar și muza parcă-i mai ghidușă,
Alătura de cupele brumate,
Cu vinuri dulci, cu nume alintate,
De Grasă, de Fetească, de Frâncușă.

Cei ce-au riscat beții necumpătate
S-au prefăcut în humă și cenușă,
Iar cei cuminți, cu plosca pe la ușă,
Au căpătat râvnite doctorate,
Cu vinuri dulci, cu nume alintate. – *Ion Bolocan*

*

RONDELUL JUSTIȚIEI EFICIENTE

Justiția își face datoria,
Chiar și-n harababura de la noi...

Și-oricine e cu legea în război,
Se-așteaptă să înfunde pușcăria.

În vremea când corupția e-n toi,
Iar mulți escroci sufocă România,
Justiția își face datoria,
Chiar și-n harababura de la noi...

Executând din șapte ani vreo doi,
În care află ce e boieria,
Șmenarul părăsește „colivia”
Și-și ia-ndeletnicirile-’napoi.
Justiția își face datoria... - *Ionuț-Daniel Țucă*

*

RONDELUL TINEREI BARMANIȚE

În barul ei semirotund
Servesc cu drag rachiul sec;
Plăcut e-aici ca să petrec,
Când de nevestă mă ascund.

Păcat că numai corespund,
Dar tot mă uit ca la fursec,
În barul ei semirotund
Servesc cu drag rachiul sec.

Și mă cuprinde-un gând secund,
Regret că n-am averi la C.E.C.
Spre tinerețea-i mă aplec
Și-mi beau rachiul pân’ la fund
În barul ei semirotund. - *Ștefan Al. Sașa*

*

RONDELUL BLONDEI

Frumosu-ți păr cu pâlپări de apă,
Ca soarele pe-albastre catifele,
Îmi pare orga vechilor castele
Cu-ntreg văzduhul răsturnat pe-o clapă.

Alaltăieri – ții minte? – la agapă,
M-a răscolit din creștet în pingele
Frumosu-ți păr, cu pâlپări de apă,
Ca soarele pe-albastre catifele.

O noapte-apoi, eu n-am închis o pleoapă
Și-am confesat cu Luna prin perdele
Cutreierat de spaima să nu-ncapă
Vreodată-n mâinile nevestei mele
Frumosu-ți păr cu pâlپări de apă. - **Ion Bolocan**

*

RONDELUL MĂNĂSTIRILOR

Vara pe la mănăstiri,
Când veneau doar cărturarii,
Sculptorii și iconarii
Spre cucernice tihniri,

Picura printre frunzarii
Slava scumpei moșteniri,
Vara pe la mănăstiri,
Când veneau doar cărturarii.

Ahtiați de leneviri,
Astăzi vin și demnitarii
Să se uite ca măgarii,
Prin ceasloave și psaltiri,
Vara pe la mănăstiri. - **Ion Bolocan**

*

RONDELUL EDUCATOAREI

Fiind un băiețș precoc,
Mă-nnebunea superba Domnișoară
Când îi ghiceam, urcându-se pe scară,
Din urmă, dulci parfumuri echivoce.

Când o vedeam cu Sandu lui Negară,
Șoptindu-și propoziții reciproce,

Fiind un băiețuș precoc,
Mă-nnebunea superba Domnișoară.

Dar într-o zi, când prinse să mă doară
Lăuntric și presant un junghi atroce,
Mi-am adunat durerile în voce
Și-am îndrăznit să-i spun că... „vreau afară”
Fiind un băiețuș precoc. - **Ion Bolocan**

*

Nu pot omite „**Duelul sutei de sonete**”, derulat între
Mircea Trifu și **George Corbu**. La declanșarea acestui duel au
participat: Tudor Mușatescu și Mircea Pavelescu, în calitate
de martori, precum și Victor Eftimiu, în calitate de arbitru.
Redau sonetele 7, 8, și 9 din acest duel.

DARUL

Sărman trouver de urbe decedată...
Fanatizat de-o coapsă de femeie,
Întrezărești în viață doar crâmpoie
Din tot ce e trăire-adevărată.

Nu ți-ai visat în viață curcubeie?
Nesiguranța nu te-a prins vreodată
Și inima-ți nu fost-a tulburată
De un fior ce l-aș numi „idée”?

De nu-i așa, cu cheia mea încearcă
Să-ți modelezi din gânduri altă arcă
Și să plutești cu ea spre poezie...
Nu-ți fie teamă de furtuni și ape,
Că îți voi fi întotdeauna-aproape,
La fel de-ndepărtat, ca și tu mie! - **Mircea Trifu**

*

VANITAS VANITATUM

De prima dată lumea te cunună,
Cu cerul ei de taine trecătoare,
Cu dragostea ce la tot pasul moare,
Cu vorbele atinse de minciună,

Cu gândurile pururi schimbătoare,
Cu liniștile-ntoarse de furtună,
Cu vise ce durează doar o lună,
Cu morțile din viața următoare.

Născut ești din lumină și, de-aceea,
Căzând în clipa smulsă din scânteie,
Confunzi și-acum fiorul cu ideea!
Iar eu, uitat de soartă-n reverie,
Fiind din tălpi în creștet poezie,
Te-ntreb: de nemurire ai idee? - **George Corbu**

*

IDEEA

Ideea e-un fior, e o reală
Emoție ce-nvăluie și arde,
E șocul nevăzutelor petarde
Pe care-un demon, pus pe hârjoneală,

Le sparge în cutatele mansarde
Ale gândirii, inima leală
Îi face o primire triumfală,
Cu steaguri roșii, prinse-n halebarde.

Dar cui vorbesc eu de fiorul liric?
Poetului ce-și chinuie ursitul
Punându-și singur laurii pe frunte?

Revin măhnit la patosul satiric:
Nu-ți arunca în slăvi cotcodăcitul,
Când zămislești un ou cât un grăunte! - **Mircea Trifu**

*

Alte sonete.

„STUDIO-EPIGRAMA”

Bărbații înțelepți s-au strâns olaltă
Și s-au legat, solemn, cu jurămintе,
Să preamărească dragostea fierbinte
Și pe femeie... splendida-i unealtă!...

Dar, socotind c-așa ar fi cuminte,
Căzând dintr-o greșeală în cealaltă,
Lovesc spectaculos, cu bâta-n baltă
Și-aleg un misogin drept... președinte!

El, om cinstit, în cea dintâi ședință
A spus că nici nu poate să iubească...
Noi am tăcut, din bună cuviință

Cu gândul la zicala bătrânească:
„Cine-o putea în viață să rămână!...
Am pus un lup pe post de baci, la stână!” – **Mircea Bogdan**

*

SONETU' CU COTNARU' ȘI POETU'

Poeți găsești cu droaia și anume:
Hermetici, simbolisti, abscons-onirici,
Barzi explozivi, sau excesiv de lirici,
Și-o parte cu umor, ce-s puși pe glume;

Iar noi îi recunoaștem lesne-n lume,
Chiar dacă suntem psihologi empirici,
Că cei elegiaci și cei satirici,
Diferă structural, nu doar ca nume.

Iar un exemplu-ar fi de referință:
La „Clubul literar”, într-o ședință,
Cu poezii și vin- vă spun pe șleau-

Precum li-i dat la fiecare harul,
Poeții tandri cântă-n stih Cotnarul,
Dar, mult mai practici, umoriștii-l beau! – **Vasile Vajoga**

*

FÂNTÂNA DORINTELOR

„În piață,-ntr-o fântână milenară,
De aruncăm un ban și-avem credință,
Ni se-mplinește câte o dorință.”
Așa mi-a povestit o domnișoară.

Am ascultat-o cu bunăvoință,
Deși era povestea cam bizară;
Știam că își dorește o brățară
Iar eu, ... ceva lipsit de cuviință.

Și s-a-implinit. În prima săptămână,
A stat la mine până-n dimineată
Și a rămas... De-atunci îmi e stăpână.

Copil de ești, citește și învață:
De-arunci un singur ban într-o fântână,
Vei arunca cu banii-ntreaga viață. - **Dan Norea**

*

REGULA INTERVALULUI

Am întâlnit o fetișcană-n bar,
Trăgea dintr-o țigară și, ușor,
Își mângâia erotic un picior,
(Picior al unui grațios pahar)

Când e nevoie sunt un bun actor,
Am replici inspirate, plin de har.
O agățam necesarmente, dar
Mi-am amintit o regulă-n amor.

Când îți alegi, la vârsta mea, amica,
Să fie nu mai mare ca nevasta
Și-n niciun caz mai mică decât fiica.

Privind spre bar, îmi spun în minte: Basta!
Destul cu șovăiala și cu frica,
O să încalc și regula aceasta! - **Dan Norea**

*

SONETUL MĂGĂRIILOR MASCATE

Măgarul, pus pe-o nouă măgărie,
Că de-astea a comis întreaga viață,
Ca infractor prudent, și-a tras pe față
O mască, fără multă vorbărie,

Iar sub acoperirea lui isteță
A dat la „tunuri” depășind o mie;
Gândind, cu teșchereaua durdulie,
C-o să dispară ca... măgaru-n ceață!

Dar, într-o zi, pe când ieșea din staul,
L-a dibuit îndată D.N.A.-ul
Și lumea fu cuprinsă de mirare,

Fiindcă au putut să-l recunoască
Nu după fața ce era sub mască,
Ci, doar, zărind faimoasa lui „dotare”! - **Vasile Vajoga**

*

TERTIPURI IGNORATE

Când toți amicii tăi sunt doar paharnici
Și sunt alături doar să te distreze,
Prudența poate spera să te vegheze,
Când unii, în elogii, sunt prea darnici.

Ei sunt în felul lor cel mult proteze
Și pentru cei din jur sunt numai crainici,
Când pentru amăgiri sunt foarte harnici
Ca să n-alegi posibile asceze.

Apoi la crâșma ce-i numită viață
Și consumând tot ce-a rămas în față
Accepți s-ajungi și oale și ulcele

Dar numai dacă vin s-ar bea din ele.
(Să bem o damigeană împreună:
Aceasta e ideea cea mai bună!). – **Gheorghe Leu**

*

Închei cu două **ronsonete**, din creația lui **Nicomah**
SPAȚIU EUFONIC

Sonetul e un spațiu eufonic,
În care se ciocnesc cuvinte rare,

Nu „brownian”, așa la întâmplare,
Ci dup-un curs neapărat armonic...

Nu te uita, cu zâmbetu-ți sardonice,
În permanență numai la picioare,
Sonetul e un spațiu eufonic,
În care se ciocnesc cuvinte rare.

Nu „ind” sau „înd” îi poate da valoare,
Renunță la decrete-n stil canonic,
Căci asonanța nu-i un viciu cronic,
Ci-un „trop” la fel de bun ca orișicare,
Pe tema asta tu (cam din eroare)
Intrat în câmpul ideal, platonic,

Sonetul însă-i spațiu euphonic.

*

LUI GEORGE ZARAFU

Ianuarie adusu-mi-a cu el
Acele pagini, cam de mult uitate;
Simt c-am îmbătrânit cu înc-o carte
Sau poate-ntineresc într-un rondel.

Deși adeseori sunt cam tembel,
Am scris, aproape pe nerăsuflăte,
Acele pagini, cam de mult uitate,
Aduse de ianuarie cu el.

Bă, frate George, lumea-i un bordel,
Dar o avea, zic eu, și nestemate
Și poate le-om găsi noi doi (zic poate),
De-om ști să ne copilărim nițel
Și-acum să răsfoim, cu mâini curate,

Acele pagini, cam demult uitate. – **Nicomah**
(dintr-o corespondență cu George Zarafu).

Capitolul XII

EPIGRAMA PE TEME DATE

EPIGRAMA ESTE CEA MAI ONESTĂ ȘI MOTIVATĂ ATITUDINE CIVICĂ

Cu această definiție, formulată de prof. dr. Tudor Opreș, membru al Uniunii Scriitorilor din România, voi prezenta o altă categorie de epigrame și anume: **epigramele pe teme date**. În prima serie a Revistei Epigrama, Virgiliu Slăvescu a inițiat asemenea concursuri tematice între epigramaști. Temele erau, fie cu caracter general, fie proverbe, fie titluri ale unor cărți apărute în librării. Dintre acestea, amintesc: „O picătură de parfum”, „Epigrama-i un strănut”, „O fată mică se închină” ș.a. Iată câteva epigrame, din acea vreme, pe tema „**L-am mâncat pe Cincinat**”:

PRO CINCINAT

Moto:

Aici zace Pavelescu,
Fost în viață magistrat,
Căci pe celălalt, poetul,
Mihăiescu l-a mâncat. - *Virgiliu Slăvescu*

*

L-AM MÂNCAT PE CINCINAT

Se explică astfel sfada
Și întreagă răzmerița:
Cincinat lupta cu spada,
Iar Nigrim cu... furculița! - *Virgiliu Slăvescu*

*

LUI NIGRIM

Eu nu cred că l-ai mâncat
Pe poetul Cincinat
Că de-l mistui ai nițel
Mai luai spirit de la el! – *Aurelian Păunescu*

LUI CINCINAT

Să nu te superi, Cincinat,
Că un Nigrim te-a atacat;
El nu-ți clintește, orice-ar scrie,
Un fir de păr... de pe chelie! – **Camil Petrescu**

*

LUI NIGRIM, PODGOREANUL

Un lucru e adevărat,
Pe vremea când v-ați cunoscut,
Tu, se prea poate, l-ai mâncat,
Dar, lucru cert, el te-a băut. - **Virgiliu Slăvescu**

*

Se știe că teme de largă circulație, precum: prostia, femeia, bătrânețea, medicina, muzica, vinul, la munte, la mare, epigrame judiciare, epigrame despre actori și alte teme, au fost tratate în culegeri și volume de epigrame. Astfel, în revistele de umor, se alcătuiesc grupaje de epigrame pe teme, fiind, nu doar plăcute la lectură, ci și interesante.

Unele teme, cum sunt prostia sau femeia, sunt practic inepuizabile. George Zarafu, în tandem cu D.C.Mazilu au tipărit o culegere „Umor pe ogor”, iar Emil Ianuș, împreună cu Nelu Vasile, au alcătuit, recent, o „Antologie de umor rural”. După Topul caricaturiștilor din 1982, în anul 1983, revista Urzica, în colaborare cu cenaclul „Cincinat Pavelescu”, a organizat Topul epigramiștilor. Amintesc doar câteva teme din acel concurs-maraton, jurizat de Rodica Tott și Mircea Trifu: „Tropa-hop”, „Demar(i)aj”, „La iarba rea”, „Așa am apucat, așa fac” etc. Aceste teme erau alternate cu teme libere.

Îmi amintesc de tema „**Singurică? Singurică?**” propusă de Mircea Trifu, din care redau trei epigrame:

PUTEREA OBIȘNUINȚEI

Așezându-se în pat,
Lângă scumpa-i nevestică,
Din rutină a-ntrebat:
-Singurică, singurică?? - **Mircea Trifu**

SINGURICĂ? SINGURICĂ?

Întrebarea asta,
De impertinent,
Mi-a adus nevasta
Și-i suficient! - *Ștefan Tropcea*

*

REPLICĂ

Singurică?... Singurică?!
El atacă viguros.
Ea-i răspunde fără frică:
-Și cu tine... ce folos? – *Ion Grosu*

*

Majoritatea exemplelor pe care le voi da, în cele ce urmează, sunt culese din Revista "Epigrama", pe teme propuse de redactorul șef Valerian Lică. În speranța că epigramele selectate vor fi „gustate”, invit „cititorii rafinați” la lectură.

Încep „reportajul” cu epigrame pe tema „**Amintiri**”:

*

DIN TOLBA CU AMINTIRI

Altădată-n România,
Scârțâia democrația;
Astăzi, mai avem un pic,
Și nu scârțâie nimic. - *Alexandru Misiuga*

*

LA VÂRSTA A TREIA

Trăind din amintiri, s-a arătat
A fi un paradox desăvârșit,
Când să-și aducă-aminte ce-a uitat,
Îndată uită ce și-a amintit. - *Vasile Vajoga*

*

ÎN PRAGUL IERNII

În locuința înghețată,
Te-ntrebi, nostalgic, unde-or fi
Căldura sobei de-altă dată
Și pâinea de a doua zi... - *Vasile Til-Blidaru*

DIN BĂTRÂNI POVESTE

Se spune că odinioară,
Cu mult în urmă, negreșit,
Trăia în nu știu care țară
Un politician cinstit. - *Mircea C. Dinescu*

*

LA TIMP

Din toate marile iubiri,
Ce le-am trăit pe lumea asta,
Nu am prea multe amintiri
Că le-a aflat la timp... nevasta! - *Lucian Mănăilescu*

*

Epigrame pe tema „Mâța blândă, zgârie rău”

FEMEIA

Blândă, dar și fără frică,
Pusă-adesiori pe sfadă,
Scoate gheare de pisică,
Dacă riști s-o calci pe coadă! – *Nicolae Nicolae*

*

UNEI COLEGE

Colega mea e fată bună
Și are-atâta bonomie,
Încât nevestei mele-i spune
Cam tot ce n-aș vrea eu să știe. – *Eugen Albu*

*

ASEMĂNARE

În vremuri de împerecheri,
Motanii, blânzi fiind din fire,
Se zgârie din răputeri,
Ca niște frați... pe moștenire. – *C. Părăian*

*

ZGÂRIATUL

Să nu facem tîmbălău,
Zgâriatul, după mine,
Mâța blândă-l face rău,
Iar femeia foarte bine. – *Petru Chira*

PRIETENUL MEU

Îmi toarnă-adesea vin în cană,
Mă laudă ca pe o divă
Și-mi zice că sunt o bomboană;
Vrea să mă pună pe colivă. – **Vasile Larco**

*

Epigramă pe tema „**Interesul poartă fesul**”

CONVENȚIA DEMOCRATĂ

A avut și insuccese
Pentru că, am înțeles,
Sunt mai multe interese,
Care poartă-același fes! - **Valerian Lică**

*

Epigrame pe tema „**Guvernul Boc și-al lui soroc**”.

GUVERNUL BOC

Constatările sunt crunte,
Starea țării mă-nfioară,
Că de când cu Boc în frunte,
Numai... boacâne în țară! - **Nichi Ursei**

*

PREMIERUL BOC

N-o s-avem acest noroc,
Ca să cadă la soroc,
Domnul Boc e omul care
Are-n spate-un „lup de mare!” - **Mircea Micle**

*

Ca să ajungă la guvernare, Emil Boc a mințit că va mări salariile cadrelor didactice cu 50%, iar după aceea le-a redus cu tot cam atâtea procente. Pe această demagogie, am scris următoarea epigramă:

Domnul Boc s-a contrazis
Și n-a dat ce a promis,
Iar apoi s-a cramponat
Să ne ia ce nu ne-a dat!

*

Epigrame pe tema „**Europa, dragostea mea**”

EUROPA, DRAGOSTEA MEA

S-a schimbat destinul țării,

S-a dezlănțuit serbarea,

Iar din tortul INTEGRĂRII

Ne-a rămas doar... lumânarea! - *Valentin Groza*

*

EUROPĂ... EUROPĂ

Să-i tot dai, dar să nu ceri,

Până când te duce popa...

S-o iubești și să nu sperii,

Asta-mi este Europa. - *Eugen Coța*

*

Epigrame pe tema „Ce e val, ca valul trece”

CE E VAL, CA VALUL TRECE

Mărturisesc, mă lasă rece,

Și mi-l socot un fapt real:

Cum vreți să cred că valul trece,

Când nu trec cei aduși de val? - *Stelian Ionescu*

*

POLITICIANUL

Este omul schimbător,

Ba că-i rece, ba că-i caldă,

Vine valul următor

Și așa mereu o scaldă! - *Gh. Constantinescu*

*

APROPO DE GLUME

Sunt trecătoare ca o brumă,

Dispar ca valuri mici pe lac,

Doar Lenin a făcut o „glumă”

Ce a ținut aproape-un veac! – *Vasile Larco*

*

Epigrame pe tema „Vinul de la prăvălie”. Deși scriam mai sus că tema „Vinul” a fost tratată, comentată și parafrazată de epigramiști, iată că, la un recent concurs, doar trei confrăți au reușit să se evidențieze, surclasându-și competitorii.

SOI DE VIN

E vinul bun de astă dată
La Prăvălia lui Nicoară!
L-a botezat cu apă plată
Și nu, ca ieri, cu apă chioară! - *Ion Ruse*

*

GARANȚIE

La oricare prăvălie,
Cu tejghea și poloboc,
Vinul are garanție...
Vânzătoarea... mai deloc! – *Nicolae Bunduri*

*

VINUL DE LA PRĂVĂLIE

Întrebarea e firească,
După două-trei ulcele,
Cum să nu te încălzească
Vinul ăsta... din surcele?! – *Ioan Toderașcu*

*

Epigrame pe tema „**Cărăruie care suie**”

Spre culmi ce duc la-naltul post,
În care doar cei buni încap,
Să nu deschizi cărări la prost,
Că riști să ți se urce-n cap! – *Nicolae Bunduri*

*

POVESTEA VIETII

Spre deal micuța prăvălie,
De la o vreme-i o povară,
Nu pentru tânărul ce-o suie,
Ci pentru moșul ce-o coboară! – *Ion Ruse*

*

REVIGORAREA TURISMULUI

Cărăruia cea tăcută,
Care suie la cabană,
Mi se pare mai bătută
De când gazda e... vădană. – *Ion Toderașcu*

Epigrame pe tema „**La pomul lăudat să nu te duci cu sacul**”

PRIMA DRAGOSTE

Traian, cu fața lui senină,
De aventură însetat,
Atras de viața din „marină”,
S-a dus la „pomul lăudat!”. – *Nicolae Bunduri*

*

LA POMUL LĂUDAT

Pomul lăudat, săracul,
Nu e de-actualitate;
Unde să te duci cu sacul,
Când pădurile-s tăiate? – *Liviu Kaiter*

*

CARANTINĂ

Pe o plajă, cât e zarea,
Fata mi-a trezit fiorul,
Ieftin m-a costat amorul,
Foarte mult... spitalizarea! – *Ion Micuț*

*

GUVERNANȚII VS. FMI

Cu un minim de efort
Și-un dezinteres acut,
Merg la pomul de import,
Cu un sac de împrumut. – *Mihaela Kerestely*

*

ALTERNATIVĂ

La stejarul ăsta mare,
Care astăzi e doar mit,
Dacă ghindă nu mai are,
Mergi cu sacul de dormit. – *George Ceaușu*

*

Epigrame pe tema „**Calamități naturale**”

PREȘEDINTELE

Nu știu de-și-aduce-aminte
De vreo navă eșuată,
Dar de când e președinte,
Toată țara-i scufundată. – *Mircea Micle*

CALAMITĂȚI NATURALE

Moare țara de înec,
Nici un dram de bine nu e,
Trag românii la edec
S-o resusciteze-n... UE. – *Constantin Cristian*

*

URAGANELE RITA ȘI CATRINA AU BULVERSAT AMERICA

Doveditu-mi-a năpasta
Și mă-ndeamnă să susțin,
Că ce-i rău în lumea asta
E de genul feminin. – *Nichi Ursei*

*

DECLARAȚIE

Am fost lipsit de ocrotire
C-am întâlnit, fără' de temei,
A ta vulcanică iubire
Ce m-a-ngropat în lava ei. – *Dan Căpruciu*

*

NATURA ȘI CAPRICHIILE EI

Produce-n lume grea derută,
Dar cine poate s-o reclame...
Atât e de neprevăzută,
Ca poanta unei epigrame. – *Vasile Larco*

*

Epigrame pe tema „Ferește-mă, Doamne, de prieteni, că de
dușmani mă feresc eu!”

DILEMĂ

Am prieteni și dușmani,
Ca și alți contemporani,
Și mă-mpac cu gândul, dar
Nu am cum să îi separ. – *Mihai Danielescu*

*

CONSOLARE

Prietena când te-a tradus
Și rău de tot te prinse ciuda,

Stai liniștit, că și Iisus
La fel, a fost vândut de... Iuda! – *C. Părăian*

*

GEOMETRICE

Ferește-te de-acela care,
Întrat în cercul amical,
Va urmări să se strecoare
Și în triumghiul conjugal. – *Eugen Pop*

*

APROPO DE TEMĂ

Proverbul nu prea mă atrage
Ba, chiar îmi generează stress,
Văzând că totul mi se trage
De la acei ce i-am ales. – *Nichi Ursei*

*

ECHILIBRU LA VÂRSTA A TREIA

Nu voi ajunge singur cuc
Căci, pe măsură ce trec anii,
Prietenii mi se reduc,
În schimb, mi se-nmulțesc dușmanii. – *Vasile Larco*

*

VIS URÂT

Într-o vreme când dușmanii
Ne erau americanii,
Ne-au ucis și jefuit
„Frații” de la... Răsărit! – *Eugen Ilișiu*

*

Epigrame pe tema „Ce știe tot satul, nu știe bărbatul”

RĂZBUNARE

M-a înșelat nevasta,
De-o știe-ntregul sat,
Dar i-o plătesc și pe-asta,
Mă fac că n-am aflat. – *Stelian Ionescu*

*

MOTIVAȚIE

Cum să afle, vreți, bărbatul,
Care nici n-a auzit

Ce vorbește astăzi satul,
Dacă e îmbrobodit? – **Mihai Cosma**

*

DE CE TACE „SATUL”?

Știe soțul, dar nu-i zice
Că-l înșeală, arz-o focul!
Nu vrea casa să își strice,
Să nu afecteze... blocul! – **Iulian Bostan-Gohor**

*

UNEI PREOTESE

Ce face ea tot satul știe,
Vuieste pentru ce-a făcut,
Bărbatul ei e-n parohie
Un veritabil surdo-mut. – **Petru Bănești**

*

CONFESIUNE

Eu am umor (pe cinstea mea!)
Și cea mai renumită soață,
C-atuncea când vorbesc de ea,
Sătenii râd... pe sub mustață. – **Nicolae Bunduri**

*

Epigrame pe tema „Amanta”

Indiferent de felul rasei,
Vă spun aici părerea mea:
Amanta e și stâlpul casei
Și cea mai sigură proptea. – **Nicolae Bunduri**

*

Când în viața conjugală,
Se strecoară-ntr-un moment,
Ori te face om cu fală,
Ori te bagă-n faliment. – **Gavril Neciu**

*

E o tipă, dragi confrăți,
Cu un rol esențial,
Să-i descarce pe bărbați
De prea-plinul conjugal. – **Ioan Fârte**

Pare-a fi un soi de lele,
Cărei orice hăbăuc
Îi tot intră pe sub piele,
Până-ajunge sub papuc. – **Constantin Cristian**

*

N-o definesc -că, din păcate,
Îmi ies cam repede din fire,
Dar am în capul meu fixate
Instrucțiuni de folosire. – **Nichi Ursei**

*

Dezonorată ca o piază,
Născând furori și-adesea dramă,
Ea-i elementul ce probează,
Natura noastră poligamă. – **Ionuț-Daniel Țucă**

*

Amanta e o vâlvătaie
Ce de soție-ades te scapă,
E o manta pe timp de ploaie,
Cu care poți intra la apă. – **Nicolae Nicolae**

*

Să nu mă credeți o profană,
De-o definesc cu multă vervă:
Amanta-i roată de rezervă,
Când căsnicia e în pană. – **Ica Ungureanu**

*

Te seduce cu divanul
Și profită cât cuprinde,
Până când apucă banul,
Iar pe urmă o întinde. – **Aurel Baican**

*

E-o intrusă-n căsnicie,
Cu mult șarm, magnet și moț,
E otravă la soție
Și dulceață pentru soț. – **Ioan Prodan**

Se ventilează, pe planetă,
O știre foarte alarmantă:
Prea multe inimi fac navetă
Între soție și amantă. - **Victor Macarevici**

*

Epigrame pe tema „**Nu-ți băga nasul unde nu-ți fierbe oala!**”

NOI ȘI LIBIENII

Nu am vrut să facem pasul,
Să ne războim cu ei,
Căci nu-i bine să-ți bagi nasul
Unde este mult țiței. – **Gheorghe Leu**

*

UNUIA

Chit că-și poartă dracul pasul,
Dacă mai respecti morala,
Nu-ți băga matale nasul
Unde Nuți fierbe... oala! – **Petru-Ioan Gârda**

*

UNEIA CARE UMBLĂ CU NASUL PE SUS

Privind la ea, speram că pot
Să-ncerc să o curtez și eu,
Și-am constatat, târziu de tot,
Că nu era de nasul meu. – **C. Părăian**

*

UNUI GUVERNANT

Nu-i pasă lui de-așa proverbe...
În situația-actuală,
E-atent la oala care fierbe,
Dar mai ales la ce e-n oală. – **Nicolae Nicolae**

*

TENTAȚII DE AUTOSTRADĂ

Ades mă bag, că mă tentează
Traseul înțesat de „fâțe”,
Chiar dacă știu și ce urmează,
Când mă amestec în tărâțe. – **Nichi Ursei**

Alexandru Clenciu nu prea scria epigrame pentru concursuri, dar îmi amintesc o epigramă pe tema „**Unde dai și unde crapă**”, spusă la un recital:

Dând cu târnăcopul, State,
Vrând să sape azi o groapă,
I-au crăpat nădragii-n spate...
Unde dai și unde crapă.

*

Această epigramă seamănă, într-un fel, cu următoarea scrisă de **Mircea Pavelescu**:

Cu chibritul, mister Frost,
Vru să vadă dacă-i plină
O cisternă cu benzină.
... Și... a fost!

*

Redau o selecție de epigrame proprii cu care m-am prezentat la unele concursuri pe teme date.

EVALUĂRI

Pe un deștept îl prețuiește satul
Când știe un domeniu, ca pe apă,
Iar prostul își obține atestatul
Când ia de două ori aceeași țeapă. - *La tema „Țeapa”*

*

MORALITATE

În a Domnului Grădină,
Te abați de la Morală
Când vorbești cu gura plină
Sau când taci cu burta goală! – *Tema „Doamne, mare Ți-e Grădina”*

*

REFLECȚIE

În lumea aceasta opacă,
Din marele Templu Divin,
Mi-e milă de cei care pleacă
Și-i plâng pe acei care vin. - *La tema „Milă”*

AXIOMĂ

Profitând de legi meschine

Și principiul tăcerii,

Mafia se simte bine

În... fotoliul puterii. - *La tema „Mafia și democrația”*

*

ÎNGRIJORARE

Într-o lume de ocară,

Unde strâmbii hotărăsc,

Nu mă tem de cei ce zboară,

Ci de cei ce se târăsc! - *La tema „Nu tot ce zboară se mănâncă”*

*

UNUI LIDER POLITIC

Lepădat de cele sfinte,

Merge, ca un portdrapel,

Cu minciuna înaintea

Și... *potopu’* după el! - *La tema „Furtună în cancelarii” -2010*

*

BLONDA, CHIORU’ ȘI PITICU’¹

Le transmit urarea bună-

Să culeagă, meritat,

Și o parte de furtună-

Din cât vânt au semănat! - *La tema „Furtună în cancelarii”*

*

NEȘANSĂ

Când pândești, cu frenezie,

Clipa de creație,

Ori n-ai pix, ori n-ai hârtie,

Ori n-ai inspirație. - *La tema „Hârtia”*

*

JURNAL DE CĂLĂTORIE

În micul meu jurnal, numerotat,

Cu întâmplări, notate-n toată graba,

Nu am mai spus prin câte gropi am dat,

Nici câte drumuri am făcut degeaba... - *La tema „Tot pe drum”*

.....

1 Titlu-parodie după o piesă de teatru care se referă la Elena Udrea, Traian Băsescu și Emil Boc.

PE CALEA VIEȚII...

Pe calea vieții, plină de amar,
Prin care trec, în foarte mare grabă,
Prefer să țin în frâu un armăsar,
Decât să dau cu biciul într-o gloabă! - *La tema „Tot pe drum”*

*

ANGAJAMENT

*De astăzi înainte îmi propun
Să fiu prietenos și mai uman,
Mai înțelegător și cât mai bun,
Își spune dracu' la-nceput de an. - La tema „Iadul și Raiul”*

*

STRATEGIA DICTATORULUI

A țesut, cu bună seamă,
Un sistem cum altul nu-i,
Ca supușii să se teamă
Și de umbra umbrei lui. – *La tema „Umbra”*

*

LOVE STORY

Mânați de mercantile năzuinți,
Au parafat iubirea lor cea mare;
Ea se vindea pe treizeci de arginți,
Iar el vânduse... treizeci de vapoare. - *La tema „30 de bistrițene”*

*

DILEMĂ

Spre cerul cu margini de-azur
Privesc și nu știu ce să fac:
Un drac mă îndeamnă să fur
Și-un înger mă ține sărac. – *La tema „Hoțul de la hoț, nu fură”*

*

ÎN OFF-SIDE

Uneori așa e jocul,
Pe al Vieții Stadion:
Nu poți să forțezi norocul,
Nici să fugi de ghinion. - *La tema „Ghinionul de a fi norocos”*

FEED-BACK

Când forțezi prea mult norocul
Și dezbinii sistemele,
Te urmează în tot locul
Ura și blestemele! - *La tema „Ghinionul de a fi norocos”*

*

COABITARE LA CONSILIUL LOCAL

Primarul meu, coabitând cinstit,
Când vrea la vot proiectele să-i treacă,
O foarte mare parte din profit
O dă consilierilor... să tacă! – *La tema „Coabitare”*

*

UNUI CONFRATE

Cu bustul său, în bronz turnat,
Privind spre zări îndepărtate,
Stă azi pe soclul ridicat
Din cărămizile furate. - *La tema „Zidarul”*

*

STRATEGIE

Ca bun zidar mi-am construit
Un gard înalt pe dinafară,
Să pot ieși, nestingherit,
În... *curtea mea interioară.* - *La tema „Zidarul”*

*

POVESTE

Doi buni creștini, cu dragoste-au sădit,
Un pom deosebit în curtea lor;
L-au îngrijit, săpat și altoit...
Și a ieșit o... *coadă de topor.* - *La tema „Săpături și altoiri”*

*

„REFORMISTUL”

Deprins a naviga prin tulburi valuri,
Distinsul marinar stă azi pe mal,
Înconjurat de false madrigaluri
Și de batiste puse pe țambal. – *La tema „Madrigaluri”- 2011*

UNUI CUPLU

Cândva, de mână au plecat,
Timizi, de la un bal mascat,
Și-au mers așa, întreaga viață...
Uitându-și măștile pe față. - *La tema „Jos, masca!”*

*

ROLURI ȘI MĂȘTI

În roluri mari, cu misiuni precise,
Jucând aceeași piesă indigenă,
Își lasă unii măștile-n culise,
Iar alții și le pun când intră-n scenă. - *La tema „Jos masca!”*

*

VIAȚA E UN CARNAVAL

Și ploaia, și vântul, și valul,
Cu mult mai ușor le suporti,
Când știi să-ți alegi carnavalul
Și masca pe care s-o porți. - *La tema „Jos masca!”*

*

AXIOMĂ

Se spune, pe bună dreptate,
Că lucruri de mare virtute,
Sunt vorbele bine plasate
Și faptele bine făcute. - *La tema „Lucrul bine făcut”*

*

UNUI POLITICIAN

A făcut avere mare,
Are lucruri, bani, palate,
Din vânzări anterioare
Și trădări anticipate. - *La tema „Lucrul bine făcut”*

*

RADIOGRAFIE POST-PORTOCALIE

Toată haita lor
La furat plecase,
Iar *Matrozul chior*
Le ținea de șase! - *La tema „Hoțul de la hoț, nu fură”*

Capitolul XIII

EPIGRAME PE RIME DATE

EPIGRAMA E O PARTICULARĂ FORMĂ DE VIAȚĂ

Într-un articol intitulat „Cronica artelor minore”, tipărit în *Revista Cercului Literar Sibiu*- Anul I, Nr 3, martie 1945, pag 71-73, Deliu Petroiu scria: „Epigrama e susceptibilă de a fi considerată o particulară formă de viață, un pretext de artă, sau, dacă vrei, o artă minoră”. Considerată nu numai gen minor, ci și ruda săracă a literaturii, scriam, la capitolul „epigrame umoristice”, cum a salvat Mircea Trifu, printr-un catren, onoarea rudei sărace; adică cei care vor să petreacă, merg tot la ruda săracă.

De data aceasta, vă invit, ca amfitrion, la ruda săracă a literaturii, așezându-vă pe masă, un mic „platou” de **epigrame pe rime date**. Epigrama pe rime date este forma cea mai cunoscută la întâlnirile între epigraști. Uneori rimele se dau, alături de unele teme, la concursurile de epigrame. E un moment de referință la festivalurile de epigrame sau la cenacluri, cunoscute sub denumirea „concurs fulger”. Epigramele pe rime date reprezintă un moment de atracție la simpozioanele, consfăturile, întrunirile oamenilor de știință de diverse specialități, unde în timpul pauzelor se citesc și se comentează asemenea creații. Nu rare au fost situațiile când o persoană, care nu a scris niciodată o epigramă, a realizat un catren demn de luat în seamă sau chiar să depășească unii profesioniști ai genului.

*

Cunoscută este epigrama scrisă de Cincinat Pavelescu, pe rimele, date de un amic „**fastă, nevestă, el, chel**”:

Dacă într-o zi nefastă,
M-a prins soțul la nevestă,
De păr eu l-am tras pe el;
Morala: Avantajul de-a fi chel!

*

Încep cu două epigrame, pe rime date, scrise de subsemnatul la Clubul „Cincinat Pavelescu” și apreciate de Mircea Trifu. Prima a fost scrisă chiar la prima prezență a mea la clubul bucureștean. Rimele erau „noi, vioi, șters, pervers”. Iată epigrama:

Un vecin de-al meu vioi,
Rog a se citi pervers,
Când plecă ieri de la noi,
Pardesiul mi l-a „șters”.

*

Mai târziu, Mircea Trifu, la asemenea concursuri, dădea doar trei rime, iar cea de a patra rămânea la latitudinea autorilor. Iată cea de-a doua epigramă scrisă mine pe rimele: „ard, bard” și terminația „eră”:

*

LA O FEREAȘTRĂ LUMINOASĂ

Lustrele văzând că ard,
Întrebai pe menajeră:
-Stă cumva aici vreun bard?
-Nu e bard! E... hahaleră!

*

La concursurile pe rime date, nu s-au realizat, din câte știu, epigrame de excepție. Cu toate acestea, voi da un exemplu de epigramă antologică, scrisă pe asemenea calapod.

Epigrama aparține lui *Mircea Ionescu-Quintus* și a fost scrisă pe rimele: „gri, Capri, aur, balaur”:

CA-N BASME

Ileana, cea cu păr de aur,
Cu ochii verzi și gene gri,
N-a fost răpită de balaur,
Ci de un splendid Ford Capri!

Această epigramă a fost realizată în 15 minute și nu trebuie omisă din nicio antologie. Subliniez că Mircea Ionescu-Quintus face parte dintre epigramaștii cei mai inspirați la epigramele pe rime date și pe teme de circumstanță la întâlnirile epigramaștilor. La fel era și regretatul Geo Olteanu. La un festival la Brăila, unde printre invitații -cap de afiș- era Tamara Buciuceanu, un spectator a vociferat în timpul recitalului actriței, iar Tamara Buciuceanu a plecat de pe scenă. Acel moment, destul de neplăcut, a fost salvat de o epigramă. Mircea Ionescu-Quintus s-a dus pe scenă și a citit o epigramă, la adresa spectatorului turbulent, din care-mi amintesc doar ultimele versuri:

„Ne strică toată seara
Că s-a „buciumat”...Tamara!”.

Atunci întreaga sală a râs, iar Tamara Buciuceanu și-a reluat recitalul.

*

Din însemnările personale, din amintiri, din reviste și cărți de epigrame, am ales câteva asemenea catrene și epigrame pe rime date.

*

Epigrame pe rimele: „**vară, secretară, propune**”.

BOALA DIRECTORULUI

La Sinaia își propune
Ca să stea mai toată vara,
C-are o afecțiune:
Boala lui e... secretara! - *Nicolae Mihu*

*

CASTING

La un concurs de secretară
Nu mai aveau dimensiune,
Nici decolteul larg, de vară,
Nici gândurile de-a propune. - *Ionică Laurian*

*

PRECAUȚIE

Pentru soață-ar fi minune,
S-o mai duc la mare, vara,

Și-aș risca de i-aș propune...
Dacă află secretara? - **Ion Cuzuioc**

*

Epigrame pe rimele „**Marte, parte, știe**”

CRIZĂ PROVERBIALĂ

Cel ce-afirmă cu tărie
„De n-ai carte azi, n-ai parte!”
Ori glumește, ori nu știe,
Ori o fi căzut din Marte. – **Ioan Fârte**

*

O.Z.N-uri

Ufologul are parte,
După cum o lume știe,
De-un obiect zburat din Marte
Și nu din bucătărie. – **Gheorghe Ceașu**

*

Epigrame pe rimele „**munte, amănunte, suie**”

ÎN FAMILIE

Deși bărbatu-i cât un munte,
Nevasta-n cap i se cam suie,
Iar dacă vreți și amănunte,
Mai căutați-l de cucuie... - **Nichi Ursei**

*

EL ȘI EA

Când luna-ncet pe ceruri suie,
Cei doi, coboară de pe munte,
Apoi se duc pe-o căărăuie...
Și nu mai intru-n amănunte. – **Ioana Andrei**

*

UNUI „NEPOT”

Dacă-l iei la amănunte,
El bogat la minte nu e,
Ba, e prost, chiar cât un munte,
Și de-aceea-n schemă suie. – **Florea Ștefănescu**

*

CONFESIUNE

Pe cărarea care suie
Al lui Venus falnic munte,

Urc discret la o duduie...

Fără multe amănunte. - **Nicolae Bunduri**

*

Epigrame pe rimele „șpagă, plagă, are”

LA SPITAL

La spital, când mergi c-o plagă,

(Sau oricine cu ce are),

Trebuie să-ncepi cu-o șpagă,

De la omul din parcare. – **Ioan Fârte**

*

MEDICI

De cumva un medic are

Obicei să nu ia șpagă,

Pentru breaslă-i o onoare,

Pentru mulți confrăți, o plagă. – **Eugen Albu**

*

PARADOX

Ce să spunem despre șpagă?

La români e ca o plagă!

Paradox: o boală care

Azi te pune pe picioare. – **Nicolae Bunduri**

*

NE SCHIMBĂM

O părere lumea are

De corupție că-i plagă:

După marea integrare,

Dăm atenții, nu dăm șpagă. – **Viorica Găinariu**

*

Epigrame pe rimele: „floare, soare, mai”

INFLORIRE

În românescul nostru plai,

Pe timp urât și chiar cu soare,

Cu precădere-n luna mai,

Corupția mereu e-n floare. – **Gheorghe Enăchescu**

*

PLATFORMĂ POLITICĂ LIBERALĂ

Tot răul adunat sub soare

L-om risipi în luna mai,

Dar primăvară nu-i c-o floare,
Nici vânt destul c-un evantai. – **Ioan Șiman**

*

UNUIA DE VÂRSTA A TREIA

E superbă luna mai,
Când e totul numai soare,
Iar tu, gârbovite crai,
Zbori și-acum din floare-n floare. – **Nistor I. Bud**

*

La o ședință a Clubului "Cincinat Pavelescu", când garnitura craioveană, în frunte cu Valentin Smarand-Popescu, Ștefan Marinescu, Ionică Laurian și Sorin George-Vidoe a intrat în sală, Mircea Trifu tocmai solicita propunerea rimelor pentru concursul fulger. Atunci Sorin George-Vidoe a propus rimele, de la epigrama sa „Epilog oltenesc”: **frate, poate, grele, măsele**. Nici atunci epigramele nu au strălucit, dar vă redau epigrama originală scrisă de **Sorin George-Vidoe**:
Am venit la doctor, frate,
După multe chinuri grele,
Să-mi plombeze, dacă poate,
24 de măsele!

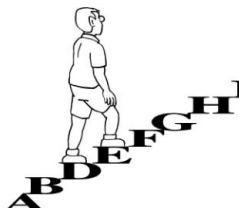
*

Mai redau o epigramă foarte bună scrisă de clujeanul **Petru-Ioan Gârda**, pe rimele **munte, mare**:
Vândut-am punte după punte,
Întreaga flotă de la mare,
Apoi ne-am profilat pe munte.
Îl dăm cărare cu cărare.

*

Având în vedere că epigramele pe rime date reprezintă un produs de conjunctură, în care timpul pune o mare presiune pe condeiele creatorilor, și întrucât nu s-au realizat creații de excepție la această categorie, am restrâns exemplele, urmând să parcurgem și alte genuri de epigrame.

Capitolul XIV

EPIGRAME LA TITLU

EPIGRAMA E O POEZIE ÎN PANTALONI SCURȚI

Cu această sintagmă, care aparține scriitorului umorist Cornel Udrea, vom aborda altă formă de exprimare epigramatică și anume **epigrama la titlu**. După ce în grupajul de dueluri am redat și câteva epigrame cu adresă, de această dată ne vom ocupa, în exclusivitate, de epigramele care fac trimitere la titlurile unor cărți sau publicații. Mircea Trifu, când descrie această categorie -**epigrama la titlu**, dă exemplu următoarea epigramă, scrisă de **Constant Petrescu**:

**LUI IOANID ROMANESCU PENTRU
VOLUMUL „ABERAȚII CROMATICE”**

Un editor interesat,
Maestrului să-i intre-n grații,
Bănuitor l-a întrebat:
Aveți și alte aberații?

*

Haralamb G. Lecca a scris următoarea epigramă lui Alexandru Cazaban, pentru volumul „**Între femeie și pisică**”:
Citind recentă-ți cărticică,
Am înțeles, mult prea ușor,
Că-ntre femeie și pisică
E... câinele de autor.

*

Iată o epigramă adresată de **Tudor Măinescu**, lui Eugen Barbu pentru cartea „**Principele**”:
Am înțeles din cronică lui Piru
Asupra cărții proaspăt tipărită,
Că *Principele*- cât am prins eu firu’-
E tot o *Groapă*, însă erudită.

În cartea „**Lumea prin care am trecut**”, autorul **George Zarafu** are multe epigrame la titlu. Voi prezenta o selecție din acea carte.

POETULUI GEO DUMITRESCU

LA APARIȚIA VOLUMULUI „NEVOIA DE CERCURI”

Azi m-am hotărât să-ncerc,
Să-l înscriu pe Geo-n cerc,
Însă i-a rămas pe-afară
Toată partea literară!

*

ÎN BIBLIOTECA UNUI GURMAND

Ai pe Tolstoi, pe Villon,
Sadoveanu, Aragon,
Dar, regină peste toate,
Văd tot „Cartea de bucate”.

*

FESTIVALUL DE UMOR DE LA VASLUI

Cu brigada-n deplasare,
Chiar și după veacuri șase,
Râdem de aceleași tare
De pe vremea lui Tănase.

*

LUI MIRCEA TRIFU CARE A AFIRMAT

„De când George Zarafu s-a mutat la
Editura Ion Creangă, a devenit „creangă ruptă și uscată”:
Creanga ruptă și uscată,
Dacă este ridicată,
Poate deveni ușor
Un ciomag la purtător.

*

CĂRȚI ȘI CĂRȚI

Cu poeții – mai ales-
Se destramă câte-un mit:
Unii sunt de ne-nțeleș,
Alții sunt de necitit.

EPIGRAMISTULUI GORJEAN ION CĂNĂVOIU

(În memoria căruia se organizează în fiecare an un festival de umor)

El- ca spirit de elită-
Ne adună, an de an,
La Coloana infinită
A umorului gorjean.

*

**EPIGRAMISTULUI ALEXANDRU CLENCIU
CARE M-A ATACAT CU MULTE EPIGRAME**

În zadar m-ataci, bădie,
Prin catrenele-ți de rînd,
Ca Zaraf de meserie,
Eu te cumpăr, eu te vînd!

*

UNUI POET CU O PREFAȚĂ „FORTE”

Obținând prefață tare,
A mai scos o carte bardul,
Dar acum „propteaua” pare,
Mai solidă decât „gardul”.

*

Liviu Damian, poet și șef al Uniunii Scriitorilor din R.S.S. Moldovenească, a scos un volum de poezii intitulat „**Sunt verb**”. Pentru duritatea caracterului său i se mai spunea „Furierul”. **Efim Tarlapan** i-a adresat, pe titlul cărții **Sunt verb**, următoarea epigramă:

Un lingvist, cam agresiv,
A conchis cu-aciditate:
Strige el că-i verb cât poate,
Damian e substantiv.

*

Alte epigrame adresate unor autori pentru cărțile lor.

POETEI CONSTANȚA BUZEA

Pentru volumul „Norii”

S-a spus, cu multă ironie,
Că „Norii” tăi- celebri nori-

S-au scuturat în librărie.

(Dar n-a plouat cu cititori). - **Gabriel Teodorescu**

*

DRAGOSTE CU TERMEN REDUS

DE N. CREVEDIA

De romanul tău

Nu-i nimic de spus,

Decât doar că-i scris

Cu talent... redus! – **Traian T. Mălăescu**

*

EPIGRAMISTULUI I. ST. BOGZA

(Care a publicat un volum de „Epigrame”

și unul de „Sonete ciobănești”)

În titluri s-a cam încurcat,

Că-i omenește să greșești.

„Sonete” a premeditat

Și „Epigrame ciobănești”. - **Mircea Bogdan**

*

LUI ION CRISTOIU PENTRU CARTEA

„LUMEA VĂZUTĂ DE UN ROMÂN RUPT ÎN FUND”

Asta le-a-ntrecut pe toate,

Ditai scriitorul

Intră în Posteritate

Cu... posteriorul. - **George Petrone**

*

La apariția cărții lui Victor Macarevici **„Epigrame cu cântec”**, **Mircea Trifu** i-a adresat autorului, profesor de muzică, următoarea epigramă:

În poante cântecul se zbate

Să sune fără poticneală,

Dar cititorii, din păcate,

Au toți ureche muzicală.

*

Profesorul de muzică și epigramistul **Victor Macarevici** a replicat:

Lui Mircea Trifu, care mă previne că cititorii au toți ureche muzicală

Natura, fără îndoială,
Cu unii oameni e mai crudă:
Le-a dat ureche muzicală,
Dar nu pot totuși să audă.

*

REVISTEI EPIGRAMA

De Anul Nou, fiind și eu
Cu bătrânești urări dator,
Zic: Să vă ție Dumnezeu!
Că cititorii nu mai vor! - *Ion Calboreanu, 1941*

*

Alte epigrame la titlu.

POETULUI GH. PAPIȚI PENTRU VOLUMUL „CÂNTECE DIN FLUIER”

Un astfel de succes mai rar!
Abia le-ai scos de sub tipar
Și ce mai șansă literară:
Le „fluieră” întreaga țară! – *Octav Sargețiu*

*

LUI MIRCEA IONESCU-QUINTUS (Autor al romanțelor „Mi-e dor” și „Amintiri”)

Cu *dor* în suflet, o romanță
A scris-o unei mari iubiri,
Și-apoi, discret, cu eleganță,
S-a resemnat în *amintiri*. - *Constantin Monea*

*

LUI DAMIAN URECHE PENTRU VOLUMUL „INVITAȚIE LA VIS”

Invitație la vis?
Evaziv, stimate domn.
Hai, s-o spunem mai precis:
Invitație la... somn! – *Sergiu Siharu*

**PIAȚA CĂRȚII INVADATĂ
DE LITERATURĂ SEARBĂDĂ**

Atâtor nechemați- de câți am parte-

Le-nchin, oftând, panseul următor:

„E scriitor acel ce-a scris o carte,

Dar carte n-are orice scriitor”. - *George Petrone*

*

**FINANȚISTULUI ADRIAN VASILESCU,
AUTOR AL CĂRȚII „IEȘIREA DIN CRIZĂ”**

Iau bilet să ies din criză,

La ieșire – am surpriză:

Când să scap și de nevoi,

Vine criza înapoi. – *Gheorghe Grosu*

*

**AUOREI LIICEANU, PENTRU CARTEA
„VIAȚA NU-I CROITĂ PE CALAPOD”**

Cum s-a instalat,

„Clasa de elită”,

Viața nu-i croită,

Este... pingelită! - *Gheorghe Grosu*

*

Iată două variante de epigrame, scrise de *Nicolae Crevedia*, la apariția volumului lui Tudor Arghezi, „Cuvinte potrivite”:

Și pentru nemți, și pentru-americani,

Și pentru alte lifte moscovite,

Pentru oricine îi oferă bani,

Găsește el... „Cuvinte potrivite”.

*

Considerând că a fost prea dur cu Arghezi și primind chiar unele reproșuri, *Crevedia* a refăcut epigrama astfel:

Oricât ar spune criticii și-aezii

Și-ncât nici Mihalache nu-l înghite,

La ultimul volum al lui Arghezi

Eu nu găsesc „Cuvinte potrivite!”.

Epigramistul vâlcean **Nichi Ursei** a scris, în 1997, cartea **„Singur printre epigramaști”**, în care are multe epigrame la titlu, epigrame adresate nu doar unor cărți, ci și unor persoane. Voi cita din acea carte mai multe epigrame.

„Prin sălile de așteptare din unele policlinici sunt lozinci de genul: **„Leacul nu-i cu sacul”**:

Înțelege tot săracul,
Cunoscându-vă tipicul,
Cum că leacul nu-i cu sacul,
... Ci... cu plicul!

*

„Poetei LIDIA LAZU, la apariția volumului „POEZII DE CARE UITASEM”:

Iau cartea ta de poezii
Și le citesc în grabă toate,
Da-ți spun, acum, ca să știi:
Mai bine le lăsați uitate.

*

„Lui ION BERG, autorul volumului de versuri „STRIGĂT DIN SOMN”

Te-am citit, stimate domn,
Că-s de versuri nesătul,
Dar de ce-ai strigat din somn?
Sper că nu ești... somnambul!

*

„Poetului LUCIAN AVRAMESCU, venit la Drăgășani pentru lansarea volumului

„BUNĂ SEARA, IUBITO”

Te-a împins aici ispita
Sau chiar bahicul muson,
Fi'ndcă, să-ți saluți iubita,
O făceai prin telefon

*

„Poetului NICOLAE DRAGOȘ, pentru volumul ZĂPEZI FĂRĂ ÎNTOARCERE”

Zăpezi fără întoarcere, ai spus?
N-ar fi nimic și-ascultă-mă acum:

Mulți cititori s-ar supăra nespus
De-o să te-ntorci, cumva, cu alt volum.

*

„Poetului LUCIAN AVRAMESCU, pentru volumul „NU CER IERTARE”

Eu îți spun cu voce tare:
Poezia e o artă!
Tu degeaba-ți ceri iertare,
Cititorii nu te iartă.

*

„Poetului VIRGIL TEODORESCU, pentru poezia „IUBITA COASE”

Munca asta e frumoasă,
Pentru ce să-i stai în cale?
Las-o domnule să coasă,
E destul că scrii matale!

*

„Lui ION COCA, pentru poezia „PLUGAR SUNT”
Să fiu sincer e un dar
Dat de Dumnezeu, se știe,
Dar să știi că ești plugar,
Am simțit din poezie.

*

„Scriitorului ȘTEFAN CAZIMIR, autorul poeziei „DESPĂRȚIREA DE APENDICE”

În chirurgie sunt novice,
Cu toate astea pot să-ți spun:
Te-ai despărțit de apendice,
Dar era tot ce-aveai mai bun!

*

„În săptămânalul „ZEGHEA”, ziarista ANGELA IVANOV realizează pagina „VEDEȚI CU OCHII DUMNEAVOASTRĂ”

Noi vedem și, ca dovadă,
N-aș dori să ne deochi...
Cei ce-ar trebui să vadă,
Parcă sunt legați la ochi!

„Doamnei ELENA MITROI, realizatoarea rubricii „DE LA O SĂPTĂMÂNĂ LA ALTA”, din ziarul „Poliția română”

Jur pe bunul Dumnezeu
Și pe maica cea stăpână,
Că îmi este foarte greu
Fără ea o săptămână.

*

„Lui RADU RONEA, semnatarul rubricii „LEGEA ȘI FĂRĂDELEGEA”, din ziarul „Românul”

Ne descrii fărădelegea
Și aici, te rog, insistă
Căci în țara asta legea
Nici nu cred că mai există!

*

„Doamnei MIOARA VERGU IORDACHE, semnatară rubricii „AMESTECATE”, din ziarul „Actualitatea”

Recunosc că, din păcate,
Multe știri i-au dat de furcă,
Or fi ele-amestecate,
Însă doamna le... încurcă!

*

„La TELE 7 ABC, ILEANA GAIȚĂ realiza emisiunea „O ALTĂ LUME”

Crede-mă, nu-s pus pe glume,
Nici măcar nu sunt fudul,
Dar doresc o altă lume,
Că de asta sunt sătul!

*

„Dramaturgului ALEXANDRU SEVER, pentru „COMEDIA NEBUNILOR”

Maestre-ți spun deschis aici,
Să nu mă crezi impertinent:
O comedie, precum zici,
Am mai văzut în Parlament.

**„Dramaturgului PETRU VINTILĂ, autorul
piesei „CINE UCIDE DRAGOSTEA?”**

Până vrei să te decizi,
Tu ascultă-mă pe mine:
Dragostea să n-o ucizi!
Că dispăre de la sine.

*

**„Chirurgului ȘTEFAN MARINESCU, pentru cartea
„PĂCATE AMESTECATE”**

Citesc catrenele ce-î curg,
Cu răsuflarea mea tăiată;
Îl iartă popa pe chirurg,
Dar cititorul... niciodată.

*

**Epigramistului IONEL JECU, pentru cartea „CACTUS CU
ȚEPI LA PURTĂTOR”**

Poate nu întâmplător
Am să-î țin lui Jecu parte:
Țepii sunt la purtător...
Dar i-aș fi dorit în carte.

*

**„Epigramistului ION ȘIMAN, pentru volumul „PIAȚA DE
CATRENE”**

Cartea asta, vai ce viață,
Mult de noi își bate joc,
Fost-a scrisă pentru piață,
Să se vândă la talcioc.

*

**„Lui GHEORGHE GROSU, pentru cartea „CINEVA
SUNĂ LA UȘĂ”**

Când te mai sună, îndrăznesc
Să îți repet de mii de ori:
Să nu deschizi că năvălesc
Nemulțumiții cititori.

„Epigramistului NICOLAE CĂRUCERU, pentru volumul „UN CAR DE OALE”

Critica o las mai moale,
Să nu cad în melodramă,
Însă la un car de oale,
Merita și-o epigramă.

*

Alte epigrame la titlu scrise de *Nichi Ursei*

„Epigramistului Nae Bunduri, pentru cartea „SECRETELE UNUI GURĂ SPARTĂ”

Din umor el face artă
Talentat, nimic de zis,
Nu știu dacă gura-i spartă,
Însă pâlnie-i precis!

*

Epigramistului ION CUZUIOC, pentru cartea „GUSTĂRI PICANTE”:

Cum mi-s cărțile tentante,
Eu, v-aș spune doar atât:
Încercând „Gustări picante”,
Am rămas cu ele-n gât.

*

La cartea mea de epigrame, **„ANTIDOT PENTRU TRISTEȚE”**, am primit mai multe „atacuri” de la confracți. Voi reda câteva.

*

Eu „Antidotul”(din noblețe),
L-am savurat, n-am zis nici pâs,
Și nu mai am nicio tristețe,
Dar nici nu am murit de râs. - *Nicolae Bunduri*

*

Cartea lui am savurat,
Dând de altă tarantelă,
De tristețe am scăpat,
Dar depresia-i rebelă. – *Nichi Ursei*

Antidotul tău e tare,
Când mi-am pus speranțe-n dânsul,
Să mă scape de-ntristare,
M-a pufnit, maestre, plânsul. – **Ioan Fârte**

*

Țin în palmă, cu finețe,
Antidot pentru tristețe.
Îl înghit, în grabă mare,
Dar mă întristez mai tare. – **Nicolae Zărnescu**

*

Punându-i titlu-n analiză,
De-ar fi ca să aprind chibritul,
Cum și în epigramă-i criză...
Tristețea lui e... Auditul! - **Ionică Laurian**
(Se referă la lucrarea de critică, scrisă de subsemnatul: **„Audit în epigrama românească”**).

*

În cartea de epigrame, **„Cu ochii-n 4”**, poetul **Nicolae Dragoș** are un capitol **„Detectiv printre confrăți”**, în care adresează unor poeți și scriitori epigrame create, pe cât se pare, la lansările de carte ale autorilor respectivi. Am selecționat câteva epigrame, pe titlul cărților unor cunoscuți autori.

LUI MIRCEA DINESCU PENTRU CARTEA

„LA DISPOZIȚIA DUMNEAVOASTRĂ”

Striga, mai ieri, de la fereastră
„La dispoziția dumneavoastră!”
Acum, în anii de tranziții,
Dă el la alții dispoziții.

*

**LUI MIRCEA DINESCU
PENTRU „INVOCĂȚIE NIMĂNUI”**

Cuvintele-i păreau menite
Să le zidească în statui,
De la o vreme mai trimite
Doar invocații nimănui.

**LUI MIRCEA NOVAC PENTRU
„HĂITUIȚI ÎN MĂRILE SUDULUI”**

Hăituit pe mări, în larg,
A crezut că, totuși, scapă,
N-avea cartea la catarg,
Că intra demult la apă.

*

**LUI MARIN SORESCU
PENTRU „UȘOR CU PIANUL PE SCĂRI”**

-Să urci pianul? Să-l cobori?
Cum să-i răspunzi la întrebări?
-Cum s-a răspuns de-atâtea ori:
„Când n-ai pian, nu ai nici scări!”

*

**LUI PETRE SĂLCUDEANU
PENTRU „JUDECATA DE APOI”**

Din cărți, cu bune și cu rele,
De dragoste ori de război,
Mă tem de una dintre ele:
De „Judecata de apoi”.

*

**PETRE STOICA
„O CASETĂ CU ȘERPI”**

S-a rostit un șarpe cult
-Pentru cum în carte scrie,
De nu ne-nchidea-n cutie
Noi l-am fi mușcat demult!”

*

AUREL ANTONIE- „CENUȘA”

Tot ce-a scris a pus pe foc
Și-a închis la sobă ușa.
Totuși a avut noroc,
Că i-a mai rămas „cenușa”.

*

UN TITLU RISCANT: „PAIE PE FOC”

Nu îl înțeleg deloc,
De un an și-o săptămână,

Paie a tot pus pe foc
Și-avea cartea la-ndemână.

*

Ca o completare la epigrama lui **Nicolae Dragoș**, adaug aici încă una cu poantă similară, scrisă de **George Zarafu**, la lansarea cărții lui Ion Pinteă „**FRIGUL ȘI FRICA**”:

Fac saftea lui Ionică
Și-i iau cartea. Nu de frică,
Poate într-o iarnă dură,
O să-mi dea ceva căldură.

*

Tot din cartea lui **Nicolae Dragoș**, mai redau epigrama **ÎMBĂRBĂTARE**

„La doi români sunt trei poeți”,
Ați constatat, dar nu fiți triști
Că, de priviți atenți, vedeți
Mai sunt și cinci epigramiști.

*

Din creația epigramistului ieșean **Vasile Vajoga**, redau următoarea epigramă:

Sorin Cotlarciuc susține că are un singur dușman: Timpul
Doar Timpul ți-e dușman? Mi-e teamă
Că dacă n-ai să mă ascuți
Și vei mai scrie epigramă,
Vei constata că-ți faci mai mulți.

*

Alte epigrame la titlu.

Lui Cornel Rodean, pentru cartea „LUPTĂTOR PE FRONTUL EPIGRAMEI”

După lupta cu umorul,
Pe un front lipsit de glorii,
Pace e, dar autorul
E-n război cu cititorii. - **Nicolae Bunduri**

**Lui Efim Tarlapan, pentru volumul „DIALOG ÎN
ANTICAMERA JUDECĂȚII DE APOI”**

Lui Efim, știindu-i „drumul”,
Cel de Sus luă aminte:
Să-i citesc întâi volumul,
Sau să-l judec înainte?! - *Nicolae Bunduri*

*

**Lui Ion Bolocan, la volumul „RONDELUL BOCANCIOR
COMOZI”**

Îți cunoșteam a rimelor rigoare
Și poezia ți-o știam la fel,
Dar nu credeam că ai fi fost în stare
Să intri cu bocancii în rondel. - *Ionică Laurian*

*

Lui Dan Căpruciu, la volumul „500-n cap”

Citindu-l și-ncepând să sap
În slova pusă pe răzoare,
Cum să îi spui „500-n cap”,
Când nu stă una pe picioare? - *Ionică Laurian*

*

Lui Viorel Cacoveanu, la volumul „ÎN ȚARA CRIZEI”

Iată criza, în sfârșit
Rezolvată de minune,
Dar citindu-l am găsit
Poantele-n recesiune. - *Ionică Laurian*

*

Lui Dumitru Botar, la volumul „CADENȚE SATIRICE”

Mă-ntreb mirat și mult aș vrea
Să știu, chiar dacă n-are rost,
De ce l-o fi numit așa
Când la cadențe stă cam prost? - *Ionică Laurian*

*

**Lui Ion Cristoiu, pentru cartea „LUMEA VĂZUTĂ DE
UN ROMÂN RUPT ÎN FUND”**

Știu că te-ai plimbat destul,
Însă nu-nțeleg și basta!

Cât ai stat la Istanbul,
De-ai ajuns în starea asta? - **Iacob Voichițoni**

*

La Biblioteca "Nicolae Iorga", din Ploiești, în ziua de 25
martie 2015, la lansarea cărții de poezii, „**Iluzii**”, a autorului
Ioan Groșescu, am scris următoarea **POVAȚĂ**

Nu căuta mereu dovezi,
Nu te grăbi să tragi concluzii,
Învață să negociezi,
Cu negustorii de iluzii.

*

La cartea mea „**Ce scrii tu azi, eu am citit de ieri**”,
tipărită la Editura Amanda Edit, București, 2015, am primit
mai multe replici. Am ales două exemple.

**LUI C. TUDORACHE, PENTRU CARTEA
„CE SCRII TU AZI, EU AM CITIT DE IERI”**

Această carte-a declanșat o dramă
În mulți dintre colegii condeieri:
Azi nu mai poți să scrii o epigramă,
C-a și citit-o Tudorache ieri. - **Laurențiu Ghiță**

*

EPIGRAMA LA ROMÂNI

La noi, afirm cu mult temei,
Că epigrama-i brand de țară,
Nu doar ca speță literară
Ci, și prin furtul de idei. - **Grigore Lupescu**

*

Închei cu o epigramă, scrisă de **Gheorghe Leu**, intitulată
MIE ÎNSUMI:

Mă-ntreb mereu de ce scriu epigrame,
Ce nu țin nici de sete, nici de foame,
Nu mi-au adus nici glorie, nici bani...
Și-așa mă-ntreb de patruzeci de ani.

Capitolul XV

DISTIHUL EPIGRAMATIC

EPIGRAMA ESTE O MICĂ BIJUTERIE

Scriitorul și criticul Iosef Eugen Campus¹ definește astfel epigrama: „O mică bijuterie artistică. Pare simplă, dar e complexă. Mii de fire o leagă de alte specii artistice. Prin zâmbetul ironic pe care îl produce, își vedește natura umoristică, satirică. Epigrama împletește măiastru inteligența critică, scrutaătoare cu fantezia creatoare, cu talentul artistic. Cu admirabilă conciziune țintește spre esențe”. Criticul gorjean Aureliu Goci susține că „epigrama este o specie literară care propune un univers concis sau o felie (subțire) de realitate”, iar „literar vorbind, epigrama e o lovitură de floretă, fie un atac, fie ca un reflex de apărare”.

După ce am prezentat unele „esențe” și „bijuterii epigramatice”, structurate, în majoritate, pe clasicul catren, cu „lovituri de floretă”, *fie de atac, fie de apărare*, în capitolul de față ne vom opri asupra **distihului epigramatic**. Iată două versuri din poemul „Imn frumuseții”, de Charles Baudelaire, în traducerea lui Alexandru Philippide: „Ce-mi pasă când tu- zână cu ochi de catifea-/ Faci lumea nu prea slută și clipa nu prea grea?”. Parafrazăndu-l pe Shakespeare aş spune că soarta unei epigrame depinde, atât de urechea celui care o ascultă, cât și de gura celui care o spune. Am auzit teoreticieni care susțineau că un distih e mai ușor de scris decât un catren, că două versuri sunt mai lesne de împerecheate decât patru, dar practica a demonstrat că lucrurile stau tocmai invers. Nu orice creator poate restrânge un mesaj la numai două versuri, sau, cum spune istoricul Traian Lazăr: „orice cârpaci poate pune pingeale, dar puțini cunosc filozofia pantofului”.

1. „În viața mea am avut trei mari iubiri: dragostea de viață, dragostea de oameni și, în special de tineri, dragostea de idei și de cărți”- Iosef Eugen Campus

„Epigrama, ca și poezia în genere, nu admite mediocritatea”-afirma Șerban Cioculescu.

Scriitorul polonez Stanislaw Jerzy-Lec spunea că a vrut să adreseze lumii un singur cuvânt, dar nefiind în stare de aceasta a devenit scriitor. Încercând să adreseze lumii „Cuvinte potrivite”, Tudor Arghezi a scris și frumoase distihuri, din care am selecționat câteva cu mesaj aforistico-umoristic, în debutul acestui capitol.

INSCRIȚIE PE O TOBĂ

Scula asta are mare căutare:

Niciodată golul n-a sunat mai tare.

*

PE O CARTE

Când gunoi și când țărână,

Tineretea ți-e bătrână.

*

EȘTI VITEAZ

Ești viteaz, te știi, și-ai fost

Mai ales în adăpost.

*

TE-NVAȚĂ

Te-nvață toți deșteptii, scriind, ce-i poezie,

Dar scapă din vedere să-nvețe-ntâi să scrie.

*

HORA DE HÂTRU

Vetrele ni-s peste drum:

Eu fac jar, el scoate fum.

*

E ales de Dumnezeu-

Toate-ncep la el cu „EU!”

*

NUMAI ZÂMBETUL...

Numai zâmbetul și laba

Le mai dai și tu degeaba.

DENIE

Seara stau cu Dumnezeu
De vorbă-n pridvorul meu.

*

Înainte de a se stinge din viață, **Tudor Arghezi** a scris acest
ultim distih dedicat soției sale Paraschiva:

Mă chemi din depărtare și te-ascult,
N-am să te fac, pierdut-o, să mă aștepți prea mult.

*

Din grupajul de epigrame „**Viața... o filozofie**”, al
brașoveanului **Stelian Ionescu**, am ales următoarele distihuri:

FILOZOFIA VRABIEI

Stau ziua la ferestre și privesc,
Și pentru-o firimitură... ciripesc!

*

FILOZOFIA GREIERULUI

Ce bine e să nu găsești nimica!
Măcar că știu că n-are nici furnica!

*

FILOZOFIA PISICII

De ce mă frec eu de piciorul mesei?
Mai bine-i fac plăcere jupânesei!

*

FILOZOFIA PURICELUI

Eu în prejudecăți mă-ncurc mai rar:
De ce să urc pe scări, când pot să sar?

*

FILOZOFIA MELCULUI

Mă uit la ei și mă gândesc:
Ce-or fi având de se grăbesc?

*

FILOZOFIA VULPII

O mare nedreptate, pare-mi-se:
De ce să stea găinile închise?

FILOZOFIA MUȘTEI

Nici oamenii n-au gusturi mai de soi:
Ce e mai bun, aruncă la gunoi!

*

FILOZOFIA COCOȘULUI

Nu-s de acord cu-n oarecare bard,
Că este imoral să câști pe gard.

*

FILOZOFIA ȘARPELUI

Copilu-n viață, ca să reușească,
Să îl înveți de mic să se târască!

*

FILOZOFIA RACULUI

Nu e un semn de frică -așa cum credeți voi-
E bun, la o adică, și pasul înapoi!

*

FILOZOFIA JAVREI

Decât cu zgarda ruptă, să mor flămând în șanț,
Renunț la libertate și mă întorc în lanț.

*

Epigramistul **Ion Grigore**, profesor emerit de matematici,
a scris nu doar catrene, ci și distihuri. Iată câteva.

EXPERTUL CIRCUMSPECT

-Tablou-acesta cum l-apreciați?
-Mă rog, îl vindeți sau îl cumpărați?

*

SUNT GATA, IARNĂ

Te-aștept cu zâmbetul pe buze:
Am totul gata(și ventuze).

*

ÎNGRIJORAREA NEGATIVISTULUI

Ce-o fi cu mine, nu mai știu,
Încep să văd trandafiri!

*

AVOCATUL

În strălucita-i elocință
Se vede „arta cu tendință”.

PASIUNE ȘI RAȚIUNE

S-a-ndrăgostit lulea de o vecină...
(I s-a urât cu masa la cantină).

*

REGIM

Mai iau și câte-o carte, e firesc,
Dar pot să dorm și fără s-o citesc.

*

INTERVIU CU UNUL CARE S-A CĂSĂTORIT A ȘAPTEA OARĂ

Reporterul l-a întrebat:
- Maestre, cum ați debutat?

*

MELOMANUL

Trec zilnic pe la Ateneu:
E-n drumul meu.

*

PREGĂTIRE PENTRU MECI

-Batem!(zise nenea Mitru)
Ori „pe ei”, ori pe arbitru!

*

ÎN FAȚA STATUII LUI VENUS

Gae, „mână lungă”, sta și o privea:
-Mă ferește, Doamne, să n-ajung ca ea!

*

FOCUL ȘI APA

Unite pot muta și munții,
Scânteia minții și sudoarea frunții.

*

De la epigramistul **George Corbu** am selecționat câteva
„distihuri în manieră absurdă”, intitulate „corbigrame”:
Printre multele lui daruri
Joacă table fără zaruri!

*

Între rugii și osanale,
Te dedai la trufandale.

Lovit dibaci de-o *dura lex*,
Când s-a trezit, era un... ex.

*

Gest cu-adevărat sublim-
Plânsul sub pseudonim.

*

Spiritul de analiză
Ține decolteu-n priză.

*

A avut și el un scop
Și-a uitat să-i pună dop...

*

Dragostea pentru natură
E la ultima lectură.

*

Râsul în singurătate
E curată sănătate.

*

Inovație vetustă:
O momeală fără fustă!

*

MICA PUBLICITATE
Schimb citate latinești
Pe cinci pâini și patru pești.

*

SPERANȚĂ
La-ntâlnirea cu destinul,
Golul vrea să-și facă plinul.

*

PLANETA ALBASTRĂ
Când planeta e albastră,
Cum să fie soarta noastră?

*

CELUI ÎNCHIS ÎN CAVOU
Ăsta, zic și eu, nici mort
Nu renunță la confort.

Din creația lui **Corneliu Vadim-Tudor** am ales următoarele distihuri:

*

Nu trebuie să-mi spună, nici Goethe, nici Horațiu,
Că-n dragoste și-n ură femeia n-are sațiu.

*

A stat mereu la cozi acest popor,
Până-l ucise coada de topor.

*

Nu fii trufaș, smerește-te mereu
Și îi vei fii pe plac Lui Dumnezeu.

*

Mă uit la tine de departe,
Cu ochi de condamnat la moarte.

*

Vorbește-n somn, fără motiv,
Stiloul meu cel guraliv.

*

Mă flagelez în fiecare zi,
Numai așa pot scrie și citi.

*

Nu-ți bate joc de trupul tău,
Că mâine o să-ți pară rău.

*

Nu-ți face griji, nu plânge, nu te zbate,
Le rânduiește Dumnezeu pe toate.

*

Îți joacă ochii-n lacrimi, scumpa mea,
Ca două nave pline cu cafea.

*

În loc să fac ce știu să fac mai bine,
Pierd vremea cu toți proștii, ce rușine!

*

Omule, se poate și mai rău,
Roagă-te să mori în patul tău.

E viu Iisus și-l văd mereu
În pacea din căminul meu!

*

Eu nu scriu și nu-mi bat capul cu perdanți și cu pigmei,
Mediocrități stupide, lași, invidioși, mișei.

*

Femei adulterine și frumoase,
Eu vă aștept în nopțile ploioase.

*

Lui Dumnezeu îi facem loc în noi,
Doar când scăpăm de patimi și nevoi.

*

Cobor pe scara sănătății mele,
Pe trepte tot mai șubrede și grele.

*

Toate liftele spurcate, toți agenții de doi lei
Ne dau lecții de morală, ca la ultimii pigmei.

*

Adrian Voica, universitarul care a slujit mai mult de patru decenii catedra de „Teorie a literaturii” de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, a fost în același timp remarcat ca unul dintre marii specialiști în versificația eminesciană, ilustrându-se deopotrivă ca eseist, poet și prozator. Mare parte din opera sa este consacrată distihului, un gen pe care l-a cultivat din plăcere, ajungând la performanțe impresionante. Din volumele sale: „Distihuri”, „Distihuri respirând catrene”, „Dicționar cu distihuri” am selecționat, din cele publicate în presa literară, acest prim grupaj, intitulat „**Pepite**”.

Cu precizarea că nu toate aceste distihuri sunt epigramatice, le-am considerat adevărate axiome, bijuterii literare, metafore sau poeme de excepție.

*

VIZIUNE

Bat în cuie fulgii de zăpadă
Peste crucea ta să nu mai cadă.

POEZIA

De câte ori în grații îi pătrund
Mă ispitește setea de rotund.

*

JOC

Am desenat șotronul de cuvinte,
Mă tulbură atâtea-nvățămintе.

*

INVOCAȚIE

Distihuri migratoare, azi unde poposiți?
În ce ostrov de carte vreți să vă odihniți?

*

ALPINISM

Urcăm printre consoane și vocale
Spre alte puncte cardinale.

*

PLANETĂ DE POET

Te smulge (din povestea trucată pentru tine)
Ideea neputinței cunoașterii depline.

*

PĂMÂNTUL DIN MINE

De când gonesc Pegasul spre Parnas
Departе Absolutul a rămas.

*

DISTIHUL

Distihul s-a visat mereu o poartă,
Prin care să pătrundă Marea Artă.

*

LA SFÂRȘIT

Vin-nori stingheri- din depărtări celeste
Cuvintele ce-au mai rămas pe creste.

*

BRĂDUȚUL DIN CARTE

Poemu-i ca un brad de jucării,
Metaforele: globuri aurii...

DEDICAȚIE UNUI POET

În țarcul strâmt dintre coperți
Înghesui vorbe și le cerți.

*

UNUIA

Geaba-ți pui tu pălărie,
Nu se vede pe hârtie!

*

SINGUR

Cuvântul este trist în sinea lui:
Mereu al tuturor și-al nimănu.

*

AVERTISMENT

Să te ferești de foaia goală:
Te obosește și te-nșală.

*

LEGĂTURI

-Să nu mă uiți, cuvântule! Prin carte
Suntem legați și dincolo de moarte.

*

Din volumul „**Migrații. Despre cuvânt**” al aceluiași autor,
Adrian Voica, am ales următoarele distihuri.

*

DESCRIERE

Distihul are umbre numeroase
Printre lumini melodioase.

*

POEZIA

Cuvinte, în alcătuiuri sublime,
Răsar în mine, înfloresc în tine.

*

ÎN CHENAR

Poezia nu se-nvață, nu se fură,
E umbra ta- de ai statură.

PE-O PAJIȘTE

Un fluture, venind spre mine,
Din aripi scutură rubine.

*

GAIȚA

Ce zgâriat i-e glasul, ce dogit!
Dar cu albastrul ei m-a cucerit.

*

PREGĂTIND PRÂNZUL

Cu lingura de lemn rotind prin linte,
În preajma ei se abureau cuvinte.

*

ALBINA

În flori este frumosul răspândit.
Ea îi adună razele în mit.

*

LIBERTATE

Gândul - pasăre în zbor-
Taie cerul tuturor.

*

PE STRADĂ

Bluza ta e doar o scuză:
Frumusețea te acuză.

*

ÎNTR-O SALĂ DE MUZEU

Rătăciți printre imperii,
Trag de hamuri cavalerii.

*

POETUL

Când răsucea cuvintele în horă,
El căuta o nouă auroră.

*

PROBĂ DE SUBLIM

De vrei din lecții vechi lucrare nouă,
Un curcubeu sculptează-n strop de rouă.

TABLOU

Zăpada-i masca albului sublim.
În jur cad aripi mari de heruvim.

*

ALBINELE CONCHISTADOARE

Vin să cucerească floarea de salcâm
Și să-i ducă aur noului stăpân.

*

PEISAJ HIBERNAL

Afară iarăși se întroienește
Cu iepuri albi. Și luna stă turcește.

*

DEȘERTĂCIUNE

Totu-i în zadar... Risipitură...
Spinii înfloresc și în Scriptură.

*

ARTISTUL

Cu gândul, poate, șui
Dar are steaua lui.

*

ÎN PARC

În parfum de tropețel
Număr pași de nepoțel.

*

GENEROZITATE

S-a desfăcut cuvântul ca o floare,
Ca să-l respire fiecare.

*

Alte distihuri, alți autori.

STROFĂ DESPERECHEATĂ

Privind fără-ncetare, prostia omenească,
De lung urât cuprinsă, Eternitatea cascade! – *Vasile Alecsandri*

*

Într-un sat unde fur` toți,
Meritul se dă la hoți. – *Dimitrie Bolintineanu*

Miresmele-amintirii, ca-ntr-o plasă
Ne prind, ne leagă, ne duc, ne lasă... - **Victor Eftimiu**

*

RĂBDAREA

Un bun de preț pierdut pe cale
Când ți-ai ieșit din balamale! - **Ana Marinoiu**

*

IAD

Pojar aprins de forțele cerești,
Alimentat cu patimi omenești. - **Ana Marinoiu**

*

CALOMNIA

Calomnia niciodată nu-mi aduce tulburare,
Dușmănia ce e mare este semn de stimă mare. – **Al. Macedonski**

*

ASTA-I VIAȚA PENTRU TOȚI

Cătinel poți să o zici
Poftele-s mereu mai mici... - **Gheorghe Mitroaică**

*

CARACTERUL

Geaba minte, geaba fler,
Dacă n-ai și caracter!... - **George Budoï**

*

RECIPROCITATE

El i-a furat o sărutare,
Ea, ce-a găsit prin buzunare. - **Nic. Petrescu**

*

FEMEIA

Femeia-i visul, raiul, totul,
Când n-o cunoaște idiotul! - **Leonida Secrețeanu**

*

FILOSOFIA BURLACULUI

Mai bine să fii singur cuc,
Decât o viață sub papuc. - **George Budoï**

„COCHETA”

A cerut oglinzii sfat...

Dar oglinda nu i-a dat! - *Nic. Petrescu*

*

ALB ȘI NEGRU

Lunecând pe horn, coșarul

Se făcuse alb ca varul! - *Constantin Tudorache*

*

MORALĂ

Fericit e omul care

Doar dușmani pe lume are! - *Ion Munteanu*

*

PERFORMANȚĂ

Nemaipomenită fată:

E o dulce și-mbrăcată. - *Nic. Petrescu*

*

NU TE PUNE...

Nu te pune cu nebunul:

Tu-l înțepi, el dă cu tunul! - *George Budoi*

*

TELEGRAMĂ DE LA IUBITĂ

„Te aștept să vii îndată,

Cât sunt proaspăt epilată!” - *Constantin Tudorache*

*

UNEI VĂDUVE

Mult solicitată-i văduva lui Tase

Și pe drept, că are-un corp superb... de case! - *Leonida Secrețeanu*

*

„BIO”

Cine nu mănâncă Bio,

Spune mai curând Adio! - *Corneliu Berbente*

*

FECIOARA

N-o crezi c-un trup așa nurliu,

Iar când o crezi, e prea târziu... – *Mircea C. Dinescu*

„PROSPĂTURI”

Pe-nserat îți ies în cale

Fel de fel de târfandale. - *Nic. Petrescu*

*

UNUI BLOGGER

E de-ajuns să dai un clic

Și-ai să vezi cât e de mic. - *Constantin Tudorache*

*

VANITATE

Vanitate, vanitate,

Tu-mpingi omul la păcate! - *George Budo*

*

PERFECTIUNE

În dragoste femeia-i totul

Și virusul și antidotul. - *Nic. Petrescu*

*

UNUI FOST PRIMAR

Să treci prin urbea noastră pe-nnoptat,

Că loc de bună ziua n-ai lăsat! - *Constantin Tudorache*

*

EPITAF UNUI ȘAHIST

În drumul către consacrare,

Făcu și ultima mutare. - *Gheorghe Penciu*

*

IUBIRE ÎN CIFRE

E suficient să-mi spui

Vârsta ei și leafa lui. - *Nic. Petrescu*

*

EPITAF UNUI CLEPTOMAN

A decedat de-o săptămână,

Dintr-o întindere de mână. - *Gheorghe Penciu*

*

UNUI ALCOOLIC

O mai duce cam o lună;

Că-i pe drojdie... de prună! - *Gheorghe Penciu*

FAIMĂ

I se duse buhu'

Că-i sărac cu duhu' – *Constantin Tudorache*

*

RESTAURANTUL POMUL VERDE

DIN PLOIEȘTI

Pomul verde e pe ducă,

Beau clienții de-l usucă! - *Vasile Coban*

*

POEZIA CRIPTICĂ

Un dialog conform ciudatei legi:

Mă fac că spun, te faci că înțelegi. - *Ghiocel Constantinescu*

*

REȚETA MEDICALĂ

Când îți așterni autograful,

Rețeta-mi scrii sau epitaful? - *Grigore Lupescu*

*

EPITAFUL UNUI ATEU

Mort de râs, abia se ține,

Popa l-a vorbit de bine. – *Constantin Popescu-Berca*

*

UNUI SURD

Îl înșală,-n lumea asta,

Când auzul, când nevasta. - *Efim Tarlapan*

*

UNUI AMIC

Ai fugit de mine,

Când ai dat de bine. – *Constantin Tudorache*

*

EDILITARĂ

Pe strada mea cu tei și plopi,

Deși deștept, tot dau în gropi. – *Constant Petrescu*

*

RAFINAMENT

Mita cu blazon

E... comision. - *George Petrone*

OALA

Prin „destinație”, e vasul
În care toți își vâra nasul. - *George Petrone*

*

SCAUNUL

Locul lui e, prin statut,
Ori la cap, ori sub șezut. - *George Petrone*

*

PACEA

Timp sublim al cărui țel
E un viitor măcel. – *Petru Bănești*

*

PUTEREA POLITICĂ

E cocota care, după-o luptă-n draci,
Se oferă toată și n-o satisfaci. – *Petru Bănești*

*

UNUI FOST INTERNAȚIONAL

Crezând că gloria-i eternă,
El și-a făcut din lauri... pernă! – *Florin Iordăchescu*

*

EPITAF UNUI MELOMAN

Multe glasuri ascultase,
Numai popa nu-i cântase! – *Constantin Tudorache*

*

UNUI SOȚ

Nu știu cum o fi răcit,
Că doar e... îmbrobodit. - *N. Petrescu-Redi*

*

DISTIH

Dacă este foarte tare,
Până și lumina... doare! – *Eugen Pop*

*

MITA

Pentru mită condamnat,
Tot cu ea s-a... liberat! – *Vasile Plăcintă*

REVENIREA LA ORA EUROPEI CENTRALE

-Vino, bade! Și m-am dus

S-o iubesc o oră-n plus! – **Iulian Dămăcuș**

*

MINIJUPA

Moda care s-a impus

Cu deviza: „Tot mai sus!” – **Iulian Bostan-Gohor**

*

PROSTIA

E un fel de boală grea,

Care uneori se ia! - **Virgil Petcu**

*

Nu locui-n cuvinte secate de tăceri,

Întoarce-te, copile, la țipătul de ieri! – **George Lixandru**

*

IUBIREA

Iubirea ce mă strigă, din tinerețea mea,

O cânt, abia acuma, când n-o mai pot avea. – **Stelian Filip**

*

EPITAFUL UNUI ATLET

A vrut să sară cât mai sus,

Dar a sărit în sens opus! – **Florin Iordăchescu**

*

APA TRECE...

Apa trece, pietrele rămân;

Greu mi-e tată să te știi bătrân! – **Viorel Martin**

*

Un mare acrobat mi-a spus,

Că nimeni nu rămâne sus. - **Rodica Tott**

*

Pentru final, vă „servesc” distihul „SCUZE”, de **Adrian Voica**:

Am preparat dulceață de cuvinte,

Nu pot să vă servesc, e prea fierbinte!...

Capitolul XVI

EPIGRAMA ÎNTR-UN VERS

EPIGRAMA E UN SIMPLU EXERCIȚIU CEREBRAL

Cu acest titlu, din cugetările inegalabilului Păstorel Teodoreanu, voi prezenta o nouă formă a genului epigramatic, și anume **„epigrama într-un vers”**. Eminescu spunea că „poezia este expresia cea mai scurtă a simțământului și gândirii”, iar Nichita Stănescu era de părere că „poezia e o pasăre care zboară invers”. Un mare autor de aforisme, Florian Calafeteanu, a lansat următoarea judecată: „Cine nu știe să restrângă la maxim un gând, să nu se apuce de scris!”

Pe lângă modalitățile de exprimare ale epigramei descrise în capitolele anterioare, nu puteam lăsa pe dinafară **epigrama într-un vers**, care reflectă câte ceva din definițiile de mai sus:

- toată epigrama este concentrată într-un singur vers care conține și poanta;
- este o exprimare neconformă cu natura, o idee restrânsă la maxim;
- este un exercițiu cerebral nu doar pentru autor, ci și pentru cititorul obișnuit cu patru sau două versuri;

Epigramiștii și-au dovedit abilitatea de a aborda toate tipurile și formele de scriere, inclusiv cele fixe, care impun reguli speciale de alcătuire. Alături de glossă, pantum, sonet, rondel, ronsonet, endogramă, sextină, cvinarie, catren, terțină sau distih, epigrama într-un vers reprezintă o noutate de exprimare. Având în vedere că, după titlu, urmează un singur vers în care întâlnim și poanta(uneori finalul versului rimează cu titlul epigramei), nu e la îndemâna oricui asemenea creație.

Sunt multe poezii sau poeme ale căror strofe se pot reduce la câteva versuri sau chiar la unul singur. La fel, unele romane pot fi sintetizate în câteva fraze sau într-o singură propoziție.

Alexandre Dumas-tatăl își întreba fiul dacă după el va rămâne o singură frază, iar fiul îi confirma că vor rămâne mai multe. Mari epigramiști, printre care Păstorel și Aurelian Păunescu, se declarau mulțumiți dacă după ei va rămâne o singură epigramă. Și au rămas mai multe epigrame după fiecare. Acest model de epigrame nu are prea mulți reprezentanți.

Ca introducere, parafrazându-l pe Titu Maiorescu, pentru „încălzire”, consider, „în chestie”, să începem, cu câteva poeme într-un vers din creația lui **Ion Pillat**. George Călinescu declara că „unele poeme într-un vers sunt grațioase miniaturi și imagini-definiții”. În cuvântul înainte, Ion Pillat dezvăluie secretul sau mai exact punctul de pornire al poemului într-un vers. Spune că a fost impresionat de unele poezii ale lui Victor Hugo, care i-au atras atenția că anumite versuri se detașau din text, ca veritabile unități independente, cu o valoare poetică deplină. De altfel, Ion Pillat afirmă: *Poemul într-un vers ar fi acela în care unul singur e scris, cel dătător de mișcare, iar celelalte rămân sugerate până la sfârșitul poemului presimțit*, cu specificația că poetul nu se gândea la epigramă. Iată exemplele:

*

POETUL

Stă încărcat de versuri, ca toamnele de rod.

*

PESCĂRUȘI

Din valuri spume albe au început să zboare.

*

ZILE ȘI NOPTI

Trecură ciute albe și-ntunecați ogari.

*

MARINARUL

Din larg zăream pământul, pe țărm privesc în larg.

*

ÎNTÂLNIRI

O piersică pufoasă și fraged un obraz.

DORINȚA

Iubire, nu fi veșnic al inimii tăun.

*

ZVON

E roiul de albine sau numai amintiri?

*

ARTA POETICĂ

Nu vorbele, tăcerea dă cântecului glas.

*

POEMUL ÎNTR-UN VERS

Un singur nai, dar câte ecouri în păduri.

*

BELȘUG

Am întâlnit azi toamna venind în car cu boi.

*

DARUL

Dă-mi pacea înserării pe care-o ții în mâini.

*

TIPAR

Nisipul poartă încă plăpândă urma ta.

*

DRUM DE NOAPTE

Ne învelise luna în colb de amintiri.

*

Dintre contemporanii lui *Ion Pillat*, au cochetat cu poemul într-un vers *Lucian Blaga* și *Vasile Voiculescu*. Așchiile de poezie ale celui din urmă, publicate postum (*GÂNDURI ALBE*, Editura Cartea Românească, 1986), se apropie mult de poemele pillatiene. Atâta doar că nu poartă titlu. Iată câteva:

*

Uleiul negru al nopții se-ntinde peste cer.

*

Și munții de tămâie ardeau cuprinși de dor.

Un țipăt alb de crivăț străpunge miază-noaptea.

*

Și în orbita nopții lucea pupila lunii.

*

Din lucrarea „**Poemul într-un vers**”, întocmită de Florin Vasiliu și Vasile Moldovan, am selecționat poeme într-un vers scrise de alți poeți români.

*

Poetul **Gheorghe Tomozei** a scris în 1956, la Agapia din Vale, poeme într-un vers. Am selecționat câteva.

*

CÂNTEC PIERDUT

În ochii ciutei moarte, luceferii adorm.

*

PAHAR CU VIN

Văzduhul și țărâna se logodesc pe buze.

*

SPERANȚA

Câmp ars, ucise ierburi și-n depărtări, fântâni.

*

BUCURIE

Pe-a sufletului boltă au fâlfâit păuni.

*

ROMANȚA

Și cântecul desprinde din suflete statui.

*

SOMNUL IUBITEI

Pe streșini, pacea albă a-ntâielor zăpezi.

*

POEMUL ÎNTR-UN VERS

Izvorul lin, presimte imensitatea mării.

*

ÎNTÂIUL "TE IUBESC"

Poleiul lunii curge pe buzele subțiri.

*

TINEREȚE

În zare munți de piatră și după munți, furtuni.

Ca un discipol al lui Ion Pillat, **Ion Serebreanu** aduce în poemele sale elemente de civilizație.

*

SĂLCIILE PLÂNGĂTOARE

Neveste care-și plâng pescarii morți pe ape.

*

EROII

Ce nați erau... le crește iarba mai sus decât li-i părul.

*

LÂNA DE AUR

Poetul Argos tunde de lacrimi Miorița.

*

BACOVIA

Port masca mortuară topită-n plumb a Terrei.

*

COCOȘUL

Cu aripile oarbe aplaudă lumina.

*

ENESCU

Îngenunchează zimbrii de sunet cu arcușul.

*

DOUĂ FIRE DE NISIP

-Eu am fost Ramses viul!

-Eu, piramida lui!

*

Epigramistul clujean **Ioan Marinescu** a scris și poeme într-un vers pe care le-a inclus în cartea „**Din cenușa cuvintelor - Micropoeme într-un vers**”. Ca poet, **Ioan Marinescu** vrea să sugereze astfel că poemele sale nu sunt alcătuite din cuvinte, ci din ceea ce a rămas după arderea lor.

*

FRUNZIȘ

Biblioteca ce-ncape-ntr-o omidă.

NOAPTE TÂRZIE

Doar parfumul teilor mai trece strada.

*

ARȘIȚĂ MARE

Se-ascunde în fântână răcoarea zilei.

*

MARINĂ

În scoica de pe masă, fugară perlă, luna.

*

SERVITUTE

Și-așterne luna pledul, ca să pășească noaptea.

*

OBICEI

Mai trec sub clar de lună, cu umbra mea de mână.

*

SPRIJIN

Își reazemă stejarul un braț de tâmpla casei.

*

CONTINUITATE

Și rugul înserării, pe câmp, îl poartă macii.

*

ȘAH

Parcure diagonale și îi numim nebuni.

*

CEASLOV

Strivit-am între file nu floarea, ci țânțarul.

*

JUVENTUTE

Izvorul, printre pietre, mai râde ca o fată.

*

CONSTATARE

Când vrem să tragem sfori, o piedică e nodul.

*

Din creația lui **George Bacovia**, am ales acest gând care e
un adevărat poem într-un vers:

Umbra mea stă în noroi, trist bagaj.

Grigore Vieru vine către poemul într-un vers dinspre trecut, dinspre folclor. „**Poemele din bătrâni**” sunt, pe linia lui Blaga, între poezie și cugetare. Iată câteva:

*

Sunt ochii mării frumoși, dar mergem după apă la izvor.

*

Copilul dacă a ascuns pâinea, căutați-o în cuibul rândunicii.

*

Bezna are o singură culoare, lumina o mie.

*

Înaintea celui care seamănă, să meargă numai semințele.

*

După această introducere cu exemple de „poeme într-un vers”, trecem la **epigrama într-un vers**, amintind că Adrien Decourcelle definea epigrama „un catren cu trei versuri de prisos”. Voi exemplifica în cele ce urmează epigrame care, într-un singur vers, concentrat, spun cât alte epigrame în mai multe.

Din Antologia întocmită de Nic. Petrescu, „**Epigrama, floarea parfumată a literaturii**”, am selecționat mai multe epigrame într-un vers scrise de filologul **Gheorghe Hulubei**.

*

EPIGRAMĂ

Ca la șah: îi spunem reginii, damă.

*

CUVINTE EPOCALE

Alegeți! Aveți o singură cale.

*

INAPȚI

Nici tu icre, nici tu lapți.

*

DEZINTERES

Slavă Domnului că n-am de ales!

*

CONJUGARE

Eu n-am, tu n-ai, el are.

MITĂ

Și nu ne duce pre noi în ispită!

*

TANDREȚE RURALĂ

Dii, căluții tatii! Dii, boală!

*

TRIȘTI

Sunt anii cu mulți umoriști.

*

CONSECINȚĂ

Cum de la ce? De la o referință.

*

CAPODOPERĂ

De obicei, urmașii o descoperă.

*

MELANCOLIE

Funcția nu vindecă de prostie.

*

UMANITARĂ

Se caută călăul cu mâna ușoară.

*

VEST

Căutători de perspectivă în est.

*

MEDIOCRITATE

Superb exemplu de solidaritate.

*

POSTERITATE

Dreptate cu reflexe întârziate.

*

CHESTIE

Fii mai uman, bestie!

*

FECIORIE

Ceva ce n-are niciun rost să fie!

LIBERTATE

Cuvânt frumos din cărți legate.

*

O!

Ce buni suntem, când n-avem încotro!

*

FINAL

Urcați! E cimitir și pe deal.

*

FRANCHEȚE

Sunt prea puternic, ca să-ncerc politețe.

*

Epigrame într-un vers a scris și medicul brăilean **Gheorghe Leu**. Din volumul său „**Puncte pe epigrame**”, am ales următorul grupaj.

*

ORATOR TENACE

Se bâlbâie și atunci când tace.

*

DEPUTAT

Un seif e mai puțin încuiat.

*

MANELE

Un „Cotnar” făcut din surcele.

*

TRANZIȚIE

Drumul scurt dintre vis și superstiție.

*

PUTERE

Cel ce primește mai mult decât cere.

*

ARHIVĂ

Ingrediente păstrate pentru colivă.

*

NAȚIUNI

În UE vor mai fi amintiri din străbuni?

CONȘTIINȚĂ

O calitate de mică trebuință.

*

ROMÂNIA

Am termi NAT-O cu mândria...

*

TEST

Știm că-s patru puncte cardinale: Vest!

*

JUDECATĂ

Detergent din care ieși „basma curată”.

*

CAMPANIE ELECTORALĂ

Un chef din damigeana goală.

*

CĂSĂTORIE

Argumentul pentru burlăcie.

*

AUSTERITATE

Un buget făcut pe nemâncate.

*

BĂTRÂNI

Doar pe amintiri suntem stăpâni.

*

REVOLUȚIE

Doar victimele au crezut că-i o soluție.

*

AMOR

Gură la gură ca prim ajutor.

*

ANTECEDENTE

Orice dosar este plin de amprente.

*

IERARHIE

Asta-i democrație, fir-ar să fie!

*

HAR

Focul nu-i aprins de orice amnar.

SPORT

Relaxare cu efort.

*

CITATE

Părerii personale, din biblioteci... adunate.

*

DESTIN

Primit cu zâmbet, suspin sau... Amin!

*

GARGARĂ

Apă de gură parlamentară.

*

Redau câteva epigrame într-un vers, din creația lui **Mihai Cosma**

*

CĂINȚĂ

Tipic gen de umilință!

*

SFÂNTĂ

Nu te lua cu ea la trântă!

*

SERIOS

Tânăr studios, de sus până jos.

*

BUTOI

Pe câți nu i-a lăsat în stradă goi.

*

DEPRESIE

Face mereu o proastă impresie.

*

De la epigramistul constănțean **Dan Norea** am ales cinci
poeme într-un vers.

VALUL

Iluzia că marea se-ndreaptă spre ceva.

*

GLOBUL SOLAR

Dovada că-ncălzirea globală-i de când lumea.

NISIPUL

Grăunțe care-n număr, născut-au infinitul.

*

ORIENTARE

Un copac *prost crescut* arată nordul unde vrea *mușchiul* lui.

*

ÎNTÂLNIRE

O babă fără dinți și un pieptene știrb.

*

De la același autor, **Dan Norea**, mai redau
câteva senryuri.

*

GER

Ger în sat- doar primarului nu îi crapă obrazul.

*

BEȚIVUL

De la bar mă-ntorc noaptea- când sunt libere trei cărări.

*

TALK SHOW LA TV

Doar masa e rotundă, capetele, nu.

*

MOTIV DE DIVORȚ LA ARICI

E ironic, mă-nțeapă mereu.

*

VÂNT NĂPRAZNIC

Lângă birt se leagănă un plop și-un bețiv.

*

Câteva poeme într-un vers, de **Elia David** (din
„Însemnări lirice și mici poeme într-un vers”):

*

CĂLĂTORIE

Din floare-n floare, fluturi fugind de efemer.

*

POM ÎNFLORIT

Ce plin de importanță,-n lumină-i felinarul!

PALETĂ DE CULORI

Când raiul primăverii se umple de lalele...

*

ZDROBIȚI

Tot sângele din struguri, azi gălgâie-n pahare.

*

FRUNZE (I)

Discrete invitații la moarte-ating pământul.

*

TOAMNA

Pe cerul unui greier, comete ruginite...

*

VÂNTUL

De ieftinu-i veșmânt, dezbracă o alee.

*

PRIVILEGIU

O frunză printre mii de stele căzătoare.

*

FRUNZE (II)

Neliniștite aripi în preajma unui zbor.

*

Epigrame într-un vers de **Ana Marinoiu**:

*

CALOMNII

Stropi reci de apă, peste o plită încinsă.

*

JUSTIȚIE

Dosar, mistere, tam-tam... tăcere.

*

ȘOMERI

Cobai pe care se încearcă un trai fără consum.

*

Genul de „Epigrame într-un vers” l-a abordat și profesorul **Ion Munteanu**, din Șoimari-Prahova. Redau trei asemenea epigrame.

CU STIMĂ

Și-i pune-n plic o anonimă.

*

CU CÂNTEC

Când făr' să știe-i mișcă pruncu-n pântec.

*

CU FEBRĂ

Când se visează în costum de zebra.

*

Din cartea „**Distihuri paradoxiste**”, a autorului ***Florentin Smarandache***, am cules câteva „culmi” și „distihuri”, un fel de sintagme oximoronice. Unele pot fi considerate poeme, sau epigrame într-un vers.

*

CULMEA ÎNOTULUI

Cu o mână înota, iar cu cealaltă dădea din picioare.

*

CULMEA GĂINII

Găina are picioarele la fel de paralele, mai ales stângul.

*

SINDROFIE

S-au adunat toți neadunații.

*

PASIUNE

A iubit cu o ură nebună.

*

ILUZIE

Orbul și-a văzut visul cu ochii.

*

FEBRĂ

O arșiță toridă, care te ia cu friguri.

*

UTOPIE

Mărețe vise înfrânte.

*

RECOMANDARE

Vă prezint o doamnă, pe care n-o cunosc.

NONCONFORMIST

Primește ce nu ți se dă.

*

COMPLEX DE INFERIORITATE

Se laudă de necaz.

*

MULATRU

Un negru mai alb.

*

ȚIGAN

Un alb mai negru.

*

GURĂ SPARTĂ

Spune tot ce n-are de spus.

*

RELATIVITATE

Partea de adevăr a minciunii.

*

HOMER

Un orb cu o uriașă viziune.

*

CRATIMĂ

Linie despărțitoare care unește.

*

După ce am redat suficiente exemple de la poetul **Adrian Voica**, la capitolul „distihuri”, citez și aici câteva care pot fi considerate adevărate poeme într-un vers, senryuri sau epigrame într-un vers.

*

ÎNCĂ O STEA

Această victorie miroase a glorie.

*

SLOGAN

Normalitate: furăm de toate.

*

PULS

Pe casa scărilor, doar uși închise, în spate-s baricadele de vise.

VECINĂTATE

O crescătoare de purcei, și-alături alta, de... idei.

*

PREZENȚĂ

Ceasul ronțăie de zor, clipele din dormitor.

*

OF!

În orice înăcrire, a fost cândva iubire.

*

ULTRA-DERIZIUNE

De unde vii? Și încotro te duci?- idee filozofică-n papuci?

*

CLOPOT

E ora când livada mănăstirii se umple de miresmele iubirii.

*

DE ȘTIUT

Condiția de om e îndoiala; de-o biruiești apare și sfiala.

*

CONTEMPORAN CU VEȘNICIA

De secole, aceiași nori străbat înaltul, doar privitorul este altul.

*

CUVINTELE

Mă las în grija lor, nu înainte de a le fi citit fragmente sfinte.

*

MAMĂ BUNĂ

Tristețea, ca și bucuria, înduioșează mult hârtia.

*

EXASPERARE

Și „În marea trecere”, suntem în întrecere.

*

ÎNTREBARE

Bucurii cu patru foi, când ajungeți și la noi?

*

POEZIA

Printre gânduri și cuvinte, simt otrăvurile-i sfinte.

*

SPECTACOL

Tinerețe și neant scot un sunet discordant.

ANUNȚ

Caut casă de chirpici, pentru versurile mici.

*

AMESTEC

Când te despați de o idee, regreți parfumul-i de femeie.

*

ADEVĂRATUL MOTIV

Speriată de morminte, viața fuge înainte.

*

FOȘNET

În fiecare dintre noi, un ram își caută altui.

*

OPINIE

Un cuvânt e frate, doar pe jumătate.

*

ÎNȚELEGERE

Cuvântul mă servește, dacă-l plătesc regește.

*

PASĂREA

Târziu, când mi-ai intrat pe geam, din sufletu-mi făcusem ram.

*

REVENIRE

-Cu aceste încălțări, străbătut-am multe țări...

*

RITM

Totul este inimă ce bate: până și a mea singurătate.

*

MISTER

În întunericul rotund, atâtea taine se ascund.

*

IARĂȘI TIMPUL

Timpul- tot ce n-a uitat, în cuvinte a păstrat.

*

NOSTALGII

În nesfârșitul început, e-un cântec de argonaut.

VREMURI NOI

Tot mai greu și tot mai rar, stă proverbul în cântar.

*

Nicolae Paul-Mihail (Nicomah) a scris multe minipoeme, gen haiku. Am selecționat din cartea „**Allegretto**” un grupaj de pseudohaiku-uri românești, ce se apropie de epigrama într-un vers, pe care poetul **Nicomah** le-a intitulat „**Cristale**”.

*

CINA CEA DE TAINĂ

La ultima cină,/ Ne-am adunat cei mai buni prieteni,/ Unul deja trădase.

*

UMBRA UNEI PĂSĂRI

Pe de-asupra tăpșanului înfiorat de vânt,/ Umbra unei păsări se întoarce,/ În căutarea timpului pierdut.

*

VIATĂ

Dincolo de oglinzi,/ Un clovn trist scoate limba.../ Ce farsă!

*

POST-FACTUM

Ceașca a păstrat/ Urma sărutului tău / De porțelan.

*

ÎNSTRĂINARE

Fiecare clipă/ cade ca un ecran mat,/ Între mine și lume.

*

UBICUITATE

Oglinda dacă ți-o sparg,/ Te regăsesc întreagă/
În fiecare dintre cioburi.

*

CHEMARE¹

La ore târzii,/ Cineva îmi bate în geam.../
Mai lasă-mi doar o zi!

.....
1 Acest minipoem a fost inscripționat pe placa memorială a casei din Sinaia în care a locuit Nicomah. Respectiva placă, din granit, „Nero-Africa”, a fost dezvelită în ziua de 3. iulie. 2014.

Capitolul XVII

PARODIA EPIGRAMATICĂ EPIGRAMA E UN MECI

Prin parodie, conform DEX, se înțelege: 1. *Creație literară (muzicală sau plastică), în care se imită și se deformează în mod voit elementele cele mai caracteristice ale operei altui autor, pentru a se obține efecte satirice sau comice.* 2. *Imitație nereușită sau fără valoare a unui original.*

Titlul-moto „**epigrama e un meci**” îl reprezintă un vers din definiția, în termeni fotbalistici, a epigramei dată de Nelu Quintus. Cunoscutele **Parodii originale** ale lui **George Topîrceanu**, chiar dacă au fost scrise ca o imitație, au rămas la fel de valoroase ca și versurile originale ale autorilor parodiați, și foarte apreciate atât ieri cât și azi. Caragiale putea parodia orice autor în circa douăzeci de minute.

Mircea Trifu nu aprecia în mod special parodia, dar afirma că *o epigramă construită pe șablonul unui catren cunoscut, cu versurile adaptate ironic la o situație nouă, are un efect deosebit.* Dintre marii poeți, Eminescu este pe primul loc în preferința de parodiare a epigramiștilor. Rodica Tott era împotriva parodierii lui Eminescu și spunea că *a-l parodia pe Eminescu este un sacrilegiu. Eminescu este un sfânt și nu trebuie atins.*

La unele concursuri, epigramiștii au avut ca teme comentarea sau parafrizarea unor versuri, expresii celebre sau proverbe. Au fost situații când pe la festivalurile de umor s-au premiat asemenea epigrame sau poezii reprezentând parodiarea unor versuri cunoscute. Unele le veți citi în acest capitol.

Pentru cei interesați am ales, din multitudinea de catrene pe versuri eminesciene, câteva pe care le-am considerat mai reușite. Primul pe care îl redau aparține lui **Victor Macarevici** și se intitulează

CONFESIUNE AMOROASĂ

La dragostea ce-a răsărit,
E-o cale-atât de lungă,
Că leafa mea, de om cinstit,
Nu cred c-o să-mi ajungă.

*

Voi continua acest grupaj de parodii eminesciene, menționând
titlul, catrenul și autorul.

*

TELEGRAMĂ DE LA UN CRAI TOMNATEC

Acum când toamna a-nceput
Și lanurile sunt pustii,
De te gândești la așternut...
Degeaba vii, degeaba vii! - *Eugen Albu*

*

CRĂȘMĂREASCĂ

La prețul liberalizat,
E-o cale-atât de lungă,
Că cinci bețivi au „cotizat”
De-un șpriț să le ajungă! - *Constantin Tudorache*

*

PE LÂNGĂ PLOPII FĂRĂ SOȚ

Pe lângă plopii fără soț,
Avem o bucurie,
O oră tu ești fără soț,
Iar eu fără soție. - *Ionel Iacob-Bencei*

*

PE LÂNGĂ PLOPII FĂRĂ SOȚ

La geamul tău ce strălucea,
Priveam ca un turbat,
O lume toată-nțelegea
Ce schimb m-ai programat! - *Constantin Tudorache*

*

PROASPĂTUL CĂSĂTORIT

Pe lângă-o damă fără soț,
Adesea a trecut,

Pe el, din trecătorii toți,
Năpasta a căzut. - **Nic. Petrescu**

*

DINTRE SUTE DE POEME

Dintre sute de poeme,
Ce străbat sertarele,
Care fi-va peste vreme,
Unicul sau marele? - **George Corbu**

*

DINTRE ZECI DE MINIJUPE

Dintre zeci de minijupe,
Ce străbat localurile,
Câte oare le vor rupe,
Vânturile, ... balurile? - **Corneliu Berbente**

*

ȘPĂGĂREASCĂ

De câte ori am așteptat,
În șoaptă, pe ascuns,
Un plic subțire să-mi fi dat,
Un plic era de-ajuns. - **Constantin Tudorache**

*

LA PARCHET

Dintre sute de dosare,
Ce-au umplut sertarele,
Câte au norocul oare
Să mai vadă soarele? - **Gh. Ulmu**

*

CONFESIUNEA IUBITEI

Și dacă-mi cumperi un papuc
Și-o geantă delicată,
E ca aminte să-mi aduc,
De tine înc-o dată! - **Constantin Tudorache**

*

ȘI DACĂ...

Și dacă guvernării ne înjură
Că nu mai scoatem țara din nevoi,

Avem motiv să spunem că ei fură
Mai repede decât producem noi. – **Ion Diviza**

*

COROLAR LA O STROFĂ EMINESCIANĂ

Mai ușor e-a scrie versuri
Când nimic nu ai a spune,
Dacă-aceleași vorbe goale,
Nici din coadă n-au să sune! – **Marcel Breslașu**

*

PE ACEEAȘI ULICIOARĂ

Vântu-mi suflă-n buzunare
Astăzi, ca și-n alte dăți,
Doar tu, dragă bunăstare,
Vecinic nu te mai arăți. – **Constantin Tudorache**

*

UNEI DOAMNE

La anii ce și-a stabilit,
E-o cale-atât de lungă,
Că 60' fix i-au trebuit,
La 40' s-ajungă! - **I. Berg**

*

GÂNDURI DE PATRON

La un profit ce speri să-l scoți,
E-o cale-atât de lungă,
Că partea care-o dai la toți
Nu cred c-o să-ți ajungă. – **Constantin Tudorache**

*

O, RĂMÂI...

Din plin viața și-au trăit-o,
Se iubeau ca doi nebuni:
„O rămâi, rămâi, iubito”...
Și a rămas. E-n șase luni! - **Nic. Petrescu**

*

REVEDERE

Codrule, codruțule,
Ai ajuns, drăguțule,

O tarla de mărăcini
Cu proprietari străini! – **Constantin Tudorache**

*

CENACLUL

Ce e cenaclul? -Un lăcaș
De tinere talente,
Unde se poartă pătimaș
Discuții violente! – **Ștefan Odobleja**

*

PENSIONARUL CĂTRE GUVERNANȚI

Și dacă banii mei se duc,
De cum începe luna,
E ca aminte să-mi aduc
De voi întotdeauna. - **Mircea Constanda**

*

LUNEI

„Lună, tu stăpân-a mării...”
Sub lumina argintie,
Tu pe mulți îi dai pierzării,
Cu amor și poezie! – **Ion Ionescu-Quintus**

*

UTOPIE

Cu umbra vecinului ieri,
E inutil să lupți,
Corupții de s-ar stinge-n cer
S-ar naște iar corupți. – **Constantin Tudorache**

*

TARIF DE CRIZĂ

O, vino, scumpul meu odor,
De nu ai bani, nu-mi pasă!
Ofer o oră de amor,
Pe un tichet de masă! – **Ica Ungureanu**

*

OBSERVAȚIE

Țara mea de glorie,
Plină-i de nebuni,

Scoși din sanatorii
Și ajunși tribuni. - **Valentin Groza**

*

URARE DE 8 MARTIE

Doamnelor, de viață pline,
Cu bărbați frumoși, șarmanți,
Vreme trece, vreme vine
Și cu soți, și cu amanți. - **Dumitru Botar**

*

UNUI POLITICIAN

Vezi, rândunelele se duc,
Se scutur frunzele de nuc,
Se-așează bruma pe poteci,
De ce nu pleci? De ce nu pleci? – **Constantin Tudorache**

*

Tot la „Eminesciencă”, adaug trei catrene scrise de **Păstorel Teodoreanu**:

*

ȘI ASTĂZI

Și astăzi, ca-n atâtea seri,
Când pivnița-i adâncă,
Tăria vinului de ieri
Ne urmărește încă.

*

AROMA VINULUI

Aroma vinului trecut
Încet la cap se suie,
Era pe când nu s-a băut,
Azi l-am băut și nu e.

*

SOMNOROASE PĂHĂRELE...

Somnoroase păhărele
Pe la mese iar se-adună,
Să se toarne vin în ele...
Sete bună, poftă bună!

Alte parodii.

Nu doar Eminescu a fost sursa de parodie pentru epigramiști, ci și alți poeți și scriitori. Argumentez prin câteva exemple:

*

MINULESCIANĂ

În cinstea ta, cea mai frumoasă,
Am luat inele, blănuri, casă,
Mașină, mobilă, covoare,
Și... patru ani de închisoare. - *Mircea Ionescu-Quintus*

*

HAMLETIANĂ

A fi sau a nu fi-nsurat,
Cum e mai bine-acuma, știu,
Răspunsul însă l-am aflat,
Ca toți bărbații... prea târziu. - *Vasile Langa*

*

UNUI AUTOMOBILIST

Ne claxonezi prelung acum,
Când treci cu Jeepul pe la noi
Și parcă ieri mergeai pe drum,
„Pocnind din bici pe lângă boi!” – *Constantin Tudorache*

*

PE UMERI PLETELE-I CURG RÂU

„Pe umeri pletele-i curg râu”
Reinventând un vechi desfrâu. – *George Corbu*

*

ROMANȚĂ

Un patron, ușor pilit,
Fredona cu glas șoptit:
„De ți-ar spune geanta mea,
Câte șpăgi am dus cu ea!”... – *Constantin Tudorache*

*

ROMANȚĂ UNEI VÂNZĂTOARE

În magazin când am intrat,
Să cumpăr astăzi înc-o pâine,
De rest nici nu te-am întrebat,
„Eu știu c-ai să mă-nșeli și mâine”! - *Nicolae Petrescu-Redi*

Iată o simplă, dar ingenioasă completare a unui proverb românesc, realizată de epigramistul brăilean **Alexandru Hanganu**:

*

GURA PĂCĂTOSULUI

Gura păcătosului adevăr grăiește,
Dar a păătoasei te și mulțumește.

*

Rămânem în același context și mai dau, cu voia dumneavoastră, chiar dacă unii vor spune că am cam abuzat, un exemplu din creația personală (fiindu-mi mai la îndemână decât creațiile altora). Epigrama se intitulează **GURA PREMIERULUI EMIL BOC** și a fost scrisă în anul 2010:

Din înaltul cerului,
Ordin când primește,
Gura Premierului
Adevăr... *Băsește!*

*

Un calambur, foarte bine prelucrat după un proverb, citim la epigramistul **Ionel Iacob-Bencei**:

Ne spune-o veche zicătoare,
Să nu-i ceri omului ce n-are,
Dar, ca o bună prevedere,
Nici să nu-i dai atât cât cere!

*

Redau în continuare o parodie realizată pe versurile cunoscutei melodii „**Hai vino iar în gara noastră mică**”:

„Hai vino iar în gara noastră mică,
Privește-mă să vezi cât mi-e de frică”,
Bărbatu-meu m-a prins cu unu-aseară,
Că numai ceferiștii mă scăpară! - **Mircea Constanda**.

*

Ioan Pop are o epigramă-parodie cu impact socio-politic, intitulată „**Revoltă**”:

Iar sunt supărat pe soartă
Și istoria-mi detest

„Munții noștri aur poartă”
Când spre Est și când spre Vest.

*

Tot pe aceste versuri mai redau patru parodii-epigramatice:

*

AXIOMĂ

„Munții noștri aur poartă”,
Țara are azi un trend,
„Noi cerșim din poartă-n poartă”,
Îmbrăcați la second hand! – *Constantin Tudorache*

*

FOLCLOR DE ROȘIA MONTANĂ

Cântă, blestemați de soartă,
Moșii noștri,-n bătătură:
„Munții noștri aur poartă,
Iar mai nou... și cianură!”- *Laurențiu Ghiță*

*

ROȘIA MONTANĂ

„Munții noștri aur poartă...”
Însă, fir-ar ea de soartă,
Că îi poartă, cum se pare,
Tot la alții-n buzunare. - *Sorin Olariu*

*

UNEI SUPRAPONDERALE PLINĂ DE BIJUTERII

La orice pas se fandosește,
Printre acei loviți de soartă,
Și-ntr-adevăr ea dovedește
Că *munții noștri aur poartă*. – *Nicolae Zărnescu*

*

Alte parodii, pe cunoscute versuri.

*

TRISTĂ SOARTĂ A ADEVĂRULUI

De adevăr puterii nu îi pasă!...
Stăruitor, de secole în șir,

„Minciuna stă cu regele la masă”,
Cu președinții... și mai abitir! - **Cornelius Enescu**

*

COTROCENI

„Minciuna stă cu regele la masă”,
Așa spunea cândva un om cu minte.
Dar, bine-ar fi să n-o primească-n casă
Și nici în curte, noul președinte. - **Corneliu Zeana**

*

UNUI POLITICIAN

Ca politician de clasă,
În conjuncturile fierbinți,
A stat cu regele la masă
Și-a râs cu patru președinți! – **Constantin Tudorache**

*

DE LA VLAHUȚĂ CITIRE

Zise Ghiță, într-un tremur,
Bând din vinul de opt lei:
-Nu de sticlă mă cutremur,
Ci de conținutul ei! – **Gabriel Teodorescu**

*

PREȚURI

Mi-a șoptit, cuprins de tremur,
Speriat un trecător:
-Nu de prețuri mă cutremur,
Ci de majorarea lor! - **Constantin Tudorache**

*

TESTAMENT

„Nu-ți voi lăsa drept bunuri după moarte,
Decât un nume adunat pe-o carte”;
Sperând să nu alergi imediat,
S-o vinzi la primul anticariat. - **Mirel Gabor**

*

O parodie după o cunoscută expresie biblică:

PE MASA DE OPERAȚIE

Chirurgul, cu priviri severe,
Rosti spre cel supus la chin:

„Nu vei simți nicio durere,
Nici întristare, nici suspin!” – **Vasile Vajoga**

*

Și acum să trecem la Topîrceanu, cu două exemple
din creația piteșteanului **Nic. Petrescu**.

*

DE LA TOPÎRCEANU CITIRE

Și-azi multe fandosite,
Dau buzna în livadă,
Din merele oprite
Să facă marmeladă.

*

EVOLUȚIE (CRONICA STRĂZII)

Nimeni nu-și mai lasă baltă
Toate interesele,
Pe trotuar alături saltă
Multe fese vesele!

*

... Și încă trei parodii, după Topîrceanu

DACĂ NU TE-AȘ FI-NTÂLNIT

Dacă nu te-aș fi-ntâlnit
Absolut din întâmplare,
Astăzi nu aș fi falit
Și cu casa la vânzare! - **Ovidiu Creangă**

*

GÂNDIREA

Parafrazând ad-hoc o cugetare
Din Topîrceanu, zic la rândul meu:
Gândirea e un lucru foarte mare,
Dar nu în orice țeastă de pigmeu... – **Sorin Pavel**

*

NOSTALGIE

Frumoasă-ai fost pădurea mea,
Cu umbra ta cea rară,
Dar te-ai schimbat în cherestea
Și ai plecat din țară. - **Constantin Tudorache**

Epigramistul timișorean **Ioan Martin** are o parafrază după un cunoscut cântec popular, unde păstrează intacte versurile 3 și 4:

EFECTELE SCHIMBĂRII MODEI MINI-JUP

De când draga mea, pe trup,
Nu mai poartă mini-jup,
„Lunca-i luncă, iarba-i verde,
Ce-am iubit, nu se mai vede!

*

Redau o altă parodie, după un cântec popular, scrisă de **Vali Slavu**:

„Lelea de la Orăștie,
Cu catrință și cu ie”,
Cu opinci și cu ilic,
Poartă piercing în buric.

*

Iată alte aluzii parodiale.

MUZICĂ UȘOARĂ

- Spune-mi, mândro, înc-o dată,
C-ai să-mi dai iubirea toată;
- Începuși cu fleacuri, iară,
Nu ți-am dat-o toată-aseară? - **Nic. Petrescu**

*

EPILOG NEPREVĂZUT

După datina străbună,
Au cântat de zeci de ori:
„Ia-ți mireasă ziua bună!”
Și-a fugit cu nașu-n zori. - **Ion N. Barbu**

*

COȘBUCIANĂ

„Prin vaduri ape repezi curg”,
Doinind neputincioasa jale,
De când modernul Demiurg
Le-a-nnobilat cu chimicale. – **Stelian Ionescu**

EL ZORAB

- „O mie de țechini, primești?”

- O, pașă, unde te trezești?

Te crezi pe vremea lui Coșbuc?

Cu-o mie astăzi bei un suc! – *Stelian Ionescu*

*

NIHIL SINE DEO

Cred că-mi e permisă mica

Adnotare, peste ani:

„Fără Dumnezeu, nimica!”

... Dar nici fără... gologani! – *Stelian Ionescu*

*

IZGONIREA DIN RAI

Pe Eva și Adam i-ai alungat,

Dar șarpele complice a scăpat;

Grăit-ai bine Naltule Prea-Sfânt:

„Precum în Cer, așa și pre Pământ!” – *George Petrone*

*

INVITAȚIE

Coana Veta, bună damă,

Mi-a trimis o telegramă:

-Te poftesc la mine-acasă

La... „O noapte furtunoasă”. - *Ioan Frențescu*

*

„LASĂ-MI TOAMNĂ VIA VIE”

Când parfum de razachie

Prind pe dealuri și scaieții,

„Lasă-mi toamnă via vie!”

Și te-or proslăvi poeții... - *Nichi Ursei*

*

LEGI ȘI TOCMELI

Strigă mulți, la o adică,

Spre electorat, de zor:

„Nu de legi ne este frică,

Ci... de aplicarea lor!” – *Vasile Larco*

LA PĂDURE

Ea fraga buzelor mi-a dat
Și fericit a fost momentul,
Că nu vă spun ce a urmat,
Dar... nu mai termin tratamentul! – *Dan Norea*

*

LA HUȘI

Vinul ăsta, dragi nepoți,
Are-un vechi și bun renume
Băutorii cântă toți:
„Trei cărări cunosc pe lume!” – *Ștefan Cazimir*

*

VORBE VECHI, VIZIUNE NOUĂ

„Minte scurtă, poale lungi”,
Însă, după moda nouă,
Mai departe poți s-ajungi,
Dacă-s scurte amândouă. – *Georgeta Vătavu*

*

VREMURI NOI

După ce-au plecat *rapsozii*,
saltimbancii și irozii,
Peste noi au dat năvală
Demagogii fără școală. - *Constantin Tudorache*

*

UNUI ȘOFER

În fiolă am suflat,
De carnet m-am ușurat
Și de-atuncea fredonez:
„N-am știut să te păstrez!” – *Marius Opreșca*

*

ASFALTURI VOLATILE

Cu contracte deocheate,
Ce ne seacă la pungață,
„Drumurile noastre toate”
Vor rămâne... de căruță! - *Zaharia Petrache*

PROUSTIANĂ

Adeseori pe-ascuns, dar și pe față,
Am risipit atâta timp din viață!
Dar cel mai cu folos l-am petrecut
În căutarea timpului pierdut. – *Constantin Sachelaride*

*

MINULESCIANĂ (Viitorilor imigranți)

„Străinule ce bați în poartă”,
Să nu visezi mai bună soartă! – *Mihai Haivas*

*

MODA MINI ÎN ȘCOLI- „Liceu, cimitir al tinereții mele”(G. Bacovia)

Prin clase, cancelarii, coridoare,
Poți admira doar lungile picioare. – *Mihai Haivas*

*

LOZINCĂ PENTRU FUMĂRAE

Noi de-aicea nu plecăm, din taverna- „albastră”,
Până n-o să ne fumăm sănătatea noastră! - *Gheorghe Mitroaică*

*

PARAFRAZĂ LA GICĂ PETRESCU

Veșnic am făcut pe craiul,
Mai c-o jună, mai c-o doamnă,
Și-astfel, risipindu-mi traiul,
„Am strâns toamnă după toamnă”. – *George Petrone*

*

UNUI TALENTAT AMIC

„E lung pământul, ba e lat”,
Zicea poetul inspirat.
Eu zic, de-al tău talent sătul:
Pământul nu-i adânc destul! – *Florin Rotaru*

*

CINISM

Când țara-i gata să se rupă,
Cânta un matelot la PRORĂ:
„Cei ce s-au prins cu mine-n horă,
O viață bună nu mai PUPĂ!” – *Gheorghe Constantinescu*

CÂNTEC OLTENESC LA DEVESELU

M-a făcut muica oltean

C-un sergent american. – *Ioan Toderășcu*

*

AMINTIRI NOSTALGICE

La umbra nukului bătrân,

Ea mă ruga să mai rămân...

Acuma nu insistă baba,

Că știe că rămân... degeaba! – *Nicolae Cutean*

*

Trei parodii după piesa **PUȘCA ȘI CUREAUA LATĂ:**
GAFĂ...

O duduie exaltată

Te-a fixat, cu ochi profunzi:

–Ce bărbat erai odată !

–Doamnă dragă... mă confunzi! – *Eugen Sfichi*

*

Soața mea, înfierbântată,

Îmi șoptește uneori:

–Ce bărbat ai fost o dată,

Sau de, cel mult... două ori! – *Nicolae Bunduri*

*

Pușca și cureaua lată,

Ce bărbat am fost odată;

Stau amu' pe prispa căsii

... Pușca și cureaua mășii! – *George Petrone*

*

Pentru final am ales un frumos catren, parodiat după cântecul „**Trenule, mașină mică**”, scris de *Gheorghe Bâlici*:

RIME CFR-iste

Trenule, mașină mică,

Eu ți-aș da acum toți banii

Să-l aduci pe Ionică

Și să-i duci pe toți Ivanii.

Capitolul XVIII

EPIGRAME CU VERSURI SCURTE

EPIGRAMA E O SATIRĂ SCURTĂ

Există o legătură sau mai exact o relație directă între o idee și modul ei de materializare. În cazul epigramei, ideea impune nu numai rimele și ritmul, ci și numărul de silabe în mai toate situațiile. „Lo bueno, si breve, dos veces bueno”, spunea Baltasar Gracian, adică: „Ce-i bun, de-i scurt, e bun încă o dată”. Dacă epigrama e un catren cu patru versuri șlefuite ca briliantul, epigramiștii au demonstrat că pot transmite o idee reducând versurile la câteva silabe. Anticii în general și latinii, în special, susțineau că poezia este destinată urechii, și mai puțin ochiului, iar Cicero era de părere că două lucruri pot mângâia urechea: sunetul și ritmul („Duae sunt res quae permulceant aures, sonus et numerus”). Nimic nu poate fi mai plăcut pentru ureche, decât vorbele scurte, împerecheate și perfect ritmate.

În ceea ce privește epigrama, se știe că dacă versurile ei depășesc 11 silabe, este de nerecomandat. Nici în endecasilab nu sunt multe epigrame de excepție. Epigramele bune, foarte bune și antologice nu depășesc 8-9 silabe. Sunt unii organizatori de concursuri, care chiar impun participanților limitarea versurilor la, cel mult, 9 silabe.

Mă aflu la o ședință a Clubului „Cincinat Pavelescu”, prin anul 1983, când epigramistul **George Caranfil** a citit următoarea epigramă, intitulată **RUT**:

Cui

Bag,

Pui

Trag.

Înainte de a o citi, a precizat că este cea mai scurtă epigramă din câte s-au scris până atunci. În sală au început unele comentarii hazlii ale lui Mircea Bogdan și Gabriel Teodorescu (acesta completa sau comenta întotdeauna câte

ceva, având multe intervenții spumoase). La nici trei minute, după citirea acestui catren, **Mircea Ionescu-Quintus** a spus următoarea epigramă:

Zise-o fată, cam cu burtă

Și cu zâmbet infantil:

„Chestia lui Caranfil

E prea scurtă!”

*

În seara aceea, Caranfil a aprins o scânteie, după care au început să curgă epigrame cu versuri scurte. Îmi amintesc două încercări ale lui **Mircea Trifu**. Prima sună așa:

N-ai

Os.

Stai

Jos!

Iat-o și pe cea de a doua:

-Tu,

Ne?

-Cu

Ce?

*

Apoi a citit și **Titi Turcoiu** următorul catren, scris tot în seara respectivă:

Os

Dus,

Sus

Pus.

*

Versul scurt, reprezintă o condensare a unei idei în cuvinte mai puține decât un catren obișnuit, iar pe acest segment nu au marșat prea mulți creatori. Am selecționat în prezenta lucrare suficiente exemple pentru a convinge iubitorii de epigramă că se pot spune lucruri multe în cuvinte mai puține. Iată prima serie de exemple:

UNUI TÂNĂR

Tu bani să nu cați
La poezi- se știe!
Și nici literați,
La Academie! – *Dimitrie Teleor*

*

REVISTEI LITERE-ARTE

Litere,
Arte,
Țitere
Sparte. - *Barbu Lăzăreanu*

*

UNUI DIRECTOR DE GAZETĂ

Singur știu
Cât mă muncesc.
Eu o scriu,
Eu o citesc. – *A.C. Calotescu-Neicu*

*

IN MAGISTRATUS

Ca procuror
I-acuzator;
Ca literat,
E... acuzat. – *Paul I. Papadopol*

*

UNUI SAVANT

De departe
Om cu carte;
De aproape
Om de mape. – *Pan Halippa*

*

MIE ÎNSUMI CA MAGISTRAT

Că Cincinat
E-afemeiat,
Vreți o probă?
Poartă robă! - *Cincinat Pavelescu*

UNUI POET ADEPT AL LUI BACHUS

E tare

La pahare,

În vers

Invers. – *Constantin Miu-Lerca*

*

BANUL

Un carusel

Cu vrăji depline,

Tu-l faci pe el

Iar el pe tine! – *Nelu Quintus*

*

IUBITEI

Sunt indispus,

M-ai înșelat;

Că pleci ai spus

Și n-ai plecat. – *Vasile Tacu*

*

LESBIANA

Într-un fel

E un „EL”,

Ca un gay

La femeii. – *Constantin Iurașcu-Tataia*

*

Unul dintre epigramiștii care au abuzat de versurile scurte este *Nelu Quintus*. Într-o epigramă, intitulată **MI SE REPROȘEAZĂ CĂ ABUZEZ DE VERSURI SCURTE**, autorul spune:

Constatând că-n orice carte

Uneori mi-au fost impuse,

Sunt de-acord că-n mare parte

Sunt... «reduse».

*

În mai toate recenziile la culegerile de epigrame ale Clubului „Cincinat Pavelescu”, președintele de onoare Șerban Cioculescu cita câte o epigramă de-a lui *Nelu Quintus*. În

continuare citez și eu câteva epigrame cu versuri scurte, din creația lui **Nelu Quintus**.

INDISCUTABIL

Faptu-i clar
Că toată viața,
Pe sforar
Îl „trage ața!”

*

**NICIO ECHIPĂ BUCUREȘTEANĂ,
PE PODIUMUL FOTBALISTIC**

Conjunctură
Infernală,
Lovitură
«Capitală».

*

LA MARE

Soare, vrajă,
Cum dorești,
Iar pe plajă
Scoici și... pești.

*

Iată și unele definiții epigramatice de același autor.

IPOCRITUL

După teste,
Pare-se,
Veșnic este
Ce nu e.

*

HOMOSEXUALII

Făr's-asculte
Din păcate,
Fac cam multe...
«Pe la spate».

*

SECURITATEA

O poveste
Ideală,

Dacă este
Personală.

*

CARICATURA

Frapantă
Linieră,
Cu-o poantă
La vedere.

*

DIVORȚUL

Pacoste
Legiferată,
Dragoste
Verificată.

*

INUNDAȚIILE

Ape rele,
Destinate
Să ne spele
De păcate.

*

TRIBUNALUL

Echitatea
Din instanță,
Cu dreptatea
În balanță.

*

MOLIA

Hoinărește
Cu sfială
Și trăiește
Din ciupeală!

*

Într-un volum de epigrame intitulat ***Voiajând cu gluma***, tot ***Nelu Quintus*** invită cititorii la o călătorie prin orașele lumii, spunându-mi chiar în dedicația cărții: *Variantă relaxantă/*

Călătorind c-o poantă. Am selecționat din acel volum câteva epigrame cu versuri scurte.

HAMBURG

Impecabil,
Grandios,
Preferabil...
Tămâios.

*

VALENCIA

Ca o jerbă,
Feeria
Și superbă...
Melodia.

*

BAGDAD

Crimă, jaf,
Biciușcă
Și mult praf...
De pușcă!

*

PEKING

Plaiul
Conduitei,
Raiul...
Hepatitei.

*

BUENOS AIRES

Uite mamă,
Spune-un fraier,
O reclamă
Pentru aer!

*

GRANADA

Are cotă
Ideală
Și o notă...
Muzicală.

MURMANSK

De nu te-nveți
Cu clima dură,
Acolo-ngheți
Și pe căldură!

*

CLUJ-NAPOCA

Urbe ce inspiră
Orișice pieton,
Are și satiră
Și... «SATIRICON»¹.

*

MALAGA

Soare, zel,
Arșiță,
Orășel
De viță.

*

Catrene cu versuri scurte a scris și epigramistul *Ștefan*

Tropcea. Iată câteva.

CALEA ILICITULUI

Lungă cale,
Într-un an,
De la țoale,
La persan.

*

UNUI PROASPĂT MEDIC

Folosind știința,
Strânsă-n șase ani,
Pune suferința
Să-i aducă bani.

*

AXIOMĂ

Un birocrat
- Ca om ales -

1 Satiricon este denumirea Cenaclului epigramiștilor clujeni.

E ascultat,
Nu înțeles.

*

NIMENI

Nimeni n-a mâncat,
Pește din acvariu
Și n-a cumpărat
Vilă din salariu.

*

Menționez că la Festivalul umorului de la Vaslui, din 1984, Ștefan Tropcea a luat un important premiu cu doar 13 catrene. Chiar așa a intitulat grupajul trimis la concurs: „Catrene”. Astăzi, unii epigramiști au ajuns să tipărească volume cu sute de epigrame, în care nu găsim 13 epigrame acceptabile. Câtă diferență! Să lecturăm și alte epigrame, cu versuri scurte, scrise de Ștefan Tropcea:

LIBERTATEA BÂRFEI

(Uneori o cioară)

Corbul bunăoară,
Fără niciun risc,
Face de ocară
Vulturul din pisc!

*

ECHILIBRU

O zicală curmă
Sub condeiul meu:
Cei ce râd la urmă
Înțeleg mai greu.

*

FEMEIA IDEALĂ

Este creatura,
Plină de iubire,
Ce deschide gura
Numai să respire.

SERVILUL

Unde-i pus
Stă moale
Și-i adus
De șale.

*

SCRISOAREA ANONIMĂ

E o răutate,
Pusă pe hârtie,
Între lașitate
Și ticăloșie.

*

İată o demonstrație de versuri scurte din creația lui *Ștefan Tropcea*. O epigramă care are titlul mai lung decât toate versurile la un loc: **SERVILUL ÎN FAȚA BARIEREI**

Mă
Plec,
Să
Trec.

*

În postfața singurului volum de epigrame al lui *Ștefan Tropcea*, intitulat *Între surâs și lacrimă*, tipărit post mortem, în 2004, scriitorul Fănuș Neagu încheie prezentarea intitulată *Lupul singuratic*, cu următorul catren din creația autorului Ștefan Tropcea:

EPITAFUL UNUIA RĂPUS DE PIGMEI

L-au lovit câinos,
Până l-au răpus,
Prea venea de jos,
Prea țintea în sus!

*

Alte epigrame cu versuri scurte.

BOCET

Ce păcat de Sile,
Fuse pedepsit:

A murit cu zile!
(Nu le-a folosit...). – **Mircea C. Dinescu**

*

CONTRADICȚIE

Când tot îl vezi
Mereu plecat,
Cum poți să-l crezi
Bun om de... stat?! – **Eugen Deutsch**

*

ROMÂNII ȘI GUVERNANȚII

Eu fac haz
De necaz,
Ei mă fură
Cu factură! - **Viorel Martin**

*

LA CENTENARUL BULEVARDULUI

Eveniment
Ce-ți dă fiori,
El permanent,
Noi... trecători. – **Nelu Quintus**

*

VINUL

Duh de vie
În butoaie,
C-o tărie
Ce ne-nmoaie! - **Eugen Deutsch**

*

NOMINA ODIOSA

Aici zace...
Bine face! - **Valentin Smarand Popescu**

*

LA MORMÂNTUL UNEI GUREȘE

Ptiu drace...
Tace! - **Gavril Glodeanu**

Epigrame cu versuri scurte a scris și medicul ieșean **Mihai Cosma**. Dau câteva exemple.

LA DISCO

Într-o sferă
De-ntuneric,
Ea Veneră
El... veneric.

*

AVANSARE

Nu cu mila,
Nici cu sila,
Ci cu pila
Și ștampila.

*

FECIOARA

Cât se pare,
Fata mare
E-o fecioară
Solitară!

*

PROVERBIALĂ

Câinele
Lătrător
Nu mai e
Mușcător.

*

LEUL

E-un fel de rege,
Cu acte dure,
Ce face lege,
Ca în pădure.

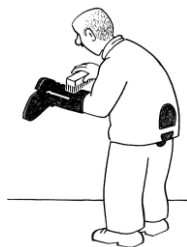
*

Tot la categoria *epigrame cu versuri scurte*, redau acest catren, intitulat **SOLDAT ÎN PERMISIE**, scris de **Ioan Pop**:

Leat
Șui,
Beat
Cui.

Capitolul XIX

EPIGRAME ȘI CATRENE MAI PUȚIN CUNOSCUTE EPIGRAMA E GENUL CEL MAI POPULAR AL POEZIEI

Nichita Stănescu spunea că *epigrama este genul cel mai popular al poeziei*. Deși nu a abordat epigrama, Nichita l-a venerat pe epigramistul Ion Grigore, profesorul său de matematici, care a fost președintele comisiei de admitere când Nichita Stănescu a dat examen la liceu. Puțini știu că Nichita Stănescu a fost membru al cercului de matematici al Liceului I. L. Caragiale din Ploiești, cerc condus de profesorul Ion Grigore. După diversele forme de exprimare ale epigramei, în acest ultim capitol voi prezenta o selecție de **epigrame mai puțin cunoscute**, scrise de personalități în diferite împrejurări și neprezentate marelui public. Tot aici voi include și epigrame scrise de persoane mai puțin cunoscute sau chiar necunoscute în lumea literară pe principiul „Că nu e om să nu fi scris... o epigramă”, ca o parafrază la cântecul „Că nu e om să nu fi scris o... poezie”. De asemenea, voi prezenta și epigrame recent scrise de unii confrăți, auzite sau culese din publicații cu tiraj mic, precum și din unele volume de autor care nu au ajuns la marele public. Mulțumesc tuturor celor care mi-au trimis cărțile lor, din care am selecționat epigrame, nu doar în prezentul capitol, ci și în capitolele anterioare. Astfel, la toate aceste epigrame am precizat numele „furnizorului”. Pentru că am amintit de epigramistul **Ion Grigore**, iată ce epigramă i-a făcut fostului său elev Nichita Stănescu, pe vremea când acesta devenise marele poet național: *Când el cu cifre cocheta,/ Nu l-am putut încuraja,/ Plecă atuncea pe alt drum/ Și câți mă blestemă acum...* Această epigramă a fost publicată, pentru prima dată, în revista „Orizont”, din Timișoara, în 1973, iar un redactor i-a întors ultimul vers, astfel: *Și câți mă laudă acum!* Profesorul universitar **Ștefan Cazimir** a afirmat că unele

epigrame, conjuncturale, chiar dacă au fost gustate la vremea lor, sunt condamnate la uitare și le-a denumit „Epigrame în formol”¹.

.....
1. În *România literară* nr 29, 23-29 VII. 2003, profesorul Ștefan Cazimir a publicat, la rubrica „*Estivale*”, un articol intitulat „*Epigrame în formol*”. Întrucât conținutul articolului se potrivește tematicii acestui capitol, îl voi reda integral.

„În 1939 Carol al II-lea a dezvelit, în Piața Palatului, statuia ecvestră a lui Carol I, operă a celebrului Mestrovici. La căderea pânzei, surpriză: regele era înfățișat în uniformă, dar fără chipiul reglementar! Prilej pentru Victor Eftimiu, prezent la ceremonie, să improvizeze următorul catren: *Când unu-i mort și altul viu./ Eu din dilemă astfel scap:/ Prefer pe cel fără chipiu/ Acelui fără cap*. Catrenul are 22 de cuvinte; explicația introductivă 44. Aceasta este soarta multor epigrame care au strălucit ca niște artificii în clipa lansării lor, dar n-au trăit decât o clipă. Este, poate, o lege a genului: ca succesul cel mai viu să-l obțină piesele hărăzite uitării. Ele nu vor intra nicidecum în antologii, pentru că ar necesita lămuriri fastidioase, strivind prin întindere textul însuși. În ședința din 27 mai 1992 a Camerei Deputaților, într-o vreme când Frontul Salvării Naționale și Convenția Democratică își descoperiseră interese comune, militând deopotrivă pentru ținerea cât mai grabnică a alegerilor, intervenția caustică a unui deputat independent a culminat epigramatic: *Golit de orișice idee./ Mă tot întreb și mă tot mir:/ Ori Trandafirul e sub Cheie./ Ori Cheia e sub Trandafir*. Râsete, aplauze. Recitate astăzi, versurile sună a cîmilitură; nimeni nu mai înțelege nimic. (*Trandafirul și Cheia* erau simbolurile celor două partide).

La 3 mai 1994, discuție aprinsă în Camera Deputaților: se anunțase că fostul suveran va face o „vizită particulară” în România. Un deputat a ținut să releve caracterul pleonastic al formulei: foștii șefi de stat nu pot efectua decât vizite particulare, ei înșiși nefiind altceva decât persoane particulare. Remarca i-a iritat pe regaliștii din dreapta sălii, care și-au manifestat zgomotos nemulțumirea. Vorbitorul nu și-a pierdut cumpătul, ci a ripostat în versuri: *Rumoarea când se-ncege iarăși/ Și voci din sală nu-mi dau pace./ Eu vă declar, iubiți tovarăși,/ Că asta-i muzica ce-mi place!* Punct ochit-punct lovit: nostalgicii coroanei erau, în parte, foști membrii PCR, reciclați politic după '89, așadar adresarea cu „iubiți tovarăși” li se potrivea de minune. Iar versul final al catrenului „recicla” la rândul său o frază a prințului Carol, rostită la Calafat în primele zile ale războiului din 1877, când un obuz turcesc explodase în preajmă. Cum s-ar zice: „Ale tale dintru ale tale”. La 29 septembrie 1994, camerele reunite dezbăteau un voluminos raport asupra corupției (772 de pagini). Lectura documentului i-a inspirat unui vorbitor „două sentimente complementare: indignarea și teama. Indignarea că lucrurile au ajuns unde au ajuns și teama că ele nu se vor opri aici. Și putem fi siguri că nu se vor opri aici, după elocventa declarație de ieri a domnului senator Cutărescu”. „- Nu senator, ci deputat!” a intervenit Adrian Năstase, care prezida lucrările ședinței. „- Aveți dreptate, domnule președinte!”, s-a scuzat vorbitorul. *Că face parte din Senat/ Toți membrii Camerei ar spune,/ Căci să-l zărească le e dat/ Doar în ședințele comune*. Rîs exploziv: toată sala știa că deputatul vizat deține recordul absențelor. Dar mecanismul epigramei n-ar fi putut funcționa fără colaborarea oportună a președintelui. Nu s-a aflat până astăzi dacă fusese sau nu aranjată”.

Pentru a fi spuse, aceste epigrame necesită explicații și precizări privind împrejurările în care au fost scrise și numele *andrisanților*. Multe epigrame se pierd în vârtoarea vieții, iar la unele nu li se mai știe numele autorilor. Poate tocmai de aceea **Ștefan Tropcea** definea epigrama astfel: *Inscripție pe tomuri seci,/ Turnată-n câteva cuvinte,/ E rară prin biblioteci,/ De obicei se ține minte.*

Încep cu o epigramă scrisă de cunoscutul cântăreț și compozitor **Cornel Fugaru**, fost component al formației „Sincron”, care era atracția publicului prin anii '70. După ce majoritatea membrilor acestei formații plecaseră din țară, înainte de 1989, **Cornel Fugaru** a spus la radio următoarea epigramă:
Din „Sincronul” cel vestit,
Ce-a avut succes cu caru',
Numai unul n-a fugit
Și acela e... Fugaru!

*

Dem Rădulescu, zis **Bibanu'** și-a făcut următoarea autoepigramă de prezentare:
De la tata m-am ales cu
Numele de *Rădulescu*
Și, de la botez, mă chem
Scurt și categoric: *Dem!*

*

Și, tot *Dem*, adaugă:
Am și o poreclă-n fine,
O fi bine, n-o fi bine,
Dar mă știe tot poporu'
Că-s *Bibanu'*, că-s actoru'.

*

Într-un caiet de însemnări al unui vecin am găsit următorul catren, monorimă:
De când draga mea mi-a spus
Că eu i-am fost soț impus,

Mi-am luat zborul și m-am dus,
(Soacră-mea mi-a strigat... „urs”).

*

De la **Mioara Tudorache**, metodist la Casa de Cultură a
Sindicatelor din Ploiești, am auzit această epigramă:

Mulți bărbați, așa ca voi,
Poartă coarne, dar nu-s boi,
Sandu e-un model mai nou,
N-are coarne, dar e bou.

*

De la profesorul Octavian Onea am notat o epigramă
despre fusta scurtă, scrisă de **Ovidiu Bogza**.

Atât a rămas
Din biata fustiță;
E ultimul pas
Spre frunza de viță.

*

Redau o epigramă mai puțin cunoscută, bine întoarsă
din condei, din creația lui **Vasile Tacu**:

VEȘNICUL NEMULȚUMIT
Privind la fulgi cum se-așterneau,
Cu orice preț vrând să combată,
„Mai albe”- zise el, „erau
Zăpezile de altă dată”.

*

O epigramă, scrisă de **Armand Călinescu**, a circulat
nesemnată, sub formă de ghicitoare, în Parlamentul României
și era adresată lui Nicolae Iorga:

Cine-i nalt ca un proțap,
Are barbă ca un țap,
A supt țara sub trei regi
Și-are toți copiii blegi?²

.....

2 -Armand Călinescu nu avea ochiul stâng și purta un monoclu cenușiu. Nicolae Iorga, după ce a citit epigrama, s-a dus la tribuna Parlamentului și a spus: „Circulă pe aici o ghicitoare sau epigramă, nesemnată, la adresa mea. Nu vreau să-i spun numele autorului, dar dacă-i dau un pumn, îi scot și ochiul celălalt!”

Prin anul 1994, actorul **Radu Beligan** i-a adresat lui **Mircea Ionescu-Quintus**, pe atunci lider PNL, următoarea epigramă:

Richard dă, în plină dramă,
Un regat pentru un cal;
Quintus pentr-o epigramă
Dă Partidul Liberal!

*

Alexandru Clenciu a scris următoarea epigramă, în argou, intitulată **PLÂNGEREA UNUI BALAOACHEȘ CONTRA TATĂLUI SĂU**:

Când i-am cârtit lui tetea că-i hapsân,
Iar mandea n-are loz și face cuie,
S-a șucărit gagiul ăl bătrân
Și mi-a dilit o labă peste muie!

*

Mai redau o epigramă în argou, scrisă de **Dan Radu Ionescu** și intitulată **NEA MĂRIN PE LITORAL**³

Privind pogonul de nudiste-și spune,
Mărin, în sinea lui, pe oltenește:
„De ce aceste dame se *prăjește*
Când chiar și *crude e* la fel de bune?”

*

Tot la aceeași categorie aș încadra și următorul catren scris de **Florina Rărau**, intitulat **REGRETE DE PENSIONARĂ**

Peste tot atâtea fete
Ce se poartă *despuiete*,
Cum să mă compar cu ele
Când port numai... «haine grele».

.....
3. Un catren asemănător am întâlnit în „Antologia epigramei românești- Editura ProTransilvania, 2007”, la autorul **Dimitrie Radu**: *Pe plajă la nudiste// Ele ies din apă ude,/ Deși se prăjesc la soare/ Pentru ce s-or prăji oare/ Când sunt mult mai bune crude?* Și încă una scrisă de **Florin Iordăchescu**: „Pe plajă// S-a bronzat, a prins culoare,/ O privesc și-mi spun în șoaptă:/ Ce s-o mai prăji la soare,/ Când și-așa-i destul de coaptă?”

Reamintesc epigrama lui **Păstorel Teodoreanu**, intitulată **RECLAMĂ:**

Îmi spunea un bețivan,
Rezemat contra perete:
„Fetele din Popa Nan
E frumoase, dar *nu-i* fete!”

*

La epigramistul **Nicolae Zărnescu** întâlnim o epigramă, pe care o citez la aceeași categorie:

TINERELE DIN ZIUA DE AZI

Fetele *vorbește* multe
Și se *ard* pe săturate:
Pentru unii *e* inculte,
Pentru alți *e* stricate.

*

Să lecturăm, din creația lui **Alexandru Clenciu**, alte epigrame, mai puțin cunoscute.

O epigramă adresată fotbalistului Rodion Cămătaru, fost centru atacant la echipa Universitatea Craiova și la Naționala României:

Acest atlet, format de Teașcă⁴,
În niciun caz nu-i cămătar,
Că mingile primite plească
Le „speculează” foarte rar.

*

ÎNTOARCEREA ESCHIMOSULUI DE LA VÂNĂTOARE

În caiac, vâslind, se-ndreaptă
Către țarm, unde-l așteaptă,
Rumenă de ger la față,
„Eschimoasă”-sa pe gheață.

.....

4- Constantin Teașcă, fost antrenor la echipele de tineret ale României și, pe scurte perioade, la echipa națională. Teașcă este autorul cărților: *Fotbal la poalele Cordilierilor*; *Ce rău v-am făcut?*; *Păpușarii* ș.a. Spunea că nu vrea să moară într-o zi de luni ca să nu înceapă săptămâna prost.

După accidentul produs la centrala nucleară de la Cernobîl, din 1986, **Alexandru Clenciu** i-a adresat lui Mihail Gorbaciov, pe atunci lider al URSS, următoarea epigramă:

Dacă zici că-ți place omul
Și de dragu-i nu mai poți,
Nu mai zgândări atomul
C-o *Cerno-belim* cu toți!

*

Caricaturistul **Matty Aslan** avea în ziarul „**România liberă**” o rubrică „**Una pe zi**”. Pe această temă, **Al. Clenciu** i-a trimis, la redacție, următoarea epigramă:

Matty, marele maestru,
Face fără-a obosi
La ziar „una pe zi”,
Noaptea... una pe trimestru.

*

Actorului **Florian Pittiș**, regizor, traducător și interpret de muzică folk, **Alexandru Clenciu** i-a făcut următoarea epigramă cu privire la pletele sale cam lungi:

Scurtează-ți chica lungă și bogată,
Că printre noi se mai găsesc jivine
Care-ar putea să creadă că ești fată
Și mai pățești, maestre, vreo rușine...

*

Amintesc o epigramă pe care **George Zarafu** i-a adresat-o lui Ion Bănuță⁵, redactor șef la revista „Albina”, revistă unde Zarafu era colaborator cu o rubrică de epigrame:

Pe-a Albinei potecută,
Cântă cam așa tarafu:
Vin zarafii la Bănuță
Și bănuții la Zarafu.

.....

5. Ion Bănuță este autorul unor frumoase poezii, din care exemplific pe cea intitulată „Mi-e dor de ea”: *Mi-e dor de ea ca nimănui/ Ca unui vechi nomad de drumul lui/ Port răni adânci în ochi și-n trup,/ Veșmintele de-argint le rup./ Aștept trecutele iubiri,/ Conturul brațelor subțiri/ Și părul amintind de ploi,/ Și vechea urmă din noroi./ Dar urma ei s-a șters demult/ De cine azi să prea-ascult?/ De vântul ce-mi închide uși/ De greieri sau de cărăbuși?*

Tangențial, la această categorie aş încadra şi următorul catren al epigramistului **Ioan Jorz**, din Caransebeş, dedicat Mihaelei Tatu, pe vremea când aceasta realiza emisiunea „**De 3X Femeie**”:

Când trăncăneşte, ca o moară,
Şi o aud, mă trec fiori,
Păcat că nu e domnişoară
S-o fac femeie... de trei ori!

*

La revista Urzica, redactor literar era cunoscuta **Rodica Tott**. Ea se ocupa şi de rubrica „**Poşta redacţiei**”.

Un autor, rămas necunoscut, i-a adresat următoarea epigramă:

Când hotărâra cei de la Urzica

S-o facă poştăriţă pe Rodica,

Un ins a apucat atât să spună:

Păi, asta nici de poştă nu e bună. (Comunicată de **Vasile Vajoga**).

Auzind această epigramă, George Zarafu mi-a spus că a fost scrisă de **Alexandru Clenciu**.

*

La o rubrică intitulată „**Inedite**”, am citit următoarea **IDILĂ**, scrisă de **Mircea Pavelescu**:

L-a refuzat, aproape-un sfert de veac,

Acum, moşneag, cu părul coliliu,

L-a invitat la dânsa în iatac...

Îmbrăţişări... parfum de liliac;

Era devreme, dar era târziu...

*

Ion Minulescu i-a adresat următoarea epigramă **LUI I.M.SADOVEANU, PE MARGINEA UNEI FOTOGRAFII ÎN CARE SEMĂNA CU GOETHE**

Goethe seamănă, îţi pare,

Cu distinsul criticastru

Doamne, câtă depărtare,

De la critic pân' la astru!

Am ales de la **Marcel Breslașu** următoarele două epigrame:

IAR S-A AȘTERNUT

Iar s-a așternut pe stradă
Feciorelnică zăpadă...
Iar vor trece pași greoi,
Prefăcând-o în noroi...

*

NESIMȚIRE

Zadarnic l-ați tot criticat!
De bronz e amicul cutare!
Cu cât e mai tare frecat,
Cu-atât strălucește mai tare!

*

O epigramă scrisă de **Dumitru Tabacu**, în 1946:

LA TEATRUL MODERN,

ACTORII SUNT PUȘI SĂ SE BATĂ, AUTENTIC, PE SCENĂ

Regia patronează, fără jenă,
Acorduri mutuale uneori:
Punând actorii la bătaie pe scenă,
Scutesc efortul unor spectatori!

*

Tot aici atașez următorul distih al lui **Ion Busuioc**, din categoria „**Morale solitare**”:

În unele piese, decât actor
E mai greu să fii... spectator.

*

Scriitorul Ionel Teodoreanu (1897-1954), autorul cunoscutelor romane "Ulița copilăriei", "În casa bunicilor", "La Medeleni" etc., a instituit un premiu de 5000 de lei, prin publicația "Universul literar", pentru cea mai bună analiză făcută unui erou din ultimul său roman. Cu această ocazie, **Mircea Pavelescu** i-a făcut următoarea epigramă:

Pe când era drăguț și june,
Scriind romane, Ionel
Făcea afaceri foarte bune.

Dar azi, când s-a slușit nițel,
Ca să-l citești, plătește el.

*

Din **Antologia umorului românesc-Epigrama clasicilor**, alcătuită de **George Zarafu**⁶, redau o epigramă, mai puțin cunoscută, scrisă de **Cincinat Pavelescu**:

**UNUI DOCTOR VÂNĂTOR,
A CĂRUI FRUMOASĂ SOȚIE
MĂ SOMA SĂ-I FAC VERSURI LA UN CEAÎ**

Familia aceasta

Pe mine mă uimește:

Bărbatul dă cu pușca,

Iar doamna te rănește!

*

Din aceeași sursă, mai redau epigrama **VÂNĂTOREASCĂ**

Când a văzut că vii spre el întins,

Pe urs o mare milă l-a cuprins!

Te cunoștea de vreme-ndelungată...

Îi mai vânduseși blana și-altă dată! – **Florin Iordăchescu**

*

Amintesc un frumos catren, scris de **Păstorel Teodoreanu**

Am păstorit în viață vinuri rare

(De-aceea mi se zice Păstorel!)

Și de la *grasă* pân' la *ottonel*

Le-am prețuit, pe rând, pe fiecare!

*

Un catren scris de **Alexandru Vlahuță**:

Când bei vin de viță veche,

Simți că prinzi puteri de leu

Și auzi cum cântă-n ceruri,

Îngerii lui Dumnezeu.

.....

6. În autograful pe această carte, cu 584 de pagini, George Zarafu mi-a scris: „Pentru confratele Titi Tudorache, această „cărămidă”, care (sper) să-i folosească la edificarea Castelului Epigramei Românești”.

Profesorul **Grigore Moisil** a fost impresionat când la masa restaurantului Corso, din centrul Iașiului, a ascultat o orchestră care-i cânta un vals compus de el! Partitura există și astăzi. Iată o singură strofă:

Un cântec vechi și trist,
Cântat doar în surdină,
Pe-o veche mandolină,
De un bătrân artist.

*

De la prietenul meu, profesorul Nelu Stan, am auzit o frumoasă poezie despre bătrânețe, scrisă de **Costache Ioanid**.

Voi reda doar primul catren:
Ce școală-naltă-i bătrânețea!
E cea din urmă facultate,
În ea înveți, nu cum se-adună
Ci cum se lasă-n urmă toate...

*

Redau cunoscuta epigramă, scrisă de **Ion Ionescu-Quintus**, intitulată **MARIEI**⁷

Că te-am iubit ca un nebun,
Ți-am spus și n-am tăgăduit
Și, dacă vrei, și-acum ți-o spun:
Am fost nebun, când te-am iubit!

*

Amintesc o epigramă spusă de **Sorin Beiu**, intitulată

ROMÂNUL S-A NASCUT RÂZÂND

Românul s-a nascut râzând,
Aflat în pânțelele mumii,
O gluma i-a venit în gând
Si a iesit s-o spuna lumii.

.....
7. Epigramă adresată frumoasei actrițe Marioara Voiculescu, prima soție a autorului, care a fost profesoara unei alte mari actrițe Carmen Stănescu.

Mircea Micle a scris următoarea **SPERANȚĂ DEȘARTĂ**

I-am așteptat pe-americani,
Ca pe un El Dorado,
Și ne-au trimis- după mulți ani-
Gândaci de Colorado.

*

Dintre epigramele primite de la **Dumitru Botar**, redau următorul **CREDO**:

Anii mei de viață
Și de căsnicie,
Îi păstrez la gheață
Pentru veșnicie.

*

Câteva din ultimele epigrame scrise de **Nelu Quintus**.

EPIGRAMEI

Ți-o spun azi în final
Și tare mândru îs
Că-n mod paradoxal
Nu te-am făcut de râs!

*

CRUCEA

Al Domnului adept,
Cuprins de pietate,
Ieri o purtam pe piept⁸,
Iar azi o duc în spate.

*

ELENELE

Prima, evident, amantă,
Următoarea, o „savantă”,
Însă ultima, cea nouă,
Le include pe-amândouă!⁹

.....

8. Pe front, Nelu Quintus a purtat la piept o cruciuliță din lemn sfințită la Muntele Athos.

9. Autorul se referă, în ordine, la: Elena Lupescu, Elena Ceaușescu și Elena Udrea.

MIE ÎNSUMI, LA 90 DE ANI

Cât ar fi de necrezut,
Pentru toți contemporanii,
Aș lua de la-nceput
Epigramele și... anii!

*

FRAȚII QUINTUS

Nu s-au duelat titanii,
Niciodată pân-acuma,
Dar, în ce privește anii
S-au cam întrecut cu gluma!

*

CELOR DOI FRAȚI QUINTUS

După ce, ca la un meci,
Au trecut de 90,
Dumnezeu, chiar că te miri,
Le-a mai dat și... prelungiri.

*

Epigramistul **Geo Olteanu** le-a adresat următoarea
epigramă celor doi frați Quintus:

De la Quintusul cel mare,
Pân' la cel mai mic, se pare,
S-a format o dinastie,
Renumită prin chelie.

*

Redau acum, ca replică, două epigrame scrise de frații
Quintus, înaintea celei de mai sus:

EREDITARĂ

De la părinți, precum se știe,
Iei duh și fizionomie,
Era prea mare ironia
Să-mi lase tata doar chelia. – **Mircea Ionescu-Quintus**

*

QUINTUȘII

De când se știu, ca literați,
Ei se succed, din tată-n... frați! – **Nelu Quintus**

Scriitorul umorist ploieștean **Sandu Anastasescu** a scris și epigrame. Redau o epigramă din creația sa:

UNUIA(Pe tema „Ulciorul nu merge de multe ori la apă”)

Știe dumnealui proverbul,
Și-l respectă, pe deplin,
Ca atare, cu ulciorul,
Merge numai după vin.

*

În prefața la **Marea antologie a epigramei românești** 2005, alcătuită de **Efim Tarlapan**, academicianul Mihai Cimpoi scrie: „Prezentul florilegiu, ales „pe sprânceană” de **Efim Tarlapan**, care, ca și alți colegi basarabeni, se manifestă epigramatic, e o dovadă că epigramaștii români se pot pune sub semnul unei *epigramiade unitare*, că promovează și continuă o tradiție multiseculară cu profesionalism, că sunt solidari ca „gașcă”, fără a fi „gășcari”, că sunt dinamici în plan cultural și social, că... pot scrie cu adevărat epigrame”. Nu întâmplător, în primul capitol al antologiei, **Efim Tarlapan** a inclus un grupaj de „Strigături epigramatice”. Având o tradiție, nu „multiseculară”, ci milenară, strigătura a fost prima formă de exprimare epigramatică. Prin tâlcurile, ironiile și subtilitățile nativ-populare, strigătura a reprezentat debutul epigramei în fața publicului. Ea a fost creată, îmbunătățită și transmisă, pe cale orală, de autori anonimi. Iată câteva strigături, alese „pe sprânceană”, din antologia lui **Efim Tarlapan**:

-Vino, lele, la Bănat!

-Ba eu nu, că am bărbat.

-Dacă și eu am muiere

Și cu tine tot aș mere!

*

Hai la joc pân' ce trăiesc,
Că de mor, mă hodinesc!

*

Vai, mândră, frumoasă ești
Vara, când te rumenești;

Dar când ești nerumenită,
Ești ca via neplivită!

*

Bate-mă, Doamne, cu bâta,
Nu mă bate cu urâta!...

*

Mândro, sunt flăcău voinic,
Căci n-am frică de nimic.
Câte fete-n brațe-am strâns,
Toate după mine-au plâns!

*

Frunză verde de pelin,
De mândruțe satu-i plin.
Las` să fie plin și ras,
Eu de tine nu mă las!

*

Frunză păpușoi din glugă,
Am fost la mândruța slugă,
Pentru ochi ca floricele,
Pentru buze subțirele.

*

Ține Doamne, Luna sus,
Să-mi sărut mândra cu gust,
Ține Doamne, Luna-n ceață,
Să mă satur de dulceață.

*

Vai de mine, ce să fac?
Cine-mi place, eu nu-i plac.
Vai de mine, ce să fie?
Cui îi plac, nu-mi place mie!

*

Dragă mi-i lelea buzată,
Că sărută șapte-odată.

*

Ia mai zi, mai zi din gură,
Dacă ți-i inima bună!

Dacă ți-i inima rea,
Nu mi-o strica și pe-a mea.

*

Frunză verde ciocălău,
Tare-i bine când nu-i rău!
Frunză verde de dai n-ai,
Ia nu da să vezi cum ai!

*

Pe la începutul anilor '90, **George Zarafu** a pregătit pentru tipar culegerea: „**Strigături de pe Valea Bârgăului**”, cu peste 300 catrene și distihuri, adunate cu migală din folclor.

*

Rămânem la **antologia** lui **Efim Tarlapan**, din care vă voi reda și câteva epigrame.

CINEVA MI-A SPUS CĂ SUNT TACITURN

Că sunt tăcut o știu prea bine
Și altfel nici nu pot să fiu!
Ce vrei să-ți spun? Minciuni nu știu,
Iar adevăruri sunt puține... – **Zaharia Bârsan**

*

PORTRETUL UNUI POLITICIAN

Portretul șefului, tehuiul,
Stă pe perete într-un cui;
Sunt fericit că trece cuiul
Măcar pe lângă... capul lui. – **Gheorghe Bâlici**

*

FILANTROPICĂ

Când văd fete dulci și fine
Ce mă fac să fiu duios,
Dau cămașa de pe mine,
Uneori, dau totul jos... - **Gheorghe Bâlici**

*

ECHILIBRU

Și învățatul și profanul
Sunt întru totul de-o părere:
De câte ori vorbește banul,
Valoarea trece sub tăcere! – **Vasile Darie**

FEMEI ÎN PARLAMENT

Plimbându-și nurii afroditici,
Se-ntreabă ele și socot:
Să meargă cu bărbați politici
Sau cu bărbați care mai pot? – *Ion Diviza*

*

PLĂCERE MUSULMANĂ

Sanda, fiică de codrean,
S-a luat c-un musulman
Și avut-au, cu plăcere,
Semiluna lor de miere! – *Ion Diviza*

*

SFAT BĂTRÂNESC

Vrei ca răul să-ți dea pace,
Bucurii să ai în vatră?
Fugi de omul care tace
Ca de-un câine ce nu latră! – *Marian Popescu*

*

Din volumul de epigrame „*La dolce vita*”, semnat de *Stelian Ionescu*, având o prefață scrisă de Nicomah, prezintă patru epigrame:

INEXORABILA DILEMĂ

Timpul ăsta e nebun
Și în calcule meschin:
Pe măsură ce-l adun,
Îmi rămâne mai puțin.

*

PĂCATUL INIȚIAL

Acest „păcat inițial”
Stârni în cer destul scandal,
Iar pe pământ stârni regrete
La cei ce nu pot să-l repete.

*

ÎNTREBARE PENTRU ROMÂN

Când ai câmpia roditoare
Și munți bogați, cu tâmpla ninsă,

O Dunăre, un Olt și-o Mare,
La cine stai cu mâna-ntinsă?

*

ATEUL DE PAȘTE

M-am hotărât: Mă duc la Înviere,
Deși sunt cunoscut ca vechi ateu!
Cum nu mă-mpac cu cei de la putere,
Să mă împac măcar... cu Dumnezeu!

*

Am ales câteva epigrame din cartea „**Pilule Ilauriante**” a autorului ***Ionică Laurian***.

FOCURILE DRAGOSTEI

O spune orice bard,
Când patima-l apucă:
Sunt focuri care ard
Și focuri ce usucă!

*

TRADIȚII DE ANUL NOU

Fiindcă azi nevoia crește,
Strigă orice biet român:
Geaba anul se-nnoiește,
Dacă tot cei vechi rămân!

*

ROCHIA IUBITEI

Pe trupul ei când se mulează,
Parcă-i o stea de cinema
O sorbi din ochi, te minunează
Dar și când cade de pe ea...

*

SALARIILE BUGETARILOR MĂRITE

**FUNCȚIE DE SALARIUL
UNEI SECRETARE DACTILOGRAFE**

S-au găsit măririi, noi și noi repere
Și cum noua lege echilibru cere,
Ne-a fixat Guvernul, fără vreun temei,
Când sub secretară, când deasupra ei.

Alte epigrame.

UNUI FĂȚARNIC

Gândeam atent privindu-ți fața
Și mă-ntrebam în sinea mea:
De ce-mi spui „Bună dimineața!”
Când mi-o dorești atât de grea? – *Eugen Frunză*

*

CETATEA CONSACRAȚILOR

La poarta nobilei cetăți,
Un tânăr iar veni să bată,
Dar se lovi, ca și-alte dăți,
De... „cărămida consacrată”. – *Dumitru Munteanu*

*

UNUIA

(Care a constatat- după ce a ieșit la pensie- că are talent la scris)
În fine a sosit momentul
Să-i pară rău c-a-mbătrânit:
Urla demult în el talentul
Și-abia acum l-a auzit. – *Dumitru Munteanu*

*

CONTESTAȚIE

Pantofii mei aceia buni,
De 410 lei,
Nu m-au ținut nici două luni
... Să-mi bag picioarele în ei. – *Nicolae Dărăbanț*

*

CUGETARE

Făcându-i vieții un proces,
Constat, în urma judecății,
Că sărăcia în exces
Nu face bine sănătății. – *Nicolae Nicolae*

*

CONJUGALĂ

Cu frumoasa lui pereche,
Viața nu i-a fost tihnită,

Ea era de viță veche,
Însă n-a fost... altoită. – **Radu Ionescu-Danubiu**

*

SLUGĂ (DOAR) LA DOI STĂPÂNI

Capul ce se pleacă, sabia nu-l taie;
Mielul blând va suga, nu doar la o oaie;
Iată, deci premise, demne la români,
De a face față la mai mulți stăpâni. – **Laurențiu Ghiță**

*

DENTISTEI MELE

I-am pus gând rău dentistei mele,
Când am văzut că-ncet, încet,
Astupă găuri în măsele
Și mi le mută în buget. – **Emil Cremer**

*

MUZEI

Gura mică, ochi zglobii,
Chipul unei dulci zeițe,
Ce mai îngeraș ai fi,
Dacă n-ai avea cornițe. – **Emil Cremer**

*

DILEMĂ

Când spune ea că mă iubește,
Sub lună și sub cer senin,
Eu, ce să fac? S-o cred, prostește,
Sau s-o refuz, ca un cretin? – **Emil Cremer**

*

AM INTRAT ÎN POLITICĂ

Politica de conjunctură
O practic des la noi în țară
Că dusul țoiului la gură
E o „Mișcare Populară”. – **Nicolae Bunduri**

*

PRIMUL AMOREZ

Chiar Adam- înamorat,
Și-a găsit, în fine, leacul:

Hoinărind prin Rai a dat
Și de Eva și de... dracu'! – *Nicolae Bunduri*

*

DEMOCRAȚIA

Democrație nu-i, firește,
Nici Sus în Cerul Înstelat,
Dovada: Dumnezeu domnește
De-o veșnicie... neschimbat! – *Efim Tarlapan*

*

TIMIDUL

Toată lumea tura-vura
Stă ce stă și dă cu gura,
Numai el, în tot ce face,
Stă ce stă și iarăși tace. - *Constantin Păun*

*

CONSOLARE

Umbre-ntunecă romanța
Și consoarta-i tot mai rea.
Voi trăi tot cu SPERANȚA,
... Numai dacă vrea și ea! - *Grigore Tunsanu*

*

CONSTATARE

Guvernanții, bată-i vina,
Pe bogatul nostru plai,
Au scumpit atât benzina
Că nici foc nu poți să-ți dai. - *Constanța Apostol*

*

În anul 1983, *George Zarafu* și *Giuseppe Navarra* au tipărit, la Editura Albatros, antologia „**Epigramiști cu sau fără voia lor**”. În „Nota asupra ediției”, cei doi selecționeri precizează: „Prezenta antologie reunește producția epigramatică a scriitorilor români. Folosim termenul „scriitor” pentru a diferenția pe autorul care s-a consacrat epigramei de autorul care a abordat specia mai mult sau mai puțin tangențial cu unitatea creației sale”. Redau câteva epigrame din acea antologie.

UN SFAT

Să nu crezi că, în secret,
Poți s-ascunzi o crimă mare;
Ușa scârțâie mai tare,
Dacă o închizi încet. - *Sextil Pușcariu*

*

UNUI POET DE PORUNCEALĂ:

Geaba tragi, ca zilierii,
Toată ziua ca să placi,
Din sudoarea feței tale
Stropi de rouă n-ai să faci. - *Sextil Pușcariu*

*

CAPRICII DE VARĂ

Acum e cald și dulce timpul...
Acum e parcă o cisternă...
De ne-nțeles e anotimpul...
... Ca o metaforă modernă! - *Ștefan Tita*

*

DECLARAȚIE

Ascultă-al inimii tumult
Și râsul meu și plânsu-mi,
Ah! Te iubesc atât de mult...
(Ca și pe mine însumi). - *Ștefan Tita*

*

PRIMĂVARA

Când, strălucind în floare, se înfiripă timpul,
Chiar și bătrânul Zeus ar părăsi Olimpul.
Și tot umblând pe stradă, în haina lui comodă,
Cu plete și cu barbă, ar fi și el la modă... - *Ștefan Tita*

*

BIGOTISM

Nu-i un gurmand vecinul meu,
Mănâncă ce dă Dumnezeu
Și bea – când soarbe vinișorul-
Ce dă Ion... Botezătorul! - *Mircea Pavelescu*

PRIETENI LA NEVOIE

Necazurile când or să te pască,
Prietenii zadarnic i-ai chema
Să-ți stea alături, la nevoia ta,
O, cât umor e-n spița omenească!
... Prieteni -la nevoie- vin destui,
Dar fiecare, la nevoia lui. - *Cicerone Theodorescu*

*

ZBOR ȘI TRUDĂ

Bând vin, întâi cuprins sunt de visare,
Apoi mă asaltează greu beția:
Că beau cu setea lutului de soare
Și truda aspră care sapă via... - *Mihu Dragomir*

*

PUNCTUL DE VEDERE AL FUMĂTORULUI

Îmi zicea aseară unul,
Că-i dăunător tutunul
Și, pe loc, i-am replicat:
-Chestii de-astea-am mai fumat! - *Traian Lalescu*¹⁰

*

Redau o epigramă, semnată de *Mircea Trifu*, adresată
avocatului Leonida Secrețeanu, iar când a citit-o, la o ședință de
cenaclu, a spus că e valabilă și avocatului Mircea Ionescu-
Quintus:

Un ceas s-a agitat la bară
Și după ce a terminat,
Judecătorii-l întrebară:
-Ce parte ați reprezentat?

*

Când l-am cunoscut, la Clubul „Cincinat Pavelescu”, pe
Corin Bianu, actualul președinte al clubului, avea un caiet gros
în care m-a rugat să-i scriu o epigramă. Îmi amintesc că acea
epigramă era intitulată:

.....

10. Traian Lalescu i-a fost profesor „studentului” Ion Grigore, la catedra de algebră a
Universității de Științe București și, pe vremea aceea, era și secretar general la Ministerul de
Finanțe.

AVOCATULUI MIRCEA IONESCU-QUINTUS

Când pledează,
Demonstrează
Că și Adam
A fost... bigam!

*

Din caietul lui Corin Bianu redau, în continuare, câteva epigrame.

CISMARUL ȘI EPIGRAMISTUL

Meșteresc
De-atâtea veacuri
Unul flecuri-
Altul fleacuri. - *Giuseppe Navarra*

*

ÎN LUNA LUI CUPTOR

Mă-ntrebi ce fac pe vremea asta,
Când de căldură mă topesc?
Mă cert acasă cu nevasta
Și parcă mă mai răcoresc. - *Eugeniu Petrovanu*

*

REMARCĂ POETICĂ

Poetul are un statut,
Statornicit de-o veșnicie;
El scrie când nu-i cunoscut
Și-i cunoscut când nu mai scrie. - *Vasile Larco*

*

NOROC

Norocul meu a fost cam chior
Și asta mă neliniștește,
Că-ncerc s-ajung un scriitor,
Acum când nimeni nu citește. - *Mircea Popescu*

*

Din același caiet, un catren fără titlu, semnat de *George Caranfil*:

Cinstea-i haină învechită
Spui, iar eu, zâmbind fratern,

Întrevăd, ca printr-o sită,
Că mata te-mbraci modern.

*

Pe una din paginile respectivului caiet se află următoarea dedicație: *Tov. Bianu, în ziua comemorării a 11 ani de existență a Clubului „Cincinat Pavelescu”, cu toată simpatia, Șerban Cioculescu 26/3/1980.*

*

Din **Antologia epigramei românești**, Editura Facla 1985, alcătuită de **Giuseppe Navarra**, am selecționat următorul grupaj de epigrame:

UNUI PREOT

În altar, puțin e-n sticlă
Sângele lui Dumnezeu,
Dar în beci ai opt butoaie
Și te-mpărtășești mereu. – **Florea Voican**

*

LA MOARTEA UNUI ACTOR

Soața și cu mama mare
Suspinau lângă sicriu:
Dumnezeu să-i dea iertare,
Că talent... e prea târziu. - **Ștefan Balaci**

*

PARALELĂ

Mașina e ca o nevastă,
De care, dacă nu-ți prea pasă,
Ori nu te-ascultă și-i năpastă,
Ori dă în gropi, și-apoi te lasă. – **Rodica Tott**

*

UNEI PIANISTE ÎNCEPĂTOARE

Domnișoara Mița are,
La clavir, răbdare mare;
Dar socot că cei ce-ascultă
Au răbdare și mai multă. - **George Ranetti**

EPITAF LUI PĂSTOREL

M-a nenorocit groparul
Cu nemernica lui sapă!
A săpat adânc, tâlharul,
Până când a dat de apă! – *Alexandru Predescu*

*

UNUIA

Pe trunchiul unui pom în florare,
Cu grijă ai crestat un semn,
Să-ți amintești de ziua-n care
Aveai o inimă de lemn. – *Costel Vlădescu*

*

ÎNDEMN

Voi, cei care, cu duiumul,
Căutați un adevăr,
Nu-i mai scărmanați volumul,
Că și-așa e tras de păr! – *Dumitru Iurea*

*

UNUI AVOCAT

CARE SUSTINE CĂ A SCRIS POEZII, DAR LE-A PIERDUT

Le-ai pierdut, da-ntr-o privință
N-ai motive de regret:
Cu doi martori și-o sentință
Stabilim c-ai fost poet! – *Nae Iordache*

*

ÎNVĂȚĂTURĂ

Învățăm de mii de ani
Și tot nu luăm aminte:
Prostul plânge după bani,
Iar deșteptul după minte. – *Ernest Maftei*

*

EPITAF UNUI ACTIVIST CULTURAL

Satul a venit aici
La mormânt, cu mic, cu mare;

Poți să vezi, de te ridici,
Prima ta mobilizare. – *Nicolae Fulga*

*

UNEI ACTRIȚE

Să te numeri printre stele
Ai nevoie, evident,
De o brumă de talent
Și o ploaie de propte. – *Teodor Maricar*

*

„TALENT”

Pegasul tău lipsit de har,
Ce galopează ca furtuna,
Aripile și-arată rar,
Copitele... întotdeauna. – *Grigore Lupescu*

*

Din culegerea de epigrame „**Amorul, un copil pribeag?**”, alcătuită de *Mihai Cosma*, am cules două epigrame.

VINUL, CALUL ȘI NEVASTA

În zadar îți este teama
Căci uzând de toate trei,
În curând n-ai să-ți dai seama
Nici ce-ncaleci, nici ce bei! - *Adrian Grăjdeanu*

*

ACCIDENT PIROTEHNIC

O-ncurcă, de data asta,
Artificierul Tase,
Că-l surprinse-n zori nevasta,
Pe genunchi cu trei „focoase”. - *Vasile Vajoga*

*

De la umoristul craiovean *Ionică Laurian*, mai citez epigrama:

CEASORNICARUL ȘI BĂTRÂNUL CU CEASUL LA REPARAT

Vrând cu dânsul să rămână
În relații foarte bune,

L-a-ntrebat, cu ceasu-n mână:
-Vrei să-ți meargă sau să-ți sune?

*

Din creația lui **Ioan Pop**, amintesc o epigramă mai puțin cunoscută.

ÎNTÂLNIRE ROMANTICĂ

În parc, pe banca înghețată,
Stau două ceasuri și-o aștept,
Și tot ea-mi vine „înțepată”...
De la un altul mai deștept!

*

Și tot de la **Ioan Pop**, să mai lecturăm o epigramă:
Cu un zâmbet aluziv,
Spuse-amanta lui Costel:
-Geaba-ți iei prezervativ,
Dacă n-ai ce pune-n el!

*

Citez o epigramă bună, semnată de **Elis Râpeanu**, pe care am cules-o din revista ieșeană „*Scârț!*”:

SOARTA VALORILOR

În aceste vremuri crunte
Meritele se ascund:
Nulitatea-ajunsă-n frunte
Dă valorile la fund.

*

Din aceeași revistă, „*Scârț!*”, mai redau câteva epigrame.

ÎNTRE DIVE

-L-am cunoscut la un pahar
Și, când m-a invitat la pat,
S-a dovedit a fi măgar...
Nu l-am crezut așa dotat! – **Ioan Frențescu**

*

CONFESIUNEA UNEI HÂRTII

Am fost mereu mototolită,
Pătată, ruptă, uneori,

Dar niciodată umilită,
Ca azi de-atâția scriitori. - **Vali Slavu**

*

AH, FEMEIA!

Cu părul blond, șaten, roșcat,
Cu buze dulci și fin obraz,
Ea te trezește când ești beat
Și te îmbată când ești treaz. - **Ica Ungureanu**

*

ELECTORALĂ

Asta-i mascarada:
Ca să iasă votul,
Unul pune nada,
Altul pune... botul! - **Dan Teodor Dănilă**

*

LA O ANTOLOGIE

E antologia-n care
Stau, ca-n cimitirul Bellu,
Lângă oameni de valoare,
Mediocri de tot felu'... - **Efim Tarlapan**

*

LA MOARTEA UNUI POPĂ

Doamne, răposatu,-n viață,
Te-a cântat mereu în față,
Iar, pe-ascuns, la comuniști,
Te-a pârât că... nu exiști! - **Efim Tarlapan**

*

OPTIMISM

Dragi prieteni, am o veste
Ce tristețea îmi alină:
La pahare și neveste
Jumătatea mea-i mai plină! - **Dan Norea**

*

JUMĂTATEA CONJUGALĂ

Eu nu vă cer să-mi dați dreptate,
Dar, după câte înțeleg,

Femeia este jumătate
Doar când bărbatul nu-i întreg! – **Vasile Bolocan**

*

PROSTIA

Un adevăr am prins demult
Și bine este să se știe:
Că-n omul, cât ar fi de cult,
E și-o fărâmbă de prostie. - **Constantin Iordan**

*

D-ALE TRANSPORTULUI

Așa o transformare vezi mai rar;
Cândva, din beznă,-a izbucnit lumina:
Venea Iisus călare pe-un măgar,
Acum, măgarii merg cu limuzina. - **Ioan Zaharia**

*

NEMULȚUMIREA VIEȚII

Constat, dispus să-mi fac un blam,
Ca omul ce agonisește,
C-am strâns destul și tot ce am
Aș da pe ceea ce-mi lipsește. - **Gheorghe Bâlici**

*

UNUI AUTOR PREMIAT PENTRU „OPERA OMNIA”

Producător de nonvaloare,
Pornită în expansiune,
Știam că operă nu are,
Dar nu știam c-așa îi spune!... - **Gheorghe Bâlici**

*

DREPTATEA CELOR MULȚI

Pe timpuri de griji și nevoi,
Dreptatea plăpândă, ca roua,
Cum scumpă de tot e la noi;
O cumperi la mâna a doua. - **Gheorghe Bâlici**

*

UNGERI ȘI „UNGERI”

E de convingere pătrunsă
Și-n lume, faptu-i dovedit:

Nu scârțâie o ușă unsă
Și tace martorul plătit. - **Ștefan Boboc-Pungeșteanu**

*

ELECTORALĂ

Noi alegeri, noi figuri,
Vechi discurs electoral;
Ies bandiții din păduri,
Să mai fure și legal. - **Ion Diviza**

*

PROSTUL

El când tace are-un rost:
Dă impresia că-i prost;
Când vorbește în efluviu,
Risipește orice dubiu. - **Mircea Micle**

*

REMARCĂ

Fac o remarcă ce mă doare:
În funcție de conjunctură,
Când doi stăpâni românul are,
Cât poate, pe-amândoi îi fură! - **Cătălina Orșivski**

*

Când îl vizitam pe Mihai Danielescu, împreună cu graficianul și caricaturistul Nicolae Ioniță, ne spunea cu plăcere următoarea epigramă a lui **Vasile Vajoga**:

Scriu epigrame, cum se știe,
Dar vă divulg un mic secret:
Mai fac greșeli de prozodie,
Deci am și stofă de poet.

*

Din culegerea de poezii, epigrame și proză umoristică, „**Prăvălia cu umor**”, am selecționat câteva catrene și epigrame.

*

SECVENȚE DE VIAȚĂ

Șapte ani sunt cei de-acasă,
Șapte-i faci în câte-o clasă,

Șapte-n stradă cu băieții...
Restu-i joci la... Roata vieții! - **Petru Brumă**

*

VIEȚILE OMULUI

Șapte vieți românul are,
Însă cea de lângă soată
E ca o grădină-n floare...
Când ai soarele în față. - **Petru Brumă**

*

„ARMONIE” CONJUGALĂ

Ghinion desăvârșit,
Regizat de Prea Înaltul:
Pe alei s-au întâlnit
El cu una, ea cu altul. - **Ispas Fețeanu**

*

ANTROPOLOGIE

De când am coborât din pom,
Ne sfâșiem pentru o pâine!
Vezi câine cu simțiri de om
Și om cu inimă de câine. - **Constantin Iordan**

*

BALANȚA JUSTIȚIEI

Când vezi balanța că se-nclină,
De partea unui demnitar,
Îți zici: dreptatea e puțină
Și e furată la cântar! - **Liviu Kaiter**

*

UNUI PREȘEDINTE DE CLUB

Vorbind de meci, cu mult dispreț,
Își cântă vechiul lui refren:
Vom câștiga cu orice preț,
Dar nu se poate pe teren. - **Ion Ruse**

*

Alți autori, alte epigrame.

PĂMÂNTUL...

Pământul s-ar fi dus, hainul,
De-a berbeleacul, vorba- ceea,
De n-ar fi fost pe lume vinul,
Tutunul, dracul și femeia! – *Păstorel Teodoreanu*

*

UNEI TINERE ÎMBRĂCATE LEJER

Când îi văd, ca spicu-n lanuri,
Trupul ei, ispită mare,
Tinerii se-ntrec în planuri,
Iar, bătrânii... la visare. - *Marius Coge*

*

ETERNĂ

Fericirea e o stea
Ce zadarnic luminează,
Fug atâtea după ea,
Însă ea se depărtează. - *Constantin Păun*

*

DE ZIUA ARMATEI

Au consemnat doi furieri
O sărbătoare de bon ton:
Că popi au fost- cam un pluton-
Și un sobor de ofițeri. – *Nicolae Mihu*

*

SFAT PENTRU BĂIEȚI

Vă dau un sfat, prietenește:
Nu vă grăbiți la-nsurătoare,
Că, unora, le reușește
Cam din a treia încercare. – *Ionuț-Daniel Țucă*

*

OPTIMISM

Spune calm, Iisus în piață
Celor ce pe cruce-L suie:
– Fiți mai optimiști, că-n viață
Nu-i nimic bătut în cuie! – *Laurențiu Ghiță*

UTOPIE

Poți fi plin de masterate,
Să ai diplome, cu roaba,
Atestări și doctorate,
Dacă nu ești om... degeaba! – **Constantin Tudorache**

*

BIBLICĂ

Este doar o ipoteză,
N-o impun eu cu de-a sila:
Prima noastră coafeză,
Pare-se c-a fost Dalila! – **Radu Ionescu-Danubiu**

*

ELECTORALĂ

Un car cu proști s-a răsturnat
Într-un oraș destul de mare,
Dar unde-anume s-a-ntâmpnat
Vom ști precis, după votare! - **Nicolae Paul-Mihail**

*

DOUĂ INSTITUȚII STATALE DE BAZĂ

Știut e azi, destul de bine,
De către orice muritor:
Armata face om din tine
Și pușcăria – scriitor! - **Nicușor Constantinescu**

*

GENEROASA NATURĂ

Îi dă mereu, din veac în veac,
Din flori de câmp și flori montane,
Podoabă cu parfum de leac
Ciudatei creaturi umane. – **Gheorghe Șchiop**

*

Cu sentimentul că mi-am făcut datoria față de epigramă și iubitorii ei, închei cu un catren al poetului **Corneliu Șerban**:

*Îngăduie-i pădurii, umbrirea să-și asculte,
Îngăduie-i luminii s-ajungă-n asfințit,
Iubirii să devină doar una dintre multe
Și nesfârșiri visate, să aibe un sfârșit.*

CUPRINS

Prefață- Farmecul molipsitor al epigramei.....	pag. 5
Precizarea autorului.....	pag. 9
Eterna și fascinanta epigramă.....	pag. 10
Capitolul I Epigrama satirică.....	pag. 28
Capitolul II Epigrama umoristică	pag. 64
Capitolul III Epigrama-calambur	pag. 92
Capitolul IV Epigrama aforistică	pag. 126
Capitolul V Madrigalul și epitaful	pag. 156
Capitolul VI Fabula epigramatică	pag. 186
Capitolul VII Duelul epigramatic.....	pag. 202
Capitolul VIII Comentariul epigramatic.....	pag. 230
Capitolul IX Definiția epigramatică, partea I.....	pag. 246
Capitolul X Definiția epigramatică, partea a II-a	pag. 270
Capitolul XI Rondelul și sonetul epigramatic	pag. 298
Capitolul XII Epigrame pe teme date	pag. 322
Capitolul XIII Epigrame pe rime date	pag. 340
Capitolul XIV Epigrame la titlu	pag. 346
Capitolul XV Distihul epigramatic	pag. 362
Capitolul XVI Epigrama într-un vers	pag. 380
Capitolul XVII Parodia epigramatică	pag. 398
Capitolul XVIII Epigrame cu versuri scurte	pag. 414
Capitolul XIX Epigrame mai puțin cunoscute	pag. 426
Indice de nume(selectiv)	pag. 461

INDICE DE NUME(Selectiv)

Abel Florian, pag. 79, 198, 199
Agachi Ștefan, pag. 48, 196
Albu Eugen, pag. 44, 56, 89, 153, 325, 344, 399
Alecsandri Vasile, pag. 373
Anastasescu Sandu, pag. 439
Andrei Ioana, pag. 343
Angheleanu N, pag. pag. 67
Antonescu Ion P., pag. 83
Apostol Constanța, pag. 446
Arghezi Tudor, pag. 6, 92, 155, 161, 163, 186, 188, 246, 351, 363, 364
Arion Sin, pag. 37, 136, 262,
Arsenie Mihai, pag. 124
Aslan Matty, pag. 432
Avramescu Lucian, pag. 352, 353
Bacovia George, pag. 157, 178, 385
Baican Aurel, pag. 333
Balaci Ștefan, pag. 450
Baranga Aurel, pag. 189
Barbu Girel, pag. 78
Barbu Ion N., pag. 119, 148, 182, 409
Barbu Victor, pag. 125
Bassu Elena, pag. 26, 288
Bașturescu Al., pag. 18
Batog-Bujeniță Mihai, pag.71, 119
Bălăceanu Gheorghe, pag. 242
Băisan Gheorghe, pag. 107
Bănești Petru, pag. 287, 332, 378
Bănuță Ion, pag. 432
Bâlici Gheorghe, pag. 14, 79, 86, 87, 90, 118, 138, 139, 147, 162, 197, 215, 216, 217, 279, 413, 441, 455
Bârsan Zaharia, pag. 441

Becherete Adrian, pag. 25, 226
Beiu Sorin, pag. 25, 32, 57, 59, 61, 66, 160, 187, 217, 250, 255, 260
Belei Gheorghe, pag. 36, 42, 134, 219, 226, 242
Beligan Radu, pag. 430
Bellu Pavel, pag. 109
Berbente Corneliu, pag. 15, 17, 22, 62, 105, 116, 123, 184, 193, 198, 280, 281, 375, 400
Berg I.(Isac Berger), pag. 98, 297, 401
Berghia Ion, pag. 87, 197
Bernevic Tincuța, pag. 108
Bianu Corin pag. 20, 86, 255, 257, 260, 267, 271, 448, 449, 450
Bindea Ion, pag. 40
Bivol Efim, pag. 55, 88, 89
Blidaru-Til Vasile , pag. 146, 272, 279, 324
Bogdan Mircea, pag.18, 37, 58, 67, 192, 298, 318, 349, 414
Bogrea Vasile, pag. 26, 42, 107
Bogza I. St., pag. 114, 146, 190, 218, 222, 223
Bogza Ovidiu, pag. 429
Bolintineanu Dimitrie, pag. 373
Bolocan Ion, pag. 312, 313, 315, 316, 360
Bolocan Vasile, pag. 454, 455
Bolohan Apollo, pag. 169, 192, 218, 253
Bostan-Gohor Iulian, pag. 42, 80, 197, 238, 272, 291, 295, 298, 300, 332, 379
Botar Dumitru, pag. 69, 111, 146, 214, 360, 403, 437
Brelea Nicolae, pag. 104, 136, 148, 239
Breslașu Marcel, pag. 15, 24, 36, 100, 190, 401, 434
Brumă Petru, pag. 456, 457,
Bucșa Pavel, pag. 145
Bucuroiu Valeriu, pag. 219, 224
Bud Nistor I., pag. 345
Bude Valentin, pag. 98
Budoii George, pag. 138, 177, 374, 375, 376
Buhman Jean(Ionică Pescaru), pag. 88, 252, 267

Buliga Gheorghe, pag. 110, 254, 261
Bunduri Nicolae, pag. 41, 49, 53, 69, 112, 115, 124, 160, 161,
270, 271, 278, 283, 284, 285, 286, 288, 289, 290, 291, 292,
294, 295, 296, 328, 329, 332, 344, 356, 359, 360, 413, 445, 446
Burdușel Gheorghe, pag. 111
Busuioc Ion, pag. 434
Butulescu Ion, pag. 84
Buzărnescu Ștefan, pag. 152
Buzgău Aurel, pag. 68
Cacinschi Virgil, pag. 22, 259, 274
Cacoveanu Viorel, pag. 40, 360
Calboreanu Ion, pag. 350
Calafeteanu Florian, pag. 380
Calotescu-Neicu A. C., pag. 85, 156, 416
Campus Eugen Iosef, pag. 362
Caragiale I.L., pag. 6, 398
Caranfil George, pag. 68, 141, 153, 168, 264, 414, 415, 449
Cavadia Mircea, pag. 54
Cazimir Ștefan, pag. 225, 226, 237, 353, 411, 426, 427
Călinescu Armand, pag. 429
Călinescu George, pag. 6, 28, 381
Cănăvoiu Ion, pag. 24, 34, 348
Căpruciu Dan, pag. 21, 52, 78, 111, 144, 147, 195, 241, 242,
284, 289, 330, 360
Căruceru Nicolae, pag. 49
Ceaușu George, pag. 329, 343
Cerneș-Jerca Vlad, pag. 195
Cerneș Laurențiu, pag. 228
Chendi Ilarie, pag. 205
Chira Petru, pag. 81, 245, 286, 325
Chirescu Aurel(A. Craiov), pag.219
Chirilă Gheorghe, pag. 41, 91, 258, 266
Chirșbaum Arcadie, pag. 115
Chitul Grigore, pag. 72
Chiva-Coadă Petru, pag. 280, 282

- Cimpoi Mihai, pag. 26, 215, 216, 217, 439
Ciobanu Ion, pag. 38, 87
Ciobescu Ilie, pag. 32, 256
Cioculescu Șerban, pag. 10, 64, 91, 92, 130, 270, 363, 417, 450
Ciugudean Mircea, pag. 74
Ciurunga Andrei, pag. 93
Clenciu Alexandru, pag. 14, 17, 19, 31, 34, 100, 169, 191, 204, 208, 209, 210, 211, 220, 221, 225, 335, 348, 430, 431, 432, 433
Clopotaru-Sturdza Maria, pag. 45, 48, 80, 227
Coban Vasile, pag. 70, 88, 169, 377
Codreanu Aurel, pag. 235, 236
Coge Marius, pag. 26, 163, 458
Constanda Mircea, pag. 402, 405
Constantinescu Gheorghe, pag. 76, 83, 90, 119, 149, 327, 412
Constantinescu Ghiocel, pag. 7, 136, 163, 167, 168, 217, 377
Constantinescu Nicușor, pag. 82, 196, 215, 220, 272, 285, 288, 295, 459
Constantinescu Stelian, pag. 23
Corbu George, pag. 12, 18, 44, 100, 139, 149, 166, 175, 176, 182, 207, 316, 317, 366, 367, 400, 404
Cosma Mihai, pag. 119, 271, 273, 276, 278, 282, 283, 289, 292, 332, 390, 424, 425, 452
Costăchescu Corneliu, pag. 45, 46, 137, 146
Cotlarciuc Sorin, pag. 81, 359
Coța Eugen, pag. 61, 327
Creangă Ovidiu, pag. 408
Cremer Emil, pag. 65, 74, 229, 445
Crevedia Nicolae, pag. 36, 57, 127, 156, 174, 208, 351
Cridim, pag. 35
Cristea Florin, pag. 106, 287
Cristian Constantin, pag. 68, 330, 333
Cristici Al., pag. 23
Cristofor Ion, pag. 127
Cruceanu Aristotel, pag. 62

- Culicovschi Gheorghe, pag. 17
Curiman Paul, pag. 117, 120
Cutean Nicolae, pag. 413
Cuza A. C., pag. 17, 18, 34
Cuzuioc Ion, pag. 343, 356
Dacianu Ion P., pag. 95
Danielescu Mihai, pag. 43, 83, 84, 215, 245, 330, 456
Darie Neculai, pag. 61, 67
Darie Vasile, pag. 15, 110, 276, 441
David Elia, pag. 391, 392
Dămăcuș Iulian, pag. 379
Dănăilă Gheorghe, pag. 142
Dănilă Teodor Dan, pag. 272, 274, 290, 293, 454
Dărbănt Nicolae, pag. 444
Deutsch Eugen, pag. 276, 277, 284, 298, 424
Devechi Alexandru, pag. 94
Dinescu-Dinu Florina, pag. 44, 49, 149, 195, 196, 281
Dinescu Mircea C., pag. 91, 128, 152, 172, 245, 325, 375, 424
Din Moldova Gheorghe(Kernbach, George), pag. 219
Diviza Ion, pag. 51, 52, 60, 78, 84, 108, 118, 125, 150, 195, 401, 442, 456
Dobreanu Marian-Grigore, pag. 82, 238, 293
Dobrin Mariana, pag. 138, 151
Donici Alexandru, pag. 180
Dragodan C. A., pag. 232, 261
Dragomir Miha, pag. 224, 448
Dragoș Nicolae, pag. 111, 144, 352, 357, 358, 359
Dragotă Victor, pag. 152
Drăgoianu Any, pag. 87
Eftimiu Victor, pag. 150, 175, 374, 427
Emandi Barbu Alexandru, pag. 62
Enăchescu Gheorghe, pag. 344
Ene Valeriu, pag. 76, 193
Ene Veron, pag. 120

- Enescu Cornelius, pag. 20, 39, 61, 109, 110, 117, 141, 192, 247, 268, 274, 295, 407
- Enescu Mircea, pag. 25, 144
- Faifer Margareta, pag. 16, 194
- Făget Popescu C., pag. 75, 86
- Fărcaș Ioan, pag. 63, 243
- Fârte Ioan, pag. 23, 56, 148, 241, 244, 282, 292, 294, 332, 343, 344, 357
- Fețeanu Ispas, pag. 241, 296, 457
- Filip Romulus, pag. 239
- Filip Stelian, pag. 26, 105, 222, 379
- Filiș Gheorghe, pag. 80, 81
- Finchelstein Sorin, pag. 115
- Florescu Maftei, pag. 30
- Florescu Toma, pag. 17, 158
- Frangulea Gheorghe, pag. 15
- Frâncu Viorel, pag. 61
- Frențescu Ioan, pag. 112, 226, 410, 453,
- Frunză Eugen, pag. 444
- Frunză Mihai, pag. 53, 100
- Fugaru Cornel, pag. 428
- Fulga Nicolae, pag. 35, 238, 452
- Gabor Mirel, pag. 170, 233, 234, 407
- Gavrileț Francisc, pag. 167, 227
- Găinariu Viorica, pag. 344
- Gărdescu Nicolae, pag. 96
- Gărduș Traian, pag. 21, 173
- Gârda Ioan Petru, pag. 112, 118, 144, 147, 275, 276, 334, 345
- Gârleanu Emil, pag. 185
- Geană Ion Cristea, pag. 170
- Georgescu-Cocoș N. , pag. 95
- Ghiță Laurențiu, pag. 23, 48, 101, 293, 361, 406, 445, 458
- Ghițescu Nicolae, pag. 14, 30, 68, 70, 71, 76, 99, 127, 128, 135, 170, 209, 265, 267, 300
- Gigea-Gorun Petre, pag. 122, 123

- Glodeanu Gavril, pag. 424
Goci Aureliu, pag. 362
Gogu Liviu, pag. 147
Gologan Ionel, pag. 18
Gorgan Remus, pag. 122
Graur Alexandru, pag. 126
Grăjdeanu Adrian, pag. 150, 452
Grigore Ion, pag. 7, 15, 22, 63, 67, 71, 90, 94, 159, 167, 177, 212, 237, 238, 248, 250, 251, 253, 254, 256, 262, 263, 365, 366, 426, 448
Grosu Gheorghe, pag. 351, 355
Grosu Igor, pag. 49
Grosu Ion, pag. 155, 324
Groza Valentin, pag. 50, 73, 327, 403
Gurău Gheorghe, pag. 74, 75
Hasdeu Petriceicu Bogdan, pag. 157
Haivas Mihai, pag. 35, 112, 412
Halippa Pan, pag. 416
Halmaghi Scoreanu-Nicolae pag. 36
Hanganu Alexandru, pag. 11, 193, 405
Hanu-Pavel Rodica, pag. 48
Hulubei Gheorghe, pag. 386, 387, 388
Iacob-Bencei Ionel, pag. 25, 30, 96, 138, 161, 162, 164, 235, 242, 243, 274, 279, 282, 399, 405, 436
Iancu Ilie C., pag. 29, 91
Ianuș Emil, pag. 90, 298, 303, 307, 323
Ilișiu Eugen, pag. 46, 55, 75, 81, 331
Ioanid Costache, pag. 436
Ionescu Dan Radu, pag. 430
Ionescu-Danubiu Radu, pag. 101, 445, 459
Ionescu-Ghindeni D.F., pag. 86
Ionescu Miltiade, pag. 24
Ionescu Stelian, pag. 33, 187, 194, 196, 249, 252, 258, 260, 264, 266, 327, 331, 364, 365, 409, 410, 442, 443

- Ionescu-Quintus Ion, pag. 44, 58, 60, 71, 97, 133, 157, 171, 191, 228, 237, 402, 436
- Ionescu-Quintus Mircea, pag. 19, 66, 70, 72, 98, 113, 124, 126, 129, 133, 142, 150, 151, 155, 158, 159, 163, 171, 176, 213, 228, 237, 253, 258, 261, 263, 264, 269, 277, 341, 342, 350, 404, 415, 430, 438, 448, 449
- Ionescu-Quintus Nelu, pag. 20, 66, 71, 94, 107, 120, 171, 177, 191, 214, 217, 220, 237, 247, 248, 251, 252, 253, 254, 257, 262, 265, 267, 398, 417, 418, 419, 420, 421, 424, 437, 438,
- Ionică Laurian, pag. 23, 24, 55, 62, 72, 83, 85, 103, 116, 243, 244, 248, 251, 253, 258, 263, 266, 267, 342, 345, 357, 360, 443, 452, 453
- Iordache Aurel, pag. 160, 178, 188, 195
- Iordache Nae, pag. 451
- Iordan Constantin, pag. 455, 457
- Iordăchescu Florin, pag. 24, 72, 99, 159, 165, 166, 183, 225, 241, 378, 379, 430, 435
- Iorga Nicolae, pag. 157, 429
- Iosif Ștefan O., pag. 229
- Iovuța Corneliu, pag. 32
- Irimescu Irimela Marian, pag. 285
- Ispășoiu Gheorghe, pag. 60
- Iurașcu Constantin-Tataia, pag. 121, 137, 271, 275, 279, 284, 296, 298, 417
- Iurea Dumitru, pag. 451
- Ivan Nicolae, pag. 30, 110, 229
- Ivanovici Sofronie, pag. 35, 98, 167, 175
- Ivanovici-Terențiu Ștefan, pag. 173, 182
- Jecu Ionel, pag. 355
- Jechiu Igor P., pag. 134
- Jega Dimitrie, pag. 21, 77, 84, 89, 91, 108, 160, 179, 188, 236, 254, 261, 263, 298, 304, 305
- Jorz Ioan, pag. 433
- Kaiter Liviu, pag. 329, 457
- Kerestely Mihaela, pag. 102, 239, 277, 329

- Lalescu Traian, pag. 448
Langa Vasile, pag. 16, 25, 58, 105, 146, 257, 259, 281, 404
Larco Vasile, pag. 43, 53, 143, 148, 149, 181, 194, 235, 240, 282, 326, 327, 330, 331, 410, 449
Lazăr Traian, pag. 362
Lămășanu Petru, pag. 42
Lăzăreanu Barbu, pag. 10, 416
Lecca Haralamb G., pag. 346
Lesnea George, pag. 165, 228
Leu Gheorghe, pag. 181, 244, 298, 307, 320, 334, 361, 388, 389, 390
Lică Valerian, pag. 21, 57, 102, 104, 105, 149, 234, 272, 280, 324, 326
Lixandru George, pag. 379
Lobodă Florin, pag. 122
Loghin Martin Alexeev, pag. 55
Luncașu Petruș, pag. 59
Lungoci George, pag. 89, 191
Lupescu Grigore, pag. 23, 174, 177, 220, 361, 377, 452
Macarevici Victor, pag. 128, 147, 258, 259, 269, 334, 349, 398, 399
Macedonski Alexandru, pag. 157, 188, 205, 206, 374
Maftei Ernest, pag. 451
Maftei Ioan Buhăiești, pag. 47
Magheru George, pag. 189
Manea Constantin, pag. 273
Manolescu Nicolae, pag. 228
Manu Ion, pag. 96, 97
Mardan Ion(M.Ar. Dan), pag. 178
Maricar Teodor, pag. 452
Marinescu Ioan, pag. 241, 384, 385
Marinescu Ștefan, pag. 46, 77, 81, 104, 106, 117, 142, 275, 345, 355
Marinoiu Ana, pag. 18, 374, 392
Martin Ioan, pag. 115, 145, 180, 409

Martin Viorel, pag. 47, 79, 89, 121, 151, 161, 288, 379, 424
Matcaboji Mircea, pag. 128
Matei Vasile, pag. 153, 240, 286
Matheescu Imperiu, pag. 22, 125, 233
Mazilu D.C., pag. 180, 217, 255, 262, 323
Măinescu Tudor, pag. 27, 58, 92, 226, 346
Mălăele Horațiu, pag. 174
Mălăescu Traian T., pag. 349
Mănăilescu Lucian, pag. 163, 325
Mândruță Constantin, pag. 58
Mesea-Ulmeanu Cristina, pag. 83
Micle Mircea, pag. 326, 329, 437, 456
Micuț Ion, pag. 59, 60, 75, 329
Mihail Nicolae-Paul(Nicomah), pag. 7, 64, 65, 85, 147, 156,
214, 215, 230, 231, 232, 233, 284, 298, 320, 321, 397, 442, 459
Mihăilescu Const.-Conemy, pag. 188
Mihu Nicolae, pag. 45, 108, 235, 242, 342, 458
Militaru Vasile, pag. 154, 155
Minulescu Ion, pag. 433
Mioc Ion I., pag. 180
Misiuga Alexandru, pag. 37, 324
Mitroaica Gheorghe, pag. 33, 148, 374, 412
Miu-Lerca Constantin, pag. 417
Moisa Gavril, pag. 75, 291
Moisil Grigore, pag. 436
Moldovan Vasile, pag. 383
Moleșag Mihai, pag. 103, 114, 117, 125, 278
Monea Constantin, pag. 181, 256, 350
Moraru Ion, pag. 120, 243, 271
Morțun Otilia, pag. 41, 163
Moșescu Octavian, pag. 207
Moșneanu Vasile, pag. 17, 60, 151
Muntean Teofil pag. 47,
Munteanu Dumitru, pag. 444
Munteanu Ion, pag. 375, 392, 393

- Mușatescu Tudor, pag. 6, 92, 186, 207, 208, 228, 246
Navarra Giuseppe, pag. 29, 34, 59, 99, 108, 109, 136, 205,
208, 211, 219, 221, 446, 449, 450
Neagu Fănuș, pag. 224
Neagu Liliana, pag. 8, 60
Neciu Gavril, pag. 273, 332
Nedelcu Grigore, pag. 14, 73
Nică Janet, pag. 44, 52
Nicola Constantin, pag. 34, 35, 161, 174
Nicolae Nicolae, pag. 40, 325, 333, 334, 444
Nicolescu-Chic Ion, pag. 59
Nicolescu-Poienile I., pag. 223
Nigrim(N.Gr. Mihăilescu), pag. 23, 322, 323
Norea Dan, pag. 106, 112, 122, 145, 319, 390, 391, 411, 454
Oancea Mircea, pag. 123, 151, 288
Odobleja Ștefan, pag. 402
Olariu Sorin, pag. 22, 38, 50, 76, 80, 84, 284, 294, 406
Oltean Alexandru, pag. 39
Olteanu Geo, pag. 7, 8, 145, 153, 179, 232, 237, 298, 301,
303, 342, 438
Olteanu Titu, pag. 41
Opriș Tudor, pag. 322
Oprișca Marius, pag. 411
Orășanu Laurențiu, pag. 49, 80, 85, 243, 244
Orșivski Cătălina, pag. 82, 123, 456
Ottescu Constantin, pag. 299
Panaiteescu Vasile, pag. 254, 264
Pann Anton, pag. 124, 175
Papadat-Bengescu Hortensia, pag. 207
Papadopol Paul I., pag. 416
Paraschivescu Miron Radu, pag. 176
Pavel Sorin, pag. 34, 57, 59, 114, 130, 131, 132, 133, 172,
173, 257, 261, 268, 281, 408
Pavelescu Cincinat, pag. 6, 27, 98, 156, 158, 164, 182, 188,
202, 205, 206, 218, 221, 222, 228, 322, 340, 341, 416, 435

- Pavelescu Ion I., pag. 228
Pavelescu Mircea I., pag. 23, 28, 36, 63, 175, 222, 266, 335, 433, 434, 435, 447
Păraian Constantin, pag. 234, 238, 239, 277, 325, 331, 334
Pătraș Stan Ion, pag. 185,
Păun Condruț, pag. 91, 138, 201
Păun Constantin, pag. 256, 446
Păunescu Aurelian, pag. 93, 187, 191, 196, 229, 245, 269, 322, 381
Păunescu Corneliu, pag. 146
Peia Ioan, pag. 53, 54, 110, 111, 165
Pena Ion C., pag. 58
Penciu Gheorghe, pag. 68, 144, 172, 213, 233, 249, 261, 376
Periețeanu I. Gr., pag. 126, 134, 206
Perța Lucian, pag. 90
Petcu Virgil, pag. 45, 52, 76, 77, 117, 139, 192, 193, 197, 281, 287, 293, 311, 379
Petrache Zaharia, pag. 101, 411
Petrescu Camil, pag. 323
Petrescu Constant, pag. 174, 223, 346, 377
Petrescu Nicolae(Nic. Petrescu), pag. 15, 24, 69, 73, 74, 81, 108, 113, 114, 123, 136, 172, 177, 252, 256, 282, 374, 375, 376, 400, 401, 408, 409
Petrescu-Redi Nicolae, pag. 14, 141, 194, 378, 404
Petrișan Crăciun Ioan, pag. 51
Petrone George, pag. 20, 29, 32, 33, 37, 39, 54, 78, 85, 109, 112, 135, 160, 175, 235, 269, 298, 305, 309, 310, 349, 351, 377, 378, 410, 412, 413
Petrovanu Eugeniu, pag. 181, 218, 449
Pillat Ion, pag. 381, 382, 384
Pitiș Florian, pag. 432
Plăcintă Ștefan Costache, pag. 39
Plăcintă Vasile, pag. 378
Poantă Petru, pag. 186
Poch Albert, pag. 209

- Pop Eugen, pag. 102, 122, 273, 281, 283, 296, 331, 378
Pop Ioan, pag. 13, 57, 116, 250, 405, 406, 425, 453
Pop Vasile, pag. 82
Popa V.D., pag. 85
Popescu-Berca Constantin, pag. 38, 180, 377
Popescu Caten, pag. 20
Popp Corneliu-Neli, pag. 189
Popescu Gheorghe Gh., pag. 235
Popescu Grigore(Gri-Gri), pag. 271
Popescu Maria Haș, pag. 19, 222
Popescu Marian, pag. 13, 22, 45, 150, 442
Popescu Mircea, pag. 449
Popescu Valentin Smarand, pag. 345, 424
Popescu Ger Gh., pag. 46, 82
Popovici Teodor, pag. 139
Popovici Valeriu, pag. 87
Preda Nicolae Geo, pag. 88
Predescu Alexandru, pag. 451
Prodan Ioan, pag. 240, 283, 333
Puică Grigore, pag. 196
Pungeșteanu Ștefan Boboc, pag. 39, 149, 455, 456
Pușcariu Sextil, pag. 447
Pușcaș Ioan, pag. 209, 210
Pușcașu Taisia, pag. 37
Radu Dimitrie, pag. 430
Radu Iulian, pag. 152
Radu Olimpiu, pag. 104
Radu Sorin, pag. 109
Ranetti George, pag. 189, 450
Rarău Florina, pag. 430
Rădulescu Dem, pag. 428
Răvescu Bebe, pag. 47
Rădulescu Mircea, pag. 107, 266
Râpă Mugurel, pag. 70

- Râpeanu Elis, pag. 7, 8, 70, 75, 101, 114, 122, 237, 276, 308, 453
Răuleț Constantin, pag. 95, 229, 244
Rodean Cornel Ștefan, pag. 79, 121, 239, 359
Rosetti Radu D., pag. 70, 98, 234
Rotaru Florin, pag. 87, 113, 302, 412
Ruse Ion, pag. 328, 457
Russu Sandu, pag. 224
Sachelaride Constantin, pag. 13, 40, 143, 229, 247, 252, 255, 265, 412
Sanda Alecu, pag. 13, 194
Sargețiu Octav, pag. 182, 350
Sașa Ștefan Alexandru, pag. 56, 77, 166, 310, 313, 314
Sălcuțan Mihai, pag. 102
Sângeorzan Emil, pag. 120
Secrețeanu Leonida, pag. 7, 169, 192, 374, 375, 448
Serebreanu Ion, pag. 384
Sfichi Eugen, pag. 52, 197, 413
Siharu Sergiu, pag. 99, 350
Silvinski Romulus, pag. 114
Simionescu Horia Mircea, pag. 6, 245, 291
Slavu Vali, pag. 50, 56, 164, 409, 453, 454
Slăvescu Virgiliu, pag. 174, 189, 205, 322, 323
Smarandache Florentin, pag. 393, 394
Smarandache Naum, pag. 18
Sofronie Corneliu, pag. 56
Son Aurel, pag. 26, 27
Stanca George, pag. 164
Stănescu-Cloșca Eugen, pag. 195, 232
Stănescu Nichita, pag. 6, 165, 184, 230, 380, 426
Steriade Gheorghe, pag. 22, 105, 124, 172, 192, 204, 211, 212, 217, 249, 250, 260, 265
Stoenescu Teodor M., pag. 113, 190
Stoian Niculae, pag. 126
Stoicescu Gheorghe, pag. 30

Storin Aurel, pag. 225
Suciu Gheorghe, pag. 21, 40, 78, 79, 100, 178, 292, 309
Șchiop Gheorghe, pag. 51, 119, 459
Șchiopescu Virgil, pag. 19, 162, 181, 255
Șerban Corneliu, pag. 7, 126, 128, 129, 130
Șerban Ștefan, pag. 43, 99, 177, 283,
Șerbu-Răducan Stela, pag. 113
Șiman Ioan, pag. 344, 345, 355
Ștefănescu Florea, pag. 137, 178, 239, 287, 343
Tabacu Dumitru, pag. 434
Tacu Vasile, pag. 7, 8, 16, 27, 93, 142, 168, 170, 191, 204,
211, 217, 247, 248, 417, 429
Tarlapan Efim, pag. 26, 43, 53, 54, 62, 125, 143, 155, 156,
193, 194, 201, 348, 360, 377, 439, 440, 441, 446, 454
Tănase Aculin, pag. 227
Tănăsescu Iulian, pag. 51, 82, 104
Tească Constantin, pag. 431
Teleor Dimitrie, pag. 219, 416
Tenenhaus Luchi, pag. 54, 103
Tențiu Titus, pag. 20
Teodoreanu Ionel, pag. 434
Teodoreanu(Păstorel) Al. O., pag. 12, 95, 99, 158, 161,
220, 221, 277, 380, 381, 403, 431, 435, 458
Teodorescu Gabriel, pag. 171, 220, 221, 251, 349, 407, 414
Teognoste Mihai, pag. 80
Theodorescu Cicerone, pag. 448
Tipărescu Petre, pag. 247, 268
Tita Ștefan, pag. 447
Titulescu N., pag. 158
Toderașcu Ioan, pag. 69, 115, 123, 137, 328, 413
Tomozei Gheorghe, pag. 383
Tone Constantin, pag. 41, 113, 277
Topîrceanu George, pag. 190, 398
Topor Nicolae, pag. 244
Tott Rodica, pag. 323, 379, 398, 433, 450

Tretelnițchi Georgeta, pag. 280
Trifu Mircea, pag. 6, 10, 12, 16, 19, 27, 29, 38, 63, 64, 65, 66, 93, 102, 106, 107, 126, 127, 145, 167, 168, 171, 186, 187, 213, 214, 224, 227, 232, 233, 246, 247, 248, 253, 256, 257, 258, 259, 260, 263, 265, 266, 268, 269, 298, 299, 301, 302, 304, 316, 317, 323, 340, 341, 345, 346, 347, 349, 350, 398, 415, 448
Tropcea Ștefan, pag. 13, 31, 37, 93, 109, 115, 134, 135, 140, 141, 224, 248, 249, 253, 254, 257, 262, 263, 271, 274, 279, 286, 287, 288, 324, 421, 422, 423, 428
Trufașu Mihai, pag. 77
Tudor Vadim Corneliu, pag. 11, 140, 166, 183, 368, 369
Tudorache Constantin, pag. 38, 40, 42, 44, 52, 53, 54, 57, 60, 62, 67, 68, 69, 73, 77, 84, 106, 116, 117, 118, 121, 135, 136, 137, 138, 139, 141, 142, 144, 150, 152, 153, 162, 164, 167, 179, 181, 183, 199, 217, 226, 236, 237, 273, 274, 280, 290, 336, 338, 361, 375, 376, 377, 378, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 411, 459
Tunsanu Grigore, pag. 446
Turcoiu Titi, pag. 43, 50, 102, 306, 311, 312, 415
Turdeanu Zeno, pag. 41, 180, 285
Țătomir Nicolae, pag. 225
Țiclea Alexandru, pag. 49, 148, 203
Țincaș Vasile, pag. 51
Țucă Ionuț-Daniel, pag. 240, 290, 292, 294, 295, 314, 333, 458
Udrea Cornel, pag. 346
Ulmu Gheorghe, pag. 400
Ungureanu Ica, pag. 79, 83, 243, 285, 289, 333, 402, 454
Ursei Mircea, pag. 89
Ursei Nichi, pag. 164, 182, 238, 240, 241, 242, 270, 289, 290, 291, 293, 295, 326, 330, 331, 333, 334, 343, 352, 353, 354, 355, 356, 410
Vajoga Vasile, pag. 72, 74, 121, 298, 306, 318, 320, 324, 359, 408, 433, 452, 456
Vasile Grigore, pag. 272, 286
Vasile Nelu, pag. 220, 323

Vasiliu Florin, pag. 383.
Vasilescu George, pag. 220
Vatavu Georgeta, pag. 25, 411
Vântu Mihnea, pag. 72
Verboschi Cristodulo Viorica, pag. 20, 35, 212, 213, 217
Vero, pag. 88, 97
Vidoe Sorin George, pag. 24, 345
Vieru Grigore, pag. 386
Vidrașcu Dorel, pag. 225, 278, 287
Vladimir Ion, pag. 36, 66, 168
Vlahuță Alexandru, pag. 435
Vlădescu Costel, pag. 187, 451
Voevidca George, pag. 190
Voica Adrian, pag. 134, 135, 165, 197, 204, 227, 274, 275,
276, 279, 284, 289, 297, 369, 370, 371, 372, 373, 379, 394, 395,
396, 397
Voican Florea, pag. 450
Voicescu Viorica, pag. 235, 283, 286
Voichițoniu Iacob, pag. 201, 361
Voiculescu Vasile, pag. 382
Vorobeț Vasile, pag. 46, 50, 74
Zaharia Ioan, pag. 455
Zanfirescu Liviu, pag. 104
Zarafu George, pag. 15, 21, 26, 55, 73, 96, 97, 100, 124, 127,
156, 160, 162, 179, 187, 204, 211, 214, 232, 321, 323, 347,
348, 359, 432, 433, 435, 441, 446
Zărnescu Nicolae, pag. 18, 80, 179, 227, 273, 294, 357, 406,
431
Zeana Corneliu, pag. 56, 61, 76, 111, 407